

วิทัย สาระนิยม

ฉบับที่ 3 ฉบับที่ 9 ตุลาคม - ธันวาคม 2543

ISSN 1513-106X



อ่าน... สะพานไกลักษณ์ทรงการต่างประเทศ / สันกากษณ์ เสนียร์ เสาวพงศ์
การปฏิรูประบบราชการในต่างประเทศ / พบกอสับบ์ใหม่ “ดาวด่วน้อย” เพื่อคุณทุกๆ



กีนาຢຸໂກໂຮດ ມහາຣາຊາ

ຜລພຣະຄູນ ສ ພຶກກໍ່ ແລະ ຮັກໝາ
ປວກປະຫາໄກຍນີ້ສູນການຕີ້
ສ ປະສອງຄໍສິ່ງໃດໃນຈົກວາລ
ເກພນັນເດາລໃຫ້ສົມດັບ ສ ອັນເກວນ

ດ້ວຍເກລົາດ້ວຍກະຮ່ມ່ອມ ຂອເດະະ
ຂ້າພະພຸທົກເຈົາຄົນະຜູ້ຈັດທໍາຫນັງສືວິທຸຍ່ສະໜູມຍໍ



ปก : สะพานเสาวนี
โดย : ประภัสสร เสวกุล

หนังสือ “วิทยุสารัญรมย์” ISSN 1513-105X

ปีที่ 3 ฉบับที่ 9 : ตุลาคม-ธันวาคม 2543

ที่ปรึกษา

ดอน ประมัตถ์วินัย

สุพัฒน์ จิตรานุเคราะห์

อุ่ม เมลานานนท์

ผู้อำนวยการ

มาลินดา มนูญชัย

บรรณาธิการ

ประภัสสร เสวกุล

คณะกรรมการฯ

สุวรรณ พองสมุทร

กิตติศักดิ์ กล่อมจิตต์

ประชาติ รักตะบุตร

บุญเกشم เสริมวัฒนาคุณ

ทัยกานต์ ยะมาลี

สมภาค เสริมสวัสดิ์ศรี

กนกेच แแห่น้อย

วนิดา อุดมทิพย์

กมลวรรณ อกนธรัตน์

รูปเล่ม : ทูล์อุทล

พิมพ์ที่ 5

ทจก.ภาพพิมพ์ โทร. 433-8586

หนังสือ “วิทยุสารัญรมย์” รายสามเดือน

จัดทำโดย สถานีวิทยุสารัญรมย์ กองวิทยุกระจายเสียง

กรมสารนิเทศ กระทรวงการต่างประเทศ

ถนนศรีอยุธยา เขตพญาไท กทม. 10400 โทร. 643-5094

ผู้สนใจสามารถติดต่อขอรับหนังสือและส่งข้อความมาให้พิจารณาลงพิมพ์ได้ตามที่อยู่ข้างต้น

ถ้อยคำลง

พระบรมราชโองการ

พระราชทานในพิธีพระราชทานปริญญาบัตร

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 18 ก.ค. 2517

พระบรมมีปักษ์เกล้าฯ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวกับเศรษฐกิจไทย

~ นิธิ วิตวุฒิพงศ์

คติธรรม

พระธรรมโกศาจารย์ (ปัญญาณทกิจชุ)

การปฏิรูประบบราชการในต่างประเทศ

ทีมประเทศไทย

ศิลปวัฒนธรรม

ทวารศมาส (ตอน 3) / สุวรรณ พองสมุทร

ภาษาชุด

ในหลวงของประชาชน

บทความ

มองย้อนหลังเมื่อ 25 ปีก่อน ~ เกษม ศิริสัมพันธ์

161

สมภาษณ์

“ปิยะพร ศักดิ์เกษม” ~ ประวัติสร สาวิกุล

49

“เสนีย์ เสาวยพงค์” ~ ประวัติสร สาวิกุล

81

สารคดี

เกร็ดความรู้บางประการเกี่ยวกับช้างเผือก

~ พันธุ์สุจิตร ตุลยานนท์

39

หนังเงียบวันปฏิวัติ ~ กาญจนากพันธ์

129

ดาวดวงน้อย

~ ปาริชาติ รักตะบุตร

169

หัสดคดี

หมีขาวกล้ายเป็นลิงคำ ~ อิวเมอริสต์

179

ทัศนะ

สถาบัน ~ กิตติศักดิ์ กล่อมจิตต์

155

บทกวี

ลิ้นเลียงธรรม ~ ทวีสิทธิ์ ประคงคลปี

78

แม่ไม่รักก็จะโปรดลงสาร ~ ละอองฝน

197

ทำมาหากิน

น้ำผลไม้ น้ำสมุนไพรเพื่อสุขภาพ

147

บก. กะ

สะพานใจลักษณะทางการต่างประเทศ ~ วิญญา แจ่มใส

63

การตั้งถิ่นฐานของชาวไทยอาหมในบริเวณลุ่มน้ำพระมหาบุตร

~ รุจิก แสงจันทร์

139

ท้ายเล่ม

198

ก่อนอื่นต้องขอเอ่ยคำว่าสวัสดีกับท่านผู้อ่านหนังสือวิทยุสรัญรมย์ทุกท่านในโอกาสที่ได้จัดมารับหน้าที่นายสถานีวิทยุสรัญรมย์ คนใหม่แทน คุณพิชณุ จันทร์วิทัน ซึ่งเดินทางไปปรับราชการในต่างประเทศ

วิทยุสรัญรมย์เป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินนโยบายการทูต เพื่อประชาชนโดยเป็นสื่อกลางระหว่างกระทรวงการต่างประเทศ รวมทั้ง สถานทูตสถานกงสุลไทยในต่างประเทศ กับพี่น้องประชาชนไทย ทั่วประเทศ ทั้งในตัวเมืองและชนบทที่อยู่ห่างไกล แม้กระทั้งที่ทำงานอยู่ในเรือกลางทะเล และเป็นสถานีวิทยุที่เสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างประเทศไทยกับเพื่อนบ้านใกล้เคียง ซึ่งหนังสือวิทยุสรัญรมย์ได้มีส่วนสนับสนุนสถานีวิทยุสรัญรมย์โดยตรง ตลอดระยะเวลา 2 ปี เศษที่ผ่านมา

หนังสือวิทยุสรัญรมย์เล่มนี้ เป็นเล่มที่ 9 และเริ่มก้าวสู่ปีที่ 3 ซึ่งดิฉันขอให้ความมั่นใจว่า จะรักษาคุณภาพและคุณค่าของสถานีวิทยุสรัญรมย์ และหนังสือวิทยุสรัญรมย์ให้อยู่ในมาตรฐานที่ดีและอำนวยประโยชน์ต่อผู้ฟังและผู้อ่านมากที่สุดเท่าที่จะทำได้

ด้วยความปรารถนาดี
มาลีบู ชุภะสี
 มาลินดา มณฑุชัย
 นายสถานี



คุณธรรมสำหรับคนดี

ผู้ที่เป็นคนดี ต้องมีมีธรรม ๗ อย่าง
ธรรมทั้ง ๗ นี้ มีความสำคัญมาก
เรานำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ทุกอย่าง ได้แก่

๑. เป็นผู้รู้จักเหตุ
๒. เป็นผู้รู้จักผล
๓. เป็นผู้รู้จักตน
๔. เป็นผู้รู้จักประมาณ
๕. เป็นผู้รู้จักเวลา
๖. เป็นผู้รู้จักประชุมชน
๗. เป็นผู้รู้จักบุคคล

จำง่ายๆ ว่า เหตุ ผล ตน ประมาณ การ บริษัท บุคคล
รวมเป็น ๗ ประการ นี้เป็นเรื่องสำคัญ
ซึ่งผู้ดำเนินชีวิตอยู่บนโลกต้องรู้เรื่องเหล่านี้

พระธรรมโภคอาจารย์
(ปัญญาณทกิจ)

“

...การพัฒนาประเทศจำเป็นต้องทำตามลำดับชั้น ต้องสร้างพื้นฐานคือ ความพอ มี พอกิน พอยใช้ ของประชาชนส่วนใหญ่เป็นเบื้องต้นก่อน โดยใช้ วิธีการและใช้อุปกรณ์ที่ประยุกต์ แต่ถูกต้องตามหลักวิชา เมื่อได้พื้นฐานมั่นคง พร้อมพอกควรและปฏิบัติได้แล้ว จึงค่อยสร้างค่อยเสริมความเจริญและฐานะ เศรษฐกิจขึ้นสูงขึ้นโดยลำดับต่อไป หากมุ่งแต่จะทุ่มเทสร้างความเจริญ ยก เศรษฐกิจขึ้นให้รวดเร็วแต่ประการเดียวโดยไม่ให้แผนปฏิบัติการสัมพันธ์กับ สภาพของประเทศและของประชาชนโดยสอดคล้องด้วยก็จะเกิดความไม่ สมดุลย์ในเรื่องต่าง ๆ ขึ้น ซึ่งอาจกล่าวเป็นความยุ่งยากล้มเหลวได้ในที่สุด...

”

พระราชทานในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

18 กรกฎาคม 2517





พ ร ะ บ า ก ສ ม ด ี จ พ ร ะ เจ า อ ย ห ว

พระบากสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว กับเศรษฐกิจไทย

นธ วัตวุฒิพงศ์ เรียนเบรเยน

ในช่วงราว 5 ปีสุดท้ายของคริสต์ศตวรรษที่ 20 มีเหตุการณ์ที่ส่งผลกระทบความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศไทยเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง นับตั้งแต่การแข่งขันทางการค้าระหว่างประเทศที่รุนแรงขึ้นทำให้การส่งออกอันเป็นรายได้หลักของไทยเริ่มชะลอตัว ขณะที่การนำเข้ายังอยู่ในปริมาณสูง ประเทศขาดดุลบัญชีเดินสะพัดเพิ่มขึ้น ธนาคารและสถาบันการเงินหลายแห่งประสบปัญหาลินเชื้อด้วยคุณภาพเพิ่มขึ้น จนขาดความน่าเชื่อถือ จนรัฐบาลต้องสั่งพักการดำเนินงานของบริษัทเงินทุน 58 แห่ง ซึ่งมียอดรวมของธุรกิจไม่ต่ำกว่า 8 แสนล้านบาท

ตั้งแต่ต้น พ.ศ. 2540 เป็นต้นมา เจ้าหนี้ต่างประเทศเริ่มขาดความเชื่อถือความสามารถในการชำระหนี้เงินกู้ของภาคธุรกิจเอกชน

และไม่ต้องการต่อสัญญาเงินกู้ที่ส่วนใหญ่เป็นเงินกู้ระยะสั้น มีการเงินกำไร杰มติค่าเงินบาท ซึ่งขณะนั้นผูกติดกับдолลาร์ ธนาคารแห่งประเทศไทยต้องใช้เงินทุนสำรอง 2.3 ล้านเหรียญสหรัฐฯ ไปทำสัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้าเพื่อปักป้องค่าเงินบาทให้คงที่ ซึ่งส่งผลให้เงินทุนสำรองของประเทศร้อยหรือ และฐานะทางการเงินของประเทศอ่อนแอลง ในที่สุด เมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม พ.ศ.2540 รัฐบาลต้องประกาศให้ค่าเงินบาทลดลงร้อยละ 30-40 และรัฐบาลต้องขอภัยเงินดุลเจนอย่างมีเงื่อนไขจากกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) ในเดือนสิงหาคม พร้อมกับการดำเนินการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจตามแนวทางที่เข้มงวดของ IMF¹

ภาวะทั้งหมดดังกล่าวส่งผลให้เกิดภาวะเศรษฐกิจชบเช้าย่างรุนแรง ราคานิค้าและบริการเพิ่มสูงขึ้น การลงทุนชะงักนั้น ภาคธุรกิจหลายแขนงประสบปัญหาการขาดสภาพคล่อง ต้นทุนสูง รายได้ตกจนต้องปิดกิจการหรือลดขนาด มีการลดเงินเดือนหรือสวัสดิการไปจนถึงเลิกจ้างพนักงานโดยเมื่อถึงเดือนมีนาคม พ.ศ. 2542 มีคนตกงานไปแล้วกว่า 2 ล้านคน²

นอกจากการต้องรับผลกระทบอย่างรุนแรงต่อภาวะการดำรงชีพแล้ว ประชาชนชาวไทยแทบทั้งประเทศยังรู้สึกลับลับและตื่นตระหนกต่อสภาวะการณ์เช่นนี้ เพราะหากมองย้อนกลับไปพิจารณาถึงภาวะเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศไทยในช่วงระหว่าง 1 ทศวรรษก่อนวิกฤตการณ์ประเทศไทยยังได้ชื่อว่าเป็นดินแดนที่มีความเติบโตทางเศรษฐกิจในอัตราสูงอย่างสม่ำเสมอ และต่อเนื่องจนเป็นที่คาดหมายกันว่า กำลังจะก้าวสู่ความเป็นประเทศอุดหนากรรมใหม่ที่สำคัญอีกแห่งในภูมิภาค

แต่นอกเหนือไปจากความรุนแรงต่อสิ่งที่เกิดขึ้นแล้ว ความรู้สึกอึดอัดที่อาจจะคุกคามจิตใจของประชาชนไทยในวิกฤตเศรษฐกิจได้มากยิ่งกว่าก็คือ ความรู้สึกอับจันหนทาง ความรู้สึกลึ้นหวั่นไหวและไม่แน่ใจในหนทางที่จะก้าวเดินต่อไปในอนาคต

ท่ามกลางกระแสเคลื่อนของความท้อแท้และรัสเซียที่กำลังขยายวงกว้างออกไปทุกขณะนี้เอง ชาวไทยทั้งมวลก็ได้รับทั้งแบ็คคิด ข้อเท็อนใจและคำอธิบายถึงมูลเหตุกับหนทางแก้ไขสำหรับภาวะวิกฤตนี้อย่างเป็นรูปธรรมชัดเจนและครบถ้วนบริบูรณ์ แบ็คคิดดังกล่าวนี้ ได้ถูกนำมาใช้เป็นเสมือนแสงสว่างนำทางให้แก่ประชาชนไทยท่ามกลางหนทางอันมืด昧ด เป็นต้นร่างของแนวปฏิบัติเพื่อเผชิญและก้าวข้ามวิกฤตการณ์อย่างของอาจและมีความหวังเป็นขั้มทิศทางให้แก่ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชนและประชาชนทุกชั้นเชิงภูมิภาคได้อย่างปราศจากผู้ตั้งข้อสงสัย

นั้นคือแบ็คคิดและแนวทางเพื่อเขียนประวัติศาสตร์เศรษฐกิจในพระราชดำรัสดังกล่าว คือให้เน้นการผลิตและส่งออกนิค้าที่ผลิตจากวัตถุดิบและแรงงานในประเทศให้มีการลงทุนในขนาดและระดับเทคโนโลยีที่เหมาะสม ให้มีการให้ความสำคัญกับการเพิ่มคุณภาพผลผลิต โดยมีการวิจัย รวมทั้งให้การสนับสนุนแก่เกษตรกร และประชาชนในประเทศ ควรปรับเปลี่ยนทัศนคติในการทำมาหากิน การค้า และการบริโภค ให้มีส่วนหนึ่งเป็นแบบ “พอเพียง” คือ “พอเพียง....อุ่นชูตัวเองได้”

สำหรับชาวต่างประเทศ โดยเฉพาะผู้ที่ไม่มีโอกาสได้รับรู้ถึงความเป็นไปในสังคมไทยมากนัก ก็อาจจะเป็นการง่ายที่จะมองว่า สังคมไทยแสดงอาการยอมรับแบ็คคิดดังกล่าวเนื่องจากความหวังของ ก็พระบุคคลอันเป็นเจ้าของแบ็คคิดนี้เป็นผู้ที่มีสถานะสำคัญอย่างยิ่ง คือ เป็นองค์พระ

ประมุขของชาติ การมองในแง่哪อาจจะมีมูลความจริงอยู่บ้าง แต่สิ่งที่เป็นความจริงยิ่งกว่านั้นซึ่งประชาชนไทยและผู้ที่ได้รับรู้ถึงสภากาражน์ของประเทศไทยตลอดเวลา กว่าครึ่งศตวรรษที่ผ่าน ต่างทราบกันเป็นอย่างดีก็คือ แบ่งคิดและแนวทางต่างๆ ในพระราชดำรัสไม่ได้เป็นเพียงความคิดเห็นเพื่อเชิญกับสถานการณ์วิกฤตอย่างเฉพาะหน้า หรือเกิดขึ้นอย่างปัจจุบันทันด่วน แต่เป็นผลสรุปรวมจากการค้นคว้าและทดลองในทางเศรษฐกิจของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ทรงดำเนินการผ่านพระราชกรณียกิจต่างๆ และประสบผลลัพธ์เป็นที่ประจักษ์แจ้ง ตลอดระยะเวลา 50 ปี ในรัชสมัยของพระองค์

การที่จะเข้าใจเรื่องรวมดังกล่าวนี้ได้ จำเป็นต้องย้อนกลับไปพิจารณาสภาพสังคมและเศรษฐกิจไทย กับแนวพระราชดำริและพระราชกรณียกิจในด้านต่างๆ ตั้งแต่ต้นรัชกาล คือ ในปีพุทธศักราช 2489 เป็นต้นมา

เมื่อมองย้อนกลับไปในช่วงเวลาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงขึ้นครองราชสมบัติซึ่งเป็นช่วงเวลาที่สังคมโลกครั้งที่ 2 เพิ่งจะยุติไปได้ไม่นานนั้นจะพบว่า สภาพความเป็นอยู่ของประชาชนชาวไทยอยู่ในภาวะที่เรียกว่ายากลำบาก ข้อมูลด้านประชากรเมื่อ พ.ศ. 2485 บ่งชี้ว่าโอกาสที่เด็กทางจะเลี้ยงชีวิตก่อนอายุ 1 ขวบมีลิ่ง 1 ใน 8 (ปี พ.ศ. 2542 คือ 1 ต่อ 30) เด็กที่มีชีวิตอดมาหลังจากนั้น ก็ต้องเชิญกับโรคภัยนา掌นิดซึ่งส่วนใหญ่เป็นโรคติดต่อโดยเฉพาะมาลาเรีย) ในพื้นที่ชนบท ซึ่งเป็นที่อยู่อาศัยของประชากรกว่าร้อยละ 80 เต็มไปด้วยภัยจากโรคผู้ร้ายที่เพิ่มขึ้นมากหลังสังคมรายได้ เกษตรกรรมหลักในชนบทคือ การทำนา ซึ่งทำได้เพียงปีละครั้งเดียว โดยใช้เวลาทำงานเพียง

ประมาณครึ่งปี สำหรับเวลาที่เหลือก็ยากที่จะหางานนอกภาคการเกษตร การคุณภาพยากลำบาก และเงินตราตกขาดแคลน จนกระแท้ในหลายท้องที่ห่างไกล ชาวชนบทต้องค้าขายแบบแลกเปลี่ยนลินค้ากันเองโดยตรง

ในช่วงเวลานั้น เศรษฐกิจของประเทศไทยขึ้นอยู่กับการล่วงออกผลิตผลของการเกษตรและการทำเหมือง (ลินค้าออกที่สำคัญคือข้าวไม้สัก ดีบุก และยางพารา) แต่สถานการณ์โดยรวมทางการเงิน การคลังก็อยู่ในภาวะวิกฤต เนื่องจากผลกระทบของสังคมโลกครั้งที่ 2 ทำให้มูลค่าของเงินบาทลดลงเหลือเพียง 1 ใน 7 ของมูลค่าเดิม เมื่อสังคมรายได้ และลดลงอีกร้อยละ 20 ในระยะ 2 ปีต่อมา ส่งผลให้เกิดภาวะเงินเฟ้อสูงสุดในประวัติศาสตร์ไทย และทำให้รายได้ที่แท้จริงของข้าราชการลดลงเหลือเพียงร้อยละ 3 ของรายได้ช่วงก่อนสังคม

ภาพรวมของเศรษฐกิจไทย ในปีที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงขึ้นครองราชย์นั้น อาจจะมองเห็นได้ชัดเจนผ่านบันทึกของที่ปรึกษาทางการคลังของรัฐบาลไทย ที่ว่า “.....ในเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2489 ประเทศไทยได้เริ่มตั้งตัวจากที่ไม่มีอะไรเลย เงินคงคลังของรัฐบาลหมดเกลี้ยง ทรัพย์สินที่เหลืออยู่ของประเทศไทยคือ ค่ายภาพในการแลงหาเงินตราต่างประเทศเข้ามาในอนาคตเท่านั้น.....”⁴

ในด้านที่เกี่ยวข้องกับพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวนั้น หากพิจารณาจากประวัติตั้งแต่เสด็จพระราชนGbพจน์กระแท้ชั้นครองราชสมบัติ ก็สามารถกล่าวได้ว่า ทรงสัมผัสหรือมีส่วนเกี่ยวข้องกับประเทศไทย และประชาชนชาวไทยน้อยมาก เพราะนอกจากทรงถือกำเนิดในราชสกุลอันสูงของสังคมไทย ซึ่งมีชื่อง่วงอย่างมากต่อ

ความสัมพันธ์กับประชาชนแล้ว ยังทรงพระราชนมภพ และขณะทรงพระเยว่ส่วนใหญ่ประทับอยู่ในต่างประเทศ⁵ อวย่างไร้กีตام ขณะประทับในต่างประเทศก็ทรงเป็นอยู่แบบเรียบง่าย และประทัยดเช่นเดียวกับสามัญชนกับประสบการณ์ในสภาพสังคมที่แตกต่างจากประเทศไทย (โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงหลัง พ.ศ. 2476 ที่เสด็จไปประทับณประเทศไทยสวิตเซอร์แลนด์ อันเป็นประเทศที่พัฒนาเศรษฐกิจจนแข็งแกร่งขึ้นมาจากการฐานทางการเกษตรที่มีอยู่เดิมภายในประเทศ และภาคการเกษตร ก็ยังคงมีความสำคัญอยู่มากทางเศรษฐกิจแม้จนทุกวันนี้) ก็อาจมีอิทธิพลต่อโลกทัศน์ พระราชนิริยาวัตรและแนวพระราชดำริในทางเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งทรงแสดงให้เห็นผ่านพระราชกรณียกิจต่างๆ ในช่วงเวลาต่อมา

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีโอกาสสัมผัสกับแผ่นดินและประชากรของพระองค์อย่างจริงจัง ใกล้ชิด และต่อเนื่อง ตั้งแต่เสด็จนิวัติพระนครเมื่อปลาย พ.ศ. 2494 เป็นต้นมา โดยเริ่มจากจังหวัดปราจوابคีรีขันธ์ อันเป็นที่ตั้งของพระราชวังใกล้กันกับ ซึ่งเป็นที่ประทับชั่วระยะในอดีต อย่างที่ทรงแสดงใน พ.ศ. 2495 ก็โปรดที่จะเสด็จฯ เพื่อทรงเยี่ยมเยียนประชาชนในพื้นที่ชนบทใกล้เคียงทรงเริ่มสัมผัสกับปัญหาและความทุกข์ยากของประชาชน พระราชกรณียกิจด้านการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริในยุคแรกๆ จึงเริ่มต้นในจังหวัดนี้

การเสด็จเยี่ยมราชภูมิ คือฯ ขยายขอบข่ายออกไปในจังหวัดต่างๆ ทั่วพื้นภาคกลาง และขยายออกไปในภูมิภาคต่างๆ ทั่วประเทศ เริ่มจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พ.ศ. 2498 ภาคเหนือ พ.ศ. 2499

และภาคใต้ พ.ศ. 2502 ซึ่งการเสด็จเยี่ยมราชภูมิในทั่วทุกภูมิภาคนี้ ถูกมองเป็นพระราชกรณียกิจที่ทรงบำเพ็ญมาตลอด ในช่วงเวลาเดียวกัน ภารกิจในการสร้างพระราชฐานต่างจังหวัดในทุกภูมิภาคของประเทศไทย เป็นการเปิดโอกาสให้ทรงใช้เวลาใกล้ชิดกับประชาชนในต่างจังหวัดยิ่งขึ้น ซึ่งโดยเฉลี่ยแล้ว จะทรงใช้เวลาในการแปรพระราชฐานไปยังจังหวัดต่างๆ ราว 7 - 8 เดือนในแต่ละปี

ทั้งหมดนี้ ส่งผลให้พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงรู้จักและเข้าใจพื้นฐานอันแท้จริงของแผ่นดินและประชากรในราชอาณาจักรของพระองค์มากขึ้นทุกขณะ นำมาซึ่งพระราชกรณียกิจเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตให้แก่ประชาชนทั่วทั้งประเทศ

หากให้คำนิยามของวิชาเศรษฐศาสตร์ที่ว่าด้วย “การวางแผนและการบริหารจัดการกิจกรรมด้านการผลิต และการกระจายสินค้าและบริการที่ผลิตได้ไปสู่ผู้บริโภคและผู้ใช้บริการ ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและสนองความต้องการของสมาชิกในสังคมให้ดีที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้” มาเป็นกรอบพิจารณาพระราชกรณียกิจ และแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่ทรงดำเนินผ่านโครงสร้างอันเนื่องมาจากพระราชดำริต่างๆ ซึ่งอาจแยกให้เห็นเด่นชัดเป็น 2 กลุ่ม คือ โครงการศึกษาวิจัย และโครงการปฏิบัติการพัฒนา จะพบว่า โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริแบบทั่วหมู่บ้าน มีเป้าหมายหลักในการสร้างราชฐานทางเศรษฐกิจของประเทศไทยแข็งแกร่งและมั่นคง

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงตระหนักรู้ว่า เศรษฐกิจของประเทศไทยต้องอยู่บนพื้นฐานของภาคการเกษตร⁶ ด้วยเหตุดังกล่าว จึง

สนพระราชาทุกทัยในด้านการเกษตรเป็นอย่างมาก ทรงริเริ่มโครงการทั้งทางด้านการวิจัย และด้านการพัฒนาชนบทในทุกภูมิภาค โดยมีจุดเน้นที่ปัจจัยหลักในการผลิตสำหรับภาคการเกษตร 5 ประการ คือ แหล่งน้ำ ที่ดินทำกิน ทุน เทคโนโลยี และตลาดอย่างครบวงจร⁶

ในบรรดาปัจจัยหลักทั้ง 5 ประการดังกล่าวที่ 1 การพัฒนาแหล่งน้ำและระบบชลประทาน อาจถือได้ว่า เป็นพระราชกรณียกิจที่ทรงให้ความสำคัญเป็นอย่างมาก ทรงพระราชาท่านพระราชาดำริและทรงกระตุ้นหน่วยราชการที่เกี่ยวข้องให้มีการดำเนินงานในด้านนี้ ตั้งแต่ในระยะต้นรัชกาลจนถึงปัจจุบัน ด้วยทรงถือเป็นปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญที่สุด ทั้งในการดำรงชีพ ดังจะเห็นได้จากพระราชทานดำรัสที่พระราชสัมภาษณ์สื่อมวลชนต่างประเทศที่ว่า “The minimum includes water to drink and water to irrigate the fields. These basics are lacked by the villagers and that is why we must give them....”⁸

ในด้านทุน ที่ดิน และการตลาด นอกจากจะทรงพระราชาท่านพระราชาดำริต่อหน่วยราชการที่เกี่ยวข้องกับการช่วยเหลือเกษตรกรแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวยังทรงเป็นผู้นำในการพระราชทานทั้งเงินทุนและที่ดิน สำหรับส่งเสริมการรวมตัวของเกษตรกร เพื่อเพิ่มพูนศักยภาพการจัดการผลิตในรูปของสหกรณ์การเกษตร รวมทั้งทรงสนับสนุนให้มีช่องทางการตลาดที่กว้างขวางและหลากหลาย ซึ่งในปัจจุบัน มีชุมชนและกลุ่มสหกรณ์หลายแห่งที่ประสบความสำเร็จในการดำเนินงาน สามารถสร้างผลผลิตที่มีคุณภาพมาตรฐานป้อนสู่ตลาดได้ทั่วประเทศ⁹

พระราชกรณียกิจเท่าที่กล่าวมานี้ หากมองอย่างผิวเผินก็อาจ

จะทำให้เกิดความเข้าใจผิดได้ว่าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมุ่งยกระดับเศรษฐกิจพื้นฐานในภาคการเกษตรโดยมอบ (หรือทรงอำนวยการให้มีการมอบ) ปัจจัยต่างๆ อย่างสำเร็จรูป ในลักษณะของการบริจาค สู่ผู้ยากไร้ โดยผู้ที่มีอำนาจและกำลังทรัพย์มากกว่า และอาจส่งผลให้เกษตรกรในชนบทเคยชินกับการรออยู่รับความช่วยเหลือ แท้ที่จริงแล้ว มิได้เป็นเช่นนั้นเลย หากแต่พระองค์ทรงมุ่งสนับสนุนให้ประชาชนสามารถพึ่งตนเอง ดำรงชีพอยู่ได้ด้วยตนเองให้มากที่สุด ผู้สื่อข่าวจากนิตยสาร Far Eastern Economic Review ซึ่งมีโอกาสตามเสด็จ ขณะทรงงานในชนบทพร้อมทั้งได้รับพระราชทานสัมภาษณ์ ได้เคยนำเสนอ ประเด็นปัญหาและคำตอบในเรื่องดังกล่าวนี้ไว้อย่างชัดเจน

A recurrent trouble with all aid programmes is danger that they will create an attitude of dependency - do not give people fish, as the saying goes: better give them a rod and line, and teach them how to fish. Where his efforts appreciated? Were the villages grateful? "No one really appreciates," He (H.M. the King) said, "They always want more. That is why they must be encouraged to make themselves selfsupporting, to stand on their own feet. That is why it is important not to give too much and even more important not to promise too much...."¹⁰

เราสามารถมองเห็นถึงทัศนคติของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวต่อการสร้างรากฐานทางเศรษฐกิจที่มั่นคงให้กับประเทศไทยได้ชัดเจน ยิ่งขึ้น เมื่อพิจารณาจากความสนใจของพระราชาทุกด้านเทคโนโลยี

สำหรับการเกษตรของพระองค์

โครงการตามที่มีโอกาสได้เห็นพระราชวังที่ประทับของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในกรุงเทพมหานคร จะพบว่า พระราชวังแห่งนี้ มีภาพลักษณ์ที่แตกต่างจากพระราชวังแห่งใดในโลก เพราะแค่เพียงมองจากภายนอกก็จะเห็นได้โดยง่ายว่า ภายนในเขตพระราชฐานเป็นที่ตั้งของโรงสีข้าว โรงเลี้ยงโค ยุ้งฉาง กันทันสูบน้ำ และโรงงานเล็กๆ หลายหลัง และยังหากมีโอกาสเข้าไปถึงภายในเขตพระราชฐาน ก็จะพบทั้งไร่นาทดลอง เรือนแพะชำ โรงเห็ด บ่อปลา กับห้องปฏิบัติการวิจัยทางการเกษตร และโรงงานแปรรูปผลผลิตการเกษตรอีกเป็นจำนวนมาก ล้วนแล้วนี้คือ โครงการทดลองส่วนพระองค์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่เริ่มต้นและค่อยๆ ขยายขอบข่ายงานตั้งแต่ พ.ศ. 2504 เป็นต้นมา

โครงการส่วนพระองค์ในเขตพระราชฐานแห่งนี้ทรงมีวัตถุประสงค์ให้เป็นเสมือนห้องทดลองพื้นฐานสำหรับการเกษตรและอุดสาหกรรมการเกษตรแขนงต่างๆ เพื่อตัวอย่างสำหรับศึกษาดูงานและเพื่อสร้างองค์ความรู้เป็นต้นแบบนำไปถ่ายทอดให้แก่เกษตรกรในภูมิภาคต่างๆ ต่อไป¹¹

การดำเนินงานทั้งหมดในโครงการทดลองส่วนพระองค์ แม้จะมีขอบข่ายหลากหลาย ตั้งแต่การพัฒนาสายพันธุ์พืชและสัตว์ การทดลองนวัตกรรมในการเพาะปลูกและเลี้ยงสัตว์ ไปจนถึงการพัฒนาเครื่องจักรและเทคโนโลยีในการแปรรูปผลผลิตการเกษตร แต่สิ่งหนึ่งที่เป็นลักษณะร่วมกันในโครงการทั้งหมดก็คือ แม้ว่าจะมีหลักวิชาการขั้นสูงรองรับ แต่ก็จะเน้นการใช้วิธีการและเครื่องจักรที่ไม่ยุ่งยากซับซ้อน ราคากู

และหาได้ง่ายในประเทศไทย ซึ่งหมายความว่าเกษตรกรที่จะนำไปปรับใช้กับความต้องการของตนเอง

นอกจากโครงการส่วนพระองค์ในพระราชวังแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวยังพระราชทานแนวพระราชดำริให้หน่วยราชการต่างๆ ร่วมกันจัดตั้ง “ศูนย์ศึกษาการพัฒนา” ในภูมิภาคต่างๆ ของประเทศไทย เพื่อดำเนินการทดลองวิจัยหาแนวทางยกระดับความเป็นอยู่และการประกอบอาชีพของเกษตรกรภายใต้แนวปรัชญาเดียวกัน ทั้งยังทรงมีพระราชดำรัสต่อคณะบุคคลและหน่วยราชการที่เกี่ยวข้องกับการช่วยเหลือเกษตรกรหลายครั้งถึงความจำเป็นในการเสาะหาวิธีการ หรือเทคโนโลยีไม่ใหญ่โต แต่อำนวยประโยชน์ได้จริง¹²

ดังกล่าวมาทั้งหมดนี้ อาจนำไปสู่ข้อสรุปแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเกี่ยวกับเศรษฐกิจได้ว่า ทรงให้ความสำคัญกับการเกษตรอันเป็นราชฐานทางเศรษฐกิจของประเทศไทยมาแต่ตั้งเดิม เน้นการส่งเสริมให้ประชาชนพึ่งพาตนเองได้ในเบื้องต้น และรวมกับร่วมมือกันในระดับชุมชนในรูปของสหกรณ์ โดยมีภาครัฐบาลให้การสนับสนุนในด้านปัจจัยการผลิต ทุน และช่องทางการตลาด รวมทั้งช่วยในเรื่องการวิจัยและพัฒนาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตบนพื้นฐานของเทคโนโลยีที่เหมาะสมเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของการสร้างผลผลิตให้ “พอ มีพอกิน.... อุ่มชูตัวเองได้..... ให้มีพอเพียงกับตนเอง” เป็นอันดับแรก การผลิตเพื่อค้าขายเป็นลิ่งที่ตามมา ซึ่งได้ทรงพระราชทานแนวพระราชดำรินี้สู่สาธารณะอย่างชัดเจนเป็นครั้งแรก ตั้งแต่เมื่อปีพุทธศักราช 2517 คือ ตั้งแต่เมื่อ 23 ปีก่อนที่จะเกิดวิกฤตเศรษฐกิจครั้งใหญ่ในประเทศไทย¹³

ย่อมไม่มีผู้ใดสามารถระบุลงไปได้ว่าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจะทรงได้รับอิทธิพลจากแนวคิดด้านเศรษฐกิจของลั่นกคิดเศรษฐศาสตร์แห่งใดหรือไม่และอย่างไร ยิ่งไปกว่านั้น ยังทรงเคยมีพระราชดำรัสถึงพระราชกรณียกิจของพระองค์เองว่าเป็นแบบ “ไม่ติดกับต่ำมากเกินไป” เสียด้วยซ้ำ¹⁴ อย่างไรก็ตาม ก็มีกรอบข้อเสนอของนักคิดที่สำคัญหลายท่านในประวัติศาสตร์เศรษฐกิจของโลก ที่ขอนำมากล่าวถึงไว้ ที่นี่ Friedrich List (พ.ศ. 2332 - พ.ศ. 2389) นักเศรษฐศาสตร์ชาวเยอรมัน เสนอแนวคิดที่เรียกว่าเศรษฐกิจแห่งชาติ อันเป็นแนวคิด ที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจในเยอรมัน สหรัฐอเมริกา และญี่ปุ่น โดยสาระสำคัญในแนวคิดของ Friedrich List เน้นการเพิ่มพลังทางการผลิตของชาติ พัฒนาอุตสาหกรรมและเทคโนโลยีที่เป็นของคนในชาติ ยึดหลักพึ่งตนเองภายใต้ประเทศไทยเป็นพื้นฐาน คือ เน้นการผลิตเพื่อตลาดภายในเป็นอันดับแรก การแลกเปลี่ยนกับต่างประเทศมีความสำคัญเป็นอันดับรอง¹⁵

นักคิดสำคัญอีกคนที่เสนอให้พัฒนาประเทศไทยโดยเริ่มจากชุมชน เป็นหลักคือ มหาตมะ คานธี (พ.ศ. 2415 - พ.ศ. 2491) ผู้ได้รับการขานนามว่าเป็นบิดาของประเทศไทยในเดียว คานธีเสนอว่า หน่วยเศรษฐกิจ ห้องถูนทุกหน่วย ตั้งแต่ระดับครอบครัว ชุมชน หมู่บ้าน ตำบลและเหนือขึ้นไปทุกรายระดับจะต้องพยายามพึ่งตนเองหรืออยู่ด้วยตนเองให้ได้เป็นอันดับแรก การแลกเปลี่ยนกับหน่วยเศรษฐกิจภายนอกนั้น เพื่อให้พอเพียงมากยิ่งขึ้น ไม่ใช่เพื่อพึ่งพา โดยคิดรับใช้และใช้ประโยชน์จากหน่วยที่ใกล้ชิดกับตนเองมากที่สุดก่อน ซึ่งเมื่อกระทำต่อเนื่องกันไปก็จะมีการเชื่อมโยงหน่วยเศรษฐกิจแต่ละหน่วยแต่ละระดับเข้าด้วยกันเป็น

ลูกโซ่จากครอบครัวสู่ชุมชน จนไปถึงประเทศ และถึงระดับนานาชาติ ในที่สุด

ความคิดและปฏิบัติการทางความคิดด้านเศรษฐกิจของคานธี เช่น ที่กล่าวมานี้ เป็นที่รู้จักกันไม่มากนัก เมื่อเทียบกับบทบาทการต่อสู้ทางการเมืองเพื่อกอบกู้เอกราชให้แก่กินเดียของเขาระหว่างนั้น ความคิดดังกล่าวยังถูกวิพากษ์วิจารณ์จากนักเศรษฐศาสตร์โดยทั่วไปว่า เป็นแนวอุดมคติที่ไม่น่าจะชื่นชมได้ในความเป็นจริง อย่างไรก็ตาม ยังมีนักคิดเศรษฐศาสตร์บางคน เช่น อี. เอฟ. ชูมาเกอร์ เจ้าของแนวคิด Small is Beautiful ได้เคยกล่าวถึงคานธีว่า “เมื่อพิจารณาถึงข้อเท็จจริงที่เกิดอยู่ในโลกของเราในปัจจุบันคานธีถือได้ว่าเป็นนักเศรษฐศาสตร์พัฒนาการที่ยิ่งใหญ่ที่สุดของโลก”¹⁶

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเคยมีพระราชดำรัสถึงแนวคิดของพระองค์ว่า สอดคล้องกับแนวคิด Small is Beautiful ซึ่งตั้งอยู่บนพื้นฐานปรัชญาทางพุทธศาสนา มีสาระสำคัญอยู่ที่การสร้างความกินดีอยู่ดีให้มากที่สุด ด้วยรูปแบบการบริโภคที่ดีและใช้ทรัพยากรน้อยที่สุด ดังความในพระราชดำรัสที่ว่า “.....คิดแบบนี้ว่าจะทำเล็กๆ ทำอะไรที่ไม่ควรวายให้ญี่โตเกินไป ก่อนนี้ก็คิดมาตลอด แต่ที่หลังได้มามาเจอนั้งสือของนายชูมาเกอร์ เขานอกกว่า Small is Beautiful ในนั้นเขาก็พูดถึงวิธีคิดแบบพุทธศาสนาด้วย ก็พอใจว่า เอ เขาคิดอย่างนั้น...”¹⁷

อาจมีผู้โต้แย้งว่า แนวคิดทางเศรษฐกิจของนักคิดบางท่านดังที่กล่าวถึง รวมทั้งแนวคิดทางเศรษฐกิจของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เป็นแนวคิดที่ไม่น่าจะสอดคล้องกับบุคลสมัย คือ ไม่สอดคล้องกับกระแสเศรษฐกิจหลักของโลกในยุคปัจจุบันที่ครอบงำอยู่ด้วยระบบ

ทุนนิยมเสรีข้ามชาติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงประจักษ์ในความจริงข้อนี้ และทรงเคยมีพระราชดำริว่า “เราทางเศรษฐกิจที่ทรงเสนอั้น ไม่ใช่สำหรับจะให้ใช้เป็นหลักในการดำเนินชีวิตทั้งหมด เพราะจะไม่เหมาะสมแก่การล้มเหลว แต่เป็นแนวทางที่น่าจะนำไปใช้เป็นบางส่วน คือ ราก 1 ใน 4 ของการดำเนินชีวิต”¹⁸

สำหรับภายในประเทศไทยที่ระบบเศรษฐกิจหลักเป็นแบบทุนนิยมเสรี และมีการพึ่งพาการลงทุนกับการค้าต่างประเทศในปริมาณสูงมากอย่างต่อเนื่องนั้น ระบบเศรษฐกิจที่มีจุดเน้นอยู่ที่ภาคการเกษตรในชนบท (ซึ่งบางครั้งก็เรียกว่า “เศรษฐกิจชุมชน” หรือ “เศรษฐกิจชุมชนชาวนา”) ถูกนำเสนอให้เป็นอีกทางเลือกของระบบเศรษฐกิจ และได้รับการยอมรับอย่างแพร่หลายในวงกว้างมากขึ้นทุกขณะ กระทั้งในที่สุด แนวคิดนี้ก็ถูกระบุรุ่วในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 พ.ศ. 2540 - 2544 ว่า “การพัฒนาในอนาคตจะเน้นที่การสร้างความเข้มแข็งของชุมชนในภูมิภาคและชนบทให้สามารถพึ่งตนเองได้โดยมีเศรษฐกิจชุมชนที่มั่นคงเป็นตัวนำ และเป็นฐานในการยกระดับคุณภาพชีวิตในอนาคต”

แม้กระนั้นก็ตาม ระบบเศรษฐกิจในแนวทางนี้ ก็เพิ่งได้รับการศึกษาและนำเสนอในประเทศไทยอย่างจริงจังและเป็นระบบโดยนักวิชาการ นักคิด และนักพัฒนาชนบทเมื่อประมาณ 15 ปีมานี้เอง¹⁹ การศึกษาดังกล่าวส่วนใหญ่ยังเป็นการอาศัยแนวคิดและทฤษฎีจากต่างประเทศ ตั้งเป็นสมมุติฐาน หรือศึกษาจากการณีตัวอย่าง ซึ่งนับได้ว่าองค์ความรู้ว่าด้วยเศรษฐกิจชุมชนชาวไทยยังมีอยู่จำกัด นักวิชาการด้านเศรษฐศาสตร์เองก็ได้ระบุว่า การศึกษาโดยรวมที่ผ่านมานั้น “ยังขาดการ

ศึกษาตามสภาพความเป็นจริงคือ การทำความเข้าใจการทำมาหากินของชาวนา ทิศทางการพัฒนาของครอบครัวและชุมชนชาวนา และความสัมพันธ์ระหว่างเศรษฐกิจ ชาวนา กับเศรษฐกิจแห่งชาติ” ทั้งยังเรียกร้องให้มีการศึกษาการประยุกต์ใช้ทฤษฎีกับชีวิตที่เป็นจริงในประเทศไทย

ต่อประเด็นดังกล่าว อาจถือได้ว่า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงก้าวนำทางไปก่อนแล้ว ด้วยการพระราชทานแนวทางการดำเนินชีวิตตามระบบเศรษฐกิจของพระองค์ออกเผยแพร่ในเชื้อที่รู้จักกันว่า “ทฤษฎีใหม่” ซึ่งเป็นประหนึ่งการนำผลการศึกษาทดลองสาขาต่างๆ ที่ดำเนินมาตลอดรัชสมัย สรุปเรียบเรียงออกมาเป็นแนวทางการประกอบอาชีพฯ เลี้ยงชีวิตสำหรับเกษตรกรอย่างเป็นขั้นตอนเริ่มต้นแต่ให้พอยู่พอกินเลี้ยงตนเองได้ในระดับครอบครัว และรวมกลุ่มกันเพื่อสร้างความเข้มแข็งในการผลิตและการตลาด ไปจนถึงการเชื่อมโยงการผลิตกับระบบธุรกิจขนาดใหญ่ ทรงคำนวณและระบุสัดส่วนการจัดการบริหารปัจจัยการผลิตแต่ละด้านอย่างละเอียด พร้อมทั้งสรุปแนวทางปฏิบัติที่เป็นไปได้จริงในแต่ละขั้นตอน สำหรับเกษตรกรจะได้นำไปประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาการดำรงชีวิตของตนเองได้อย่างชัดเจน

ตลอดระยะเวลากว่าครึ่งศตวรรษ ที่เศรษฐกิจไทยมีพัฒนาการตามกระแสโลกมาอย่างต่อเนื่อง พระราชดำริและพระราชกรณียกิจด้านเศรษฐกิจตามแบบของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวก็ดำเนินคู่กันตลอดมา และในท่ามกลางวิกฤตที่แผ่ขยายผลกระทบไปทั่วทั้งประเทศไทยพระราชนิยมได้รับการยอมรับเป็นประหนึ่งดวงประทีปให้ประชาชนไทยได้ล่องทางเพื่อก้าวให้พ้นความมีมิติ ไปสู่

เชิงอրรถ

- 1 วิทยากร เชียงกูล และคณะ, วิกฤติเศรษฐกิจไทย - ผลกระทบจากการรับเงื่อนไข IMF และทางออกสำหรับประชาชน, กองทุนสนับสนุนการวิจัย, (2540) หน้า 14 - 16
- 2 วิทยากร เชียงกูล, เศรษฐศาสตร์มิติใหม่, โครงการวิถีทรัตน์, (2542)
- 3 พระราชนำรัสระบทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานแก่คณะบุคคลต่าง ๆ ที่เข้าเฝ่าฯ ถวายพระพรชัยมงคลเนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา ณ ศาลาดุสิตาลัย สวนจิตรลดา พระราชนวัสดุลิศ วันพุธที่ 4 ธันวาคม พ.ศ. 2540
- 4 อัมมาร์ สยามวารา, “เศรษฐกิจไทย - 50 ปีของการขยายตัว” ในความรู้นั้นสำคัญยิ่งใหญ่, สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, (2540) หน้า 43 - 45
- 5 “การพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ : บทบาท การกิจ และระบบบริหารการพัฒนาโดยพระมหาภัตตริย์ไทยในเอกสารตระกูลเชื้อราชวงศ์”, ทบทวนมหาวิทยาลัย
- 6 พระบรมราชโ岁以下 ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรและอนุปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พ.ศ. 2503, พ.ศ. 2504, พ.ศ. 2507
- 7 มณฑล มุกข์ประดิษฐ์, โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ - รูปแบบและแนวคิดในลักษณะเป็นบุญธรรมศาสตร์สังคมเพื่อความมั่นคงของชาติ, เอกสารวิจัยส่วนบุคคล วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร, (2535)
- 8 Derek Davies, “A Right Royal Example : King Bhumibol Acts as a Catalyst for Progress”, Far Eastern Economic Review, (January 1986), The King of Thailand in World Focus, The Foreign Correspondents Club of Thailand, (Bangkok , 1998), Page 11
- 9 “พระบทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวกับงานด้านการสหกรณ์” ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวกับการพัฒนาการเกษตรไทย, กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, (2539)

- 10 Derek Davies, “A Right Royal Example : King Bhumibol Acts as a Catalyst for Progress;” Far Eastern Economic Review, (January 1896), The King of Thailand in World Focus, The Foreign Correspondents Club of Thailand, (Bangkok, 1998), Page 11
- 11 ฉัตรทิพย์ ปราโมช และคณะ, โครงการส่วนพระองค์สวนจิตรลดา, (บริษัทสุขบรรคน์ จำกัด , 2539)
- 12 พระราชนำรัสระบทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานแก่คณะบุคคลต่าง ๆ ที่เข้าเฝ่าฯ ถวายพระพรชัยมงคลเนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา ณ ศาลาดุสิตาลัย สวนจิตรลดา พระราชนวัสดุลิศ วันอาทิตย์ที่ 4 ธันวาคม พ.ศ. 2537, พระบรมราชโ岁以下พระราชทานแก่ชั้นราชการพลเรือนเนื่องในวันชั้นราชการพลเรือน วันพุธที่ 1 เมษายน พ.ศ. 2536 และ Denis D. Gray, “Thailand's Working Royals” Sawasdee Magazine, (January,1987)
- 13 พระราชนำรัสระบทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานแก่คณะบุคคลต่างๆ ที่เข้าเฝ่าฯ ถวายพระพรชัยมงคลเนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา ณ ศาลาดุสิตาลัย สวนจิตรลดา พระราชนวัสดุลิศ, วันพุธที่ 4 ธันวาคม พ.ศ. 25174
- 14 พระราชนำรัสระบทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานแก่คณะบุคคลต่างๆ ที่เข้าเฝ่าฯ ถวายพระพรชัยมงคล เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา ณ ศาลาดุสิตาลัย สวนจิตรลดา พระราชนวัสดุลิศ, วันพุธที่ 4 ธันวาคม 2534
- 15 ฉัตรทิพย์ นาถสุภา, “แนวคิดเศรษฐกิจแห่งชาติ” ในประวัติศาสตร์วัฒนธรรมชุมชนและชนชาติไทย,(สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540)
- 16 ฉัตรทิพย์ นาถสุภา และคณะ, ทฤษฎีและแนวคิดเศรษฐกิจชุมชนชาวนา, โครงการวิถีทรัตน์, (2541), หน้า 179 -180
- 17 พระราชนำรัสระบทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานแก่คณะเอกอัครราชทูต และกงสุลใหญ่ไทยประจำภูมิภาคเอเชีย - แปซิฟิก ณ

- พระตำแหน่งจิตรลดาโรหูฐาน, วันพุธที่ 26 กรกฎาคม 2532
- 18 พระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานแก่คณะบุคคลต่างๆ ที่เข้าเฝ้าฯ ถวายพระชัยมงคลเนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา ณ ศาลาดุสิตาลัย สวนจิตรลดา พระราชวังดุสิต, วันพุธที่ 4 มีนาคม พ.ศ. 2540 และวันศุกร์ที่ 4 มีนาคม พ.ศ. 2541, หน้า 242 - 257
 - 19 การนำเสนอแนวคิดหรือทฤษฎีของบุคคลต่างๆ ที่ได้กล่าวไว้ มีแนวคิดหลัก สอดคล้องกัน แต่ก็มีรายละเอียดจุดเน้นแตกต่างกันไปตามแนวทางของตนเอง ประกอบด้วยกลุ่มนักพัฒนา เช่น นbatch หลวงนิพจน์ เทียนวิหาร บำรุง บุญปัญญา อภิชาติ ทองอยู่ กลุ่มนักวิชาการ เช่น รศ. ดร. เสรี พงศ์พิศ รศ. ดร. กานุจนา แก้วเทพ ศ. ดร. ยศ ลันติสมบัติ ผศ. ดร. ณรงค์ เพชรประเสริฐ ดร. อา拿ันท์ กานุจันพญลัย และกลุ่มผู้นำทางความคิดในสังคม เช่น ศ. นพ. ประเวศ วงศ์ วิทยา ว่องสกุล พญลัย วัฒนคิริธรรม โลภณ สุภาพงษ์ เป็นต้น ดูรายละเอียดแนวคิดและวิธีการของแต่ละกลุ่มของแต่ละบุคคลได้ใน ฉัตรทิพย์ นาถสุภา และคณะ, ทฤษฎี และแนวคิดเศรษฐกิจชุมชนชาวนา, โครงการวิถีทรอคน์, (2541)
 - 20 ฉัตรทิพย์ นาถสุภา และคณะ, ทฤษฎีและแนวคิดเศรษฐกิจชุมชนชาวนา, โครงการวิถีทรอคน์, หน้า 263 - 269
 - 21 ตัวอย่างเช่น ศ. นพ. ประเวศ วงศ์ ได้วิเคราะห์ ตีความ และขยายความ พระราชดำรัสเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงนำออกเผยแพร่อย่างกว้างขวางและเป็นรูปธรรม เช่น “เศรษฐกิจพอเพียงและประชาสังคม แนวทางพลิกฟื้นเศรษฐกิจสังคม” ป้าสุกสถาพิเชย์ในงาน “ธรรมรัฐ แห่งชาติพ่อรัม” 9 เมษายน 2541 และ ศ. ดร. ฉัตรทิพย์ นาถสุภา ผู้นำสำนักคิดเศรษฐศาสตร์ การเมืองแนวประวัติศาสตร์ ซึ่งเสนอให้มีการทบทวนแนวคิดทางเศรษฐศาสตร์ที่ใช้ชื่อแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจในช่วงศตวรรษที่ผ่านมา ได้มีมุ่งมองต่อพระราชดำรัสดังกล่าวว่า

“...หมายความว่า องค์พระประมุขของชาติทรงมีจิตวิญญาณและอารมณ์ ความรู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกับประชาชนในชาติทรงจะท้อนความทุกข์ยาก

และ ทรงพูดแทนความปรารถนาของคนล้วนให้กู้ของประเทศ...” เป็นต้น

ผู้เรียบเริงขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงสำหรับ ศ. ดร. ฉัตรทิพย์ นาถสุภา แห่งคณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ได้ให้ข้อคิดและคำแนะนำในการวิเคราะห์และเรียบเริงเนื้อหาในบทความนี้ อย่างไรก็ตาม ความรับผิดชอบต่อเนื้อหาและการตีความข้อมูลที่ใช้ในบทความนี้ อย่างไรก็ตามความรับผิดชอบต่อเนื้อหาและการตีความ ข้อมูลที่ใช้ในบทความทั้งหมดเป็นของผู้เรียบเริงแต่เพียงผู้เดียว

จากหนังสือ พระเจ้าแผ่นดิน จัดพิมพ์โดยคณะอนุกรรมการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ในคณะกรรมการฝ่ายประชาสัมพันธ์การจัดงานเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสพระราชบรมราชโภทิมทางมงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 6 รอบ 5 มีนาคม 2542

ກາພູດ

ໃນລວມຂອບປະຫານ

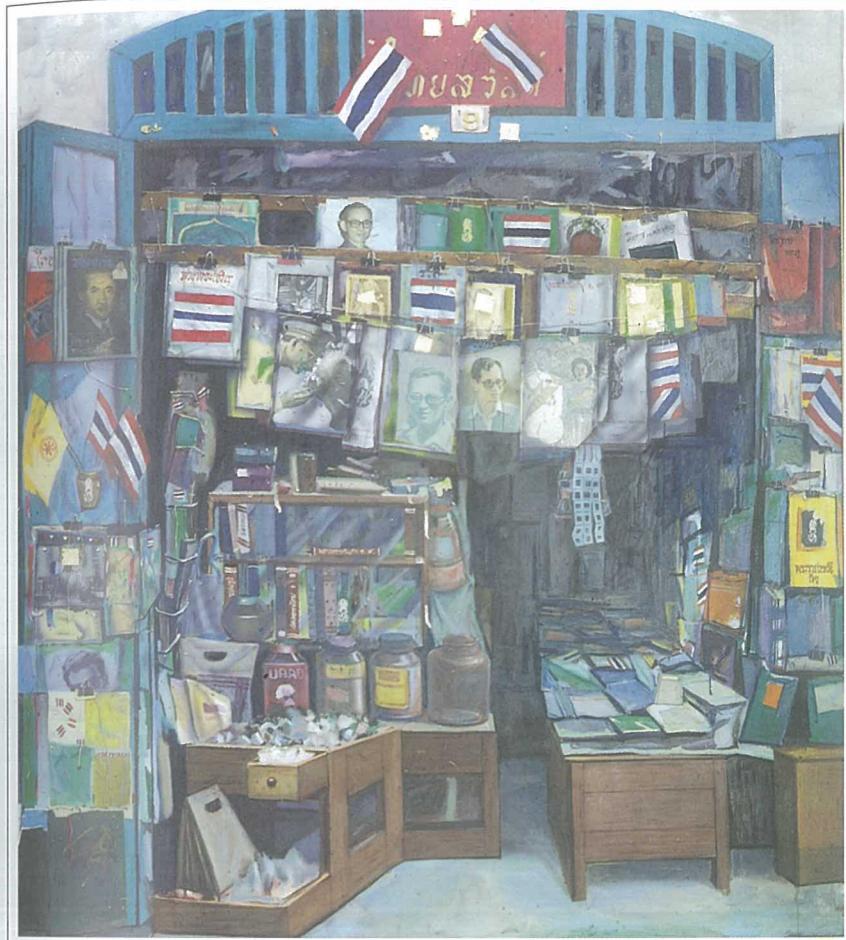
ພຣະຣາຊຈຸຣຍາວັດຮັບແດນໄມ້ ແລະ ພຣະຣາຊກຣນີຢືນເກີວັນຍິ່ງໃໝ່ນຸ່ງວັດ
ພຣະນາກສນາເດືອນພະເຈົ້າວູ້ໜ້າ ເປັນເສັ່ງຫົ່ວຕາຕົວຮູ້ວູ້ໃນເວັງໃຈ
ຂອງພສກນິກຮອຍ່າງແນ່ນແພື່ນນາໄດ້ຍຸດລວດ ແລະ ຄວາມຮູ້ສຶກເຖິງຖຸນ
ອົງຮັກກັດແລະ ສຳນັກໃນພຣະນາກຮຸນາເທິຄຸນໄດ້ຄູກຄ່າຍາກວັດ
ຍ່ານປລາຍູ່ກັນແນວອົລືລົມປັນສູ່ສາຍຕານອອງຄນກ່ວ້າໄປວູ້ເສນວ
ດັ່ງເຂົ້າກີ່ໜັບສັວົງບູ້ສະຫຼຸບມີ່ຕົວຄວາມວຸນແຄຣະໜ້ວອງ
ຮນາຄາກສຶກໄກຍ ຈຳກັດ (ນໍາມານຸ່ມ) ໄດ້ນໍາລົງພິມເປົ້ານາພູດພືເສນ
ໃຫ້ຜູ້ວ່ານໄດ້ຮັວນຂຶ້ນໝານໃນລົມນັກໆ 9 ນີ້

ອົດຮຽນມັດັກລ່າວເປົ້ານາພົກທີ່ໄດ້ຮັນຮາງວັດຈາກການປະກວດ
ຫົ່ງຈັດນີ້ໄດ້ຮນາຄາກສຶກໄກຍ ຈຳກັດ (ນໍາມານຸ່ມ) ໃນວາຮະຕ່າງໆ ກັນ

ແລະເປົ້ານກຽນມີສຶກຫົ່ວອງຮນາຄາ

ໜັບສັວົງບູ້ສະຫຼຸບມີ່

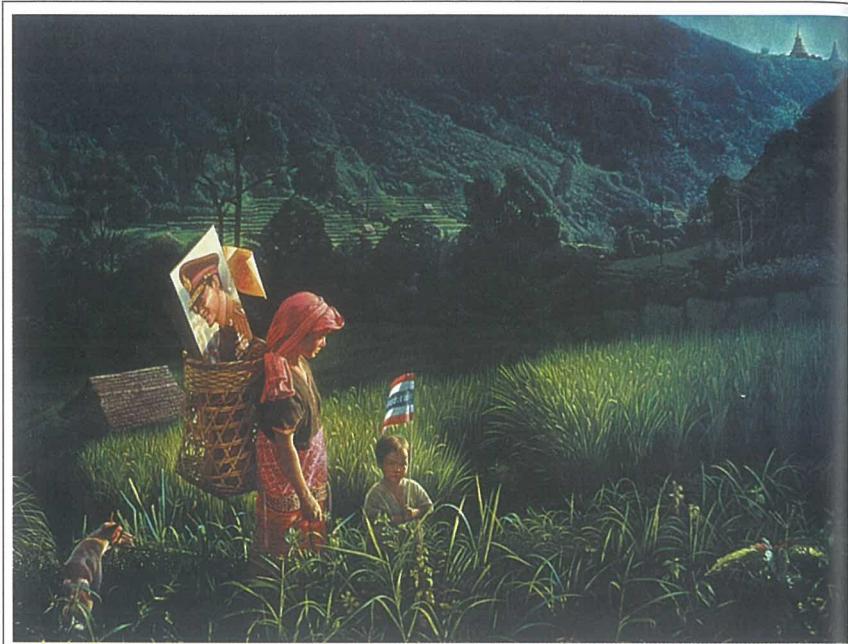
ຂອງອຸນຄຸນເຝ່າຍປະຫາສັນໜັ້ນ໌ ໣າຄາກສຶກໄກຍ ຈຳກັດ (ນໍາມານຸ່ມ)
ໄຟ ປະ ກີ່ນີ້



“ຮ້ານ 5 ຊັ້ນວານພຣະຣາຊ”

ໜາ ລູ ລ ຮ ດ ຄ ຂ ບ ທ ຖ ວ

ກາພໜຸດ ໃນລາວອະນວຍປະເທິງ



“ຕ້ວຍນັ້ນໃຈຈອງຮັກກັດີ”

ໄພຣວັລຢີ ດາເກລື້ອງ

ກາພໜຸດ ໃນລາວອະນວຍປະເທິງ



“ສູ່ຄູນບໍ່ຮວມຮ່ວມໃຈຄວາມພຣະພຣ”

ຮັດນັ້ນຊ້າຍ ໄຊຍຮັດນີ້

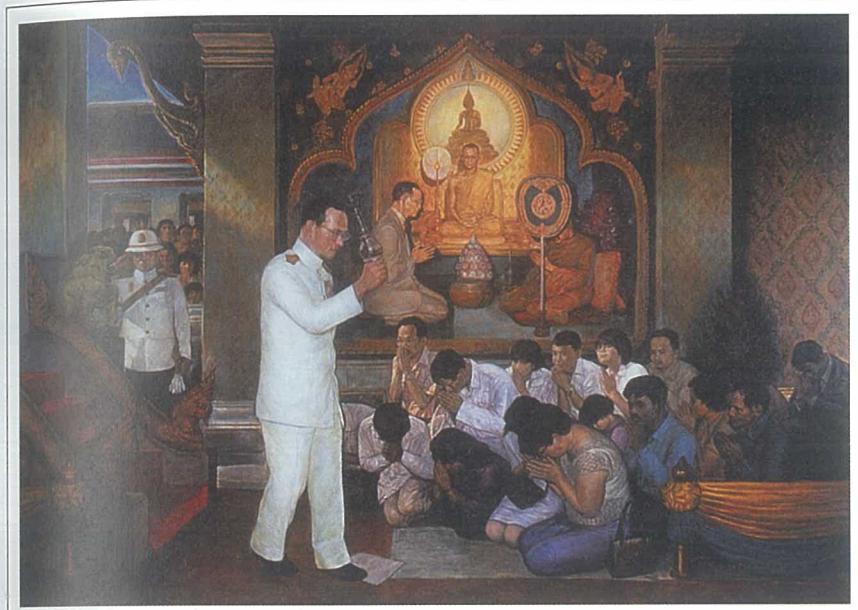
ກາພຊຸດ ໃນຫລວມອອນປະໜານ



“ຈອງກົກກົດ”

ສັມ ຖ.ທ. ຂີນພັດນວານິຈ

ກາພຊຸດ ໃນຫລວມອອນປະໜານ



“ຄວກສາພຣະຜູ້ກອງບົດດັນ”

ຈຳນັນຕໍ່ສາරາຮັກໝໍ

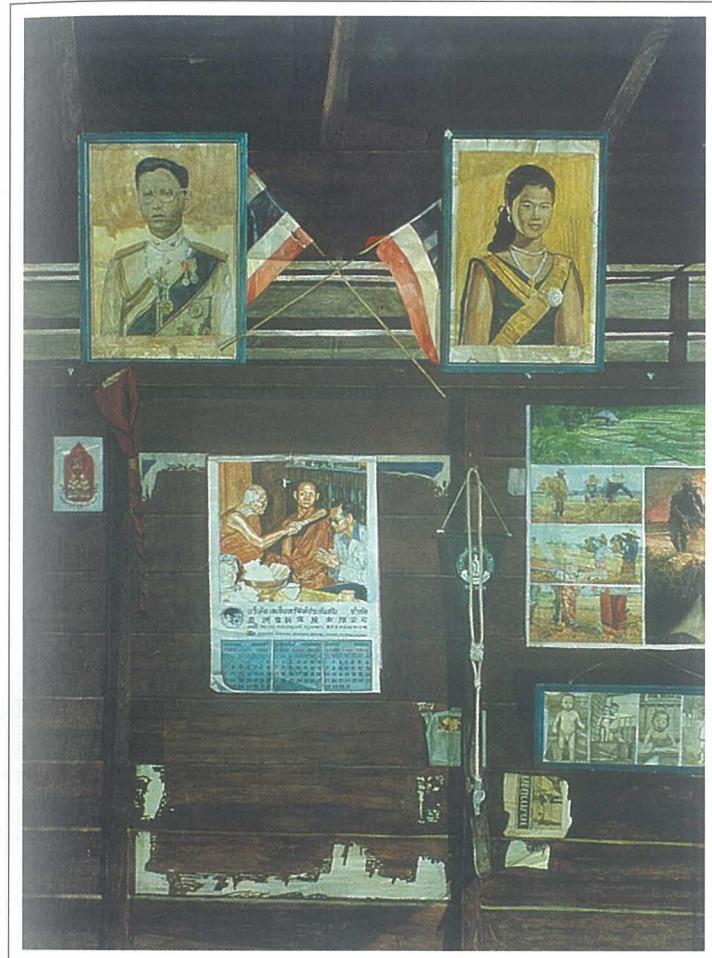
ພາພັດ ໃນຫລວມອອນປະໜານ

ພາພັດ ໃນຫລວມອອນປະໜານ



“ສັກກະຣະ”

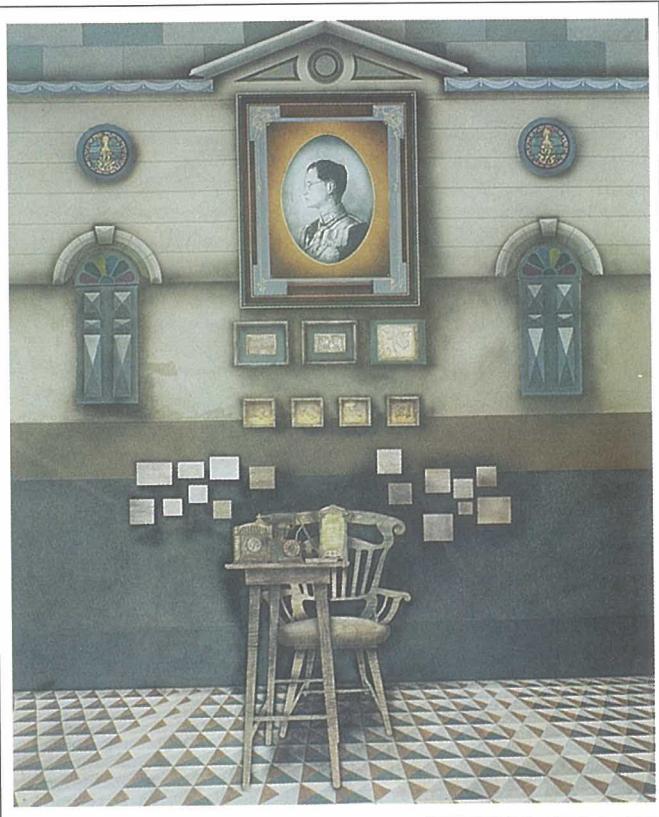
ສຸພາ ພຣິນທຣາ ກຸລ



“ໃນຫລວມອອນຈາວນ້ຳນັນ”

ເກີຍ ຮົດ ສັກດີ ພລິຕາກຣົນ

ກາພຊຸດ ໃນລວຕອນຂອບປະຈາກນ



“ຫ້າວສິ່ງວິນໄດ”

ນ ທ ນ ອ ດ ດ ຕ ຕ ດ ຕ ດ ຕ

ວ ທ ຢ ສ ລ ພ ຮ ມ



ເກຣີດຄວາມຮູບາງປະກາດເກີຍວັກບ ເບັງເພື່ອກ

ແນະທີຣີສຸຈົດ ຕຸລຢານນາງ

1. ການນໍາເບັງເພື່ອກແຕ່ງເຄື່ອງຄະກາຮນ໌ອອກຍືນແກ່ນ

ເປັນປະເພນີມາແຕ່ເດີມວ່າທາກມີສ້າງເພື່ອທີ່ສົມໂກຊື້ນະວາງແລ້ວ
ໃນງານພຣະຣາຊີທີ່ສຳຄັນດີ້ອີງ ຝານພຣະຣາຊີເລີມພຣະນມພຣະ
ແລ້ວງານພຣະຣາຊີຈັດຕຽມຄລ ອີງໃນງານພຣະຣາທານເລື່ອງພື້ນ
ເປັນເກີຍຮົດແກ່ພຣະຣາອາຄັນຕຸກະ ອີງຜູ້ເປັນປະມຸຂອງຕ່າງປະເທດ
ທີ່ພຣະທີ່ນັ້ນຈັກຮົມທາປຣາສາທແລ້ວ ຈະຕ້ອງນໍາສ້າງເພື່ອກແຕ່ງເຄື່ອງ
ຄະກາຮນ໌ໄປຍືນທີ່ແກ່ນເກຍສ້າງດ້ານຕະວັນຕກ ພຣະທີ່ນັ້ນດຸສິຕາກິຣມຍີໃນ
ພຣະບຣມທາຮາຈວັງເພື່ນປະກອບພຣະເກີຍຮົດຍີຕ ສໍາຫັນໃນຮັບກາລ
ປັຈຸນນີ້ ລັງຈາກທີ່ມີພຣະຣາຊີສົມໂກຊື້ນະວາງແລ້ວ ໄດ້ນຳພຣະເສວຕ
ອດຸລເດືອນພາຫນແຕ່ງເຄື່ອງຄະກາຮນ໌ອອກຍືນແກ່ນໃນພຣີດັກລ່າວດ້ວຍ

2. ช้างเผือกคือว่ามีศักดิ์สูงเทียบชั้นเจ้าฟ้า

การอ่านฉันท์ดุษฎีลังเวยและขับไม้สมโภชน์ ถือว่าเป็นของสูงจะมีได้เฉพาะในงานพระราชพิธีสำคัญๆ เพียง 3 งานเท่านั้น หากนำไปกระทำในงานอื่นๆ ถือว่า นอกจากจะไม่เป็นศิริมงคลแล้ว ยังอาจจะเกิดเสนียดจัญไรแก่ผู้เป็นเจ้าของงานอีกด้วยก็ได้ งานที่จะมีการอ่านฉันท์ดุษฎีลังเวยและขับไม้สมโภชได้นั้น คือ

- 2.1 การสมโภชพระมหาเศวตฉัตรและเครื่องศิริราชกุณภัณฑ์ในงานพระราชพิธีฉัตรมงคล
- 2.2 การสมโภชในงานพระราชพิธีสมโภชเดือนและขึ้นพระอุ่นของสมเด็จพระเจ้าลูกเธอที่ดำรงพระยศชั้น “เจ้าฟ้า” สำหรับพระเจ้าลูกเธอที่พระยศชั้นพระองค์เจ้า จะมีการอ่านฉันท์ดุษฎีลังเวยและขับไม้สมโภชไม่ได้
- 2.3 พระราชพิธีสมโภชขึ้นระวางช้างสำคัญด้วยเหตุนี้ ในสมัยโบราณจึงถือกันว่า ช้างเผือกนั้นมีศักดิ์สูงเทียบชั้นเจ้าฟ้า และท่านผู้ใหญ่เคยเล่าให้ฟังว่า ในสมัยที่พระเจ้าบรมวงศ์เธอพระองค์เจ้าอุรุพงศ์รัชสมโภช ยังทรงพระเยาววัยได้เล็ດจไปทดสอบพระเนตรพระเศวตฉุจราภพวรรณ และได้กลับมาเล่าถวายพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว โดยใช้คำแทนชื่อช้างว่า ช้างมันทำอย่างโน้นทำอย่างนี้พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวมีรับลังว่าไม่ให้เรียกว่ามัน เพราะช้างเผือกนั้นมีศักดิ์สูงกว่า พระองค์เจ้าอุรุพงศ์รัชสมโภช

3 สัตว์เลี้ยงไว้คู่กับช้างเผือก

สัตว์ที่จะนำมาเลี้ยงไว้คู่กับช้างเผือกมี 2 ชนิด คือ ลิงเผือกและกาเผือก เพราะถือกันว่า สัตว์ทั้ง 2 ชนิดนี้เป็นของคู่บุญของช้างเผือก และจะป้องกันสิ่งอวมงคลที่จะมาสู่ช้างเผือกได้ เป็นเรื่องที่แปลกลประเทศไทยที่ได้เคยลังเกตกันมาแต่สมัยโบราณอย่างหนึ่งคือ ถ้ามีผู้บุกรุกเพื่อการหรือการเผือกเมื่อใดแล้ว ในระยะเวลาไม่นานต่อจากนั้นมักจะมีช้างเผือกมาประดับพระบุญญาบารมีของพระมหาชนชัตติย์ทุกครั้ง

4. เครื่องคaganrnที่พระราชาท่านแก่ช้างเผือก

นอกจากแต่งประดับช้างสำคัญด้วยเครื่องทองคำกุณดั่นประดับพลอย มีปกตระพองคาดตาข่ายทองคำประดับพลอยห้อยหน้า ช้างห้อยผู้จามรีทองคำและคลุมผ้าปักหลังปักทองแล้ว สมัยโบราณจะพระราชาท่านทองคำก้อนผูกคอด้วย

ในคราวสมโภชพระยาเศวตฉุชชร ในรัชกาลที่ 2 พระราชาท่านพระรำรังค์ผูกคอพระยาช้าง และต้องทองคำไส่กล้าย 1 อ้อย 1 ขันเชิงกะไหล่ใบไส่ 1 ใบ

งานขึ้นระวางสมโภชพระเศวตฉุพราหม ในการรัชกาลที่ 6 พระราชาท่านเสมออักษรพระบรมนามาภิไธยย่อทองคำลงยาราชวดี พร้อมทั้งสายสร้อย ให้ผูกคอช้างสำคัญแทนทองคำก้อน ซึ่งถือเป็นประเพณีลีบต่อมานับในรัชกาลหลังๆ พระราชาท่านเสมออักษรพระบรมนามาภิไธยย่อทองคำลงยาราชวดี พร้อมทั้งสายสร้อยแก่ช้างสำคัญโดยเปลี่ยนเป็นอักษรพระบรมนามาภิไธยย่อของแต่ละรัชกาล

5. บำเหน็จที่พระราชาท่านแก่หม้อช้างที่คล่องช้างเผือกได้หรือผู้ที่น้อมเกล้าฯ ถวายช้างเผือก

ในแต่เดิมพระพุทธศาสนา พระราชาท่านทรงวัดแก่หมู่ช้างที่คล่องพระอินทไอยราพดได้ นอกจากเงินและเลือผ้าแล้ว ยังได้พระราชทานขันทองและตราภูมิคุ้มภาคีอาการอีกด้วย

สมัยต่อมา ก็พระราชทานบรรดาศักดิ์ เลือผ้า เครื่องประดับเครื่องยศ และเงินตราเป็นบำเหน็จ

ในสมัยรัชกาลที่ 5 และ 6 ก็พระราชทานบรรดาศักดิ์ เครื่องราชอิสริยาภรณ์และเงินเป็นบำเหน็จ

สมัยรัชกาลที่ 7 พระราชทานขันทองแก่ มิสเตอร์ ดี. เอฟ. แมคฟิผู้จัดการป่าไม้บริษัทบอร์เนียวเชียงใหม่ ซึ่งถวายพระเคราৎศดิลก

พลโทไบัญชัย เทพหัสดิน ณ อุฐยา ผู้ถวายช้างเพื่อเชือกแรกรของรัชกาลปัจจุบัน ได้รับพระราชทานชองบุหรี่ทองคำพระปรมາภิไธยย่อ ภปร. เป็นบำเหน็จ เมื่อวันที่ 11 พฤศจิกายน 2502

6. ขนช้างเพื่อกือว่าเป็นเครื่องรางชนิดหนึ่ง

ขนช้างเพื่อโดยเฉพาะอย่างยิ่ง “ขนทาง” ถือว่าเป็นเครื่องรางของชลังชนิดหนึ่งสามารถป้องกันเสนียดจัญไรแก่ผู้ที่มิไว้ครอบครองได้จริงนิยมนำมาทำเป็นแหวนสวมติดตัว

7. เด็กกีลดใต้ก้อนช้างเพื่อกจะแข็งแรง

เชื่อกันว่า เด็กคนใดที่มักจะเจ็บไข้ได้ป่วย ไม่แข็งแรง หรือเลี้ยงยากแล้ว ถ้านำเด็กคนนั้นไปลอดใต้ห้องช้างเพื่อคราว 3 รอบแล้ว จะทำให้เด็กคนนั้นกลับแข็งแรง ไม่เจ็บไข้ได้ป่วยบ่อยๆ และเลี้ยงง่าย

8. งานนายกือเป็นเครื่องรางสำคัญเกี่ยวกับอันตรายที่จะเกิดจากช้าง

พวกที่มีอาชีพจับช้างลือว่า งานนาย เป็นเครื่องรางสำคัญที่จะคุ้มครองป้องกันอันตรายที่จะเกิดจากช้าง ยิ่งเป็นงานนายของช้างเพื่อก

ด้วยแล้ว ย่อมจะมีความคลังเป็นทวีคูณ

9. ช้างเพื่อกไม่ยอมกินน้ำร่วมภาชนะเดียวกันหรืออาบน้ำพร้อมๆ กับช้างสามัญสำหรับเรื่องนี้ผู้เรียนเรียงได้เคยพิสูจน์จากพระเศวตดุลยเดชพานชนະอยู่ที่เขาดินแล้ว ปรากฏว่า เป็นความจริงตามที่โบราณท่าน ตั้งเป็นข้อสังเกตไว้ ถ้าช้างสามัญดื่มน้ำจากภาชนะที่จัดไว้ให้ก่อนแล้ว พระเศวตจะไม่ยอมดื่มน้ำจากภาชนะนั้น การอาบน้ำก็เช่นเดียวกัน ถ้าช้างสามัญลงอาบน้ำก่อน พระเศวตจะไม่ยอมลงอาบ ความช้ำงจึงต้องนำพระเศวตไปอาบน้ำก่อนแล้วจึงจะให้ช้างสามัญลงอาบท่อไป

10. ความสนุกของชาวท่าช้างในสมัยก่อน

ม.จ. หญิง ดวงจิตร จิตรพงศ์ ทรงเล่าไว้ว่า (๑) “ชาวท่าช้างมีโอกาสได้ดูกีฬาที่สนุกตื่นเต้นอีกอย่างหนึ่ง คือ ดูพระเศวตตกมัน ท่าช้างยังคงเป็นท่าช้างอยู่จนถึงรัชกาลที่ 7 พระเศวตที่ยังเหลือ คือ พระเศวตชิรพาท และ พระเศวตศดิลก ก็ยืนโรงอยู่เสียที่สวนดุสิต (๒) จึงมีเดลังอาบน้ำที่ท่าช้างดังแต่ก่อน พระเศวตเชือกสุดท้ายที่ยืนโรงในพระบรมหาราชวัง คือ พระเศวตรุจิราภพธร (๓) แก่เป็นเพื่อนเล่นของชาวท่าช้างทุกคนเวลาที่อารมณ์ดี เมื่อมีเตรียมกลัวย อ้อยมะพร้าวอ่อนไว้ให้เวลาอกมาอาบน้ำ แกะยกวงขึ้นตอบรับของจากมือคนโดยเรียบร้อย แต่บางทีก็ถูกพรายกระซิบให้ตั้งตัวเป็นผู้มีอิทธิพลยืนงวงลงไปล้วงหอยบชวดเหล้าในร้านไปกำลังความเจ้าดื้อๆ เจ้าของก็เพียงแต่ไม่โหงเมเงินดูไม่ถือสาอะไร แต่ถึงเวลาที่ตกมันก็หงุดหงิดทำอะไรแผลงๆ ต่างๆ ผู้คนตื่นเต้นห้อมล้อมดูกันสนุกสนาน วันไหนพระเศวตตกมัน พ้ออกจากประชุมเชชัยศรี ก็มีเสียงตะโกนบอกต่อๆ กันมา

ว่า “พระเศตตกมั่น” พวກแม่ค้าต้องรีบเก็บร้านเก็บกระจาดหมด แอบไปเลี้ยงให้พันธุพันดา มิฉะนั้นแกก็รีมาคว้าไปโยนทึ่งหมด รถราง แล่นมาดีๆ แกเกิดหมั่นໄสีขึ้นมาว่าทำไม่ถึงจะต้องแล่นในร่าง ก็จะจัดแจงเข็นออกมามาเลี้ยง เจ็กจารถมาท่าทางเกักไม่ถูกใจก็แย่งรถเจ็กมา ลากเลี้ยง พอเบื้องแล้วก็ยกไปโยนทึ่ง พวgnักดูอยู่ถึงไหนๆ พอรูข่าว ก็พากันมา ที่เป็นนักกีฬาเก่งกล้าก็วิงตามดูกันเกรียวกราว เล่นเอาเกิด กับพระเศตพร้อมทั้งตัวเป็นโซอกไปด้วย พระเศตกำลังทำอะไรรออยู่ ที่ไหนประการครู้ทั้งหมด พวกที่ไม่ชอบพจัญภัยก็ตีตัวดูบนกำแพง บน ต้นไม้บางที่จนสายก็เอาเข้าโรงไม่ได้ ยังวิ่งเล่นໄล่น้อยๆ เดว่าห้องสนาม หลวง ร้อนถึงรดดับเพลิงต้องมาช่วยจัดการ พอดีช่วงตอนแก่เหลือๆ หันหน้าไปทางประตูวิเศษชัยศรี ก็ฉีดน้ำเข้าที่เดวๆ หางแกก็ตกใจวิง หนีเข้าโรงไปเลี้ยง”

11. เมื่อมีเหตุเกิดแก่ช้างเพือกถือว่าเป็นกลางร้าย

หากมีเหตุต่างๆ เกิดขึ้นแก่ช้างเพือก เช่น เจ็บ งาหัก หรือล้ม ถือว่าเป็นกลางร้ายของแผ่นดิน จะเกิดอาเพหเหตุภัยร้ายแรงขึ้นแก่บ้าน เมืองและประชาชน หรือแม้แต่บ้านเมืองเกิดวิกฤตภัย ช้างเพือก ก็จะแสดงอาการประหลาดต่างๆ ให้เห็นปรากฏ ดังเช่นในประเทศไทยม่า ในตอนที่แม่ทัพอังกฤษเข้าเฝ้าพระเจ้าลีป่อเพือเชิญเสด็จไปจาก ประเทศไทยม่า ช้างเพือกกลับล่องเลี้ยงร้องซึ่ง น.ร.ว. ศึกฤทธิ์ ปราโมช

(๑) บ้านหนองหลาน

(๒) อยู่ที่ด้านขวาของหน้าตึกรัฐสภาใหม่

(๓) พระเศตเชือกนี้ เจ้ายุติธรรมธร เจ้าครจำปาคักดีถวาย พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้า เจ้ายุทธวัชกาลที่ ๕ สมโภชขึ้นราชวงศ์เมื่อปีรากา พ.ศ. ๒๔๒๘

เขียนเล่าเหตุการณ์ ในนี้ว่า (๔) “ในขณะที่แม่ทัพอังกฤษเข้าเฝ้าพระเจ้า สีป้ออยู่นั้น พระยาช้างดันที่ยืนโรงอยู่อีกด้านหนึ่งของพระราชวังได้ล่ง เลี้ยงร้องเหมือนคนร้องไห้และดินรนมได้หยุด หมօความจะปลอบอย่างไรก็มีได้ลงบลง” และหลังจากที่พระเจ้าลีป่อเสด็จออกไปนอกประเทศ และชาวอังกฤษเข้ามาปักครองแทนแล้ว ช้างเพือกกลับโดย มีได้เป็นโรคอะไรดังที่เขียนเล่าไว้ว่า “พระนครมัณฑเลนนก็มีได้มี ความเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นมาก อังกฤษเข้าไปตั้งอยู่ในพระราชวังซึ่งได้ ว่างผู้คนลง คงเหลือแต่พระยาช้างเพือกซึ่งยืนโรงอยู่ข้างอังกฤษนั้น เป็นคนรักลัตวจังพร้อมที่จะเลี้ยงดูพระยาช้างเพือกต่อไปแต่เลี้ยงอย่าง ช้างธรรมชาติ จะให้กินหญ้าหรือกินกล้วยอ้อยก็เอาไปวางกับพื้น มีได้ใส่ พานเงินพานทองอย่างแต่ก่อน ถึงเวลาจะลงอาบน้ำก็มีหมօความซึ่งไป คนเดียวไม่มีคนกันลับทันและรบกวนแห่งตามเกียรติยศ พระยาช้าง เพือกมองดูเหตุการณ์รอบตัวแล้ว ก็รู้ว่าตนเองไม่สามารถที่จะปรับตน ให้เข้ากับลั่งแวดล้อมที่เปลี่ยนไปนั้นได้ เลี้ยกรุงแก่ฟรั่งได้ไม่กี่วันพระยา ช้างเพือกกลับลัตวจังพรั่งตรวจดูแล้วก็ไม่ปรากฏว่ามีโรคอย่างใด ถ้า จะพูดอย่างไทยๆ ก็จะต้องพูดว่า พระยาช้างเพือกนั้นเกิดมาคุ่นบุญบารมี พระเจ้าลีป่อและกรุงรัตนบุรีอังวะ พอลิ้นบุญบารมีนั้นแล้ว พระยา ช้างเพือกกลับเหตุที่จะมีชีวิตอยู่ต่อไป”

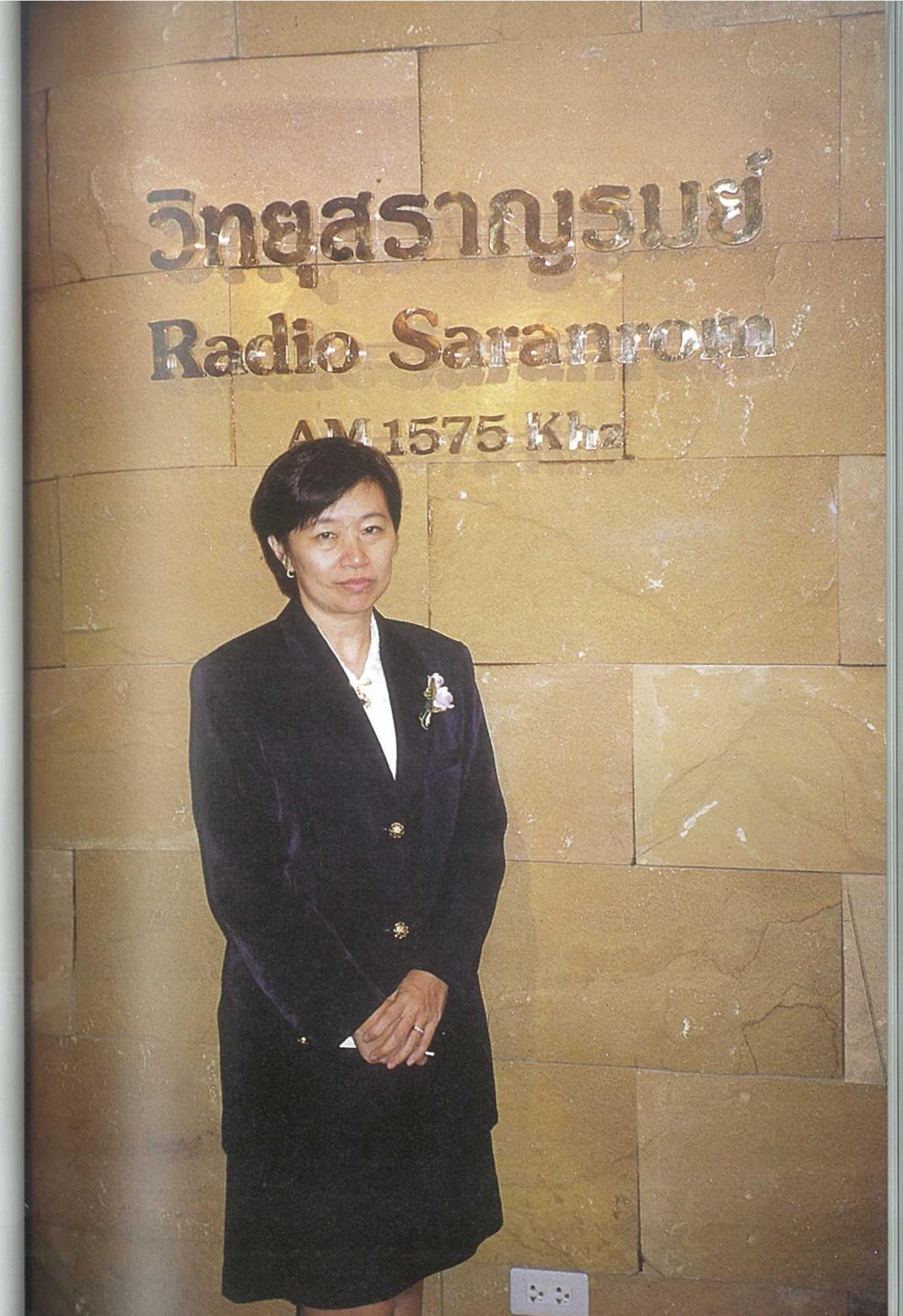
12. ช้างเพือกลับต้องนำไปฟัง

เมื่อช้างเพือกลับคือตายลง เป็นประเพณีที่ปฏิบัติสืบต่อกันมา จักรพรรดิกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้นิมนต์พระราชาคณะจำนวน ๕ รูป ไป บังสุกุล และใช้ผ้าขาวคลุมชากช้างเพือกนำไปฟังที่ป่าช้าช้างเพือก ที่ ตำบลสำเรห์ วิมเม่น้ำเจ้าพระยาธนบุรี เกี่ยวกับเรื่องช้างเพือกลับนี้ ม.จ.

หญิง ดวงจิตร จิตรพงศ์ ทรงเล่าไว้ว่า^(๕) “วันที่พระเศวตلام^(๖) ชาวท่าช้างต่างเคร้าโศกกันทั่วหน้า เวลาค้ำทหารรักษาวังนับร้อยลากตะเข่่าไส้พระเศวตออกจากประตูวิเศษชัยครีปทางท่าช้าง มีผ้าขาวคลุมสูงเป็นภูเขา (ต้องใช้ผ้าสักกีเมตรคู่ลุมจึงจะมิดก็กไม่ถูก) สองข้างทางประชาชนย่านท่าช้างทุกคนรวมทั้งที่มาจากที่อื่นพา กันมาอย่างส่งยืนเงียบกริบน้ำตาไหลแสนจะอาลัย แกลากเอาลงแพไปฝั่งหรือทำอะไรที่ไหน ข้าไม่ยกได้ตามไว้ หรือจะตามแต่ลีมเสียแล้วก็ไม่ทราบแต่นั้นมาท่าช้างก็มีแต่ช้างซื่อพังเป็นกันพังสมบูรณ์ลงอาบน้ำอีก 2 เชือกแต่ก็เงียบเงามีมีคร่อนใจ มีข้าวของกล้าย้ออยจะให้ปันก์ให้กินไปๆ ไม่มีใครจะยั่วเย้าเป็นเพื่อนเล่นกับพังเป็น แต่ไฟล์ไปล้อเลียนกระเซ้าเย้าย้ายคุณที่มีรูปร่างสมบูรณ์พูนสุขว่า สวยเหมือนพังเป็น เพื่อให้คนถูกชนอาลัวดให้ดูแทน ต่อมาเศรษฐีกิจตกต่ำ ข้าวหญ้าหายากลื้นเปลืองมากด้วย แกกินจุกๆ เลยถูกย้ายไปตั้งภูมิลำเนาอยู่ต่างจังหวัดตั้งแต่นั้นมาท่าช้างก็กลายเป็นท่าช้างแต่ซื่อมาจนทุกวันนี้”

-
- (๔) เรื่องพม่าเสียเมือง
 - (๕) เรื่องป้าป้อนหลาน
 - (๖) พระเศวตราชราภารณ

จากหนังสือ ช้างเผือก พิมพ์ในงานพระราชทานเพลิงศพ พลโทบัญญัติ เทพหัสดิน ณ อุบลฯ พ.ศ. 2519





ໃຕ້ເງາຄວາມຄົດ ຂອງ ປະເທດ ສັກດີເກເຍມ

ປະກັດສອນ ເລວຖຸລ

ຮວງຮລປະເທດນິຍາຍດີເດືອນຄະນະກຣມກຣພັນນັ້ນສື່ອແຫ່ງ
ชาຕີ ປະຈຳປີ ພ.ສ. 2543 ໄດ້ແກ່ເຮື່ອງ “ໃຕ້ເງາຕະວັນ” ຂອງປະເທດ
ສັກດີເກເຍມ..... “ໃຕ້ເງາຕະວັນ” ເປັນໜັນສື່ອເລີ່ມທີ່ເທົ່າໄຫວ່ອງຄຸນປົມປົງປຣຄວັບ

ປະເທດ ເປັນນັນຍາເຮື່ອງທີ່ 11 ແຕ່ຄ້ານັບຮວມເຮື່ອງລັ້ນ
ດ້ວຍກີເປັນເຮື່ອງທີ່ 12

ຄຸນປົມປົງເຮົາເມື່ອໄຫວ່ອກວັບ

ປະເທດ ເຮົາເມື່ອຍ່າງຈິງຈັງເມື່ອອາຍຸ 30 ແລ້ວ ກ່ອນໜ້າ
ນີ້ເຂົ້ານັ້ນເຫັນກັນ ກີເຂົ້ານັ້ນ ແລະເຮື່ອງລັ້ນໄມ້ກີເຮື່ອງ ຄື້ອໃຈໝົດ
ສ່ວນໃຫຍ່ຢູ່ກັບກຣມກຣພັນ ແລະ ທຳມະນຸດໃຫຍ່ ຈນອາຍຸ 30 ຈຶ່ງໄດ້ມາທຳການ
ທີ່ອາຍຸກໍາທຳຈິງໆ ກີເລົາເຂົ້ານັ້ນ

ຄືດວ່າເຮົາເມື່ອຕັ້ນຊ້າໄປໄໝມຄວັບ

ປະເທດ ໄມຄືດວ່າຊ້າ ເພະກ່ອນໜ້ານັ້ນກີເຂົ້ານັ້ນແຕ່



ສັນກາເຊີນ

ປະເທດ ສັກດີເກເຍມ

เป็นเรื่องสั้นและต้องทำหน้าที่อย่างอื่นด้วย สมัยที่เรียนหนังสือเคยไปช่วยงานของศิลปินหรือภูทองท่านหนึ่ง คือ คุณมีเชี่ยม ยินอินช้อย จัดนิทรรศการทางศิลปะ ทราบว่าท่านเองเริ่มทำงานศิลปะเมื่ออายุมากแล้วเหมือนกัน ประมาณ 50 จึงคิดว่าคงไม่ซ้ำเกินไป

เขียนหนังสือมากไปแล้วครับ และเรื่องแรกลงที่ไหน

ปักษ์พ เริ่มเขียนนวนิยายเรื่องแรกอย่างจริงจังเมื่อปี 2528 - 2529 ทั้งนิยายและเรื่องสั้น เรื่องที่เขียนลงในหนังสือ “สกุลไทย”

เคยเขียนลงที่อื่นไหมครับ

ปักษ์พ เคยเขียนลงในนิตยสาร “ดิจัน” อยู่ 2 เรื่อง ตอนหลังงานยุ่งก็เลยหยุดและเขียนที่เดียว โดยเขียนที่ละเรื่องเฉลี่ยแล้วปีละเรื่อง

ก่อนหน้านี้เคยได้รับรางวัลอะไรก่อน

ปักษ์พ เคยได้รับรางวัลชมเชย 2 เรื่อง คือเรื่อง “ทรายสีเพิง” ปี 2537 และเรื่องที่ 2 คือเรื่อง “รakan kra” ปี 2540 และก็มาเป็นนี้

ได้ทราบว่ากำลังจะมีงานที่เป็นละครโทรทัศน์อีก 2 เรื่อง

ปักษ์พ ค่ะ ก็มีของช่อง 7 เรื่อง “รakan kra” และอีกเรื่องซึ่งเข้าจะนำเสนอเรื่องมาต่อ กันเป็นเรื่องเดียวก็คือเรื่อง “ได้ร่มไม้เลือย” กับ “เรือนคิรา”

ฟังแล้วยังงงว่าจะเอามาต่อ กันได้อย่างไร

ปักษ์พ ต่อ กัน ก็คือเรื่อง “ได้ร่มไม้เลือย” นี่ เป็นเรื่องรุ่นพ่อ - แม่ เรื่อง “เรือนคิรา” เป็นเรื่องของรุ่นลูก ซึ่งปกติดีนั้นจะเขียน

หนังสือแบบให้อ่านทีละเรื่องได้โดยไม่จำเป็นต้องต่อ กัน เพียงแต่จะมีอะไรที่นำมาโดยนิดหน่อย โดยสรุปแล้วคือ จะ อ่านต่อ กัน ก็ได้ หรือจะ อ่านทีละเรื่อง ก็ได้ คือ มันจบในตัวเอง นะ ค่ะ

11 เรื่องนี้ พอกจะบอกได้ ใหม่ครับว่า มีเรื่องอะไรบ้าง

ปักษ์พ นิยายเรื่องแรกเป็นรวมเรื่องสั้น “แสงตะวันในสายหมอก” นิยายเรื่องแรกก็คือ “ตะวันทองแสง” ซึ่งเรื่องนี้ทำเป็นละครไปแล้ว แล้วก็มีเรื่อง “ระบำดาว” “สุดสมรภูมิ” “ทรายสีเพิง” ที่ได้รางวัล “ดอกไม้ในป่าหน้า” “ได้ร่มไม้เลือย” “กิ่งไฟใบรัก” “เรือนคิรา” “รakan kra” “ทางสายธาร” และ “ได้เงาตะวัน” “ในบ่วงมนตรา” เพื่อออกใหม่ เมื่อเดือนที่แล้ว

11 เรื่องคงจะมีเด็กโครงที่แตกต่างกันออกไป คุณปิยะพร มีวิธี วางแผนความคิดใหม่ครับว่า จะเขียนเรื่องแนวไหน อย่างไร

ปักษ์พ ปกติเวลาเขียนเรื่องพยาภาน จะเขียนลับ กัน บางเรื่องค่อนข้างหนักมาก ก็จะต้องหาข้อมูลมากๆ พอเรื่องถัดมา ก็จะเขียนให้เบา นิดหนึ่ง คือจะลับ กันไปเรื่อยๆ เหมือนกับว่าไม่มีหลักนึก อยากเขียนอะไร ก็จะเขียน แต่จะพยาภาน จะไม่ให้มีเรื่องหนักๆ มากเกินไป จะ เอาเรื่องเบาๆ สมองหรือ เอารื่งที่มีวิวัฒนา มีจักลายๆ มีการ ท่องเที่ยวแทรกเข้าไปบ้าง

อันนี้ ทำเพื่อพักผ่อนตัวเอง หรือพักผ่อนคนอ่าน

ปักษ์พ ทั้งสองอย่างค่ะ มีผู้อ่านบางท่าน ติ่งมากว่าอย่าเขียนเรื่องเศร้า ได้ใหม่ ก็เลยต้องหาเรื่องเบาๆ มาแทรกบ้าง แต่จะไม่เบา มากแค่ อ่านสนุก แต่มีสาระด้วยไม่ใช่แค่สนุก

ทำ ไม่ คุณปิยะพรถึงสนใจ เป็นนักเขียนครับ

ปะพ คงเริ่มมาจากการรักการอ่านมั่นคง เพราะชอบอ่านหนังสือมาตั้งแต่เด็กๆ แล้ว อีกทั้งทางบ้านก็สนับสนุนเรื่องการอ่านที่บ้านมีหนังสือเยอะ คุณพ่อเป็นนักสะสมหนังสือท่านจะเก็บทำราเรียนไว้หมดเลย และไม่เคยห้ามแม่ว่าลูกจะอ่านนิยายตั้งแต่เด็ก พ้ออ่านมากๆ แล้วมีความรู้สึกว่าอย่างเช่นและนึกอย่างจะสร้างโลกของเราราชินามาจากกองหนังสือเหล่านั้นบ้าง นึกอย่างเช่นมาตั้งแต่เด็ก เพียงแต่ว่าช่วงเด็กยังงุนกับกิจกรรมอย่างอื่น จนกระทั่งชีวิตลงตัวแล้วจึงได้มารีมต้นเชียนหนังสือ

นักประพันธ์ท่านใด หรืองานซึ่งได้ที่เป็นแรงบันดาลใจอย่างสูง

ปะพ ดิฉันคิดว่า งานของตัวเองและการทำงานของตัวเอง มีนักประพันธ์ทุกท่านเป็นครูเหมือนกับว่างานที่เราอ่านทุกชิ้น และผู้ที่เขียนเรื่องทุกเรื่องเหมือนกับน้ำที่มารวมตัวเป็นลำธารสายใหม่อีกสายหนึ่ง เรียกว่ารวมมาจากทุกคน จะบอกว่ามีแรงบันดาลใจจากใครคนใดคนหนึ่งคงเลือกยาก เพราะว่าอ่านหนังสือเยอะและชอบเยอะถ้าจะถามว่า尼ยมผลงานของท่านได้เป็นพิเศษ ก็คงจะต้องยกให้ คุณ “กฤษณา อโศกลิน” เพราะว่าตามงานท่านมาตั้งแต่แรกจะเห็นว่าคุณกฤษณา ยิ่งเขียนยิ่งลุ่มลึกละเอียดละเอียดไม่ก็จะนิยมซึ่นมากค่ะ

งานของคุณปะพที่เขียนระยะแรกกับระยะหลัง มีความแตกต่างกันไหมครับ

ปะพ สำหรับตัวเองรู้สึกว่าต่างจะมีผู้อ่านบางท่านบอกว่าอ่านแล้วไม่รู้สึกว่าแตกต่างจากเรื่องแรกแต่ตัวเองรู้สึก

ถ้าคนที่ว่า ไปอย่างเป็นนักเขียนนี่ควรจะเริ่มต้นอย่างไรครับ

ปะพ อย่างแรกต้องเป็นนักอ่านก่อน ถ้าไม่ได้อ่าน

หนังสือคงเป็นยาก เพราะการอ่านคือการเปิดโลกและให้คำ การเขียนต้องมีทั้งจินตนาการและมีเครื่องมือที่จะมาระบายจินตนาการตรงนั้นถ้าหากไม่มีคำมากๆ อยู่ในตัวจะเขียนไม่ได้ ถึงแม้จะมีภาพอยู่ในหัวแต่ไม่มีเครื่องมือคือคำที่จะบรรยายออกมาก็จะเขียนไม่ได้ อย่างแรกเลยต้องเป็นนักอ่าน อย่างที่สองต้องรักจริง เพราะการเขียนหนังสือเป็นงานที่เราต้องทำคนเดียว ต้องอดทนมากกว่าเขียนแต่ละเรื่องเสร็จเหมือนกับการเขียนครรภ์ขึ้นภูเขา จะเรียกได้ตามช่วยไม่ได้ต้องทำคนเดียว

ใช้เวลานานเท่าไรในการเป็นนักเขียน

ปะพ ก็ตั้งแต่เด็กนั่นค่ะ แต่โชคดีตรงที่พอเริ่มเขียนเป็นชิ้นส่งไปก็จะได้ลงหมัด อย่างเขียนเป็นกลอน ในชีวิตเขียนกลอนอยู่ 3-4 บท เขียนเรื่องสั้นเรื่องแรกในชีวิตส่งไปก็ได้ลง เพียงแต่ว่าต้องใช้เวลารอบ้าง อย่างเรื่อง “ตะวันทองแสง” ส่งต้นฉบับไปประมาณ 4 ปีกับ 2 เดือนจึงได้ลงในสกุลไทย

ระหว่าง 4 ปีนี้มีการติดต่อทางตามบ้างหรือเปล่าครับ

ปะพ ไม่ได้ตามค่ะ ดิฉันทำงานส่งไปจะส่งเสมอๆ และที่อยู่ไปด้วย คิดว่าถ้าเขามาไม่เอกสารจะส่งกลับ และคิดว่าไม่ใช่ดิฉันคนเดียวที่อยากเขียน คงมีคนอื่นๆ ที่อยากเขียนอีกมาก ต้นฉบับอาจจะเต็มตู้ไปหมด คงรอคิวการอ่านของ บก. อยู่ หรือว่า บก. อ่านแล้วเห็นว่ายังไม่เหมาะสมที่จะลงเพราะแนวของเรื่องยังมีมาก หนังสือเล่มหนึ่งควรจะมีหลายๆ รัล ก็เลยไม่ได้ตามค่ะ คิดว่าถ้า บก. ได้อ่านและเมื่อถึงเวลาที่เหมาะสมก็คงได้ลงเอง

นักเขียนใหม่มีวิธีที่สามารถเขียนหนังสือให้สะดุดใจ บก. ได้อย่างไร

ปะพ ดิฉันคิดว่าเวลาที่เขียนหนังสือต้องดูแนวของเล่มที่เราจะส่งไปด้วย อย่างเราเขียนแนวชีวิต ก็ควรจะส่งไปในนิตยสารแบบหนึ่ง ในขณะที่เขียนอีกแนวหนึ่งก็ควรที่จะส่งไปในนิตยสารแบบหนึ่ง คือให้เหมาะสมกับแนวของเราว่าควรจะส่งไปที่ไหน และต้นฉบับต้องเรียบรองด้วยนะครับ ถ้าพิมพ์ได้ก็จะดีกว่า เรื่องแรกที่ส่งไปก็พิมพ์ดีนะครับ

บก. เศษมาคุยหรือตรวจแก้อะไรบ้างไหมครับ

ปะพ ไม่เคยค่ะ

ระหว่างที่เขียนงานหั้งหมด 11 เรื่องนี้ เคยมีบางครั้งที่รู้สึกเหนื่อยหรือห้อไม่อยากเขียนบ้างไหมครับ

ปะพ เหนื่อยมีค่ะ เพราะบางทีงานยุ่ง บางทีอยากเขียนแต่ไม่มีเวลาเขียน บางทีพอเขียนแต่นิดไม่ออกก็มีค่ะ แต่ห้อไม่หักค่ะ เพราะเป็นงานที่เราเลือกทำเอง

มีงานประจำอีกอยู่ด้วยใช่ไหมครับ

ปะพ รับราชการค่ะ เป็นครู สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ สอนอยู่ที่โรงเรียนชลบุรีสุขุม จังหวัดชลบุรี

อยากรู้ขอให้คุณปิยะพรแสดงความรู้สึกที่ได้รับรางวัลในครั้งนี้ให้ท่านผู้ฟังทราบลักษณะได้ไหมครับ

ปะพ รู้ว่าตัวเองตั้งใจทำงานเขียนหนังสือมา ก็รู้สึกดีใจมาก และปลื้มมากที่จะได้เข้ารับพระราชทานรางวัลจากพระทัตถ์ และที่ได้ใจอีกอย่างคือ รู้สึกว่าได้มอบสิ่งดีๆ ให้แก่ผู้อ่าน การได้รับรางวัลเป็นเกียรติแก่ตัวเอง แก่งาน แก่สำนักพิมพ์ และเป็นเกียรติแก่ผู้อ่านของเราด้วย

นำดีใจแทนผู้อ่านที่เป็นแฟนของคุณปิยะพรนะครับ ในช่วงนี้ มีงานใหม่ๆ ใหม่ครับ

ปะพ ในสกุลไทย จะเริ่ม “บัลลังก์แสงเดือน”

ที่คุณปิยะพรบอกว่าเรื่องของคุณปิยะพรสามารถอ่านสองอย่าง คือ อ่านแยกก็ได้ อ่านต่อ ก็ได้ อันนี้เป็นแนวคิดมาจากไหนครับ

ปะพ ตอนที่เขียนมีผู้อ่านหลายท่านเคยถามว่าทำไมชอบโยงตัวละครจากเรื่องหนึ่งไปอีกเรื่องหนึ่ง การโยงบางทีเวลาเขียนพบตัวละครบางตัวแนวคิดกับชีวิตของเขามันลึกเกินกว่าที่จะจำได้ในเรื่องเดียว ก็พยายามต่อในอีกเรื่องหนึ่ง เช่น เรื่อง “ระบำดาว” จะมีตัวละครตัวหนึ่งซึ่งมีบทอยู่เพียงนิดเดียว แต่่ว่าวางบทของเขาว่าผู้ชายคนนี้ชื่าโลก แต่เป็นคนซ่างคิด เนี่ยบแหลม ปากไม่ดี พองวงตัวละครแล้วก็เกิดสะดุดว่าคนที่มีบุคลิกซับซ้อนเช่นนี้ไม่ควรที่จะหยุดแค่นี้ จึงได้จับตัวละครตัวนี้มาเขียนเป็นตัวเอกอีกเรื่องหนึ่ง และมีตัวละครบางตัวที่เป็นผู้ร้ายในเรื่องหนึ่ง แต่่ว่าให้มาเป็นพระเอกอีกเรื่องหนึ่ง เพราะเกิดความคิดว่าคนเรามีหลายมุ่ม สุดแต่่ว่าเราจะแสดงแบบไหน กับใคร อย่างตัวละครตัวนี้เป็นผู้ร้ายในเรื่องนี้พระบาทของเขามาเป็นนักธุรกิจใจถึงที่จะต้องตีผู้อ่อนตลอดเวลา ขณะที่ในอีกมุมหนึ่งเขาก็เป็นเพื่อนกับนักธุรกิจที่ดี เป็นสามีที่ดี เป็นพ่อที่ดี เพราะฉะนั้นเขาก็มาเป็นพระเอกอีกเรื่องหนึ่ง คือเวลาเขียนจะสะดุดก็จะหยิบมาเขียนขยาย คนอ่านก็จะสนุกกับการตามตัวละคร

คุณปิยะพรมีงานอดิเรกอะไรครับ

ปะพ ชอบดูหนัง และก็ท่องเที่ยวพักผ่อน
ชอบดูหนังประเภทไหนครับ

ปะพ ดูได้หลายแบบค่ะ หนังโอดกชอน โรแมนติก
ชอบ เรียกว่าดูได้ทุกประเภทค่ะ
ได้นำบางสิ่งบางอย่างจากภาพยนตร์มาใช้ในงานเขียนบางใหม่
ครับ

ปะพ ไม่ค่ะ
นักเขียนบางท่านได้ใช้วิธีการของบทภาพยนตร์

ปะพ แต่ติดว่า งานภาพยนตร์เป็นงานอีกประเภท
หนึ่งที่นำมาตัดต่อ มีลักษณะของการตัดจากมาก ซึ่งไม่ใช่แนวทางหรือ
สไตล์ของเรา

หมายความว่าคุณปะพชอบเขียนเรื่องที่เป็นแนวบรรยาย
ยาวๆ ไม่มีการตัดต่อ

ปะพ ส่วนมากจะเป็นอย่างนั้นค่ะ
ก็มาถึงเรื่องที่ได้รางวัลในคราวนี้ อยากให้คุณปะพเล่าถึง
แนวคิดของเรื่อง ให้ผู้ฟังที่ยังไม่ได้อ่านได้ทราบลักษณะหนึ่ง

ปะพ เรื่องนี้เขียนขึ้นเพื่อจะบอกผู้อ่านว่า จริงๆ
แล้วไม่มีใครที่จะสมบูรณ์ไปหมดทุกด้าน จะต้องมีจุดด้อยหรือจุดบก
พร่องอยู่ในชีวิตของคนทุกคนเสมอ เพราะฉะนั้นการที่เราสามารถยอม
รับความผิดพลาด ความบกพร่องของผู้อื่น ในขณะเดียวกันก็ยอมรับความ
ผิดพลาด และความบกพร่องของตัวเอง และให้อภัยในข้อผิดพลาดอัน
นั้นได้จะทำให้คนเรามีชีวิตอยู่ได้อย่างมีความสุข โลกจะง่ายขึ้นสำหรับ
เรา คือเรื่องนี้จะเริ่มต้นจากพ่อของตัวละครเอกในเรื่องซึ่งเป็นพ่อใน
อุดมคติจริงๆ เป็นพ่อที่ดีมาก สำหรับลูกสาวaty ด้วยเหตุผลที่ทุกคน
สรุปได้ว่าเป็นการช่าตัวตาย เป็นการฆ่าตัวตายโดยหนึ่นิความผิด ซึ่งลูก

สาวนี้มองเห็นพ่อเป็นเหมือนกับแสงสว่างที่จะนำชีวิตของตัวเอง กลับ
ไม่ได้ เพราะเขามีความเชื่อว่าพ่อของเขายังไม่มีจุดบกพร่อง ไม่มีจุดด่าง
夷กพยายามจะค้นหา จนกระทั่งได้พบว่า จริงๆ แล้วคนที่เราดูว่าไม่
ดีก็อาจจะเป็นคนดี และบางทีคนที่เราเชื่อเหลือเกิน ว่าเขาเป็นคนดี
กลับเป็นคนไม่ดี ก็อาจจะมีจุดบกพร่องอยู่ในชีวิตของตัวเอง และ夷ก
เดินทางไกลหลายที่เพื่อค้นหาหลักฐานว่าพ่อของเขายาด้วยอะไร จริงๆ
แล้วไม่ได้ด้วยความผิดที่ทุกคนเข้าใจ แต่ว่าชีวิตของพ่อเขา พอกษา
เดินทางไปเข้าพิสูจน์ได้ว่าพ่อเขาไม่ได้ผิด แต่ระหว่างทางที่ได้พิสูจน์
เขาก็ได้พบจุดด่างในชีวิตของพ่อ ในเรื่องจะมีประโยชน์ที่ตัวเอกฝ่าย
ชายได้บอกกับตัวเอกคือผู้หญิงคนนี้ว่า ..ให้คุณยอมรับความเป็นบุคุณ
ของท่าน แล้วคุณจะเข้าใจและให้อภัยได้ทุกอย่าง..." นี่ก็คือประโยชน์ที่
จะใช้ในการแก้ไขปัญหาและปรับจิตใจของผู้หญิงคนนี้ เรื่องก็จะดำเนินไปในแนวโน้มที่ฟังดูเหมือนเป็นเรื่องซีเรียล แต่เป็นเรื่องคลอกต้าอ่านข้าง
ในแล้วจะรู้สึกว่าไม่เครียดแม้จะเป็นประเด็นที่หนัก แต่พยายามนำเสนออย่างที่ให้ตามด้วยความสนุก

คุณปะพมีเพื่อนนักเขียนที่สนิทสนม คือ คุณกิงฉัตร และคุณ
จิตรา ก่อนนั้นที่เกียรติ

ปะพ ค่ะ ก็คุยกันถูกคอจึงได้คบหากันมาเรื่อยๆ จริงๆ
แล้วได้พบกันในงานเลี้ยงของสกุลไทย ได้นั่งโต๊ะเดียวกันได้คุยกันใน
วันนั้นแล้วก็ต่อเนื่องกันมาเรื่อยๆ จนทุกวันนี้

มีการหารือกันเรื่องงานเขียนใหม่ครับ

ปะพ เรื่องงานไม่ค่อยได้คุยกันนะครับ เพราะงานเขียน
เป็นงานเฉพาะตัว แต่ละคนเขียนไปในแนวทางของตัวเอง แล้วยิ่งคุณ

จิตราชา็อกซีนเกี่ยวกับสารคดีกึ่งจิگกันออกไปเลย คุณกิงัตตรแม้ว่าจะเขียนนิยายเหมือนกัน ก็ต่างคนต่างเขียนไม่ค่อยได้คุยกันเรื่องงานเท่าไร

คุณปิยะพรเคยลังเกตไหมครับว่างานเขียนของไทยกับของต่างชาติมีข้อแตกต่างกันอย่างไร ทำไมเรื่องของนักเขียนต่างชาติถึงอ่านกันได้ทั่วโลก มันเป็นสากล ที่นี่งานเขียนของไทยมีจุดหรือปัญหาที่ไม่เป็นสากลตรงไหน

ปะพะ ที่ภาษา มังคะ
ถ้ามีการแปลออกไปล่ะครับ

ปะพะ วิถีชีวิตของลังคอมไทยค่อนข้างจะเป็นเฉพาะตัว มังคะ จึงทำให้ผู้อ่านที่เป็นชาวต่างชาติบางทีอาจจะไม่เข้าใจการตัดลินใจของคนไทย ดิฉันชอบอ่านเรื่องแปล บางครั้งก็อ่านได้นะคะ แต่บางครั้งรู้สึกว่ารับไม่แหนความคิดบางสิ่งบางอย่างไม่ได้ บางทีก็ไม่เข้าใจคิดว่าวิถีการตัดลินใจของผู้ที่อยู่ใต้ความเย็นได้ศูนย์องศาโน่ วิถีการตัดลินใจของเขากับลิงที่เราได้พบเห็นอยู่ทุกวันมันไม่เหมือนกัน บางทีเราก็ไม่เข้าใจเหมือนกัน แต่เนื่องจากว่าเราได้รับวัฒนธรรมจากเขามากไม่ว่าจะผ่านจากหนัง จากเพลง จากลือต่างๆ บางทีเราก็พอจะเข้าใจบ้าง

ที่พอมถามข้อนี้คือว่า งานเขียนของนักเขียนจีน หรือนักเขียนต่างชาติบางคนที่รับการแปลเป็นภาษาอังกฤษ ฟรังก์อ่านแล้วนิยมก็มีพนมองว่างานอย่างของคุณปิยะพร ถ้าได้รับการแปลเป็นภาษาอังกฤษ ออกสู่ต่างประเทศ ฟรังก์จะเข้าใจที่คุณปิยะพรนำเสนอด้วยไม่

ปะพะ ไม่แน่ใจเหมือนกัน บางทีโครงสร้างทางลังคอมอาจจะต่างกัน อย่างเรื่องความล้มพันธ์ระหว่างครอบครัว วิถีทาง

แล้ววัฒนธรรมก็แตกต่างกันมาก แต่ความจริงอย่างเรื่อง Joy Luck Club ที่นักเขียนผู้หญิงจีนที่โตในอเมริกาเขียน นั่นเข้าสามารถจะเปรียบเทียบได้ระหว่างสองวัฒนธรรมอยู่แล้ว แต่ในเรื่องที่นักเขียนไทยไม่ได้มีการเปรียบเทียบสองอย่างนี้อยู่ในเรื่องเดียว เราจะพูดถึงตัวเราอย่างเดียวเลย เพราะฉะนั้นก็ไม่แน่ใจเหมือนกันว่าฟรังจะเข้าใจหรือไม่ เข้าอาจจะเข้าใจไม่ลึกหรือเข้าใจถึงวิถีการตัดลินใจของตัวละคร อย่างที่คุณไทยด้วยกันอ่านแล้วเข้าใจก็ได้

คุณปิยะพรมีวิธีการสร้างตัวละครอย่างไร

ปะพะ คือพยายามจะเขียนให้ตัวละครมีมิติความเป็นคนให้มากที่สุด ไม่ใช่ว่าพระเอกจะต้องเก่ง ฉลาด ดีไปเลี้ยงหมดพระเอกเรื่องที่ได้รับรางวัลเป็นพระเอกประเภทเกรท ประเกตความประพฤติไม่ค่อยดีแต่เป็นคนที่มีจิตใจดี คือพยายามเขียนให้มีความเป็นมนุษย์ให้มากที่สุด พยายามให้มีเฝ่ย์มุตต่างๆ กันในตัวละครหนึ่งตัวพยายามให้รอบด้าน คือให้ตัวละครนั้นมีความดีอยู่ในตัวเอง แต่ไม่ใช่ว่าเดี่ยวแสดงออกดี เดี่ยวแสดงออกไม่ดีนะคะ

ลูกศิษย์ที่โรงเรียนทราบไหมครับว่าคุณครูเป็นนักเขียน

ปะพะ ส่วนใหญ่จะทราบค่ะ แล้วอ่านงานของครูใหม่ครับ

ปะพะ ดิฉันจะให้หนังลือแก่ห้องสมุดของโรงเรียนและโรงเรียนใกล้เคียงด้วยและดิฉันเองก็เป็นบรรณาธิการห้องสมุดด้วย ก็จะเห็นว่าเขายิ่งไปอ่านเยอะเหมือนกัน

มีวิธีที่จะปลูกฝังให้เด็กกรักการเขียน รักการอ่านใหม่ครับ

ปะพ ก็พยายามบอกให้เข้าอ่านนะครับ คิดว่าเรื่องการรักการอ่าน เด็กสมัยนี้ก็ยังอ่านหนังสือกันอยู่เบื้องต้นแม้จะมีสื่อหลายอย่างเข้ามาแต่คนที่ชอบอ่านก็ยังอ่านอยู่ เพียงแต่ว่าเด็กวัยรุ่นเป็นเด็กกลุ่มใหญ่ วิธีการอ่านอาจจะไม่เหมือนเรา ไม่เหมือนวัยรุ่นบุคคลก่อน เพราะสื่อมีให้เลือกมาก แต่คิดว่าวัฒนธรรมการอ่านคงไม่สูญไปง่ายๆ แล้วการเขียนละครรับ

ปะพ ทั้งสองเรื่องน่าจะไปด้วยกัน คุณปี่ยะพรเรียนมาทางด้านอักษรศาสตร์หรือเปล่าครับ

ปะพ เรียนคิลปะ วาดรูป จบครุศาสตร์เอกคิลปศึกษาแล้วมีส่วนดูแลปกหนังสือของตัวเองบ้างไหม

ปะพ ไม่มีค่ะ มีความใกล้ชิดกันอย่างไรระหว่างการเขียนรูปกับการเขียนหนังสือ

ปะพ คิดว่าเป็นคิลปะที่มีแขนงต่อเขื่อมกันสั้นเกตจากผู้ที่ชอบวาดรูปเก่งๆ ถ้าไม่ร้องเพลง เพราะ ก็จะเขียนหนังสือได้ จริงๆ แล้วการที่ได้เรียนคิลปะมา ได้ดูงานภาพวาด หรืองานประติมากรรม เยอะๆ มันช่วยได้ในเรื่องมุมมอง อย่างการเขียนจาก เรายังจะรู้สึกถึงสีและความเคลื่อนไหวของแสง ซึ่งช่วยได้ในการใช้ภาษาบรรยายภาพช่วยให้ เกิดการจิตนาการได้

คุณปี่ยะพรมีเป้าหมายในการเขียนอย่างไร กำหนดว่าจะเขียนเรื่องอะไรที่เป็นเรื่องเอก

ปะพ มีเป้าหมายว่าจะเขียนไปเรื่อยๆ ไม่ได้คิดว่าเรื่องไหนจะเป็นเรื่องเอก เพราะว่าจริงๆ แล้วการทำงานจะตั้งใจทำทุกเรื่อง

คิดว่าบังเดินไม่ถึงจุดนั้น แต่จะเดินต่อไปข้างหน้าด้วยการเขียนหนังสือไปเลย

เท่าที่เป็นอยู่ในเวลานี้พอใจแล้วหรือยังกับผลงานที่ผ่านมา และมุ่งหวังจะไรมากกว่านี้อีกไหมครับ

ปะพ พอใจแล้วและก็ไม่ได้มุ่งหวังอะไร คิดว่าอย่างจะเขียนหนังสือไปเรื่อยๆ

คุณปี่ยะพรแต่งงานแล้ว ตอนนี้มีบุตรหรือยังครับ

ปะพ ไม่มีค่ะ สามีทำงานอะไรครับ

ปะพ เป็นวิศวกรทำงานอยู่บริษัทเอลโซ่ สามีรู้สึกอย่างไรครับที่คุณปี่ยะพรเป็นนักเขียน

ปะพ เขาคิดใจค่ะ บอกว่าเนื่องจากเข้าทำงานอีกสายหนึ่ง พอกลายการทำงานอีกสายหนึ่งเข้ารู้สึกว่าได้เห็นโลกอีกแบบหนึ่ง หมายความว่าได้พบปะกับนักเขียนซึ่งเขามีคิดว่าจะได้พบ และว่าได้เห็นโลกอีกใบหนึ่งที่ไม่ใช่ด้านเทคโนโลยี เป็นโลกของผู้คนที่ทำงานเกี่ยวกับหนังสือ เขายังรู้สึกสนุกค่ะ

มีพระเอกในนิยายเป็นวิศวกรบ้างไหมครับ

ปะพ ไม่มีค่ะ มีแต่ผู้ร้าย คุณปี่ยะพรเคยนำเรื่องวิศวกรรมหรือเทคโนโลยีเข้ามาสู่โลกของภาษาศาสตร์ ภาษาคิลป์ บ้างไหมครับ เพราะตอนนี้สังคมเปลี่ยนไปทั้งด้านเศรษฐกิจ การเมือง และสังคม

ปะพ เขียนอยู่เสมอค่ะเพื่อให้คนเรานึกถึงคุณค่าทางวัฒนธรรมกว่าที่เป็นอยู่ แต่ขณะเดียวกันให้มองเรื่องคุณค่าทางจิตใจ

ให้มากขึ้น

ก็คงเป็นโอกาสหนึ่งของนักเขียนที่จะสอดแทรกสิ่งที่มีคุณค่าลงไปในงานเขียน คุณบิยะพรมีอะไรจะคุยหรือหากกับผู้ฟังก่อนจบรายการบ้างใหมครับ

ปะพะ ค่ะ เกี่ยวกับเรื่องการอ่าน และการเขียน อย่างจะให้อ่านหนังสือกันให้มากๆ เพราะตอนนี้สื่อหลายๆ อย่างเข้ามาในชีวิตเราแต่การอ่านหนังสือเป็นสิ่งที่เปิดโลกได้มากที่สุดทำให้เราสามารถมีจินตนาการได้ ซึ่งไม่เหมือนกับที่เขาแสดงออกในละครโทรทัศน์



สะพาน ใกล้กระกรองการต่างประเทศ

วิญญา แจ่นข่า กองการสื่อสาร

ปรัชดาสิ่งก่อสร้างเก่าในกรุงรัตนโกสินทร์ สะพานเก่าถูกไว้ท่ามกลางหรือเปลี่ยนสภาพรวดเร็วมาก เนื่องจากการคมนาคมและการขนส่งภายในเมือง ได้เปลี่ยนจากทางน้ำเป็นทางบก ขณะที่คลองเปลี่ยนสภาพเป็นทางระบายน้ำ สะพานก็เปลี่ยนเป็นล้วนหินของถนน สะพานที่เหลืออยู่ก็ถูกขยาย หรือเปลี่ยนลักษณะให้เหมือนกับถนนที่ขยายออก จนรูปร่างสัดส่วนเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม

การสร้างสะพานข้ามคูคลองในกรุงรัตนโกสินทร์ แรกๆ เป็นสะพานขนาดเล็ก เน公开赛ข้าม และสะพานสำหรับการรื้อถอนเมื่อคราวจำเป็น เพราะการขุดคูคลองในสมัยนั้น นอกจากเพื่อใช้เป็นเส้นทางคมนาคม เพื่อการใช้น้ำ การเพาะปลูก อุปโภคและบริโภคแล้ว ยังใช้เป็นปราการป้องกันข้าศึกยามสงครามอีกด้วย เมื่อพระบาทสมเด็จฯ

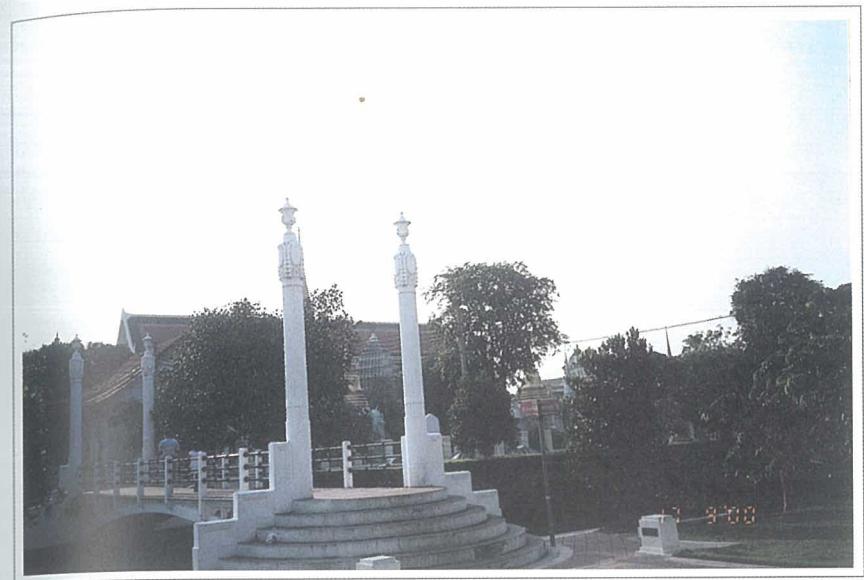
จากรายการ “วงศ์วรรณกรรม” ดำเนินรายการโดย ประภัสสร เสวีกุล
ออกอากาศทางวิทยุสาธารณะ วันพุธที่ 3 และ 10 พฤษภาคม 2543

พระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช (พระบาทสมเด็จพระรามาธิบดีศรีสินธรรมหาจักรีบรมนาถ พระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช) มีพระราชนิเวศน์สร้างสะพานลำห้วยซังข้ามคลองรอบกรุงเป็นการถาวร ในพุทธศักราช 2326 หากแต่พระพิมลธรรม วัดโพธาราม (วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม) ถวายพระพรห้ามไว้

การก่อสร้างสะพานขนาดใหญ่และแข็งแรงเริ่มสร้างในรัชกาลที่ 3 เนื่องจากชาวตะวันตก เริ่มเข้ามาพำนักระยะอาณาจักรสยามบ้างแล้ว ต่อมาในรัชกาลที่ 4 ทรงสูตรต่างประเทศที่บางกอก ได้ร่วมกันเข้าชื่อร้อง ทุกชื่อ ไม่มีถนนหนทางให้ขึ้นมาหรือนั่งรถ ลุขภาพจึงเลื่อมโกร姆และเจ็บไข้สเมอ พวกรที่เข้ามาตั้งห้างค้าขายลินค้า ก็ร้องทุกชื่อ ประสงค์ให้ทางราชการชุดคลอง และตัดถนนผ่านมาร้านที่พวกรต้นค้าขาย

ต่อมา ทรงพระกรุณ้าโปรดเกล้าฯ ให้ปรับปรุงพระนครครั้งใหญ่ จึงมีการขุดคลองและตัดถนนหลายสาย ก่อสร้างสะพานข้ามคลองหลายสะพาน ทั้งที่เป็นของทางราชการและประกาศนียกุฎ รวมถึงการก่อสร้างสะพานโครงเหล็ก เช่นสะพานหัน (ข้ามคลองโอบอ่าง ย่านพาหุรัด) สะพานดำรงสถิตย์ (สะพานเหล็กบน ข้ามคลองโอบอ่าง อิปทาททิก ตะวันออก ถนนเจริญกรุง สามยอด) และสะพานพิทัยเลสียร (สะพานเหล็กล่าง ข้ามคลองพduct กรุงเกษม ใกล้จะออกแม่น้ำเจ้าพระยา ถนนเจริญกรุง) สะพานหัน 3 สะพาน เสาและคานเป็นเครื่องไม้ โครงสะพานเป็นเหล็ก พื้นสะพานมีล้อเลื่อนข้างล่าง ที่คานไม้มีร่องเหล็ก จึงเรียกชานว่า “สะพานเหล็ก”

ครั้นถึงรัชสมัยพระพุทธเจ้าหลว ได้นำเทคนิควิทยาการทางตะวันตกเข้ามาปรับปรุงระบบสาธารณูปโภคต่างๆ รวมทั้งจ้างช่างชาว



สะพานปีกุน (สะพานหมู)



สะพานข้ามคลองหลอด



สะพานในพระราชอุทยานสราญรมย์



สะพานหก

ต่างประเทศออกแบบ และอำนวยการก่อสร้างอาคารและสะพาน หลายแบบสันของพระราชดำริ ศิลปกรรมจึงมีลักษณะแบบตะวันตก ผู้ดำเนินการก่อสร้างสะพานระบะแรกคือกรมโยธาธิการ หลังจาก พ.ศ. 2450 เป็นต้นมา เป็นหน้าที่ของกรมสุขาภิบาล

ปัจจุบัน สะพานบางแห่งที่ก่อสร้างขึ้นในอดีต ยังคงมีลักษณะเดิม บางแห่งก็ให้รับการบูรณะ ปรับปรุงตามสภาพเดิม บางแห่งก็ถูกรื้อถอนเป็นถนน และหลักฐานเดิมก็สูญหายไปด้วย สะพานที่หลงเหลือและอยู่ใกล้กระทรวงการต่างประเทศหลังเก่า ขณะนี้ มี 10 สะพาน คือ ในพระราชอุทยานสราญรมย์ (สวนสราญรมย์) 1 สะพาน และข้ามคลองคูเมืองเดิม (คลองหลอด) 9 สะพาน ได้แก่

1. สะพานในพระราชอุทยานสราญรมย์

พระราชอุทยานสราญรมย์ เป็นต้นกำเนิดสวนสาธารณะที่เก่าแก่ที่สุดในกรุงเทพฯ อาณาบริเวณเป็นพื้นที่ส่วนหน้าของพระราชวังสราญรมย์ หัวนอนเจริญกรุง ตรงข้ามกรรมการรักษาดินแดน รัชกาลที่ 4 โปรดให้สร้างในปี 2411 หลังโปรดให้สร้างพระราชวังสราญรมย์ ด้วยพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์ ขึ้นก่อน ในปี 2409 ด้วยพระราชดำริว่า เมื่อสมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอ กรมขุนพินิตประชานารถ (รัชกาลที่ 5) ทรงพนวชและทรงจำเริญพระชนมชาติจะเสด็จขึ้นครองราชย์แล้ว จะทรงมอบพระราชสมบัติให้ โดยจะทรงเป็นพระเจ้าหลังช่วยแนะนำข้อราชการแผ่นดิน และจะเสด็จฯ ประทับในพระราชวังสราญรมย์ แทนพระราชวังหลวง เนื่องจากลักษณะที่จะทรงพระดำเนินไปวัดราชประดิษฐ์ซึ่งโปรดให้สร้างเป็นอนุสรณ์แห่งการครองราชย์ ด้วยพระราชทรัพย์

ล้วนพระองค์เช่นกัน เพื่อทรงลงทนาธรมกับพระภิกษุ

แต่พระองค์เสด็จสำรวจดูก่อนพระปณิธานจะลงตามพระราชนาถทัย ในรัชสมัยพระพุทธเจ้าหลวง ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระบรมราชานุญาตให้พระราชวังสราัญรมย์เป็นที่ประทับของเจ้านายสยามทนายพระองค์ เช่น สมเด็จเจ้าฟ้าจัตุรนต์รัตน์ กรมพระจักรพรรดิพงษ์ สมเด็จพระราชนิรุตตลาบรมวงศากิมุข เจ้าฟ้าภาณุรังษีสว่างวงศ์ กรมพระยาภาณุพันธุวงศ์วรเดช สมเด็จเจ้าฟ้าบริพัตรสุขุมพันธ์ กรมพระนครสวรค์วรพินิต รวมทั้งพระราชาคันตุกะและօคันตุกะจากต่างประเทศ เช่น เจ้าชายออสการ์แห่งสวีเดน พระเจ้าชาร์โนโคลัสที่ 2 แห่งรัสเซีย เจ้าชายจอร์จ แห่งกรีซ ระหว่างเดือนมิถุนายน 2428 - เดือนตุลาคม 2430 ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ใช้เป็นศาลาว่าการต่างประเทศชั่วคราว และเป็นที่ประทับของ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช เจ้าฟ้ามหาชิราฐ สยาม มกุฎราชกุமาร ตั้งแต่ปี 2447 จนตลอดรัชกาลที่ 5 ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จฯ พระปักเกล้าเจ้ายุ้หัว จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้กราบทรัพย์การต่างประเทศ ในพระบรมหาราชวัง ย้ายมาใช้พระราชวังสราัญรมย์ เป็นที่ทำการ ตั้งแต่วันที่ 8 มิถุนายน 2469 เป็นต้นมา ปัจจุบันพระราชนิรุตตลาบรมวงศ์สูงดลธูนานะเป็นสวนสราัญรมย์ พื้นที่ 23 ไร่ เคยใช้เป็นที่จัดงานวชิราฐานุสรณ์ประจำปีออยุ่ลายปี

เมื่อเดินเข้าประตูทางด้านถนนเจริญกรุง จะเห็นน้ำพุพานโลหะแบบโรมัน สลักลวดลายสวยงาม เป็นขวางเป็น “อาคารรัฐธรรมนูญ” ตึกชั้นเดียวใช้เป็นที่ทำการสวน ต่อไปจนถึงมุมกำแพงด้านตะวัน

ออก มีอาคารเรือนกระจาดยะลีข้าวชั้นเดียว มุขกลางขนาดเล็ก ติดหน้าต่างกระกรอบอาคาร ช่องลมหนีอหน้าต่าง ประดับไม้ฉลุลายละเอียด สร้างในรัชกาลที่ 5 ต่อมาในปี 2447 รัชกาลที่ 6 ทรงดำรงพระอิสริยยศ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช เจ้าฟ้ามหาชิราฐ สยาม มกุฎราชกุมาร ทรงก่อตั้ง “ทวีปัญญาลโมสรา” ขึ้นเป็นลโมสราแบบตะวันตก สมาชิกลโมสรา ล้วนเป็นเจ้านาย ข้าราชการ และบุคคลภายนอกที่กรรมการลโมสรา รับรอง กิจกรรมที่สำคัญก็คืออุทิศสีห์สือพิมพ์ทวีปัญญารายเดือน เล่นกีฬา ห้องในร่มและกลางแจ้ง ปัจจุบัน กรุงเทพมหานคร (กทม.) ใช้เป็นโรงต้นไม้

เกาะกลางสวน เป็นที่ประดิษฐานอนุสาวรีย์ สมเด็จพระนางเจ้าสุนันทาภุมารีตัน (พระนางเรือล่ม) สร้างในรัชกาลที่ 5 เป็นอนุสรณ์สถานปrong 5 ยอด ตัวเรือนรัตตุเป็นแผ่นพิน Jarvis พระราชนิรุตติของสมเด็จพระนางเจ้าสุนันทาภุมารีตัน และเจ้าฟ้ากรรณสารณ์เพชรรัตน์ ทั้งร้อยเก้าและร้อยกรองหากเดินต่อไปจนสุดกำแพงติดวัดราชประดิษฐ์ จะเห็นเก่งจีนทรง 6 เหลี่ยม โครงหลังคาเครื่องไม้ ล้วนตกแต่งลายปูนปั้นแบบจีน สร้างในรัชกาลที่ 6 ปัจจุบันเป็นศาลสถิตเจ้าแม่ตะเคียนทอง

ศาลากระโจมแต่ละหลังเล็กทรง 8 เหลี่ยม สร้างพร้อมเรือนกระจก ใช้เป็นสถานที่บรรเลงดนตรีหรือแต่รวงทหาร ระหว่างสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช เจ้าฟ้ามหาชิราฐ สยาม มกุฎราชกุมาร เสด็จฯ ประทับที่พระราชวังสราัญรมย์

2. สะพานผ่านฟ้าลีลาศ

รัชสมัยพระบาทสมเด็จฯ พระจุลจอมเกล้าเจ้ายุ้หัว ถือเป็น

บุคุกของการสร้างสะพานเพื่อรองรับภาระทางถนนที่มีปริมาณมาก
ก่อสร้างสถานที่ และระบบสาธารณูปโภคตามแบบแผนของประเทศ
ในทวีปยุโรป ก่อประกันได้แล้วจ้า ประพาลยุโรปและประเทศไทยอาณา
นิคมยุโรปหลายครั้ง จึงทรงเห็นประโยชน์จากการนำวิชาการแบบ
ตะวันตกมาสร้างความเจริญแก่บ้านเมือง

ตอนต้นรัชสมัยของพระองค์ท่าน นอกจากการซ่อมแซม
สะพานที่ชำรุดแล้ว ยังก่อสร้างสะพานใหม่ๆ หลายแห่ง เพราะได้
สำรวจสภาพสะพานในกรุงเทพฯ ขณะนั้น รวมได้ 67 สะพาน เป็น¹
สะพานก่ออิฐถือปูน 36 สะพาน สะพานเหล็ก 9 สะพาน และสะพานไม้²
22 สะพาน ในจำนวนนี้มีสะพานชำรุดต้องซ่อมแซม 24 สะพาน
กรมโยธาธิการสังกัดกระทรวงโยธาธิการ มีหน้าที่ออกแบบและ
ก่อสร้างสะพาน โดยจัดจ้างชาวยุโรปที่เป็นสถาปนิกและวิศวกรมา³
ช่วยราชการ ส่วนใหญ่เป็นชาวอิตาเลียนและฝรั่งเศส โครงการ
สร้างสะพานในสมัยนั้น ถือเป็นแม่แบบการสร้างสะพานข้ามแม่น้ำ
เจ้าพระยาแห่งแรก คือ สะพานปฐมบรมราชานุสรณ์ หรือสะพาน
พระพุทธยอดฟ้า ในพ.ศ. 2475

นอกจากนี้จากสะพานชุดเดิมแล้ว สมัยนั้นได้สร้างสะพานที่
มีความสำคัญทางด้านคิลปกรรมและประวัติศาสตร์ โดยเฉพาะ
สะพานที่สร้างข้ามคลองคูเมืองเดิม หรือคลองหลอด คือ สะพาน
ผ่านพิกพลีลา ซึ่งสร้างหลังสะพานมัฆวนรังสรรค์ แต่สร้างก่อน
สะพานผ่านฟ้าลีลา

เดิมถนนราชดำเนินในได้ข้ามคลองหลอดมาบรรจบกับถนน
ราชดำเนินกลาง มีสะพานโค้งโครงเหล็ก ครั้น พ.ศ. 2445 จึงทรง

พระราชูปโปรดเกล้าฯ ให้จัดสร้างสะพานใหม่แทน รับสะพาน
มัฆวนรังสรรค์ปลายถนนราชดำเนินกลาง พระพุทธเจ้าหลวงเสด็จ⁴
เปิดเมื่อวันที่ 15 พฤษภาคม 2447

ลักษณะสะพานผ่านพิกพลีลา มีความลาดเอียงน้อย คือ⁵
เสมอระดับถนน รากลูกกรงสะพานเป็นเหล็กดัดลดลายลงตาม ต่อมากับ
ไดร์รีลสะพานนี้แล้วสร้างใหม่ โดยนำลูกกรงสะพานของเดิมไปใช้กับ⁶
สะพานทางคนเดิน ตรงหัวสนามหลวงด้านทิศเหนือ แต่สะพานทาง
คนเดินนี้ก็ถูกรื้อไปอีก เมื่อก่อสร้างสะพานสมเด็จพระปี่่นเกล้าฯ⁷
โดยไม่มีผู้ใดรู้ว่า ส่วนประกอบซึ่งเป็นงานคิลปกรรมจากสะพานเก่านี้
ได้ไปอยู่ที่ใด

ในบริเวณพระราชอุทยาน มีสะพานเล็กๆ เป็นสะพานโครงเหล็ก
เสาเท่านและลูกกรงลาดสะพานก่อด้วยอิฐถือปูน ออกแบบเข้าชุดกับเสา
ประตูใหญ่และรั้วรอบพระราชอุทยาน น่าเลียดายที่เมื่อซ่อมแซมถนนได้
เสริมพื้นสะพานอย่างฉบัดจวบ ทำให้พื้นสะพานปัจจุบันตอนกลางทั่ว
ลันขอบล่างลูกกรงขึ้นมา

3. สะพานเฉลิมสรรค์ 58 พ.ศ. 2454 ถนนพระอาทิตย์

เป็น 1 ในบรรดาสะพานชุด “เฉลิม” ทั้งหมด 17 สะพาน ซึ่ง
เริ่มสร้างเฉลิมพระชนมพรรษา รัชกาลที่ 5 ตั้งแต่ พ.ศ. 2437 (ร.ศ.
113) คือสะพานเฉลิมศรี 42 เพื่อให้มีการวัดถูกเป็นที่ระลึก เป็น⁸
ประโยชน์ต่อสาธารณะที่สัญจรไปมา โดยพระราชทานเงินเท่าพระชนม
วารวันละลิ้งหนึ่ง จนถึง พ.ศ. 2452 (ร.ศ. 128) จึงได้สร้างสะพานที่⁹
15 คือสะพานเฉลิมหล้า 56 เสร็จทันเปิดในวันสมัยของพระองค์ ส่วน

สະພານເນີມສວຣົກ 58 ພ.ສ. 2454 ຂຶ້ງເປັນ 1 ໃນ 2 ສະພານ (ອີກສະພານຄື່ອສະພານເນີມເທິ່ງ 57 ພ.ສ. 2453 ດັນລື່ພຣຍາ) ທີ່ພຣະຫານທັກພົມລ້ຽງເປັນພຣະຮາກຄຸລແລະສາຫາຣນປຣະໂຍ່ຈົນ ແຕ່ແລ້ວເສົ້າຈະແປດໃຊ້ຫລັງຈາກທີ່ພຣອງຄົ່ງໄດ້ເສົ້າຈົນສວຣົກຕແລ້ວ ຮັບກາລທີ່ 6 ທຽບດໍາເນີນກາຣມພຣະຮາກປຣະສົງ ໂດຍທຽບເລືອກສຖານທີ່ ແບບແລະທຽບຄຸມກາຣມກ່ອລ້ຽງທີ່ບົວເວນປາກຄລອງຄູມເມື່ອງເດີມ (ຄລອງຫລວດ) ດ້ານເໜືອ ແລະອອກພຣະຫານທັກພົມເພີ່ມເຕີມ

ເບື້ອງຕັນ ທຽບຕັ້ງໜີ້ວ່າ “ສະພານເນີມຄູທີ່” ແຕ່ໄດ້ທຽບເປົ່າຍືນເປັນ “ສະພານເນີມສວຣົກ” ເພື່ອໝາຍຖືກກາຣມເສົ້າຈຸ່ສ້ຽງສວຣົກ ທຽບໃຫ້ອອກແບບໃຫ້ເດັ່ນທີ່ສຸດໃນບຽດສະພານ “ເນີມ” ທັ້ງໜາຍ ໄນວ່າດ້ານສຖາປັຕຍກຣມແລະວິສວກຣມແບບຕະວັນຕົກ ກລ່ວກື່ອ ພື້ນສະພານເປັນຮູບໂຄງເສາລື່ມນຽອງຮັບທີ່ດຽວປູບໄໝ່ບຣາຈຸພຣມປຣມາກີໄຫຍຍ່ອສູງເປັນລົງ ແຕ່ນ່າເສີຍດາຍທີ່ສະພານນີ້ຄູກວິ້ວຄອນ ເນື່ອຈະກ່ອລ້ຽງສະພານສມເຕົຈພຣປິ່ນເກລຳຂ້າມແມ່ນ້ຳເຈົ້າພຣຍາ ໃນປີ 2514 ສາມາຄມສຖາປັນກິສຍາມ ໃນພຣະບຣມຮາຊູປັດັກ ແລະສາມາຄມອນຮູກໜີ້ຄືລປກຣມແລະສິ່ງແວດລ້ອມ ໄດ້ພພຍາຍາມໜີ້ແຈງ ແຕ່ເທັນບາລກຮູງເທິ່ງ ໃນຂະນັ້ນ ຕກລົງຢ່າຍໜີ້ສ່ວນຂອງສະພານໄປປະກອບໃນສວນລຸ່ມພື້ນ ອີ່ອສຖານທີ່ອື່ນທີ່ເຫັນສມຄວາມ ເພື່ອຄອນຸສຣນໄວ້ ແຕ່ຈົນບັດນີ້ ຜົ້ນສ່ວນຂອງສະພານເນີມສວຣົກ 58 ຍັງຄອງກອງທີ່ ອີ່ອຈາຈໍາຮຸດສູງຫາຍໄປແລ້ວກີ່ໄດ້

4. ສະພານເຈົ້າຢູ່ 34

ເປັນສະພານຂາດກລາງ ເຢື່ອງວັດບຸຮົນຄີຣິມາຕຍາຮາມ ຮັບກາລທີ່ 6 ພຣະຫານພຣະຫານທັກພົມທ່າພຣະຫານມວາຮ ໄກກຣມສຸຂາກິບາລສ້ຽງເປັນ

ທີ່ຮະລືກແລະສາຫາຣນປຣະໂຍ່ຈົນ ເນື່ອໃນວັນເນີມພຣະຫານພຣະຫາ 34 ພຣະຫາ ປີ 2456 ແລະເສົ້າຈົນພຣະຫາດໍາເນີນເປີດ ເມື່ອວັນທີ 30 ມັນວາຄມ 2457 ພຣະຫານນາມວ່າ “ສະພານເຈົ້າຢູ່ 34”

ໂຄຮງແລະພື້ນສະພານເປັນຄອນກົງເສົ້າມເຫຼັກ ວາສະພານທັ້ງ 2 ຂ້າງເປັນລູກກຽງປູນປັ້ນ ເຊີ່ງສະພານ 2 ຂ້າງ ມີເສາຮວມ 4 ເສາ ປຣະດິ້ຈູ້ ເປັນຮູບພານ ແລະເພື່ອງອຸປະ (ດອກໄມ້ຮ້ອຍເປັນພວງອຍ່າງຝູ້ສໍາຫັບທ້ອຍຮະຫວ່າງເພື່ອງ ເປັນຕັ້ນ) ແບບຕະວັນຕົກ ແທ່ນຈູານເສາມີເລີ້ນ 4 ມາຍດິນປີທີ່ 4 ແທ່ງກາຣຄອງຮາຍໝໍ ແລະເປັນສະພານລຳດັບທີ່ 4 ທີ່ສ້ຽງໃຊ້ໃນຮັບກາລຂອງພຣອງຄົ່ງ (ສະພານລຳດັບແຮກ ຄື່ອສະພານເຈົ້າຢູ່ 31 ປາກຄລອງຕລາດ ດັນມທາຮານ ລຳດັບທີ່ 2 ສະພານເຈົ້າຢູ່ 32 ຂ້າມຄລອງມທານາດ ດັນກຽງເກ່ມ ລຳດັບທີ່ 3 ສະພານອຸບລົດຕົນ) ກລາງສະພານຈາກີກນາມສະພານ ແລະປີທີ່ສ້ຽງເສົ້າ ແනີ້ຈາກີເປັນແຜ່ນຈາກີພຣມປຣມາກີໄຫຍຍ່ອ “ວ.ປ.ຮ.” ປັຈຈຸບັນພຣມປຣມາກີໄຫຍຍ່ອໄດ້ຫາຍໄປເຫຼືອແຕ່ກຣອບຫລັງ

5. ສະພານຊ້າງໂຮງສື

ສະພານຂ້າມປ່າຍຄົນນຳຮູງເມື່ອງ ເຢື່ອງກະທຽວມຫາດໄທຍ ເດີມເປັນສະພານຊ້າງຂ້າມ ຕອມ່ອກ່ອດ້ວຍອື້ຈູ້ ປູ້ພື້ນດ້ວຍໄມ້ໜຸ້ງເຫຼື່ຍມ ທີ່ເວີກສະພານຊ້າງໂຮງສື ເພຣະຕັ້ງອູ້ໄກລ໌ໂຮງສືຂ້າວຂອງຈາກຫລວງສໍາຫັບພຣະນຄຣຕ່ອມາ ຮັບກາລທີ່ 5 ທຽບພຣະກຽມນາໂປຣດເກລຳໆ ໄດ້ສ້ຽງສະພານຊ້າງໂຮງສືໃໝ່ ດ້ວຍຄອນກົງເສົ້າມເຫຼັກເຮີຍບ ວາສະພານ 2 ຂ້າງ ເປັນລູກກຽງປູນປັ້ນ ເສົ້າມເຫຼັກວັນຕົກທັ້ງ 2 ຜົ່ງ ທັ້ງສະພານແມ່ນ ມີຫັ້ວມາໂພລ່ອອກມາຈາກວັງກລມ ແນີ້ອ້າວໜາມີຕົວອັກຊຣຈາກີ 2 ແລ້ວ ແຄວແຮກຈາກີ

“ศก129” (พ.ศ.2453) ซึ่งเป็นปีที่สร้างสะพานเลร์จ แต่เมื่อได้พระราชทานนามให้ใหม่พระชื่อ “สะพานช้างโรงลี” เป็นที่รู้จักกันแพร่หลายมากแล้ว เนื่องขึ้นไปอีกແเควหนึ่ง เป็นนามสะพาน มีทางเท้า 2 ข้าง

ในปี 2517-2518 ได้รื้อสะพานเดิมออก เพื่อปรับปรุงขยายผิวการจราจรบนสะพาน โดยรักษาลักษณะเดิมไว้ พร้อมกลับຈารึกประวัติการสร้างสะพานไว้ที่โคนเสาเชิงสะพานด้วย

6. สะพานปีกุน (สะพานหมู)

เป็นสะพานคนเดินข้ามหน้าวัดราชบพิธสถิตมหาสีมารามและกระทรวงมหาดไทย สมเด็จพระศรีพัชรินทรารามราชินีนาถพระราชทานพระราชนทรัพย์สร้างในโอกาสเฉลิมพระชนมายุ 4 รอบ ในปี 2454 มีลักษณะเรียบๆ ตัวสะพานเป็นคอนกรีตเสริมเหล็ก ระหว่างสะพานเป็นท่อนเหล็กกลมท่อด้วยตามยาวคั่นด้วยเสาคอนกรีตเป็นระยะเสาที่เชิงสะพานมีบันไดขึ้นลงเป็นรูปครึ่งวงกลมทั้ง 2 ฝั่ง รวม 4 ตันเสาคอนกรีตเช่าร่องหัวเสาฐานป้ายประดับช่อมลาข้างวงรูปไข่ 4 วงตันเสา 4 ตัน หมายถึงเทียนประทีปพระชนชาไร์แสง กล่าวคือใน 4 รอบพระชานี้ เมื่อขาดพระราชสวามี ก็คล้ายดวงดาวลาอับแสง วงรูปไข่ 4 วง หมายถึง 4 วงศوب หรือพระชนมายุครบ 4 รอบ ประดับข้างด้วยช่อมลาเห็นหัวเทียนประทีปที่ฟุ้งขึ้นสู่สวรรค์ ประดุจดังการถวายบังคมเพื่อสำลักถึงรัชกาลที่ 5 พระผู้เสด็จสู่สวรรค์

เนื่องจากเป็นสะพานเล็ก จึงไม่ได้รับพระราชทานชื่อ แต่คนทั่วไปเรียก “สะพานหมู” หรือ “สะพานปีกุน” เพราะมีอนุสาวรีย์หมูอยู่ใกล้เชิงสะพานฝั่งคลองต้านตะวันตก ซึ่งสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ

เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์พระยาพิพัฒน์โกษา และพระยาราชสกุล ร่วมกันสร้างเป็นอนุสรณ์ถาวรสมเด็จพระศรีพัชรินทรารามราชินีนาถ เมื่อพระชนมายุฯ ครบ 50 พรรษา ในปี 2456 ให้เป็นอนุสรณ์ลหยาติสำหรับผู้เกิดปีกุน คือสร้างเป็นรูปหมูอยู่บนเขากินจำลองพร้อมท่ออุทกทานแก่ประชาชน คำจาเริกถวายพระพร และนามผู้สร้างประดับไว้ด้วย

7. สะพานหก

เป็นสะพานสำหรับคนเดินข้ามสร้างขึ้นในรัชกาลที่ 5 แบบวิลันดา เพราะสามารถขึ้นลง เพื่อให้เรือล่องเข้าออกได้ จึงเรียกชื่อตามลักษณะของสะพาน สะพานดังเดิมได้ชำรุดทรุดโทรมไป จนถึงปี 2525 ได้ก่อสร้างขึ้นใหม่ เพื่อเฉลิมกรุงรัตนโกสินทร์ 200 ปี ปัจจุบัน ตั้งอยู่ระหว่างสะพานปีกุน กับสะพานมอญ บริเวณดันทางจอดรถโดยสารประจำทาง

8. สะพานมอญ

สะพานข้ามคลองคูเมืองเดิม หลังวัดราชบพิธสถิตมหาสีมารามและพระราชอุทยานสราญรมย์ เชื่อมถนนเจริญกรุง เดิมเป็นสะพานไม้ฐานก่ออิฐถือปูน ช่วยมอญที่อาศัยในบริเวณนี้ ร่วมกันสร้างในรัชกาลที่ 3 ต่อมาในรัชกาลที่ 6 สะพานมอญเดิมชำรุด จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้รื้อสร้างใหม่ เป็นคอนกรีตเสริมเหล็ก ระหว่างสะพานเป็นเหล็กดัดไปร่อง มีทางเท้าทั้ง 2 ข้าง

9. สะพานอุบลรัตน์ (สะพานหัวตะเข่ำ)

สะพานข้าม เชื่อมถนนอัชฎาภิเษกและถนนราชชินี สร้างในปี 2455 รัชกาลที่ 6 ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ สร้างถาวรเป็นพระราชกุศลแด่พระอัครชายาธิ婆 พรองค์เจ้าอุบลรัตนนารีนาค กรมขุนอวรคควรราชกัลยา ในรัชกาลที่ 5 และพระราชทานนามว่า “สะพานอุบลรัตน์” เปิดใช้เมื่อวันที่ 27 เมษายน 2456 เป็นสะพานคอนกรีตเสริมเหล็ก รากะ สะพาน 2 ข้างโดยเป็นรูปครึ่งวงกลม ลูกกรงปูนปั้น เป็นลูกณะหัวดกลม (ผลจากต้นมะหวด ต้นไม้ขนาดย่อม ออกเป็นซี่สู่สูก สีเทาเมื่อลูกหัวกินได้ รสหวานปะเพลنمๆ ปักปะได้เรียกกำชำหรือกำชำ) เหนือลูกกรงประดับ ลายถ่ายรูปแบบไทย กึ่งกลางสะพาน ทั้ง 2 ข้าง ทำเป็นแผ่นจารึกชื่อสะพานและปีพุทธศักราช 2455 ทั้งด้านนอกและด้านใน และลายดอกบัว ในการอบลีส์เหลี่ยม ประดับอยู่ในแผ่นจารึกด้วย

10. สะพานเจริญรัช 31

สะพานข้ามคลองคูเมืองเดิม (คลองหลอด) ด้านใต้ ที่เรียกว่า ปากคลองตลาด ถนนมหาraz คู่กับสะพานเฉลิมสวรรค์ 58 ที่ปากคลอง ด้านเหนือ รัชกาลที่ 6 ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระราชทรัพย์เท่าพระชนมavar ให้กรมสุขาภิบาลสร้างเป็นสาธารณประโยชน์ชั้นใน วันเฉลิมพระชนมพรรษา 31 พรรษา พุทธศักราช 2453 ซึ่งเป็นปีแรก ที่เสด็จขึ้นครองราชย์ เจริญรอยพระราชดำริในรัชกาลที่ 5 และเสด็จพระราชดำเนินเปิดสะพาน เมื่อวันที่ 30 ธันวาคม 2454 เนื่องในพระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษา พระราชทานนามว่า “สะพานเจริญรัช 31” ซึ่งเป็นสะพานแรกที่ขันตันด้วยคำว่า “เจริญ” หมายถึง เมื่อรัชกาลที่ 5

เฉลิมสวรรค์แล้วรัชกาลที่ 6 ก็เจริญรัชกาล สืบต่อไป

สะพานเจริญรัช 31 เป็นสะพานคอนกรีตเสริมเหล็ก รากะ กลางสะพานทั้ง 2 ข้าง โดยเป็นรูปครึ่งวงกลม เช่นเดียวกับสะพานเฉลิมสวรรค์ 58 และสะพานอุบลรัตน์ ลูกกรงทั้ง 2 ข้าง ประดิษฐ์เป็นรูปเลือย ยืนหันข้างประดองพระครรค์ด้วยอุ้งเท้าหน้าทั้งคู่ หันหน้าเข้าหากันที่กึ่งกลางสะพาน หมายถึงกิจการเลือป่า ที่ทรงสถาปนาขึ้นในปีเดียวกันนี้ กึ่งกลางสะพานเป็นรูปคล้ายโล่ จารึกนามสะพาน ล้อมด้วยลายใบไม้แบบยูโรป เหนือรากะ หนีอราวดสะพาน มีพระปรมาภิไธยย่อ “ว.ป.ร.” ประดิษฐ์ฐานอยู่ต่ำลงกลางรัศมี ปลายรากะ สะพานทั้ง 2 ฝั่ง มีเปลี่ยนกลมจารึกเลข “31” ซึ่งหมายถึงพระชนมายุ 31 พรรษา

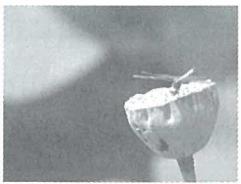
โดยที่ทรงทราบการต่างประเทศ ย้ายจากพระราชวังสราญรมย์ มาอยู่ที่ถนนศรีอยุธยาแล้วสะพานที่อยู่ใกล้กระทรงฯ แห่งใหม่ก็คือ สะพานเสาวนี ซึ่งเป็นสะพานข้ามคลองริมทางรถไฟสายเหนือ ถนนศรีอยุธยา

สะพานนี้ สมเด็จพระศรีพัชรินทราบราชนินาถ (สมเด็จพระพันปีหลวง) มีพระราชเสาวนีย์ให้สร้างขึ้นริมทางรถไฟสายเหนือ เชื่อมถนนศรีอยุธยาให้ติดต่อกันตลอด คราวบำเพ็ญพระราชกุศลเฉลิมพระชนมายุครบ 48 พรรษา ในปี 2454 กรมโยธาธิการได้ออกแบบและสร้างถาวรของพระราชเสาวนีย์ ลักษณะคอนกรีตเสริมเหล็กแทนสะพานไม้เดิม

ความส่วนมาก เรียบเรียงจากหนังสือ “สะพานในกรุงเทพมหานคร และสะพานในรัชกาลที่ 5 โดย ภาวุ ชาภูกิตติชัย บริษัท เอส.พี. เวิลด์ มีเดีย จำกัด พ.ศ. 2541

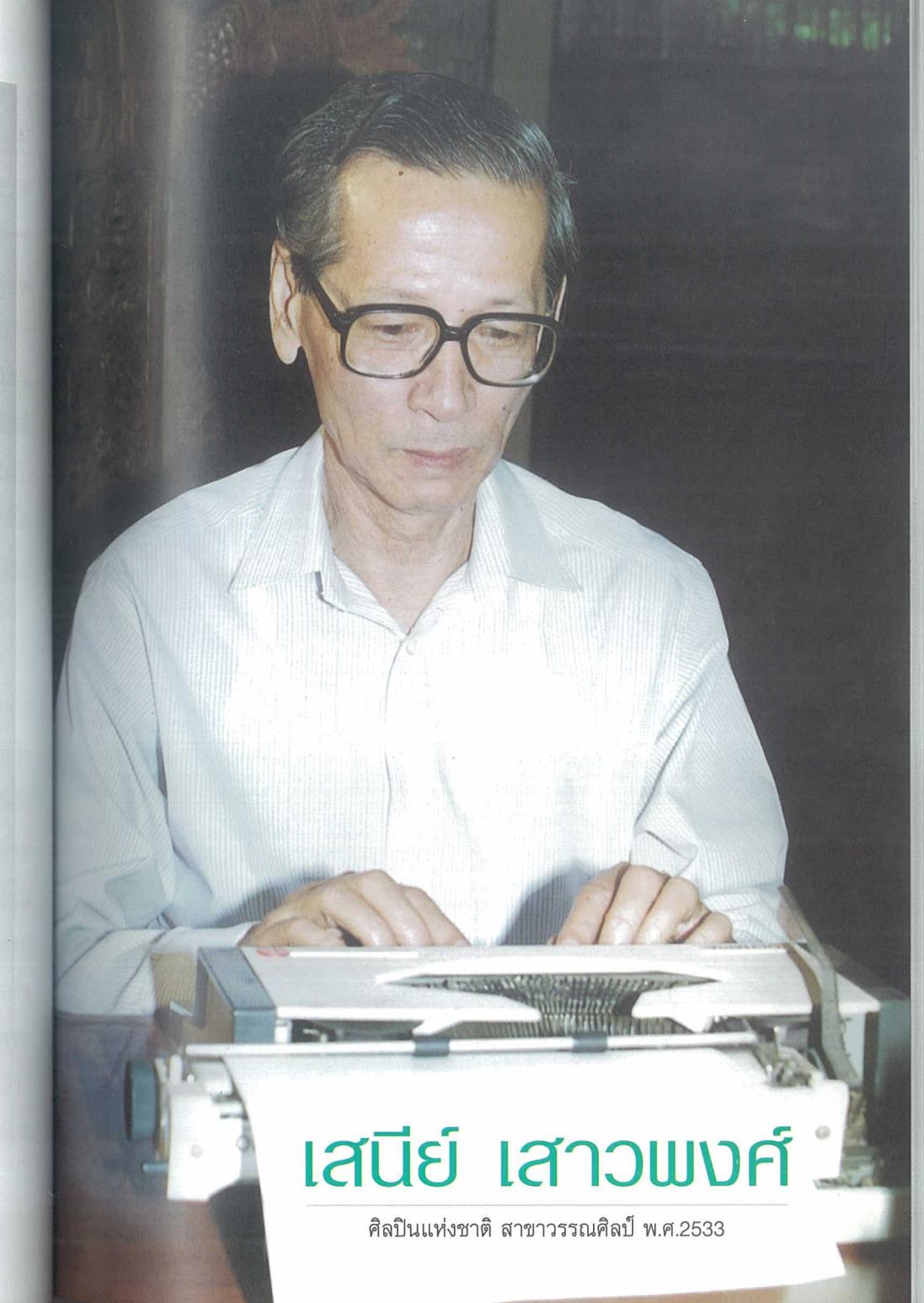


บ ท ก ว



ลิ้นเลียงธรรม
กวีสิทธิ์ ประคงศิลป์

การสู้รบเกิด เพราะใครอย่าได้ถ่าน¹
ไฟสองครามลูกกระเพือมือใครเล่า
“เลียงเป็นดังพระเทดุเลียงเทคโนโลยี”
ผู้มีอำนาจจังเข้า....ลั่นระยุทธ์
พระท่านเทคโนโลยีโปรดสัตว์เห็นชัดแจ้ง²
ท่านแสดงธรรมให้ใจพิศุทธิ์
โลกจะร่วมเย็นเข้าคำพระพุทธ
มวลมนุษย์พบสุขทั่วทุกคน
ไฟสองครามลามลูกทุกวันนี้
พระคุณมีกิเลสໄร์เหตุผล
ลงอำนาจมาตรใหญ่ในตัวตน
จึงไม่พ้นการกระทำอันต่ำธรรม
ด้วยความเห็นแก่ต่างทางความคิด
อ้ามหิตพิดมมนุษย์สุดจักห้าม
เพลงการมาเริ่มต้นบนนิยาม
เป็นสองครามล้างผ่าพันธุ์ทุกวันนี้
ลองเขมรคือตัวอย่างสร้างภาพพจน์
พวกราชอดอาหารแตกชานหนี
เลือดเขมรทั้งสองหนองปูรี
ความเมตตาปรานี...ไม่มีแล้ว
เมื่อผู้นำแต่ละฝ่ายมุ่งหมายมั่น³
จุดความผันอันยิ่งใหญ่ไว้แน่แน่
ต่างคนต่างเป็นหนึ่งจึงไม่แคล้ว
ล้มตายกันเป็นแทะ....สุดอาลัย
เมื่อเขาก่อสองครามด้วยความบ้า
เมื่อเขามาคนเพื่อแก่งแย่งกันใหญ่
เมื่อเลียงเป็นกลับเลียงธรรมประจำใจ
เมื่อนั้นใช้รโลงจึงคงมีสองคราม



เสเนีย เสาวพงศ์

ศิลปินแห่งชาติ สาขาวรรณศิลป์ พ.ศ.2533



ເມື່ອວານແລະວັນນີ້ຂອງ ເສັ້ຍ ເສາວພົງຄໍ

ປະກັດສອນ ເສົວຖຸລ



ເສັ້ຍ ເສາວພົງຄໍ

ສວັດສິຍາມເຊົາຮັບ ພບກັນເປັນປະຈຳຕັ້ງແຕ່ເວລາ 05.30 ນ.
-06.00 ນ. ກັບຮາຍກາງວຽກງານກ່ຽວຂ້ອງພວກເຮົາ ທັງສອນໃຈວິທີສະຫະມີ ກະທຽວ
ການຕ່າງປະເທດ ດຳເນີນຮາຍກາງໂດຍພມ ປະກັດສອນ ເສົວຖຸລ ສໍາຫັບວັນ
ນີ້ຮາຍກາງວຽກງານກ່ຽວຂ້ອງພວກເຮົາໄດ້ຮັບເກີຍຮົດເປັນອ່າງສູງຈາກທ່ານຫຼຸດ ຄັກດີ໌ຊ້າຍ
ບໍາຮຸງພົງຄໍ ທ່ານຫຼຸດ ຄັກດີ໌ຊ້າຍ ບໍາຮຸງພົງຄໍ ອ້າວີ່ “ເສັ້ຍ ເສາວພົງຄໍ” ເປັນ
ທີ່ຮູ້ຈັກກັນດີ່ສໍາຫັບນັກອ່ານທົ່ວໄປ ຂອງເຮືອນຄາມຕັ້ງແຕ່ຕັ້ນເລຍນະຄຮັບ
ທ່ານຫຼຸດເປັນຄົນຈັງຫວັດໃຫນຮັບ

“ເສັ້ຍ ເສາວພົງຄໍ” ເປັນໜ້າສຸມທຽບປະກາດ ເກີດທີ່ຈຳເກົດ
ບາງນ່ອ

ພມໄດ້ອ່ານປະວັດທີ່ຂອງທ່ານຫຼຸດວ່າ ທ່ານຫຼຸດມາຈາກຄຣອບຄວ້າ

ชาวนา อันนี้เป็นเหตุที่ท่านหูด เดยกล่าวว่า.... “ฉันชอบสีฟ้า ฉันรัก สามัญชน” หรือเปล่าครับ

“เสนีย์ เสาพงศ์” ครับก็มีส่วน คือ ตำบลบางบ่อ อำเภอ บางบ่อนี่เป็นทุ่งรำโน้มกับภาคกลางทั้งหมด ไม่มีภูเขา ไม่มีทะเล เพราะฉะนั้นจะเห็นพากามาย

ท่านหูดฯ ได้เคยผิกรหัสความยั่วยาให้ใหม่ครับ

“เสนีย์ เสาพงศ์” ใช่ครับ คือความยั่วยามาตั้งแต่ก่อนอยู่ชั้น มัธยม 5 - 6 ตอนเป็นเด็กรู้สึกว่าต้องทำอะไรสักอย่าง นอกจากการเรียนหนังสือ ซึ่งไม่ได้ตั้งใจเท่าไร เห็นเพื่อนเข้าซ้อมกันก็เข้าไปซ้อมบ้าง ครูพอลศึกษา ก็มองเห็นว่าพอจะมีเวลาดีอยู่บ้าง ก็เลยค่อยดูแลจัดให้อาจิงเออจัง และมีการซ้อมความแข่งขันระหว่างโรงเรียน ซึ่งผมก็ได้รับเลือกให้ขึ้นชก แต่พอชั่งน้ำหนักแล้วเกินจึงไม่ได้ขึ้นชก ปิต่อมาพอก็เลยเลิก

ออกจากเดย์หัดมวยแล้วยังหัดเขียนรูปกับครูเหม เวชกร ด้วย

“เสนีย์ เสาพงศ์” ครับ คือก่อนหัดซ้อมความรู้สึก เหมือนเราถูกรังแกจากเพื่อนๆ อยู่เสมอ จึงไปหัด พอหัดลักษณะอย่าง ก็จะรู้ว่าคนที่ได้หัดกับคนที่ไม่ได้หัดจะต่างกันมาก ถึงแม้ว่าถ้าจะซัก กันจริงๆ ไม่ใช่แบบซอกหรือแบบทำร้ายลับหลัง โดยสักกันตามกติกาจริงๆ แม้กระทั่งคนที่สู้เรามิ่งได้เข้าก์ต่อยเราถูกบ้าง เรายกต้องเจ็บตัวบ้าง เหมือนกัน เกมกติกาหรือความยุติธรรมมีจากการหัดมวย ก็นำมาสู่การเขียนหนังสือด้วย และสำหรับการเขียนรูป บังเอิญเดินผ่านเห็นเพื่อน บางคนเขียนรูปสวย ก็เลยอยากรอเขียน เขาก็ถามว่าเอารามาใหม่จะพาไปหา ครูเหมให้ ก็ไปหาครูแล้วก์หัดเขียนเอง เขียนอยู่สักพักครูสึกว่าครูเขา มีลูกคิชช์หลายคน ครูก็ให้เขียนรูปมา ผมก็เขียนไป แล้วไปดูของคน

อื่นเขาจึงรู้ว่าเขียนลousy เขามิ่งได้ ก็เลยเลิก แต่ไปอยู่กับครูเหม ก็ได้พบพวาน กับประพันธ์ผู้ใหญ่ อย่าง mnss จarryngc, จำงค์ วงศ์ข้าหลวง “ไม่มีเมืองเดิม” ก็เลยเปลี่ยนจากเขียนรูปมาเขียนหนังสือ

ท่านหูด ได้เข้าทำงานหนังสือพิมพ์ก่อนที่จะมาเขียนหนังสือหรือเปล่าครับ

“เสนีย์ เสาพงศ์” ครับ หลังจากผมเข้าจุฬาฯ แล้ว พอมีปัญหาเรื่องค่าเรียนไม่มีเงินเสีย ตอนนั้นอยู่สถาปัตย์ ค่าเล่าเรียนปีหนึ่งก็ 70 บาท หาเงินก้อนไม่ได้ ผมก็เลยออกมารื้าห้องศาลาสต์ และก็อยู่ในหน้าที่เราที่ต้องหาเงินมาจ่ายค่าเล่าเรียนเอง พอดีมีพี่เขยทำงานอยู่ที่ศรีกรุง สยามราษฎร์ ก็เลยเอาไปฝาก

ทำอยู่นานไหมครับ

“เสนีย์ เสาพงศ์” ทำอยู่ 3 ปีได้ หน้าที่อันหนึ่งก็เขียน คอลัมน์ และก็แปลข่าวต่างประเทศ ซึ่งข่าวต่างประเทศก็ไม่ค่อยสำคัญเท่าไร ไม่เหมือนในปัจจุบัน จะเห็นได้ว่าการติดตามข่าวจากต่างประเทศจะอ่านจากหนังสือพิมพ์ไทยไม่พอ เพราะข่าวน้อยมาก ถ้าหนังสือพิมพ์จะเอาข่าวต่างประเทศมากๆ หนังสือก็จะขายไม่ได้

ตอนนั้นเขียนคอลัมน์ใช้นามปากกาว่าอะไรครับ

“เสนีย์ เสาพงศ์” นามปากกาแรกที่ผมใช้ คือ “โน้ บาง บ่อ” เดิมว่าก็ยังใช้อยู่บ้างโดยใช้กับคอลัมน์เบาๆ มีแงคิดนิดๆ หน่อยๆ หลังจากนั้นจะครับ

“เสนีย์ เสาพงศ์” ผมไปลองเข้าเป็นสมัยนักที่กระทรวง พานิชย์ ตอนหลังได้ทุนเยอรมันไปเรียนต่อ แต่ไปติดอยู่ก็ที่จีนแล้วก์ กับลามาซ่วงสังคրามอินโดจีน

ตอนนั้นท่านเริ่มเขียนนานิยายบ้างหรือยังครับ

“เสเนีย เสาวพงศ์” ยังไม่ได้เขียนครับ เขียนเรื่องลั้นๆ ลงในหนังสือศรีกรุงประจำวันอาทิตย์

ผมขออนุญาตเพิ่มเติมตรงนี้ว่า ท่านทูตฯ ได้เคยให้สัมภาษณ์นิตยสาร “โลกหนังสือ” เมื่อ 20 ปีที่แล้วว่า ท่านได้สอบได้เข้าที่กรมพานิชย์ กระทรวงเศรษฐกิจ ทำด้านแปลงช่าวเศรษฐกิจ ด้านการค้าฯลฯ ต่อมาได้ทุนไปเยือนรัฐบาล พอดีเกิดสิ่งความไม่สงบขึ้นท่านจึงต้องเดินทางผ่านอ่องกง จีน แม่น้ำเจ้าพระยา ไปปั้นรถไฟสายทรานไซบีเรียเข้าสู่เยอรมัน ซึ่งเป็นแผนการณ์เดิม แต่ว่าแผนการณ์นั้นล้มเหลว เพราะอะไรครับ

“เสเนีย เสาวพงศ์” เพราะไม่ได้วิชารัสเซีย รัสเซียไม่ให้ผ่านจากลาติวอลต์อกไปรัสเซีย ไปเยอรมัน เขาไม่ให้ผ่านก็เลยต้องกลับ ก็กลับมาทำงานที่หนังสือพิมพ์สุวรรณภูมิ ตอนนี้เริ่มเขียนเรื่องลั้นแล้ว จำได้ไหมครับว่าเขียนเรื่องลั้นเรื่องอะไรครับ

“เสเนีย เสาวพงศ์” เท่าที่ผมจำได้ “เดือนตกในทะเลจีน” แต่ว่ามีคนที่ไปค้นคوابอกไม่ใช่ เรื่องอะไรก็ไม่ทราบ

สมัยก่อนจะไม่มีการรวบรวมเอาไว้ มีคนหาเจอก่อนกว่านี้อีก

“เสเนีย เสาวพงศ์” ตอนนั้นการรวมเล่มก็ยังไม่มี ตอนหลังมีของ “แสงทอง” รวมเรื่องลั้นของท่าน และของคุณมาลัย (ชูพินิจ) ชุด “เรื่องลั้นของเรียมเอง” ผมคิดว่าคนอ่านเรื่องลั้นที่ลงในหนังสือพิมพ์ อ่านแล้วก็คงทึ่งไป

ตอนนั้นลงในหนังสือพิมพ์รายวันหรือครับ

“เสเนีย เสาวพงศ์” รายวันครับ

แล้วลงเรื่องลั้นทุกวันหรือเปล่าครับ

“เสเนีย เสาวพงศ์” ไม่ทุกวันครับ ทำเฉพาะสาร์ - อากิตี้ เต็มๆ เป็นเรื่องยาวถึงทุกวัน

ท่านเข้ามารับราชการในกระทรวงการต่างประเทศเมื่อไหร่ครับ

“เสเนีย เสาวพงศ์” พมเข้าตั้งแต่ พ.ศ. 2485

ท่านทูต ได้ปฏิบัติในหน้าที่ในกรม กองต่างๆ และประจำการในสถานเอกอัครราชทูตหลายแห่ง * ตำแหน่งสูงสุดคือ เอกอัครราชทูต ณ กรุงแอตแลนติส สหราชอาณาจักร และพม่า รวมทั้งหมดเวลาที่อยู่ในกระทรวงการต่างประเทศก็ปีครับ

“เสเนีย เสาวพงศ์” 34 ปี

ท่านทูตเขียนหนังสือตลอดเวลาหรือนั้นเปล่าครับ

“เสเนีย เสาวพงศ์” ตอนเป็นทูตก็เขียนหนังสือน้อยหน่อย ตอนอยู่ช้างนาอกเทบจะไม่ได้เขียนหนังสือเลย พอมาอยู่ในกระทรวงแล้ว มีเวลา空จะเขียน เวลาอยู่ช้างนาอกเราก็จะเก็บข้อมูลไว้

นิยายเรื่องแรกของท่านเรื่องอะไรครับ

“เสเนีย เสาวพงศ์” “ชัยชนะของคนแพ้” เป็นเรื่องที่ผมไปติดอยู่ที่อาร์บิน พอกลับเข้ามาก็เขียน ตอนนั้นหลังสงคราม เรื่องเกี่ยวกับการทำท่องเที่ยวขายดี มีนักเขียน เขียนเกี่ยวกับการทำท่องเที่ยวหลายคน ซึ่งคนอ่านชอบมาก ตอนที่เกิดสงครามโลกใหญ่ไม่ได้ก็จะอ่านหนังสือ กัน และมีหนังสือประเภท Exotic อย่างเรื่องของท่านอาทิตย์ “พิวเคลืองพิวชา” “ละครแห่งชีวิต” ซึ่งเป็นเรื่องในต่างประเทศ คุณสด

*รายละเอียดดูได้จากบทลัมภาษณ์เอกอัครราชทูตคักดี้ชัย บำรุงพงศ์ โดยพิมพุ จันทร์วิหัน ในหนังสือวิทยุสารภูมิปัญญา ฉบับที่ 7

(กฎระเบียบ) ก็เขียน “ปักกิ่งนครแห่งความหลัง” หมกเขียนเรื่องนี้ ซึ่ง ก็ยังอยู่ในกระถางที่คนกำลังชอบก็เลยค่อนข้างจะติดตลาดนิดหน่อย ก็ลงในหนังสือพิมพ์รายวัน

“เสเนียร์ เสาวพงศ์” ครับ ลงในสุวรรณภูมิ แล้วมาพิมพ์ รวมเล่มที่หลัง ก็ชื่อภาพสมควร เป็นช่วงรุ่นใหม่หลังสังคม ก็มีคุณ อิสรา (อมันตถุล) เขียน “นักบุญคนบาป” และตอนหลังในสุวรรณภูมิ ก็มี “คุณดาวหาง” เป็นนามปากกา เขียนเรื่อง “พัทยา” เป็นเรื่องที่ชื่อชา เป็นแนวใหม่เล็กน้อย

พุดถึง “ดาวหาง” นี่ เป็นนามปากกาของคนในกระทรวงการต่าง ประเทศเหมือนกันใช่ไหมครับ

“เสเนียร์ เสาวพงศ์” ไม่ใช่นะครับ ตอนที่ผมอยู่สุวรรณภูมิ ท่านส่งต้นฉบับมาจากชลบุรี ไม่มีครรภ์ว่าท่านเป็นใคร ท่านส่งมาเป็น สมุดปกแข็ง 3 - 4 เล่ม เขียนด้วยดินสอถือปืนที่เป็นลีม่วงๆ และเป็น ลายมือคนโบราณๆ หน่อย ไม่มีการแก้ และไม่มีการติดต่ออะไรเลย นะครับ

จึงไม่ทราบว่าเป็นใคร ก็เป็นที่คาดคะเนกันไปต่างๆ แต่ยังหา คำตอบไม่ได้

“เสเนียร์ เสาวพงศ์” ก็มีตัวเอกสารล้ายๆ กับจะเป็นคนกระ กระทรวงการต่างประเทศนิดหน่อย

ท่านทูตออกประจำการ Post แรกประเทศไทย ประมาณ พ.ศ. ๗๙๔๒ ให้ไว้ครับ

“เสเนียร์ เสาวพงศ์” ไปมอลโก ประทศรัสเซียครับ ประ มาณ พ.ศ. 2490

ตอนนั้นหลังสังคมแแล้วใช่ไหมครับ

“เสเนียร์ เสาวพงศ์” หลังสังคมแแล้ว ก็ไปเปิดความ สัมพันธ์กับโซเวียต เป็นเหตุผลทางการเมือง เพราะเราจะต้องเข้าสห ประชาชาติ และโซเวียตคัดค้าน ถ้าเราไม่มีสัมพันธ์ทางการทูตกับเขา เขาก็จะคัดค้านไม่ให้เข้า

ช่วงนั้นคงจะลำบากนะครับ

“เสเนียร์ เสาวพงศ์” ค่อนข้างลำบาก อาหารการกินก็ฟีด เคลื่อน

อยุรัสเซียนานไหมครับ กี่ปี

“เสเนียร์ เสาวพงศ์” ๓ ปีครึ่งครับ

ช่วงนั้นเป็นที่มาของเรื่อง “ความรักของวัลยา” ด้วยหรือเปล่า ครับ

“เสเนียร์ เสาวพงศ์” ไม่ครับ “ความรักของวัลยา” นั้นตอน หลัง ซึ่งผมเก็บข้อมูลต่างๆ ตอนที่อยู่ในสหภาพโซเวียตฯ

ท่านไม่เคยไปประจำการที่ปารีสเลยใช่ไหมครับ

“เสเนียร์ เสาวพงศ์” ไม่เคยครับ

ท่านเขียน “ความรักของวัลยา” เหมือนกับท่านเคยอยู่ปารีส

“เสเนียร์ เสาวพงศ์” ผมเคยไปปารีสหลายหนครับ ไปครั้ง หนึ่งก็อยู่นานเป็นเดือน และก็รู้จักกับนักศึกษาที่เรียนบริษัทฯ นั่นหลายคน

ในแนวคิดของท่าน จากนิยายเรื่องแรกมาถึง “ความรักของวัล ยา” นี้มีความเปลี่ยนแปลงใหญ่ครับ

“เสเนียร์ เสาวพงศ์” เปลี่ยนแปลงมาก ที่แรกเขียนเรื่องชีวิต

รักก็ใช้แนวคิดของเรา แต่พอเขียนเรื่อง “ความรักของวัลยา” แล้ว มีความรู้สึกเกี่ยวกับสากลมากขึ้น

ขออนุญาตเรียนถึงแรงบันดาลใจของ “ความรักของวัลยา”

“เสเนย เสาพงศ์” ความจริงแล้ว ผู้ติดใจนักประพันธ์อเมริกันท่านหนึ่ง ชื่อ Upton Sinclair ซึ่งเขียนเรื่อง The Presidential Agent ท่านสร้างເອເຍ່ນຕຶ້ງເປັນຕົວແທນຂອງປະຊາທິປະໄຕຫຼາຍໆໄປຢູ່ໂຮປ່ມ ແລະເຂີຍເວັບເຈື້ອບໍ່ເປັນຫຼັກສິ້ງເປັນຕົວແທນຂອງນາສີ ເຍອມນັດໄພຜ່ານຕົວລະຄຣ່າຂ້ອງມູລຸຕ່າງໆ ສິ່ງທີ່ເຫັນມາຍ່າງລຶກສິ້ງເລີຍອຍກຈະເຂີຍໃຫ້ໄດ້ຍ່າງນີ້ນັ້ນ ສ່ວນທີ່ພົມພາຍາມນຳມາທຳກີ່ອ ກາຣັບກາພູໂຮປ່ມຫຼັກສິ້ງສົງຄຣາມທີ່ມີກາຣຕ່ອ້ສູ້ກັນທາງຄວາມຄົດ ປັບປຸງເວັບເຈົ້າສົງຄຣາມສັນຕິພາບ ຈະມີສົງຄຣາມໃໝ່ທີ່ໄວ້ໄປໄວ້ໄປວັກນີ້ ຮວມທັງຄົລປະຕ່າງໆ

ມີນັກວິຈາරณີທ່ານໜີ່ ດື່ອ ຄຸນເສດຖິຍະ ຈັນທິມາຮຣ ເຂີຍໄວ້ວ່າ... ໃນ “ໄມ້ມີໜ້າຈາກໂຕເກີຍວ່າ” ບອກໃຫ້ເຮົາຮູ້ວ່າ ເລົ່ານີ້ນີ້ຊື່ນີ້ຂອບຕ່ອ້ທັນະທາງຄົລປະແບບ “ຄົລປະເພື່ອຄົລປະ” ດີ່ງກັບໃຫ້ຕົວລະຄຣກລ່າວແກ້ກັນວ່າ “ຄຸນໄດ້ມີສ່ວນໃຫ້ໂລກໄດ້ຄົລປິນອຶກຄນໜີ່ ຄົລປິນອູ່ເພື່ອຄົລປະ ໄນໄໝໃໝ່ເພື່ອຕົວຂອງຕົວເອງ”

“เสเนย เสาพงศ์” ຄືດອນນັ້ນຄວາມຈົງແລ້ວ ພມຍັງມີຄວາມເຂົ້າໃຈພິດອູ່ອັນໜີ່ ດື່ອ ຄົລປະເພື່ອຄົລປະ ອັນນີ້ຄ້າພຸດໄປແລ້ວ ທີ່ພົມຍົກຂຶ້ນມາພຸດເພຣະພມອ່ານເວັບເຈົ້າທີ່ຫຼັງ ດື່ອ “ຍາຂອນ” ທ່ານເປັນນັກເຂີຍມືອທອງ ຜົ່າງທາໃຈເຕີບໄມ້ໄດ້ເລຍ ທ່ານເຂີຍເວັບເຈົ້າໃນສຍາມ ນິກຮຽວໃໝ່ນີ້ ເປັນເວັບເຈົ້າທີ່ເຂີຍໂມເຂົາໃຫ້ໜ້າໂຮມຝົດ 2 ຍື້ຫ້ອ ອັນໜີ່ ຂໍ້ອ “De France” ແລະອັນຊື່ອະໄຮພົມກີ່ຈໍາໄມ້ໄດ້ ຜົ່າງທ່ານເຂີຍໄດ້ດີມາກ ຕາມຟື້ອງຂອງທ່ານ ຄ້າພຸດກັນໃນແກ້ໄຂ ດື່ອທ່ານເຂົ້າໄປໃນຫ້ອັນເລັກ

ພຸດວ່າ ໄຄຣທໍານ້ຳຫອມທກ ທີ່ໄຄຣທໍາຂວັດນ້ຳຫອມແຕກ ເປົ້າຍັດໄວ່ນ້ຳຫອມນິດເດືອນ ແຕ່ວ່າຫອມຝູ່ໄປທັງຫ້ອງ ດລ້າຍໆ ກັບວ່ານ້ຳຫອມນັ້ນຫອມແຮງເຫຼືອເກີນ ຕອນນັ້ນພົມກີ່ຄົດຍ່າງເຕັກ ວ່າທ່ານເອົາຟື້ອນ້ຳມາຮັບໃຫ້ກາຣັນໃໝ່ໃໝ່ຄົລປະ ພມເຫັນວ່າ ຄົລປະເພື່ອຄົລປະ ຄວາມຄົດເຮື່ອຄົລປະເພື່ອຄົລປະກົດລ້າຍໆ ກັບຍ່າງນີ້ ດື່ອ ຕັ້ງໄມ້ໄປເກີຍຂອງກັບຍ່າງນີ້

ທັງຈາກ “ຄວາມຮັກຂອງວັລຍາ” ແລ້ວ ຖະໜີ້ເອກຂອງທ່ານອຶກຂຶ້ນໜີ່ ດື່ອ “ປີຄາຈ”

“เสเนຍ เสาพงศ์” ຕອນນັ້ນ ມີປັບປຸງທາເກີຍກັບເວັບເຈົ້າທີ່ດີນທີ່ນາງນ່ອ ມີກາຣນຸກຮູກທີ່ດີນກັນ ຜູ້ທຸລິນທີ່ເປັນເຈົ້າຂອງທີ່ເກົ່າປັນມາໄລ່ຍິງຄນທີ່ນຸກຮູກ ຜ່າກີ່ມີອູ່ເຫັນນັ້ນ ແຕ່ພມໄມ້ອຍກຈະເອົາປັບປຸງທາແກ່ນີ້ຂຶ້ນມາເຂີຍເພົະແນັ້ນຈະເປັນເວັບເຈົ້າທີ່ຕັ້ງທ່າວະຄຣເຂົ້າມາໄລ່ ເພີ່ມບັນເພີ່ມເຫດຖາກຮັນໜີ້ໄປ ກົດເລີຍຄົດເປັນເວັບເຈົ້າ “ປີຄາຈ” ຂຶ້ນມາ ຜົ່າງຄົນພຸດເຖິງສາເຫດຖຸທີ່ມາວ່າເປັນຫານາທີ່ພົມນາແລ້ວເພຣະຫານາແຫ້ໆ ຈະໄມ້ມີຄວາມຄົດຍ່າງນັ້ນ ຈະເຫັນວ່າກາຣສຶກຂາທຳໃຫ້ຄົນລາດຂຶ້ນ ເຈີນກ້າວໜ້າຂຶ້ນ ເພຣະລະນັ້ນຄນທີ່ມາຈາກຫຼັກສິ້ນຫຼັກສິ້ນບ່າງທີ່ອ້າຈະຂ້າມຈາກຫຼັກສິ້ນຫຼັກສິ້ນໄປບ່າຍອຶກຫຼັກສິ້ນຫຼັກສິ້ນໄດ້ສິ່ງທີ່ເຂົາປະສົມມາເປັນຄວາມໄມ້ຢຸດຮຽມລໍາຫັນເຊື່ອງຄວາມໄດ້ຮັບກາຣແກ້ໄຂ ຈຶ່ງເອົາຕົວຂອງເຂົ້າມາຜູກພັນເພື່ອແກ້ປັບປຸງທາເຫັນນີ້ໃຫ້ແກ່ໜ້າຂຶ້ນຂອງເຂົ້າມາ

ເປັນໄປໄດ້ໄໝຄັບວ່າ ສາຍ ສີມາ ດື່ອ “ເສເນຍ ເສາວພົງສົກ”

“ເສເນຍ ເສາວພົງສົກ” ໄມ້ໃຊ່ຄັບ ຕົວລະຄຣທີ່ເປັນຄນຈົງໆ ໄມ້ມີຫຣກ ແຕ່ອາຈະປະກອບດ້ວຍຄນຈົງໆ ພລາຍຄນເຄມາຮວມກັນ

ທ່ານກລັບຈາກຮັສເຊີຍແລ້ວໄປປະຈຳກາຣທີ່ປະເທດໄທນ໌ຕ່ອງຮັບ

“ເສເນຍ ເສາວພົງສົກ” ພມໄປອົງຈົນຕິນາ ທີ່ນັ້ນພົມກີ່ເຂີຍເວັບເຈົ້າ

ลั่นหอยเรื่องเกี่ยวกับลาตินอเมริกา รวมทั้ง “บ้านในเมือง” ซึ่ง เอาปัญหาความเปลี่ยนแปลงต่างๆ การเกิดรัฐประหารต่างๆ ใน อเมริกาใต้มาอิงเหตุการณ์ในเมืองไทยนิดหน่อย ที่ผ่านต้องการจะพูดถึง ปัญหาการจับกุมนักเขียนมาก หลังจากปี 2500 ที่จอมพลสฤษดิ์ (ธนบุรี) ปฏิวัติ ที่พูดถึงอันหนึ่งคือ โลกลนี้มันเปลี่ยนไป คนที่ควรจะ ติดคุกกลับไปอยู่ข้างนอก คนที่ไม่ควรติดคุกกลับไปอยู่ข้างใน ซึ่งพระ พวกที่เข้าติดอยู่ในนั้นเข้าอ่านเข้ารู้

ทางการไทยทราบไหมครับว่าท่านเขียนอย่างนั้น

“เสนีย์ เสาพงศ์” คงไม่มีใครได้อ่านเท่าไหร่ และคงไม่ เป็นข้อหาฉาวกรรช์

มีความเปลี่ยนแปลงใหม่ครับจาก “ความรักของวัลยา” มาถึง “บ้านในเมือง”

“เสนีย์ เสาพงศ์” มีครับ ก็เป็นที่ยอมรับว่างานเขียนของ นักประพันธ์เมื่อกมาแล้วเป็นอิสระไม่ขึ้นกับตัวเราแล้ว เขาจะมีชีวิต ของตัวเองและจะหยุดนิ่ง เมื่อนอนหลักกิโลเมตรอันหนึ่ง เมื่อปี 2490 เขายังมีความคิด ความฉลาดอย่างนี้ แต่ตัวคนเขียนยังมีชีวิตอยู่ เราผ่าน งานมาก เราก็เปลี่ยนแปลงได้ ไม่เหมือนหนังสือ ซึ่งความคิดเรา อาจจะรุนแรงขึ้น เรายังมีความรู้ใหม่เข้ามา เหตุการณ์ใหม่เข้ามา ทำให้เราเปลี่ยนแปลงได้มากขึ้น เมื่อก่อนที่ผ่านเป็นหนุ่มๆ เมื่อพูดถึงป้า ถึงเรื่องธรรมชาติ ป้าไม่ทั้งหลายจะต่อสู้เพื่อที่จะยืนแผลกิ่งก้านขึ้นรับ แสงแดด พอตอนนี้ผู้คนคิดอีกอย่าง ป้านี้เข้าจัดสรรโดยธรรมชาติเป็น ที่เรียบร้อยแล้วว่า โครงจะใหญ่ โครงจะเตี้ย โครงจะอยู่ได้ดินได้มีการแบ่ง สรรวิธีบาร้อยแล้ว

มองถึงลังคมมนุษย์ด้วยหรือเปล่าครับ

“เสนีย์ เสาพงศ์” ก็เหมือนกันครับ ความรู้สึกของเราที่ มีต่อลังคมก็จะมีเปลี่ยนใหม่ให้เราได้คิด เพราะความเปลี่ยนแปลงเป็น อย่างไร

ถ้าจะพูดถึงหลัก ท่านทูตคงจะมีหลายๆ หลักที่ผ่านมาทำให้คน รุ่นใหม่ได้มองเห็นว่า งานของ “เสนีย์ เสาพงศ์” ในแต่ละยุคเป็น อย่างไรท่านทูตครับ มีคนคิดอยู่เสมอว่า ถ้า “วัลยา” อยู่ถึงวันนี้ กำลังทำอะไรอยู่

“เสนีย์ เสาพงศ์” หลายคนก็ถามเช่นนั้น อย่างสาย สีมา เช่นจะรู้สึกอย่างไร มองกับอกว่าเขาคงเป็นคนเก่าคนหนึ่ง

ตัวละครบางตัว คนอ่านจะคุ้นเคย เมื่อนอกบ้านเป็นส่วนหนึ่งของ ชีวิตเขา เป็นเหมือนเพื่อนที่มีความผูกพันกัน

“เสนีย์ เสาพงศ์” คือ หลายๆ คนจะมีความรู้สึกร่วม แต่ เขายังไม่โอกาสพูด เข้าพูดไม่ได้ ซึ่งคิดตรงกับใจเขา จริงๆ แล้วงานของ นักเขียนมีอิทธิพลมากต่อความรู้สึกของคน

บางทีมุ่งมองของผู้อ่านจะเป็นแบบหนึ่ง ของผู้เขียนอีกแบบหนึ่ง

“เสนีย์ เสาพงศ์” อย่าง “ปีศาจ” ของผม เคยทำเป็นหนัง แต่ไม่ประสบความสำเร็จ เพราะเข้ามาตามเรื่องของผม ถ้าเพื่อเข้าทำ โดยให้เป็นภาษาหนังไม่ใช่ภาษาหนังสืออาจจะพอใช้ได้

สมมุติถ้าเพื่อจะมีคนมาขอเรื่อง “ความรักของวัลยา” หรือ “ปีศาจ” ไปทำหนังใหม่ ท่านทูต จะยินดีให้ไหมครับ

“เสนีย์ เสาพงศ์” ให้ครับ ก็มีคนกำลังติดต่ออยู่ เหตุการณ์ในเมืองไทยซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นหลายครั้ง นับ

ตั้งแต่เหตุการณ์เดือนตุลา 2 ครั้ง เดือนพฤษภา จนปัจจุบันเหตุการณ์ทางการเมืองกับเปลี่ยนผ่านสัญญาไปมากแล้ว อย่างทรายว่า ท่านทูตฯ พ้อใจกับการเมืองไทยในขณะนี้ให้ครับ

“เสเนีย เสาพงศ์” ถ้าพูดตามความคิดพื้นฐาน ผมไม่ค่อยพ้อใจเท่าไร อย่างเรื่องของ “ความรักของวัลยา” หรือ “ปีศาจ” ผมเขียนขึ้นภายหลังส่วนรวมซึ่งผมเชื่อว่า ประชาธิปไตยเป็นฝ่ายชนะ เพดานการทหารจะหมดไป ประชาธิปไตยแบบมีผู้แทนซึ่งท่านผู้ใหญ่คิดว่าจะพัฒนาไปทำงานองนี้ อย่างมีพรรคแนวรัฐธรรมนูญเป็นพรรคกลางๆ พรรคประชาธิปไตยไปขาว และก์พรรคลหีฟที่ตั้งขึ้นมาเป็นกลาชัย มี 3 พรรคเป็นพรรคใหญ่ กระแล้วใหญ่จะเป็นแนวนี้แล้วก็แข่งขันกันในการที่จะนำอาโนบายของตัวเองมาทำนุบำรุงบ้านเมืองกันอย่างไร ซึ่งก็ใช้ไม่ได้เท่าไร พ.ศ. 2490 มีรัฐประหาร ประชาธิปไตยก็ไม่ลงงานตามแนวความคิดแล้วประชาธิปไตยของเรามั่นลูกคลุกคลาน เพดานการเข้ามาแทรกแซงเป็นจำนวนมาก ประชาธิปไตยไม่มีโอกาส ถ้าพูดไปแล้วเหตุการณ์ 14 ตุลาฯ มีส่วนช่วยเหตุการณ์ทางการเมืองสูงมากเป็นทางลัดด้วยเปลี่ยนความคิดของคนให้มีความสุกอมทางการเมืองมากขึ้น เหมือนกับกลบร่องรอยต่างๆ ให้กลับเป็นอย่างเดิมเงื่อนไขเป็น อย่างนั้น ความรู้สึกภายในใจหลังส่วนรวม เป็นยุคใหม่แล้ว อาจเป็นเพราะบรรยายภาคของสังคมภายนอกด้วย ซึ่งมีการแข่งขันกันระดับโลก มีส่วนรวมเย็น ก็จะเป็นอย่างที่เป็นอยู่ทุกวันนี้ อย่างไรก็ตาม เรายังต้องยอมรับในความเป็นจริงเป็นอย่างนี้ ส่วนจะก้าวหน้าไปอย่างไร แก้ไขอย่างไรนั้น คงต้องมานั่งคิดกันใหม่

หลังจากท่านเกษียณราชการแล้ว ท่านมีงานเขียนใหม่ๆ ใหม่ครับ

“เสเนีย เสาพงศ์” ก็มีอยู่ 2-3 เรื่อง หลังจาก退休 แล้ว เกิดเหตุการณ์ 6 ตุลา บ้านเมืองค่อนข้างกลับไปอย่างเก่า ความคิดที่จริงจังต่อสังคมก็กลับไป แม้กระทั่งการนักศึกษา ก็กลับไปอย่างเก่า ส่วนคนที่เครียดจริงจังกับสังคมก็กลับเป็นคนล้วนน้อย ซึ่งชีวิตของสังคมมีขึ้นบ้างลงบ้าง

ตอนนี้ท่านมีงานประจำด้านการเขียนอยู่ที่ไหนหรือเปล่าครับ

“เสเนีย เสาพงศ์” เขียนอยู่ที่สำนักพิมพ์มติชนครับ
ท่านเขียนแนวนิยายทั้งหมดกี่เล่มครับ

“เสเนีย เสาพงศ์” ประมาณ 11-12 เล่ม ตอนที่ผมกลับมาจากการมาสถานการณ์ค่อนข้างจะไม่เอือเท่าไร ตอนนั้นมีงานของ “ศรีบูรพา” ที่พิมพ์ช้า ของผมก็พิมพ์ช้า บางคนคิดว่าการรายงานของนักประพันธ์เก่าๆ มาพิมพ์ช้านี้ เป็นการกีดกันคนใหม่ๆ เข้า แต่จริงๆ แล้วไม่ใช่ ผมได้เบรียบเพราะผมมีชื่อเลียงแล้ว ถ้าคุณเป็นนักเขียนใหม่ บก. เขาจะเอาเรื่องลง กับเรื่องของผมเขาก็เลือกของผมก่อน เพราะถ้าผมเขียนไม่ดีคนอ่านเขาก็ไม่พัฒนา แต่ถ้าอย่างคุณเขียนไม่ดี เขายังจะด่า บก. ก็ต้องเห็นใจ บก.เข้า ซึ่งผมคิดว่ามันยากที่จะเกิด แต่ถ้าเกิดแล้วตลาดสำหรับนักประพันธ์ไม่ตอบสนองครับ แต่ต้องหาทางออกดีๆ

ก่อนที่จะจากกัน ผมขอให้ท่านทูต กรุณานำนำให้นักเขียนใหม่ๆ ที่จะเริ่มงานเขียนด้วยครับ

“เสเนีย เสาพงศ์” ถ้าจะวัดอาชีพการเขียนหนังสือ ถ้าคุณเขียนแล้วคุณมีความสุข คุณเขียนเตอะ แม้ว่าผลประโยชน์ที่จะได้น้อยแล้วก็ขอให้ทุ่มตัวทุ่มความคิดไปสู่แนวที่เขียน ทั้งเรื่องปัญหาต่างๆ

มองให้ลึก ให้ทะลึ่งใจไปเลย และสังเกตอ่านความเปลี่ยนแปลงต่างๆ นำมาสู่นวนิยายเป็นวรรณกรรมให้ได้ โลกนักเขียนในเมืองไทยยังมีที่อีกกว้างมากแต่การเกิดอาจจะยากสักหน่อย แต่ก็ต้องพยายาม ขอให้ทุกคนที่ตั้งใจเป็นนักประพันธ์ทำให้สำเร็จ



ทวากศมาส (ตอน 3)

อุวรรณ พ่องสุก

พระราชพิธีเดือนลิบ (ภัත្រมาส)

ตามกฎหมายเทียรบาล รายบัญชียกกล่าวเพียงว่า “ภัත្រบทพิธีสารท” แต่ในรายละเอียดบอกชัดว่า “เดือน 10 การพิธีภัท្រบท ทอดเชือกadam เชือก ถวายบังคมเลี้ยงลูกชุน ถือน้ำพระพิพัฒน์” ส่วนในคำให้การชุนหลวงหารัด กกล่าวว่า “เดือน 10 พระราชพิธีภัท្រบท (1) พระเจ้ากรุงศรีอยุธยาทรงฉลองพระภิกษุสามเณร (2) พวงพรหมณ์ ทำพิธีทอดเชือกadam เชือก (3) สนานซ้างตันม้าตัน

หนังสือนางนพมาล หรือตำรับท้าวครรจุพลักษณ์ ชี้แจงเต็งขึ้นในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น กกล่าวว่า “ครั้นเดือน 10 ถึงการพระราชพิธีภัท្រบท เป็นนักขัตฤกษ์ มหาชนกระทำมหุปยาสถาน และจะเด็กรวงข้าวสาลีเป็นปฐมเก็บเกี่ยว ชีพ่อพระหมณ์ทั้งปวงก็เริ่มการผลิกรรมสรวงสังเวชญชาพระไฟลพ” ชี้ Sarasādākūrī คือ ภัท្រบทเป็นพิธีเกี่ยวกับการนำผลิตผลทางการเกษตรที่ออกมารังแรกรในฤดูการผลิตนั้นไปทำมหุปยาสเพื่อเลี้ยงผี คือ พลีกรรมสรวงสังเวชญชาพระไฟลพ เพื่อ

จากรายการ “วงศ์วรรณกรรม” ดำเนินรายการโดย ประภัสสร เสวีกุล
ออกอากาศทางวิทยุสาธารณะ วันพุธที่ 17 และ 24 พฤษภาคม 2543

ความอุดมสมบูรณ์ของชุมชน

แต่การจะเลี้ยงผีหรือพลีกรรมสรวงลังเวยพระไเพสพได้นั้น ก็ต้องอาศัยพระมหาณ์ เพราะพระมหาณ์เป็นผู้เดียวที่สืบสารกับผีและ เทวดาทั้งหลายได้ แต่พระมหาณ์ต้องรักษาความบริสุทธิ์อย่างเคร่งครัด ดังนั้น ก่อนจะรับเลี้ยงในพิธีกรรมใดๆ จึงจะต้องลอยนาปชำระสิ่ง โลโคลอกทั้งหมดออกไปจากการแยและใจเลี้ยงก่อน ดังที่หนังสือนางพ มากล่าวว่า “อันว่าหมู่พระมหาณ์บรรดาซึ่งได้เล่าเรียนไตรเพท ย้อมถือลัทธิว่า เดือน 10 เป็นปฐมครรภลาลี มหาชนจะเก็บเกี่ยวมากร ทำหมู่ป垭สยาคูเลี้ยงพระมหาณ์ เพื่อจะให้เป็นมงคลแก่ข้าวในนา อัน เมล็ดร่วงข้าวเนี้ยเป็นปางพระไเพสพ เม็ชาติพระมหาณ์ผู้ได้ยังมีได้ลอยนาป จะพึงบริโภคหมู่ป垭สแลယาคูอันบุคคลกระทำด้วยปฐมครรภชาติลาลี กับนังเกิดทุกข์โทหนอปัทวะจัญไรแก่ตน ทั้งปราศจากความสวัสดิมงคล แก่นราชติทั้งหลาย เหตุดังนั้น พระมหาณารายผู้รู้เพทางคศาสตร์จึง กระทำพิธีกัทรบทล้อยนาป”

พระราชนิพนธ์ “พระราชพิธีลับสองเดือน” ในพระบาทสมเด็จ พระจุลจอมเกล้าเจ้ายุทธหัว รัชกาลที่ 5 กล่าวถึงพระราชพิธีเดือน 10 ว่า “พิธีกัทรบทเป็นพิธีของพระมหาณ์ ทำอย่างไสยาสต์แท้ ไม่ได้เกี่ยวกับพุทธศาสนา แต่เป็นเครื่องนำหน้าพิธีสารท พิธีเดือน 10 คงเป็นอันที่พระมหาณ์ทำส่วนของพระมหาณ์ในกลางเดือนพิธีหนึ่ง เพื่อ จะเป็นการชำระนาปของตัวให้บริสุทธิ์ไว้ทำการพระราชพิธีสารท ซึ่ง จะมีต่อปลายเดือนภาษาหลัง พิธีแรก คือ พิธีกลางเดือนนั้น เรียกว่า พิธี กัทรบท พิธีหลังคือพิธีปลายเดือนนั้นเรียกว่าพิธีสารท”

พระราชพิธีกัทรบท

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้ายุทธหัวทรงมีพระราชวินิจฉัย (โดยอ้างหนังสือนางนพมาศ) ว่า พิธีกัทรบท เป็นพิธีล้อยนาปของ พระมหาณ์ เพื่อจะรับหมู่ป垭สและ (ข้าว) ยาดุต่อไป

รายละเอียดของพิธีนี้คือ ในวันขึ้น 14-15 ค่ำและวันเรม 1 ค่ำ บรรดาพระมหาณ์ที่จะล้อยนาป จะพากันถือลังขี้ กลดสำริดไปยังเทวสถาน เมื่อบุชาพระผู้เป็นเจ้าแล้ว จะใช้ลังขี้หรือกลดสำริดตักน้ำ (ปัญจคงคาน) จากขันสาครในเทวสถาน โดยสมมุติว่าเป็นน้ำล้างนาป แล้วพากันไปยังท่าน้ำ เมื่อเห็นว่าไม่มีแม่หมอกบดบังดงของอาทิตย์ จึงเริ่มทำพิธี ลoyerนาป โดยการนั่งห้อยเท้าให้ล้มผัลสกุน้ำ อ่านมนต์ (อิศวรากาล) จบ 3 ครั้ง และวิงเทน้ำจากลังขี้หรือกลดลงในลำน้ำ จุ่มตัวเองลงในลำน้ำ สลายผม อาบน้ำ สรรมจนสะอาด แล้วผลัดผ้าอกรวงเหนือหัวกแพ สรวง เพื่อย หรือขอนໄแม และปล่อยให้ลอยไปตามสายน้ำ พร้อมกับร่าย พระเวทล้อยนาปต่อพระคงคาน เสร็จแล้วจึงค่อยกลับบ้านเรือนของตน

พิธีกัทรบท หรือพิธีล้อยนาปนี้ ในสมัยรัตนโกสินทร์ไม่มีการ ปฏิบัติกัน

พระราชพิธีสารท

สารทเป็นภาษาบาลี พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2493 ให้ความหมายว่า “เกี่ยวกับ หรือเกิดในฤดูใบไม้ร่วง, เทศกาล เดือน 10”

สารท ตรงกับคำว่า สารท ในภาษาสันสกฤต ตามหนังสือพจนานุกรมสันสกฤต-ไทย-อังกฤษ อภิธาน ของร้อยเอกหลวงบรรณรักษ์ (นิยม รักษ์ไทย) ให้ความหมายว่า “ใหม่ หรืออันเกิด หรือเพาะปลูกใน ฤดูร้อน หรือข้าวอันสุกในฤดูร้อน, เทพสวัสดีและทุรคา”

สารทเป็นการทำบุญกลางปีของไทย (เดิมไทยเราร่วมต้นปีเมื่อวันสงกรานต์ ซึ่งตรงกับเดือน 5 หรือเดือนเมษายน) ตรงกับวันแรม 15 ค่ำ เดือน 10 หรือวันลินเดือน 10 จึงเรียกว่า “บุญเดือนลิบ” เป็นวันที่ราชภูมิห้ามทำบุญอุทิศส่วนกุศลให้แก่ญาติพี่น้องที่ล่วงลับไปแล้ว

พิธีสารทนี้เดิมเป็นพิธีของพระมหาณี คือในประเพณีเดิม เมื่อถึงเดือน 10 ซึ่งเป็นฤดูที่ข้าวสาลีในท้องนาอกรวงอ่อนเป็นน้ำนม ผู้คนจะพากันเก็บเกี่ยวเริ่มข้าวสาลีอันเป็นผลแรกได้ มาทำธูปายาส และยาคู เลี้ยงพระมหาณี เพื่อให้เป็นสิริมงคลแก่ข้าวในนา อีกประการหนึ่ง ทำเพื่อเช่นไห้บรรพบุรุษที่ล่วงลับไปแล้ว ในสมัยต่อมา ผู้ที่เคยนับถือศาสนาพราหมณ์ ได้หันมานับถือพระพุทธศาสนา เมื่อถึงเวลาที่เคยทำบุญตามถูกทางให้แก่พระมหาณีก็จัดทำวายแก่พระภิกษุสงฆ์ เมื่อถึงที่เคยทำให้แก่พระมหาณี เพราะถือว่าการทำบุญด้วยผลิตผลแรกได้เป็นผลนิสัยอย่างยิ่ง และเมื่อทำบุญแล้ว ก็มักจะกรวดน้ำอุทิศส่วนกุศลให้แก่ผู้ที่ล่วงลับไปแล้ว การทำบุญอุทิศให้แก่ผู้ตายของชาวอินดูเรียกว่า “ศรัทธี” ซึ่งมีเลี้ยงพ้องกับคำว่า “สารท” ในภาษาไทย

ของที่ทำกันในเทศกาลสารทเพื่อถวายพระสงฆ์นี้ เรียกว่า “กระยาสารท” ซึ่งหมายถึงอาหารที่ทำในถุดสารท ซึ่งมีส่วนผสมได้แก่ ข้าวอก ข้าวเม่า ถั่วลิสง และงา ของทั้ง 4 อย่างนี้ต้องนำมาคั่วให้สุก เลี้ยก่อน บางแห่งอาจเพิ่มมะพร้าว แล้วนำมากวนกับน้ำอ้อย กวนให้เหนียว像กันเป็นปีก จะทำเป็นก้อนหรือตัดเป็นชิ้นๆ ก็ได้ กระยาสารทนี้ หากกวนไม่ดี จะร่วน ไม่เหนียว รับประทานไม่อร่อย แต่เดิมนั้น กระยาสารทจะมาจากพืชผลล้วนๆ สมกับความตั้งใจที่ว่า ทำจากพืชผลแรกได้ ต่อมาก็นรุ่นหลังคิดดัดแปลง มีการใส่เมมเนย ซึ่งเป็นสิ่งที่ได้จากสัตว์ กระยาสารทนี้เป็นของหวานจัด โดยมากกับรับประทานกับ

กล่าวไปสู่

การทำบุญสารทตามประเพณีไทย แตกต่างกันไปในแต่ละท้องถิ่น เช่น ในภาคอีสานเรียกว่า “บุญข้าวสาลี” ซึ่งทำกันในวันขึ้น 15 ค่ำเดือน 10 เพราะถือว่ากลางเดือน 10 บรรดาผีญาติพี่น้องที่ล่วงลับไปแล้ว และผีไม่มีญาติทั้งหลาย ได้รับการปลดปล่อยออกจากชุมชนเพื่อมารับส่วนบุญ หากใครไม่ทำบุญในวันนี้ ก็จะถูกตราหน้าว่าเป็นผู้ไม่เก็ตตัญญูต่อญาติพี่น้อง

อย่างไรก็ได้ ถึงแม้ว่าจะมีการเรียกชื่อที่แตกต่างกัน แต่สาระสำคัญก็คือการนำผลผลิตทางการเกษตรที่ออกมารังสรรคในถูกกาล ผลิตไปเช่นไห้ “เลี้ยงผี เลี้ยงพระ เลี้ยงพระมหาณี” เพื่อความอุดมสมบูรณ์ของตนและชุมชนในถูกกาลนั้น

พิธีสารทนอกจากจะเป็นประเพณีของชนชาวไทยแล้ว ในส่วนของพระมหาชัตติรย์ที่เรียกว่าพิธีของหลวงนั้น ลัณณิษฐานว่าจะมีมาแต่ครั้งกรุงสุโขทัยแล้ว ในสมัยรัตนโกสินทร์ ก็ได้สืบประเพณีพระราชพิธีสารทมาจัดทำ เช่น ในครั้งรัชกาลที่ 1 พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก มีพระราชพิธีสารทกวนข้าวทิพย์ รัชกาลต่อมาได้ทำบ้าง งดบ้าง จนถึงปี พ.ศ. 2470 พระบาทสมเด็จพระปรมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 7 โปรดเกล้าฯ ให้จัดพระราชพิธีสารทขึ้นอีกครั้ง

พระราชพิธีกวนข้าวทิพย์

การกวนข้าวทิพย์เป็นงานพระราชพิธีในเดือน 10 ขึ้นอยู่ในพระราชพิธีสารท พระราชพิธีนี้คงจะได้กระทำนานนานแล้ว พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงลัณณิษฐานว่ามีมาแต่ครั้งกรุงศรีอยุธยา แต่ไม่หลักฐานปรากฏ ในสมัยรัตนโกสินทร์ พระบาทสมเด็จ

พระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก รัชกาลที่ 1 ได้โปรดเกล้าฯ ให้มีการกวนข้าวทิพย์ขึ้น แต่พระราชพิธีนี้ได้ว่างเว้นไปในสมัยรัชกาลที่ 2 และรัชกาลที่ 3 และได้เริ่มทำอีกครั้งในสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 4

ในการกวนข้าวทิพย์ ผู้กวนต้องเป็นสาวพระมหาจารี เดิมใช้นางพระมหาณีที่ยังไม่มีสามี หรืออธิชาของพระมหาณี แต่ในประเทศไทย มีพระมหาณีน้อย จึงใช้ลูกเจ้านายที่เป็นขัตติยศรภูลแทน ในครั้งรัชกาลที่ 1 โปรดเกล้าฯ ให้พระเจ้าลูกເهوเป็นผู้กวน ในรัชกาลที่ 4 โปรดให้หม่อมเจ้า อธิชาเจ้านายต่างกรมที่ยังไม่ได้ทรงกรม ตั้งแต่ยังทรงพระเยาว์ จนถึงเจริญวัยแล้ว ทั้งนี้เพื่อพระเจ้าลูกເهوอย่างทรงเจริญไม่พอ มาถึงรัชกาลที่ 5 ในตอนต้นรัชกาล โปรดเกล้าฯ ให้พระเจ้าน้องนางເهو และพระเจ้าลูกເهو กวนข้าวทิพย์ ต่อมาโปรดให้หม่อมเจ้าหญิงเป็นผู้กวนแทน เมื่อหม่อมเจ้าหญิงที่ทรงพระเยาว์อยู่มีน้อย ก็โปรดให้หม่อมราชวงศ์หญิงและหม่อมหลวงหญิงเป็นผู้กวน จนในที่สุด ใช้คนสามัญก็มี

งานพระราชพิธีกวนข้าวทิพย์จัดขึ้นเป็นเวลา 3 วัน ตั้งแต่วันแรก 13-15 ค่ำ เดือน 10 โดยมีการจัดทำโรงพระราชพิธีขึ้นภายในบริเวณพระบรมหาราชวัง ภายในโรงพระราชพิธี ก่อเตาตั้งกระหะ 10 เตา เรียงเป็นແวยาว 8 เตา สำหรับกวนข้าวทิพย์ หน้าเตาทั้ง 8 ตั้งม้า วางโต๊ะตะลุ่ม ถุงเครื่องที่จะกวน และมีที่สำหรับหญิงพระมหาจารีนั่ง กวนข้าวทิพย์กระหะละ 1 คู่ ส่วนด้านหลัง หรือด้านขวา ตั้งเตา 2 เตา สำหรับกวนกระยาสารท ตามเสาแขวนทึ้งตั้งพระพุทธรูป มีถูปเทียนดอกไม้บูชาตามทิศ รอบโรงพระราชพิธีอย่างสวยงาม แล้วประดับ ธงข้าว

พระราชพิธีเริ่มขึ้นในช่วงป่ายของวันแรม 13 ค่ำ โดยหญิง

พระมหาจารีจะนุ่งขาวห่มขาว นั่งฟังพระสวادอยู่ในฉาก อาลักษณ์อ่านประกาศ ซึ่งมีใจความสรุปว่า การกวนข้าวทิพย์เป็นพระราชพิธีที่เคยกระทำกันมาแต่โบราณ อีกทั้งยังเป็นเวลาที่จะได้ถวายทานยาคูในเวลาที่ข้าวอกรวงเป็นน้ำนม การกวนข้าวทิพย์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดสวัสดิมงคลแก่พระบรมวงศานุวงศ์และข้าราชการที่ได้รับพระราชทานเพื่อระงับโรคภัยต่างๆ ในขณะที่การกวนข้าวยาคูมีวัตถุประสงค์ เพื่อป้องกันอันตรายต่างๆ ที่จะเกิดกับข้าวในนา โดยยังถึงพระอัญญาโกลทัญญา พระอรหันต์สาวกองค์แรกในพระพุทธศาสนา เมื่อครั้งถือกำเนิดเป็นชានาในสมัยพระพุทธวิปัสสี ได้ถวายข้าวยาคูแก่พระสงฆ์สาวกของพระพุทธวิปัสสี ด้วยผลแห่งการกระทำดังกล่าว ข้าวในนาเก็บบริบูรณ์ เมื่ออาลักษณ์อ่านประกาศจบ พระสงฆ์จึงสวามนต์ ทั้งนี้ การสวามนต์มีขึ้นทั้ง 3 วัน

การกวนข้าวทิพย์จะมีขึ้นในวันที่ 3 คือวันแรม 15 ค่ำ เมื่อพระสงฆ์สวามนต์จบและถวายพระพรลากลับแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจะพระราชน้ำนมหางสังข์ ใบมะตูม และทรงเจิมหญิงพระมหาจารีทุกคน หญิงพระมหาจารีก็จะพาคนไปยังโรงพระราชพิธี พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจะเสด็จพระราชดำเนินไปทรงรินน้ำนมหางสังข์ลงในกระหะ และโปรดให้พระเจ้าลูกເهوทรงรินน้ำนมและเติมเนย ทั้ง 8 กระหะ เจ้าพนักงานเทฤตุ่งเครื่องกวนลงในกระหะที่มีกะทิและน้ำตาลเคี่ยวได้ที่แล้ว หญิงพระมหาจารีเริ่มลงมือกวนข้าวทิพย์ ในระหว่างนั้นมีการประโคมแต่รังข์มโทเร พระมหาราชครุฑน้ำสังข์ทุกกระหะ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จฯ กลับ หญิงพระมหาจารีเลิกกวน และปล่อยให้ฝ่ายมากวนต่อไป

ข้าวทิพย์ที่กวนเสร็จแล้ว ผู้กวนมีลิทธิ์ที่จะนำไปได้คนละ 1 ใบ

พาย หลังจากนั้นจะนำมารวจเตียนสัมฤทธิ์ข้าวดใหญ่ นำไปตั้งบนพระแท่นมณฑล 4 เตียน สำหรับเป็นเครื่องต้น และจัดให้อ่างหยกสำหรับตั้งหน้าที่บูชาพระสยามเทวาธิราช 1 อ่าง ในวันรุ่งขึ้น เมื่อเสด็จพระราชดำเนินมาทรงเลี้ยงพระ โปรดให้จัดข้าวทิพย์ประเคนพระลงฟ้า หลังจากนั้นก็โปรดเกล้าฯ ให้ห่อข้าวทิพย์จากบรรดาพระบรมวงศานุวงศ์และข้าราชการฝ่ายหน้าฝ่ายใน

ในพระราชพิธีกวนข้าวทิพย์นี้ มีการถวายข้าวยาคูแก่พระลงฟ้าด้วย เพราะถือว่าเป็นการกุศลที่ทำให้ข้าวในนาเจริญงามและไม่มีภัยอันตราย โดยวันแรก ข้าราชการเป็นผู้ถวายเด่นพระลงฟ้า วันที่สองพระบรมวงศานุวงศ์ฝ่ายหน้า และวันสุดท้าย พระบรมวงศานุวงศ์ฝ่ายในทั้งนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจะพระราชทานข้าวรองที่เป็นน้ำนมแก่พระบรมวงศานุวงศ์ทั้งฝ่ายในฝ่ายหน้า และข้าราชการบริพารสำหรับภาชนะที่ใส่ข้าวยาคูนี้ ใช้ฟักทองแกะสลักและประดับประดาอย่างสวยงาม

ในปี พ.ศ. 2470 เมื่อพระบาทสมเด็จพระปกาเกล้าเจ้าอยู่หัวโปรดเกล้าฯ ให้ตั้งการพระราชพิธีสารทั้งนั้น พระราชพิธีกวนข้าวทิพย์ถูกยกย่องจนเหลือเพียง 1 วัน คือในวันแรม 15 ค่ำ เดือน 10 โดยมีการตั้งโรงพระราชพิธีกวนข้าวทิพย์ป่ายาส ณ สวนศิวะลัย และในวันรุ่งขึ้น คือวันขึ้น 1 ค่ำ เดือน 11 พระบาทสมเด็จพระปกาเกล้าเจ้าอยู่หัวเสด็จพระราชดำเนินเพื่อทรงบำเพ็ญพระราชกุศลเลี้ยงพระ ณ พระที่นั่งอมรินทร์นิจฉัย พร้อมด้วยพระบรมวงศานุวงศ์และข้าราชการบริพารในการนี้ มีการประเคนข้าวยาคูและข้าวทิพย์แก่พระลงฟ้า และได้พระราชทานข้าวทิพย์แก่พระบรมวงศานุวงศ์ตามแบบแผนโบราณราชประเพณีที่เคยมีมา

พระราชกุศลตักบาตรน้ำผึ้ง

เกิดขึ้นในรัชกาลพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว แต่มีได้ทำอย่างเป็นทางการ เริ่มแรกทำที่วัดบวรนิเวศวิหาร ซึ่งเป็นวัดที่พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวเมื่อครั้งทรงมีพระราชอิสริยศเป็นสมเด็จพระเจ้าน้องยาเธอ เจ้าฟ้ามงกุฎ และได้ทรงผนวชอยู่ณ วัดนี้และเมื่อพระองค์ขึ้นครองราชสมบัติแล้ว โปรดให้มีขึ้นที่วัดพระศรีรัตนศาสดaram โดยโปรดให้นิมนต์พระลงฟ้าเข้าไปรับบาตรน้ำผึ้งจากพระบรมวงศานุวงศ์ น้ำผึ้งนี้ถือเป็นเกล้าฯ หรือยาอย่างหนึ่ง

พระราชพิธีนี้ในปัจจุบันไม่มีแล้ว

สำหรับมูลเหตุของการตักบาตรน้ำผึ้งนี้ สืบเนื่องมาจากในสมัยพุทธกาล พระภิกษุเกิดอาพาธขึ้น เรียกว่า สารทิกพ� แปลว่า ไข้เกิดในถุงสารท มีลักษณะอาการคือเมื่อฉันจังหันแล้วอาเจียน ทำให้ร่างกายชื้บพร้อม พระพุทธของค์จึงทรงดำริหาสิ่งที่เป็นยาและอาหาร ซึ่งต้องไม่เป็นอาหารหายา เพื่อนุญาตให้พระภิกษุฉันได้ดื่มแต่เที่ยงวันไปแล้วเพื่อบำรุงร่างกาย ลิ่งที่เป็นยาและอาหารนี้มี 5 อย่างด้วยกันคือ เนยไลเนยขัน น้ำมัน น้ำผึ้ง และน้ำอ้อย ซึ่งเป็นของที่มีในอินเดีย แต่ในเมืองไทยใช้น้ำผึ้งเป็นยาได้เท่านั้น คนไทยจึงพากันถวายน้ำผึ้งอย่างเดียว เรียกว่า “ตักบาตรน้ำผึ้ง” บางทีก็มีน้ำอ้อย น้ำตาลกรวดด้วย

สำหรับชาวบ้านโดยทั่วไปการตักบาตรน้ำผึ้งนี้ มักจะมีการป่าวร้องหรือแจกวีก้า และพร้อมกันไปทำบุญที่วัด แต่สมัยนี้ไม่ค่อยมีการตักบาตรน้ำผึ้งกันแล้ว คงจะเป็นพระใช้ประโยชน์ได้น้อย จึงเปลี่ยนเป็นตักบาตรข้าวสารแทน

พระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษา

พระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษา คือพระราชพิธีถวายวันพระราชสมภพของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชพิธีนี้ พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 4 ทรงพระราชดำริให้จัดขึ้นโดยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 ได้พระราชทานพระบรมราชโองการไว้ในหนังสือ “พระราชพิธีลับสองเดือน” ว่า

“การทำบุญวันเกิดทุกๆ ปี ในเมืองบรรจุบรรจุตามทางสุริยคติกาล เช่นทำกันอยู่ทุกวันนี้เกิดขึ้นโดยพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ทรงทำเป็นต้นเดิมมาแต่ยังทรงพระชนม์ ใช่ว่าจะตามอย่างจันทร์หรืออย่างฟรัง ด้วยทรงพระราชดำริเห็นว่า การซึ่งมีอายุมาถึงบรรจบครบรอบปีไม่ต้ายไปเลียก่อนเป็นลาภอันอุดมอย่างหนึ่ง ซึ่งเป็นที่ควรยินดี เมื่อผู้มารู้สึกยินดีเช่นนั้น ก็ควรจะบำเพ็ญกุศลซึ่งเป็นประโยชน์แก่ตนและผู้อื่น สมกับที่มีนาใจยินดี และควรจะทำใจให้เป็นที่ตั้งแห่งความไม่ประมาท ด้วยไม่สามารถที่จะรู้ได้ว่า จะอยู่ไปบรรจบรอบปีเช่นนี้อีกหรือไม่ ควรที่จะบำเพ็ญการกุศล และประพฤติหันหาสุจริตธรรม วันเกิดปีหนึ่งเป็นเครื่องเตือนใจครั้งหนึ่ง ให้รู้สึกว่าอายุล่วงไปไกลต่อความมรณะอีกกว่าอีกขั้นหนึ่ง เมื่อรู้สึกมีเครื่องเตือนเช่นนี้ ก็จะได้บรรเทาความเมなในชีวิต ซึ่งเป็นที่ตั้งแห่งความประมาทเป็นตัวอุกุศลธรรมนั้นเสีย...”

ที่พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงบำเพ็ญพระราชกุศลเนื่องในวันเฉลิมพระชนมพรรษา เมื่อครั้งยังทรงพระชนม์นั้น เป็นพิธีที่ทำกันเรียบๆ มีแค่สวดมนต์ เลี้ยงพระ 10 รูป ต่อมามีอีกครองราชสมบัติแล้ว ก็ยังทรงบำเพ็ญพระราชกุศลแบบเดิม คือเจริญพระพุทธมนต์และเลี้ยงพระเท่านั้น แต่เมื่อทรงมีพระชนมายุครบ 60 พรรษา จึงได้ทรงทำเป็นพระราชพิธีใหญ่ 3 วัน มีการนิมนต์พระสงฆ์ 60 รูป

เท่าพระชนมายุ มาเจริญพระพุทธมนต์ที่ห้องพระโรง มีการป่าวร้องให้เจ้านายและข้าราชการบริพารทำบุญสวดมนต์เลี้ยงพระทุกวังทุกบ้านแล้วให้จุดประทีปตามวังเจ้า บ้านชุมชนชาวไทยทั่วไป มีการเลี้ดจพระราชดำเนินออกพระที่นั่งอนันตสมาคม¹ คล้ายอกรับแขกเมือง เจ้านายชุมชนย่ามคำถวายพระราชชัยมงคล และพระราชทานเหรียญทองคำตรามกุฎแก่ข้าราชการ มีเทศนา 5 กัณฑ์ และสรงมุรธาภิเบก

ต่อมา ในครั้งรัชกาลพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 การพระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษา ได้ทำกัน 4 วันคือ

วันที่ 19 กันยายน

พระสงฆ์สวดพระพุทธมนต์สะเดาะพระเคราะห์ ที่พระที่นั่งไพศาลทักษิณ

วันที่ 20 กันยายน

พระสงฆ์ฉันเช้า และเวลาค่ำ พระสงฆ์ธรรมยุติ สวดมนต์ที่พระที่นั่งอุโมงรินทร์วินิจฉัย

วันที่ 21 กันยายน

พระสงฆ์ฉันเช้า เสาร์จแล้วมีพิธีสรงมุรธาภิเบก เวลาเที่ยง พระบรมวงศานุวงศ์ และข้าราชการ ถวายพระราชชัยมงคล

วันที่ 22 กันยายน

พระสงฆ์มหานิกายสวดมนต์ หรืออาจจะมีเทศนา 4 กัณฑ์ สำหรับพระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษาในรัชกาลปัจจุบัน

ได้จัดขึ้น 3 วัน คือ

วันที่ 5 ธันวาคม

- เสด็จออกมหาสมاقਮ ณ พระที่นั่งอมรินทร์วนิจฉัย พระบรมวงศานุวงศ์ องค์มนตรี คณะรัฐมนตรี สมາชิกรัฐสภา และข้าราชการ ถวายพระพรชัยมงคล
- ทรงบำเพ็ญพระราชกุศลเฉลิมพระชนมพรรษา ณ วัดพระศรีวัตตนาส陀าราม บรรพชิตจีนและญวน ถวายพระพรชัยมงคล
- เสด็จพระราชดำเนินต่อไปยังพระที่นั่งอมรินทร์วนิจฉัยทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ สถาปนาสมณศักดิ์สมเด็จพระราชาคณะ และรองสมเด็จพระราชาคณะ และพระสงฆ์ 10 รูป เจริญชัยมงคลคافت้า

วันที่ 6 ธันวาคม

- เสด็จพระราชดำเนินเลี้ยงพระ ณ พระที่นั่งอมรินทร์วนิจฉัย
- สมเด็จพระสังฆราชถวายศีลและถวายพระธรรมเทคโนโลยามงคลวิเศษ ซึ่งกล่าวถึงพระราชกรณียกิจ ที่ได้ทรงปฏิบัติในรอบปีที่ผ่านมา โดยหลักที่ทรงปฏิบัติตามทศพิธราชธรรมจักรวรรดิวัด

วันที่ 7 ธันวาคม

- คณะทูตานุทูต ฝ่ายฯ ถวายพระพรชัยมงคล

พระราชพิธีเดือนสิบเอ็ด

พระราชพิธีอักษะ

ในกฎหมายเที่ยรบาลครั้งกรุงศรีอยุธยา กล่าวถึงพระราชพิธีเดือน 11 ว่า พระราชพิธีอักษะ มีการแข่งเรือเลี่ยงทายแสดงความเจริญรุ่งเรืองของบ้านเมือง ระหว่างเรือพระที่นั่งสมรถไชย ซึ่งเป็นเรือทรงของพระมหาภัตtriy และเรือพระที่นั่งไกรสรมุข ซึ่งเป็นเรือทรงของพระอัครมเหสี ซึ่งมีคำทำนายว่า หากปีใด “ถ้าเรือสมรถไชยแพ้ให้ เช้าเหลือเกลือ อิ่มคุกเขน เปรมประชา ถ้าสมรถไชยชนะใช้จะมีญุช(ยุค)”

มูลเหตุที่มีการแข่งเรือเพื่อเลี่ยงทาย สุจิตต์ วงศ์เทศ อธิบายว่า จากประสบการณ์ของมนุษย์ที่ว่า เดือนสิบเอ็ดเป็นช่วงเวลาหนึ่งหลังจากนั้น ปัญหาน้ำท่วมก็จะตามมา เพื่อจะรู้ว่าสถานการณ์ข้างหน้าจะเป็นเช่นไร น้ำจะท่วมรุนแรงหรือไม่ ข้าวในนาจะเสียหายมากน้อยเพียงไหน น้ำจะลดลงเมื่อใด พืชพันธุ์อีกหลายพันธุ์จะอุดมสมบูรณ์มากน้อยเพียงใด จะมีปัญหาอะไรหรือไม่ เพื่อจะได้เตรียมตัวรับสถานการณ์ได้อย่างถูกต้องทันการณ์ มนุษย์จึงจำเป็นต้องทำพิธีกรรมร้องขอต่ออำนาจศักดิ์สิทธิ์เหนือธรรมชาติ ซึ่งพิธีกรรมดังกล่าวคือการแข่งเรือเพื่อเลี่ยงทายนั่นเอง

พิธีแข่งเรือเพื่อเลี่ยงทายนี้มีเฉพาะในสมัยกรุงศรีอยุธยาเท่านั้น พระราชพิธีในเดือน 11 ที่ยังทำต่อมาในสมัยรัตนโกสินทร์ได้แก่ พระราชพิธีทอดเชือกดามเชือก ในวันขึ้น 4 ค่ำ และพระราชพิธีเช่นทรัคสนาน ในวันขึ้น 5 ค่ำ²

พระราชพิธีทรงบำเพ็ญพระราชกุศลถวายผ้าพระภูเพลส

ภูเพลส เป็นภาษาบาลี แปลว่า ไม้ละดึง คือกรอบไม้สำหรับขึ้งผ้า

เพื่อเป็นจิวของพระภิกษุสงฆ์ให้สอดคลายยิ่งขึ้น

ในสมัยก่อน การตัดเย็บจิวรต้องเป็นเรื่องใหญ่ เพราะไม่มีจักรเย็บผ้า การเย็บจิวรต้องเย็บผ้าหลายชั้นต่อ กัน และประสานกันให้มีรูปเหมือนคันนา จึงต้องอาศัยไม้สะตึงช่วยในการขึ้นผ้าที่ทำขึ้นนี้ จึงเรียกว่าผ้ากฐิน หรือผ้าไตรกฐิน หรือผ้าไตรองค์กฐิน

กฐินเดิมนั้นเป็นกิจของสงฆ์โดยเฉพาะ พระภิกษุสงฆ์ต้องไปหาผ้าที่ไม่มีเจ้าของจากที่ต่างๆ ด้วยวิธีบังสุกุลและนำผ้านั้นมาเย็บข้อมอง ต่อมาราชภารมีจิตรรัฐฐานำผ้ามาถวาย ในที่สุด พระพุทธองค์จึงทรงอนุญาตให้รับผ้าจากราชนครได้ และเมื่อทรงมีพุทธานุญาตให้กรานกฐิน จึงทำให้ราชภารบำเพ็ญกุศลด้วยการทอดกฐิน โดยการนัดแนะกับพระภิกษุสงฆ์

คำว่า “ทอด” คือเอาไปวางไว้ การทอดกฐินจึงหมายถึง การนำเอUPER กฐินไปวางต่อบ้านพระภิกษุ ซึ่งมีอย่างน้อย 5 รูป โดยมีได้ตั้งใจว่าจะถวายแก่พระภิกษุรูปใดรูปหนึ่งโดยเฉพาะ

ในพระไตรปิฎกคัมภีร์กฐินขั้นธาก กล่าวถึงมูลเหตุของการทอดกฐินว่า ครั้งหนึ่งภิกษุชาวเมืองปาฐา 30 รูป มีความประஸ์จะไปเฝ้าพระพุทธองค์ ซึ่งประทับอยู่ที่พระเชตวันมหาวิหาร ในเมืองสาวัตถี จึงซักชวนกันเดินทางมา พ omaถึงเมืองสาเกตุ ซึ่งอยู่ห่างจากเมืองสาวัตถี 6 โยชน์ (96 กิโลเมตร) จนถึงวันเข้าพระราชา จะเดินทางต่อ ก็ไม่ทัน จึงหยุดพักจำพระราชาที่เมืองสาเกตุ ในระหว่างจำพระราชาอยู่นี้ มีความร้อนใจ ใครจะเข้าเฝ้าพระพุทธองค์ เมื่อออกพระราชาป่าวรณาแล้ว จึงรีบเดินทางไปเฝ้าพระพุทธองค์ ขณะนั้น ฝนยังตกอยู่ พื้นดินฉะะเป็นดินเลน ทำให้จิวรประ袍เปื้อน เมื่อถึงเมืองสาวัตถี ก็รีบเข้าเฝ้าพระพุทธองค์ทันที พระพุทธองค์ตรัสถามถึงการเดินทาง และความย่างก้าวมาก

ต่างๆ ของพระภิกษุเหล่านี้ พระภิกษุกฐุลถึงความกระวนกระวายที่จะมาเฝ้าพระพุทธองค์ และรีบเดินทางมาจันจิวรประ袍เปื้อน พระพุทธองค์จึงทรงยกเป็นเหตุ และมีพุทธานุญาตให้พระภิกษุ เมื่อออกพระราชาแล้วให้อยู่รับผ้ากฐินที่มีผู้นำมาถวายเลี้ยงก่อน โดยกำหนดเริ่มตั้งแต่วันเรม 1 ค่ำ เดือน 11 จนถึงวันเรม 1 ค่ำ เดือน 12 เป็นเวลา 1 เดือน

ต่อมา เมื่อมีพระภิกษุมากขึ้น ผ้ากฐินที่พุทธศาสนาทำขึ้นไม่พอจะถวายทั่วทุกรูป พระภิกษุก็ไม่กล้ารับพระภิกษุกลัวว่าจะเป็นการแก่งแย่งกัน ซึ่งจะทำให้เกิดการแตกสามัคคีในหมู่คณะได้ พระพุทธองค์จึงทรงบัญญัติให้พระภิกษุที่มีจิวรครองเก่ากว่าภิกษุอื่นๆ ในวันนั้นและได้อยู่จำพระราชาตลอด 3 เดือน รอบรู้พระธรรมวินัย เป็นที่เคราะห์นับถือในหมู่พระสงฆ์ และไม่มีอิทธิพลใดๆ ที่เป็นการเลื่อมเลี้ยงได้รับความเห็นชอบจากพระภิกษุในวันนั้นให้เป็นผู้รับกฐิน

พระเพลนีทอดกฐินมีหลักฐานว่า มีมาแต่ครั้งกรุงสุโขทัยแล้ว ดังปรากฏในหลักศิลาจารึกพ่อขุนรามคำแหง หลักที่ 1 ที่ว่า “คนในเมืองสุโขทัยนี้ มักทาน มักทรงศีล มักโดยทาน พ่อขุนรามคำแหง เจ้าเมืองสุโขทัยนี้ ทั้งชาวยะ ชาวเจ้า ทวยปัว ทวยนาง ลูกเจ้าลูกชน ทั้งลินทั้งหลาย ทั้งผู้ชาย ผู้หญิง ผู้ทวย ผู้ทวย มีศรัทธาในพระพุทธศาสนา ทรงศีล เมื่อพระราชาทุกคน เมื่อออกพระราชากรานกฐินเดือนหนึ่งแล้ว...”

ส่วนพระเพลนีหลวงนั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว จะเริ่มเสด็จพระราชดำเนินไปถวายผ้าพระกฐินตามพระอรามหลวงในวันเรม 6 ค่ำ เดือน 11 จนถึงวันเรม 9 ค่ำ เดือน 11 โดยจะเสด็จฯ ทั้งทางบกและทางเรือ วันละ 2-3 วัด ในสมัยก่อนๆ เป็นงานใหญ่ เสด็จฯ โดยกระบวนการพยุหยาตราสตัลマーค คือทรงพระราชนยาน มีกระบวนแห่ราชอิสริยยศ เดิมแต่งกายอย่างทหารไทยโบราณ เมื่อมีการจัดตั้งกองทหาร

แบบตะวันตกแล้ว จึงให้แต่งเครื่องแบบเต็มยศ บางปีจะเสด็จฯ ถวายผ้าพระกฐินทางเรือโดยกระบวนพยุหยาตราชลamaric

โดยที่ทางการได้ยกวัดขึ้นเป็นพระราชวรมหลวงทั้งในกรุงเทพฯ และต่างจังหวัดมากมาย พระมหากษัตริย์ย่อมจะเสด็จพระราชดำเนินไปถวายผ้าพระกฐิน ณ พระราชวรมหลวงทุกแห่ง แต่จำนวนพระราชวรมหลวงมีมากมายหลายจังหวัดทั่วพระราชอาณาจักร ทางราชการจึงได้กำหนดพระราชวรมหลวงที่จะต้องเสด็จพระราชดำเนินเป็นประจำปี ในปัจจุบันมี 16 แห่ง ได้แก่

- วัดมหาธาตุธ律ราชรังสฤษฎิ์ เป็นวัดคู่พระบรมราชจักรวังศ์
- วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม
(มีพระบรมสิริอังครรัชกาลที่ 1)
- วัดอรุณราชวราราม
(มีพระบรมสิริอังครรัชกาลที่ 2)
- วัดราชโโอลาราม
(มีพระบรมสิริอังครรัชกาลที่ 3)
- วัดราชประดิษฐ์สติตมหาสมาราม
(มีพระบรมสิริอังครรัชกาลที่ 4)
- วัดมหาภูกษัตริยาราม
(มีพระบรมราชนูญสาวยรีย์รัชกาลที่ 4)
- วัดเทพศรีวราวาส
(รัชกาลที่ 5 ทรงสร้างอุทิศถวายพระบรมราชชนนี)
- วัดเบญจมบพิตรดุลิตวนาราม
(มีพระบรมสิริอังครรัชกาลที่ 5)
- วัดนิเวศน์ธรรมประวัติ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

(รัชกาลที่ 5 ทรงพระราชนัตวิให้สร้างเป็นวัดประจำพระราชนัตวิ บางปะอิน)

- วัดราชากษิริวัล
(มีพระบรมสิริอังครรัชกาลที่ 5 ทรงพระราชนัตวิให้สร้างเป็นวัดประจำพระราชนัตวิ พระศรีสวัสดิ์ราบรรมราชชื่นนาถ และสมเด็จพระศรีสวัสดิ์ราบรรมราชเทวี พระพันวัสสาอัยยิกาเจ้า)
- วัดบวรนิเวศวิหาร
(มีพระบรมสิริอังครรัชกาลที่ 6)
- วัดพระปฐมเจดีย์ จังหวัดนครปฐม
(มีพระบรมสิริอังครรัชกาลที่ 6)
- วัดราชบพิธสถิตมหาสีมาราม
(มีพระบรมสิริอังครรัชกาลที่ 7)
- วัดสุทัศน์เทพวราราม
(มีพระบรมสิริอังครรัชกาลที่ 8)
- วัดพระศรีรัตนมหาธาตุ จังหวัดพิษณุโลก
(เป็นวัดที่มีความสำคัญในประวัติศาสตร์ ถือเป็นราชประเพณีเมื่อพระมหากษัตริย์ประกอบพระราชพิธีบรมราชภานุสิริ เช่นเดียวกับวัดมหาธาตุที่จะต้องเสด็จฯ ไปถวายสักการะพระพุทธชินราช)
- วัดสุวรรณดาราราม จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(เป็นวัดที่สมเด็จพระปฐมบรมมหาชนกสร้างขึ้นไว้ ณ นิวาลสถานเดิม)

พระราชวรมหลวงหรือวัดหลวงทั้ง 16 แห่งนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว จะเสด็จพระราชดำเนินถวายผ้าพระกฐินวันละ 2-3 วัด เริ่มตั้งแต่วันแรก 6 ค่ำ เดือน 11 โดยจะเสด็จฯ 3 วัน ส่วนวัดหลวงอื่นๆ จะทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้พระบรมวงศานุวงศ์ เป็นผู้แทนพระองค์

ไปท่องถวาย

สำหรับพระอรามหลวงนอกเหนือจากนี้ หากหน่วยราชการรัฐวิสาหกิจหรือเอกชนใดประสงค์จะทอดกฐิน จะต้องขอพระราชทานเครื่องพระกฐินหลวงผ่านกรรมการศาสนา เรียกว่า “กฐินพระราชทาน”

พระราชพิธีเดือนสิบสอง

พระราชพิธีจองเบรียง ลดชุดโดยโคม (ลงน้ำ)

พระราชพิธีจองเบรียงเป็นประเพณีที่สืบเนื่องในศาสนาพราหมณ์อย่างแท้จริง โดยมีการกำหนดระยะเวลาว่า

1. ปีใหม่อธิกมาส (เดือนแปด 2 หน) ให้ยกโคมตั้งแต่วันขึ้น 1 ค่ำ-เรม 2 ค่ำ เดือน 12 หากปีใหม่อธิกมาส ให้ยกโคมตั้งแต่วันขึ้น 14 ค่ำ เดือน 12- วันขึ้น 1 ค่ำ เดือนอ้าย

2. เมื่อพระอาทิตย์เคลื่อนเข้าสู่ราศีพิจิกและพระจันทร์อยู่กลางราศีพฤษภา เป็นกำหนดที่จะยกโคม

3. สังเกตเห็นดาวลูกไก่ตั้งแต่ค่ำจนถึงรุ่งเช้า เป็นเวลาโดยโคม

ความมุ่งหมายเดิมของพิธีนี้เพื่อบูชารับพระเจ้าทั้ง 3 ในศาสนาพราหมณ์ คือ พระอิศวร พระนารายณ์ และพระพรหม พระราชพิธีนี้ มีมาแต่ครั้งกรุงศรีอยุธยาแล้ว ดังปรากฏหลักฐานในกฎหมายเทียบบาล ซึ่งกล่าวว่า พระมหาษัตริย์จะเสด็จไปประกอบพระราชพิธีด้วยพระองค์เอง นำอาเบรียง หรือไขข้อวัว มาทาเทียนไข 3 เล่ม เพื่อนำโลงมาชักขึ้นแขวนบูชาพระผู้เป็นเจ้าทั้งสาม เป็นเวลา 3 วัน แล้วจึงลดโคมลงมา นำไปลอยน้ำต่อไป

พระราชพิธีนี้ได้รับการปฏิบัติสืบต่อกันจนถึงสมัยรัตนโกสินทร์ ซึ่งพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระบรมราชโองการ

ว่า เริ่มจากพราหมณ์เข้าไปทำพิธีในพระบรมมหาราชวัง และเวลาเช้าถวายน้ำมahaสังข์ทุกวันจนถึงวันลดโคม จนถึงรัชกาลพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 4 ทรงมีพระราชดำริว่า พระราชพิธี ต่างๆควรจะเกี่ยวเนื่องในพระพุทธศาสนาจึงโปรดให้มีการสวดมนต์เย็นฉันเข้าก่อนเวลาจะยกเลาโคม และเมื่อพระฉันเสร็จแล้ว ให้มีการถวายขวดน้ำมัน ไส้ตะเกียง และโคม เพื่อให้สอดคล้องกับพระราชพิธีด้วย

ในพระราชพิธีนี้ มีการตั้งเสาโคมชัย 3 ต้น และเสาโคนประเที่ยบ 3 ต้น ทำจากไม้แก่นหาสีขาวยาว 11 วา ยอดเสาโคมชัย มีจัตุรัสข้าว 9 ชั้น ยอดเสาโคมประเที่ยบมีจัตุรัสข้าว 7 ชั้น มีหงส์ติดลูกพรวนซักขั้นไปด้วย เพื่อให้เกิดเสียงดัง นอกจากนี้ยังมีเสาโคมบริวารทำด้วยไม้ไผ่ 100 ต้น ยอดเสาเป็นจัตร 3 ชั้น ทำด้วยกระดาษ ปลายจัตรเป็นธงส่วนตัวโคมทำเป็นโครงด้วยไม้ไผ่ หุ้มด้วยผ้าขาว ส่วนรอบพระบรมมหาราชวัง มีเสาโคมไม้ไผ่ ตั้งโคมสามเป็นชั้ลม หุ้มกระดาษ ปักตามใบเสมากำแพง 200 โคม เทียนหรือตะเกียงที่จุดในโคมทำด้วยเบรียง (ใช้ข้อพระโโค) ที่พราหมณ์นำมากวาย ในครั้งรัชกาลพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก โปรดเกล้าฯ ให้ตั้งเสาโคมชัย และเสาโคมประเที่ยบ ที่หน้าพระที่นั่งอภารណ์พิมอกข์ ต่อมานิรัชกาลพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว โปรดให้เพิ่มเสาโคมชัย 2 ต้น และเสาโคมบริวารอีก 10 ต้น ที่หน้าพระที่นั่งอนันตสมาคม

พระราชพิธีกะติเกยา

เป็นพระราชพิธีตามไฟรับพระผู้เป็นเจ้าในศาสนาพราหมณ์ที่จะเสด็จลงมา เดิมมีชื่อในเดือนอ้าย แต่พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวโปรดให้เลื่อนมาจัดในเดือน 12 เมื่อพระจันทร์เสวยฤกษ์ฤกติกา

เต็มบวบูรณ์ (ฤกษ์ที่เห็นดาวลูกไก่ตั้งแต่หัวค่าจนถึงยามรุ่ง) โดยพระจะเป็นผู้คำนวนฤกษ์ในการประกอบพระราชพิธี

พระราชพิธีกิตติเกีย เป็นพระราชพิธีก่อนพระราชพิธีตรียมป่วย และเกี่ยวเนื่องกับพระราชพิธีของเบรียง โดยที่หน้าเทวสถานจะมีการปลูกเกย 3 เกย สูง 4 ศอก สำหรับพระอิศวร พระนารายณ์และพระพิฆเนศวร ข้างเกยเอามูลโคผสมกับดินก่อเป็นเขากสูง 1 ศอก หัก 4 ทิศ เรียกว่า “บัพพโต” มีหลังคาใหญ่ 3 ใบ ถักเชือกวางไว้รอบนอกเรียกว่า นาตรแก้ว ในหม้อมีหลอดเหล็กวิลาสร้อยด้วยด้ายดิน 9 เส้น และถุงข้าวเปลือกถ่วง นอกจากนี้ ยังต้องมีไม้ยา 4 ศอก 12 อัน ที่ปลายพันผ้าสำหรับชุมน้ำมันจุดไฟ เรียกว่า “ไม้เทพมนต์” ถึงตอนค่ำพระมหาราชครูทำพิธีบูชาไม้เทพมนต์และนาตรแก้ว เสร็จแล้วอ่านพระเวทจุดไฟในนาตรแก้ว และรดน้ำสังข์เจิมไม้เทพมนต์ เสร็จแล้วนำนาตรแก้วและไม้เทพมนต์ไปไว้หน้าเทวสถาน โดยเอานาตรแก้วตั้งบนหลังริมเกย เอาปลาย ไม้เทพมนต์ที่หุ้มผ้าชุมน้ำมันจุดไฟพุ่งไปที่บัพพโตของเกยหัก 3 หัก 4 ทิศ เป็นการเลี้ยงหาย ทิศตะวันออกสมมุติว่าเป็นพระมหากษัตริย์ ทิศใต้เป็นสมณพราหมณ์ ทิศตะวันตกเป็นอำนาจยมตire ทิศเหนือเป็นราชภูมิ และจุดไฟในนาตรแก้วอีก 3 คืน สมมุติว่าจุดไฟโดยรับพระผู้เป็นเจ้าเดี๋ยวลงมาเยี่ยมโลก ครบ 3 วันนำนาตรแก้วเข้าไปไว้ในเทวสถาน และรดน้ำสังข์ดับไฟ เป็นอันเสร็จพิธี

พระราชกุศลฉลองไตรปี

ไม่ถือว่าเป็นพระราชพิธี เป็นธรรมเนียมที่มีขึ้นในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ กำหนดให้มีขึ้นในวันขึ้น 13 ค่ำ โดยมีมูลเหตุเนื่องมาจาก ในเวลาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จพระราชดำเนินไปเครื่องประโคมก็ประโคมขึ้นพร้อมกัน เจ้าหน้าที่จุดเทียนในเรือกระ

ผ้าพระกฐิน จะพระราชทานผ้าไตรจีวรแก่พระสงฆ์ที่มีศีลเป็นพระราชาคณะ พระฐานานุกรม สามเณรเบรียง พระบรมวงศานุวงศ์ที่ทรงผนวชเป็นพระภิกษุหรือสามเณรที่มีอายุเกิน 1 พรรษา จำนวนพระสงฆ์ที่ได้รับพระราชทาน หักในกรุงและหัวเมืองปีหนึ่งๆ มีประมาณ 500-600 รูป ซึ่งถือเป็นเรื่องที่น่ายินดี จึงได้จัดให้มีการพระราชกุศลขึ้นโดยนิมนต์พระสงฆ์ที่ได้รับพระราชทานพระไตรจีวรหักหมด (ยกเว้นแต่ที่อยู่ในหัวเมืองไกล) มาพร้อมกันที่พระที่นั่งสุทไธสารรค ในพระบรมมหาราชวัง สาดฉลองไตรปีในวันขึ้น 13 ค่ำ วันเดียว แล้วแบ่งพระสงฆ์ออกเป็น 3 กลุ่ม ฉันในห้องพระโรงวันละกลุ่ม บินนาตรในพระบรมมหาราชวังวันละ 2 กลุ่ม สลับกันไปตั้งแต่วันขึ้น 14 ค่ำถึงวันแรม 1 ค่ำ

พระราชพิธีloyประทีป (ลอยกระทง)

เป็นงานนักชัตฤกษ์ที่รื่นเริงสนุกสนานของประชาชนทั่วไป เนื่องจากในเดือน 12 เป็นเวลาสิ้นคตุ์ฝนแล้ว น้ำในแม่น้ำลำคลองใสสะอาดและเต็มฝั่ง ช่วงกลางคืน พระจันทร์ก่อส่องสว่างสดใส เป็นเวลาที่ควรจะรื่นเริงกันในลำน้ำ

ลัณณิษฐานกันว่า ประเพณีลอยกระทงน่าจะสืบเนื่องมาจากพระราชพิธีของเบรียง ลดชุดลอยโคม (ลงน้ำ)³

การลอยกระทงนี้ไม่เป็นที่แพร่หลายนักในสมัยกรุงศรีอยุธยาแต่ก็มีการปฏิบัติสืบต่อมา ในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้น ซึ่งมีการทำเป็นงานใหญ่ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จพระราชดำเนินไปลอยพระประทีป ณ ท่าราชวัดดิถ์ ซึ่งจะมีเรือพระที่นั่งต่างๆ จอดอยู่เมื่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จฯ ถึง เจ้าหน้าที่ซักโคมไฟขึ้นเสาเครื่องประโคมก็ประโคมขึ้นพร้อมกัน เจ้าหน้าที่จุดเทียนในเรือกระ

ซึ่งเป็นเรื่องรุปต่างๆ แล้วจุดเที่ยนในกระทงหยวก กระทงกระดาษ ที่พระราชทานให้แก่ฝ่ายในและพระเจ้าลูกເธอ แล้วปล่อยให้ลอยไปตามกระแสน้ำ

ในรัชกาลพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 3 จดหมายเหตุเจ้าพระยาพิพารวงศ์กล่าวว่า โปรดให้พระบรมวงศานุวงศ์ และข้าราชการชุนนาง ทำกระทงใหญ่ถวายซึ่งมีการประดับประขัน กันอย่างมาก ครั้งถึงรัชกาลพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงเห็นว่าเป็นการล้วนเปลือยมาก จึงได้ยกเลิกเสีย และโปรดเกล้าฯ ให้แต่งเรื่อง พระที่นั่งอนันตนาคราช และเรือชัย เป็นกระทงเพื่อบูชาพระพุทธเจ้าในบุญบกเรือพระที่นั่งอนันตนาคราชประดิษฐานพระพุทธลิทิงค์น้อย หน้าบุญบกตั้งเครื่องมัสการทองทิศ ส่วนเรือชัยตั้งพาณพุ่มไม่มีเครื่องมัสการ พอพลบคำ จุดเที่ยนเรือกระทงทั้งสอง และแห่ไปตามลำน้ำเจ้าพระยา ครั้นมาถึงสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว โปรดให้ใช้เรือสุพรรณหงส์แทนเรือชัยและโปรดให้ตั้งพระชัยวัฒน์ ประจำรัชกาลในเรือพระที่นั่งอนันตนาคราชแทนพระพุทธลิทิงค์น้อย ที่ถูกยกให้เป็นพระพุทธรูปประจำพระชนมพรรษาวันรัชกาลที่ 4 นอกจากนี้ ในสมัยนี้ ยังทรงให้พื้นฟูประเพณีลอยกระทงขึ้นมาอีก แต่ให้ทำเป็นกระทงขนาดกลาง

การลอยพระประทีปนี้ ไม่มีพิธีส่งธีหรือพิธีพราหมณ์ แต่เป็นราชประเพณี วัดถุประลงค์ในการลอยพระประทีป มีหลายนัย เช่น

1. เพื่อขอ才华มีพระคงคาน ที่ถ่ายสิ่งโสโคกรทำให้แม่น้ำ ลำคลองสักปกร ซึ่งคนโบราณถือว่าเป็นการกระทำที่อุจจัด และสักปกรเป็นบาป

2. เพื่อนมัสการรอยพระพุทธบาทที่ประดิษฐานอยู่ ณ หาดทราย ริมฝั่งน้ำแม่ท่านที่
3. เพื่อบูชาพระมหาเศศราตรีบรรจุในพระจุพามณีเจดีย์ในสวรรค์ชั้นดาวดึงส์
4. เพื่อบูชาพระนารายณ์ที่ประทับเหนือพญาอนันตนาคราช ในเกี้ยวรมย์
5. เพื่อบูชาท้าวผกพรม⁴

เชิงอรรถ

1. พระที่นั่งอนันตสมາก สร้างขึ้นในรัชกาลที่ 4 อยู่หลังพระที่นั่งสุทโธสารีร์ ปัจจุบันรื้อลงแล้ว
2. รายละเอียดเกี่ยวกับพระราพีทึ้งสอง สามารถอ่านได้จากหนังสือวิทยาลักษณ์ปีที่ 2 ฉบับที่ 7 เมษายน-มิถุนายน 2543
3. สุจิตต์ วงศ์เทศ กล่าวไว้ในหนังสือ “ไม่มีงานพมาส ไม่มีลอยกระทง สมัยสุโขทัย” ว่า เพียงพิธีกรรมแข่งเรือเพื่อเลี้ยงไทยเท่านั้น มนุษย์ยังไม่มีน้ำใจในความปลดภัยอยู่ จำเป็นต้องวิงวอนร้องขอต่ออำนาจศักดิ์สิทธิ์เนื่องธรรมชาติต่อไปอีก โดยการแสดงความสุภาพอ่อนน้อม ดังนั้น พิธีลดชุดลายโคง (ลงน้ำ) จึงเกิดขึ้น เพื่อแสดงความอ่อนน้อมต่ออำนาจศักดิ์สิทธิ์เนื่องธรรมชาติ และด้วยความสำนึกรักษาธรรมชาติ พระคุณที่ล่วงศักดิ์สิทธิ์ได้ช่วยดับน้ำและความอุดมสมบูรณ์ให้กับข้าวในนาที่กำลังตั้งท้องสาวและօกรวง
4. มีนิทานชาวน้ำตกถึงสาเหตุของการลอยกระทงว่า นานมาแล้ว กาเพือกผัวเมีย 2 ตัว ทำรังอยู่บนต้นไม้ใกล้ฝั่งแม่น้ำในพิมพานด์ วันหนึ่งเกิดตัวอูฐออกจากรังไปหากิน แล้วหลงทางบินกระเจิดกระเจิง หายสาบสูญไป ฝ่ายนางกาเพือกกำลังกักไช 5 พองอยู่ กีเฝ้าดอยตัวความกระวนกระวายใจ ต่อมาวันหนึ่ง เกิดพายุใหญ่พัดรังกา กระจัดกระจาย ส่วนแม่กาเพือกพัดไปทางหนึ่ง พอกลมสงบกลับมาที่รัง ไม่เห็นพองไช กีเสียใจมาก ร้องไห้อาลัยรักพองไปชื่นชาดใจตาย แล้วไปเกิดใหม่ในพรหมโลก ชื่อท้าวผกพรม ส่วนพองไชทั้ง 5 แม่ไก แม่นาค แม่เต่า แม่โค และแม่ราชสีห์เขาไป เมื่อถึงกำหนดที่ฟองไชฟักแตกออก กีกลับเป็นมนุษย์ ฟองที่ 1 มีชื่อว่า กฤลันโค ฟองที่ 2 มีชื่อว่า โภนาคมนะ ฟองที่ 3 มีชื่อว่า กัสสปะ ฟองที่ 4 มีชื่อว่า โโคตมะ และฟองที่ 5 ชื่อ เมตไดย (ต่อมา ได้ตัวสเป็นพระพุทธเจ้าในกัตรกับปี) เมื่อทั้ง 5 เดิบโต เก็บโภชนาถของการเป็นพระราษฎร และเก็บอาโนสังข์ของการบรรช จึงสามารถทำให้ลี้ยงตัวเองไปบัวช เป็นฤๅษีเจริญญาณสามารถติดอยู่ในป่าพิมพานด์ วันหนึ่งฤๅษีทั้ง 5 นาพบปะกัน ซักถามกัน ได้ความว่า ไม่มีการด่า มีแต่การด่าเลี้ยง คือ แม่ไก แม่นาค แม่เต่า แม่โค และแม่ราชสีห์ จึงได้ตั้งสังฆารามว่า

หากจะได้รับรู้เป็นองค์รวมเด็จบุคลิกภาพสัมมาดังพุทธเจ้า ขอให้ร้อนไปถึงมารดา ด้วยแรงอธิษฐานนี้ จึงร้อนไปถึงท้าวพากพรหม ต้องเสด็จลงมาจากพรหมโลก จำแลงเป็นกาเพือกบินมาเกะบันตันໄ้ม ตรงหน้าดุร้ายทั้ง 5 พร้อมหั่งเล่าเรื่องเดิมให้ฟัง และสั่งว่า หากคิดถึงมารดา เมื่อถึงวันเพ็ญเดือน 11 เดือน 12 ให้เอาด้วยดินผูกไม้เป็นตีนกา ปักชูปเทียนน้ำชาลอยกระหงในแม่น้ำ บอกเสร็จ ท้าวพากพรหมก็จากไป ดังแต่นั้นมา พากเราก็เลี้ยงพาภันล้อยกระหงเพื่อจะนุชาราท้าวพากพรหมด้วย



ทีมประเทศไทย (Team Thailand)

บรรณานุกรม

1. กรมศิลปากร. ศิลปวัฒนธรรมไทย เล่ม 3. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พิพิธเนศ. 2525
2. คณะกรรมการอาเซียนว่าด้วยวัฒนธรรมและสนับสนุน. คณะกรรมการอาเซียน. วรรณกรรมอาเซียน ประเทศไทย เล่ม 2 มี วรรณกรรมสมัยอยุธยา ฉบับอดความ. กรุงเทพฯ : บริษัท ออมรินทร์พรัตน์แอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน). 2539
3. จุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว. พระบาทสมเด็จพระ พะราชาพิธีสิบสองเดือน เล่ม 2-3. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา. 2506
4. บำรุงปรปักษ์. สมเด็จเจ้าฟ้ามหาลาภ กรมพระยา. โคลงพระราชพิธีทวารศมาส. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช. 2509
5. ประยุทธ ลิทวิพันธ์. พระราชประเพณีและประเพณีชาวบ้าน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์บำรุงรุ่งกุลกิจ. 2524
6. สุจิตต์ วงศ์เทศ. ไม่มีงานพมาส ไม่มีล้อยกระหง สมัยสุขทัย. กรุงเทพฯ : บริษัท พิมเมเนส พรัตน์ เซ็นเตอร์. 2539

ความเป็นมา

ในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา งานด้านต่างประเทศได้ขยายขอบเขตไปอย่างกว้างขวาง ประเด็นเรื่องการค้า การลงทุน การเกษตร ความร่วมมือด้านวิชาการอุตสาหกรรม ได้เข้ามามีบทบาทอย่างมากต่อการดำเนินความสัมพันธ์กับต่างประเทศ หน่วยงานของไทยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าวได้ตั้งตัวและได้ออกไปเปิดสำนักงานตัวแทนในต่างประเทศอย่างมากมาย สถิติเมื่อปี 2540 รัฐบาลไทยมีสำนักงานในต่างประเทศถึง 293 สำนักงานใน 57 ประเทศทั่วโลก โครงสร้างในต่างประเทศที่ได้ขยายตัวอย่างรวดเร็วดังกล่าว ได้มีผลให้ระบบการทำงานตามปกติไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ระบบการทำงานที่แต่ละหน่วยงานปฏิบัติตามภารกิจที่ได้รับมอบหมายจากต้นสังกัด โดยไม่มีการประสานงานกันนำไปสู่การทำงานซ้ำซ้อนกัน การบริหารงบประมาณไม่มีประสิทธิภาพ

วิกฤตการณ์เศรษฐกิจในปี 2540 ซึ่งนำไปสู่การลอยตัวเงินบาททำให้รัฐบาลต้องลดรายจ่ายภาครัฐ โดยเฉพาะรายจ่ายที่เป็นเงินตราต่างประเทศ ทำให้หลายหน่วยงานจำเป็นต้องปิดสำนักงานและลดบุคลากร ในต่างประเทศลง กระทรวงการต่างประเทศซึ่งได้รับมอบหมายจากรัฐบาลให้เสนอมาตการปรับลดบุคลากรและปิดสำนักงานในต่างประเทศเพิ่มเติม ได้เล็งเห็นความจำเป็นที่จะต้องมีการปฏิรูปการบริหารราชการในต่างประเทศ เพื่อให้มาตรการปรับลดฯ เป็นไปอย่างมีระบบไม่กระทบต่อการทำงานในต่างประเทศ และต่อมาคณารัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 2 มิถุนายน 2541 เห็นชอบให้กระทรวงการต่างประเทศศึกษาและเสนอแนะรูปแบบการบริหารราชการในต่างประเทศในอนาคต รวมทั้งมาตรการที่จะนำไปสู่การปฏิรูปดังกล่าวบนพื้นฐานของการมีโครงสร้างสำนักงาน ระบบการบังคับบัญชา และระบบการทำงานที่มีเอกภาพ

มาตรการปฏิรูปการบริหารราชการในต่างประเทศ

กระทรวงการต่างประเทศได้ประชุมหารือกับสำนักงาน ก.พ. สำนักงบประมาณ คณะกรรมการปฏิรูประบบราชการ กระทรวงการคลังและสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน เพื่อพิจารณาขอบข่ายและมาตรการที่จำเป็นเพื่อให้มีการปฏิรูปการบริหารราชการในต่างประเทศ ตามที่ได้รับมอบหมายจากคณารัฐมนตรี ในที่สุดการประชุมหารือที่มี 3 ระดับทั้งภายในกระทรวงการต่างประเทศ ระหว่างกระทรวงการต่างประเทศกับ 5 หน่วยงานกลาง (mainstream) ในการปฏิรูปการบริหารราชการในต่างประเทศ ซึ่งเห็นว่าการปฏิรูปฯ เป็นกระบวนการต่อเนื่อง

ที่ต้องใช้เวลา และดำเนินการอย่างเป็นขั้นเป็นตอน เพื่อให้มีวิรัตนากาการที่จะนำไปสู่การมีระบบการทำงานที่ลงตัวและเหมาะสมของหน่วยงานในต่างประเทศได้อย่างมีเอกภาพและเป็นที่ยอมรับ ในขั้นนี้ที่ประชุมเห็นว่า กระบวนการปฏิรูประบบบริหารราชการในต่างประเทศในช่วงเริ่มแรกควรใช้เวลาประมาณ 2 ปี โดยเริ่มดำเนินการในปีงบประมาณ 2543 เป็นต้นไป ทั้งนี้ในระหว่าง 2 ปีนี้จะได้มีการประเมินผลการดำเนินการเป็นระยะๆ เพื่อพิจารณาปรับปรุงมาตรการและวางแผนรูปแบบการทำงานที่เป็นเอกภาพของทีมประเทศไทยในต่างประเทศที่แท้จริงต่อไป

ภายหลังจากได้หารือและชี้แจงให้ทุกหน่วยงานที่มีสำนักงานในต่างประเทศ จนเป็นที่เข้าใจและเห็นชอบร่วมกันแล้ว กระทรวงการต่างประเทศได้นำเรื่องเสนอคณารัฐมนตรี และคณารัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 29 กันยายน 2541 เห็นชอบหลักการและมาตรการการปฏิรูปการบริหารราชการในต่างประเทศที่กระทรวงการต่างประเทศเสนอ และต่อมา พญฯ นายกรัฐมนตรีได้แต่งตั้ง คณะกรรมการบริหารราชการในต่างประเทศ โดยมีรัฐมนตรีว่าการและรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการต่างประเทศ เป็นประธานและรองประธาน (ตามลำดับ)

ต่อมาคณะกรรมการบริหารราชการในต่างประเทศได้แต่งตั้งคณะกรรมการชั้น 3 ชุด เพื่อทำหน้าที่กำกับดูแลงานปฏิรูปสำคัญ 3 ด้าน ดังนี้

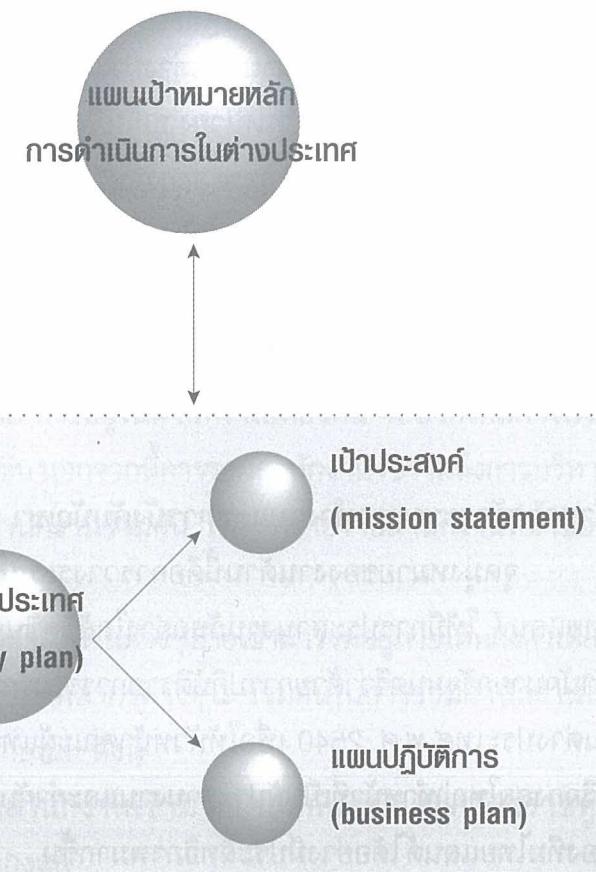
1. คณะกรรมการด้านการจัดทำแผนงานรวมที่เป็นเอกภาพ มีเลขานุการ ก.พ. เป็นประธาน
2. คณะกรรมการด้านการจัดระบบการทำงานและการ

- บังคับบัญชาที่เป็นเอกสารฯ มีเจ้าหน้าที่การคณะกรรมการ
ปฏิรูประบบราชการเป็นประธาน
3. คณะกรรมการด้านการรวมสำนักงานให้เป็นเอกสารฯ
มีรองปลัดกระทรวงการต่างประเทศ เป็นประธาน

ด้านแผนงานรวม

แผนงานรวมถือเป็นหัวใจสำคัญของการปฏิรูปฯ กล่าวคือ แผนงานรวมจะเป็นจุดเริ่มต้นของการทำงานของทีมไทยแลนด์ที่ทุกหน่วยงานจะต้องมาร่วมกันจัดทำแผนงานรวม แผนงานรวมจะเป็นเอกสารฯ สำคัญที่สำนักงบประมาณใช้ในการจัดสรรงบประมาณ เมื่อได้งบประมาณแล้วแผนงานรวมแล้วก็จะต้องนำไปปฏิบัติร่วมกันเป็นทีมเดียวกัน และในที่สุดแผนงานรวมจะเป็นพื้นฐานสำคัญในการประเมินผลงานด้วย

กระบวนการของการจัดทำแผนงานรวมจะเริ่มจากการกำหนดเป้าหมายของประเทศจากส่วนกลางว่า การดำเนินการในต่างประเทศ ในปีนั้นๆ จะมุ่งไปในทิศทางใด เป้าหมายคืออะไร และส่งให้ทีมประเทศไทยในแต่ละประเทศจัดทำแผนงานรวมรายประเทศว่าจะต้องมีแผนงานใด เพื่อตอบสนองแผนเป้าหมายหลักดังกล่าวในประเทศที่ตนประจำการ ดังแผนภูมิดังนี้



กระบวนการจัดทำแผนงานรวมจะสอดคล้องกับปฏิทินงบประมาณในแต่ละปี ซึ่งกำหนดให้แล้วเสร็จประมาณเดือนพฤษภาคมของทุกปี และโดยที่แผนงานจะต้องจัดทำล่วงหน้าเช่นนี้ จึงตกลงให้ทีมไทยแลนด์สามารถปรับแผนงานได้ตามความเหมาะสม แผนงานรวมจึงเป็นเอกสารที่เป็นพลวัตร (dynamism)

ความสำเร็จขึ้นแรกของงานด้านนี้คือ เป็นครั้งแรกที่หน่วยงานต่างๆมาร่วมจัดทำแผนงานด้านต่างประเทศหลายหน่วยงานได้ประโภช์จากการที่ได้รับทราบว่าหน่วยงานอื่นมีแผนงานอะไรบ้าง ซึ่งเป็นประโยชน์ในการทำงานและการต่อรองกับต่างประเทศ เพื่อให้ได้มาซึ่งประโยชน์สูงสุดของประเทศไทยต่อไปสำหรับปีงบประมาณ 2544 คือ พัฒนาแผนงานรวมให้เป็นเอกสารมากขึ้น จัดหมวดหมู่ของงานแต่ละด้านเพื่อให้การทำงานแต่ละด้านมีลักษณะเป็นทีมมากขึ้น รวมทั้งจะลดกิจกรรมที่ซ้ำซ้อน

ด้านการจัดระบบการทำงานและการบังคับบัญชา

จุดมุ่งหมายของงานด้านนี้คือการวางแผนการทำงานของทีมไทยแลนด์ ให้มีการประสานงานกันอย่างใกล้ชิดขึ้น โดยแก้ไขระเบียบ สำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการปฏิบัติราชการของข้าราชการประจำในต่างประเทศ พ.ศ. 2540 เพื่อให้หัวหน้าคณะผู้แทน (เอกอัครราชทูต หรือ กงสุลใหญ่) ทำหน้าที่เป็นผู้ประสานงานและกำกับดูแลการปฏิบัติงานของทีมไทยแลนด์ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

คณะกรรมการได้มีมติเมื่อ 29 กันยายน 2541 เห็นชอบให้แก้ไข ระเบียบดังกล่าวในข้อ 14, 15, และ 16 และต่อมา ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี ได้ลงนามในระเบียบ สำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการปฏิบัติราชการของข้าราชการประจำในต่างประเทศ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2541

ระเบียบที่แก้ไขใหม่เป็นกรอบทางกฎหมาย เต็จabeenที่จะต้องวางแผนปฏิบัติสำหรับทีมไทยแลนด์ในที่ต่างๆ ในการนี้คณะกรรมการฯ จึงเห็นควรให้มีการจัดทำเอกสารคำอธิบาย (explanatory note)

เกี่ยวกับเรื่องนี้ อย่างไรก็ต้องทางปฏิบัติ unified command ไม่ใช่สิ่งที่สามารถกำหนดกฎเกณฑ์ขึ้นมาแล้วไปบังคับใช้ (impose) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีฯ ประการเดียวไม่สามารถทำให้เกิด unified command ได้ แต่ unified command จะค่อยๆ วิวัฒนาการขึ้นมาจากการทำงานร่วมกัน

ด้านการรวมสำนักงานให้เป็นเอกสาร

หลักการ คือ การอยู่ในสำนักงานเดียวกัน จะช่วยให้มีการประสานงานกันใกล้ชิดขึ้น นอกจากนี้การรวมสำนักงานจะรวมถึงการบริหารจัดการทรัพยากรสำนักงานร่วมกัน เพื่อลดรายจ่ายสำนักงานที่ซ้ำซ้อน ด้วย

แนวทางให้สำนักงานต่างๆ ข้ายึดเข้ามาอยู่ภายใต้หลังคาเดียวกัน และให้มีการใช้ทรัพยากรต่างๆ ร่วมกันในการรวมสำนักงานให้ดำเนินการใน 4 ลักษณะ ดังนี้

- ให้ทุกสำนักงานเข้ามาอยู่ร่วมกับสถานเอกอัครราชทูต สถานกงสุล
- หากสถานเอกอัครราชทูต สถานกงสุล มีพื้นที่ไม่เพียงพอ ให้ทุกสำนักงานไปอยู่ร่วมในอาคารของสำนักงานอื่นใดที่มีพื้นที่เพียงพอ
- หากทุกสำนักงานแยกกันเช่าอยู่ และไม่มีสำนักงานใดมีพื้นที่เพียงพอที่จะให้ทุกสำนักงานเข้ามาอยู่ร่วมกัน ให้หาเช่าอาคารใหม่ที่มีพื้นที่เพียงพอสำหรับทุกสำนักงาน
- การอยู่ร่วมกันทั้ง 3 ลักษณะข้างต้น ให้แบ่งพื้นที่อาคารออก

เป็น 2 ส่วน คือ ส่วนทำงานของข้าราชการ และส่วนบริการประชาชน

นอกจากนี้งานด้านนี้ยังรวมถึงการปรับปรุง หรือยกร่างใหม่ ระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวกับพัสดุครุภัณฑ์ในต่างประเทศให้มีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับสถานการณ์ในต่างประเทศ

ในขณะนี้ถือได้ว่าเป็นนโยบายจากรัฐบาลแล้วที่จะให้มีการรวมสำนักงาน ส่วนในแต่ละแห่งจะรวมกันอย่างไร และเมื่อใดก็ชี้ข้อยู่กับเงื่อนไขของแต่ละที่และงบประมาณของประเทศ ผลการดำเนินงานที่ผ่านไปแล้ว คือ ได้มีการรวมสำนักงานแล้ว 10 แห่ง ได้แก่ที่ กัวลาลัมเปอร์ มนิลา ปักกิ่ง กว่างโจว คูเวต ริยาด เอก ปารีส ลอนดอนเจลิส และนิวเดลี และมีอีกหลายแห่งที่กำลังจะเป็นรูปเป็นร่างในเร็วๆ นี้ อาทิ โตเกียว วอชิงตัน พนมเปญ เป็นต้น

ความคืบหน้าด้านแผนรวม

เพื่อให้ทันกับกำหนดจัดทำงบประมาณปี 2544 ของสำนักงบประมาณ และโดยที่มีสถานเอกอัครราชทูตบางแห่งได้เสนอแนะให้มีประเทศไทยในส่วนกลางพิจารณากำหนดขั้นตอนที่ชัดเจนสำหรับกระบวนการจัดทำแผนงานรวมรายประเทศในภาพรวมทั้งหมด เพื่อให้ทีมประเทศไทยในส่วนกลางและในต่างประเทศใช้เป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป ซึ่งจะช่วยให้การจัดทำแผนงานรวมรายประเทศของทีมประเทศไทยในต่างประเทศเป็นไปอย่างมีขั้นตอน และทันกำหนดการจัดทำงบประมาณในแต่ละปี กระทรวงการต่างประเทศจึงได้แต่งตั้งคณะกรรมการ

งานด้านการจัดทำแผนที่รวมที่เป็นเอกสารขึ้น โดยมีรองปลัดกระทรวงการต่างประเทศเป็นประธาน และมีผู้แทนจากหน่วยราชการต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง อาทิ สำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงบประมาณ สำนักงาน ก.พ. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน และการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

บัดนี้ คณะทำงานฯ ได้พิจารณาแผนงานรวมรายประเทศของทีมประเทศไทยในภาคพรมแดนเสร็จสิ้นไปแล้ว

ปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงาน

การดำเนินการปฏิรูปการบริหารราชการในต่างประเทศโดยใช้ชุดนโยบายทีมประเทศไทยในช่วงที่ผ่านมาได้ประสบกับปัญหาอุปสรรค และข้อจำกัดบางประการ เนื่องจากยังเป็นเรื่องใหม่ซึ่งมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมการทำงานของหน่วยราชการไทยในต่างประเทศ หลายหน่วยงานต้องใช้เวลาในการทำความเข้าใจ และปรับกระบวนการทำงานใหม่ ซึ่งที่ผ่านมา ทุกหน่วยงานได้ให้ความร่วมมืออย่างดีพยายามร่วมกันคิดหาทางแก้ไขอุปสรรคต่างๆ มาโดยตลอด ปัญหาอุปสรรคที่ประมวลได้มีดังนี้

1. การประสานงานระหว่างทีมประเทศไทยในต่างประเทศ และทีมประเทศไทยส่วนกลางยังมีปัญหาอยู่บ้างเล็กน้อย เนื่องจากบางหน่วยงานในต่างประเทศแจ้งว่า ยังไม่ได้รับการสั่งการจากต้นสังกัดในการเข้ามีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามแนวโน้มของทีมประเทศไทย ซึ่งเรื่องนี้ ก็ได้มีการย้ำขอความร่วมมือจากทุกหน่วยงานในระหว่างการ



2. การจัดทำแผนงานรวมที่เป็นเอกสาร สำหรับปีงบประมาณ 2544 ได้ดำเนินการเสร็จแล้ว ทีมประเทศไทยทีมใน 57 ประเทศ ได้จัดทำแผนงานรวมตามนโยบายทีมประเทศไทย แต่การดำเนินการ กีประสนปัญหาบ้างในเรื่องรูปแบบ ซึ่งหลายหน่วยงานมองว่ายังต้อง ปรับปรุงในส่วนของรายละเอียด โครงการ/กิจกรรมที่มากเกินไป ซึ่ง จะได้มีการพิจารณาหารูปแบบที่เหมาะสมในการจัดทำแผนงานรวม สำหรับปีต่อไป

3. การสร้างระบบการบริหารงานและการบังคับบัญชาที่เป็น เอกภาพ ยังต้องให้เวลาอีกสักระยะเวลาหนึ่งแก่หน่วยงานต่างๆ ในการ สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการปฏิบัติราชการของข้าราชการ ประจำการในต่างประเทศ อย่างไรก็ตามแนวปฏิบัติบางอย่างก็ได้รับ การปฏิบัติอย่างจริงจังแล้ว เช่น การจัดประชุม staff meeting อย่าง สม่ำเสมอ การมีระบบสารบรรณเดียวกัน ฯลฯ

4. การรวมสำนักงานในต่างประเทศยังไม่สามารถดำเนินการ ให้รุดหน้าไปอย่างรวดเร็วได้ เนื่องจากมีข้อจำกัดทางด้านความพร้อม ของแต่ละหน่วยงาน รวมทั้งปัญหาด้านงบประมาณด้วย ในขณะนี้ได้มีการรวมสำนักงานไปแล้ว 10 แห่ง (จาก 80 แห่งทั่วโลก) อย่างไรก็ ตามการดำเนินการเรื่องนี้ทุกหน่วยงานเห็นด้วยว่า จำเป็นต้องใช้ความ ยืดหยุ่นทำเท่าที่จะทำได้ โดยเฉพาะในขณะที่สถานการณ์ด้านเศรษฐกิจ ยังเป็นอยู่ในขณะนี้

หนังสือปีบันปกวัตติ

“กาญจนคณฑ์”

วันที่ 5 ธันวาคม เป็นวันพระราชสมภพพระบาทสมเด็จพระเจ้า อยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 วันที่ 10 ธันวาคม เป็นวันพระบาท สมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปกพระบรมราชโองค์เจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 7 โปรดพระราชทานรัฐธรรมนูญ อันกฎหมายรัฐธรรมนูญนั้นมีผลบังคับ ด้วยกัน ฉบับแรกคือ ฉบับที่ประดิษฐานอยู่เหนือพานแวนฟ้า และ แล้วก็แก้ไข ปรับปรุงกันต่อมา จนในที่สุดว่าเข้าไปอยู่ใต้ตุ่มดินตามโซ่ กันก็มี จะเท็จจริงอย่างไรก็ไม่รู้ อยู่กับหนังสือพิมพ์ผู้เล่า โดยเฉพาะ วันที่ 10 ธันวาคม เป็นวันรัฐธรรมนูญเหนือพานแวนฟ้าซึ่งผู้เขียนได้เห็น คือเป็นสมุดข่อย แบบโบราณเล่มยาว ชูตัวหมึกปกดำ มีตัวครุฑ์เป็น โลหะทองสุกปลั่งติดที่หน้าปกดงงามวางแผนออยู่เหนือพานแวนฟ้าจริงๆ แต่เมื่อมีการแก้ไขกันใหม่หลายครั้ง เวลาหนึ่ง วันที่ 10 ธันวาคม จึงไม่ใช่วันของรัฐธรรมนูญฉบับใด แต่เป็นวันแห่งความหมายว่าประชาชนชาว

ไทยได้รับรัฐธรรมนูญ ซึ่งพระปักเกล้าเจ้าอยู่หัวพระราชทานให้พลเมืองไทยได้เป็นประชาธิปไตยเป็นครั้งแรก ซึ่งจะเรียกว่าวันปฐมรัฐธรรมนูญก็ไม่ผิด ถ้าจะเปรียบก็ได้กับพระปฐมเจดีย์ ซึ่งเป็นพระเจดีย์องค์แรกของไทย แม้จะมีพระเจดีย์องค์หลังๆ เกิดขึ้นอีกเลื่อนกลาดดาวด้วยตาทุกคนก็ยังนับว่า พระปฐมเจดีย์เป็นพระเจดีย์องค์แรกที่เป็นมหาปูชนียสถาน จึงได้มีวันเทคโนโลยีและคริกเกตในกลางเดือนสิงหาคม เป็นนักขัตฤกษ์ประจำปีเสมอมาจนนั้น

วันที่ 23 ตุลาคม เป็นวันของพระพุทธเจ้าหลวงรัชกาลที่ 5 วันที่ 25 พฤศจิกายน เป็นวันของพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 6 ทั้งสองวันเป็นวันของพระเจ้าอยู่หัว ผู้เชี่ยวชาญเรื่องเกี่ยวกับพระเจ้าอยู่หัว ตามความรู้สึกนึกคิดประสาทไพรบ้านพลเมืองตั้งเป็นเด็กๆ จำความได้มา เช่นอย่างเห็นอย่างฝ่าฟ้า เป็นอย่างไร วันสำคัญสองวันที่กำลังมาถึงนี้ เป็นวันเกี่ยวกับพระเจ้าอยู่หัวอีกดังกล่าวแล้ว และผู้เชี่ยวชาญก็บังเอิญได้มีโอกาสฝ่าฟ้าสองพระองค์เหมือนกัน ในรัชกาลที่ 7 ได้เข้าฝ่าอย่างใกล้ชิดที่สุด ครั้งแรกในพระที่นั่งดุสิตมหาปราสาท ขณะเสด็จประทับเหนือพระแท่นทองภายใต้นพปดลเศวตฉัตร พรั่งพร้อมด้วยมุขเสนา Matajirach บริพารทั้งฝ่ายทหารและพลเรือน วันพระราชนิเวศน์ตรมงคลเป็นพิเศษ เข้ารับพระราชทานรางวัลเงิน 1,000 บาท ต่อพระทัตถ์ในการประกวดหนังสือ “หลักไทย” การฝ่าครั้งนี้มีเรื่องเล่าได้มาก แต่ไม่เกี่ยวกับวันรัฐธรรมนูญก็จะข้ามไปเสีย เอาไว้เมื่อได้มีโอกาสจึงจะเล่า ในที่นี้จะเล่าแต่การได้เห็นได้ฝ่าเกี่ยวกับวันพระราชทานรัฐธรรมนูญเท่านั้น

วันที่ 4 มิถุนายน พ.ศ. 2475 ตอนบ่าย รถยนต์พาพยนต์เลียงครึกรุ่งมารับผู้เชี่ยวนอกจากว่าให้ไปช่วยกันถ่ายหนัง ผู้เชี่ยนตามถึงหลวง

กล (คือ หลวงกลการเจนจิต (ເກາ ວສວັດ)) เข้าอกกว่าอยู่ในพระที่พระอนันต์แล้ว คุณเกซียร (ເກົ່ຍິຣ ວສວັດ) ไปถ่ายรอบๆ นอกพระที่นั่งไปในรถยนต์ คุณกระแสง (ກະແລ້ ວສວັດ) หยิบปลอกแซนมาสองอัน และส่งให้ผู้เชี่ยนอันหนึ่งถำหันเป็นใบเบิกด่าน สองฝากถนนราช ดำเนินมีทหารบก ทหารเรือ พลเรือนเป็นหย่อมๆ ประชาชนพลเมืองเป็นกลุ่มๆ ตลอดไป รถหยุดที่มุสสวนมิสกวนซึ่งมีทหารยืนปิดกันถนน เรากลางจากรถยนต์แสดงปลอกแซนให้ดูแล้วก็ผ่านเข้าไปทางถนนซอยมีແຄວທหารเรือตั้งอยู่ เราเดินผ่านตรงไปลานพระบรมรูปซึ่งมองเห็นรถ ตีนตะขาบ รถลัง รถเกราะจอดอยู่เรียงรายเห็นรถยนต์ทหารวิ่งไปมาชักไข่ คันหนึ่งเป็นรถเก่าๆ ย่อมๆ สวนอุกมาสู่ถนนราชดำเนิน ในรถมีท่านจอมพล ป. พิบูลลงกรณ์ กับนายทหารอีกสองสามคน นั่นๆ ยืนๆ มาด้วยท่าทางมัดทะแมงและรีบร้อน พอด้วยจิตใจล้านพระบรมรูปก็พบบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ครึกรุ่งเดินอุกมาพวงเรามถึงเหตุการณ์ เขายิ่งบอกว่าสบไม่มีอะไร คุณนานิต (ມານີຕ ວສວັດ) กับหลวงกลอยู่ข้างใน เวลาไหนไม่ได้ถ่าย พวงเรามจึงตกลงไปโรงถ่ายสะพานขาว เพื่อพบนายเกซียร ວສວັດ ซึ่งเป็นผู้ถ่ายภาพเหตุการณ์รอบๆ นอก

ไปถึงโรงถ่ายสะพานขาว รถยนต์ถำหันถ่ายหนังจอดนิ่งอยู่หน้าโรง กล้องใหญ่มิตเซลยังอยู่บนรถ ในสำนักงานเกลื่อนกลาดไปด้วยฟิล์มหนังและอะไรต่ออะไรอยู่ไปหมด ตัว “แคมเมอร่าแม่น” นั่งคอพับอยู่บนเก้าอี้น้ำมัน มีท่าทางบอกว่าอ่อนเปลี่ยนเต็มที่ พอด้วยจิตใจลังแคมเมอร่าแม่นก็รายงานว่า ถ่ายหนังเงี่ยนใช้กล้องใหญ่มิตเซลบ้างเบลໂโซเวลบ้าง กล้องมืออาชญาบ้าง ถ่ายอะไรต่ออะไรไว้มากมากล้วน

พิล์มไปร่วม 2,000 ฟุต ยังอยู่ที่ก่อจ้องอยาโมที่หลวงกลอึก และว่าจะคร่าอยะไรต่อไปอีก ผู้เขียนเห็นว่าถ่ายเก็บเหตุการณ์ต่างๆ ไว้มากแล้วก็ไม่ถ่ายอะไรอีก คืนนั้นก็ลงมือล้างเนกາติฟ

รุ่งขึ้นตอนบ่าย ผู้เขียนไปตรวจเนกາติฟที่ถ่ายทั้งหมด เป็นพิล์มรวม 3,000 ฟุต บางตัวม้วนไปบ้าง และเลี้ยงบ้างเล็กน้อยเลยตกลงพิมพ์เป็นโปลิสิติฟทั้งหมด

ตกเย็นได้รับโทรศัพท์จากบริษัทหนังในเมริกา 2 บริษัท มีข้อความยืดยาวแต่คล้ายกัน ซึ่งรวมเป็นใจความว่า ให้ถ่ายหนังคุปเดต้าต์ในสยามไว้มีเท่าไรเอามด คิดราคาให้ตามอัตราพิเศษ ส่งเนกາติฟทางเรือบินด่วน พากเราทุกคนมองหน้ากันแล้วก็ยิ้ม แล้วเราก็ดีมีไซโย

พอค่ำ พิมพ์โปลิสิติฟเสร็จก็ทดลองฉายดู ทั้งๆ ที่ยังไม่ได้ตัดต่อจบแล้วผู้เขียนกับนายเกชียร์ก์เข้าห้องต่อหนัง ตัดเนกາติฟแล้ว คัดซีน (scene) ที่จะทำเป็นเรื่องสำหรับของเราไว้ให้ครบชุดพากหนึ่ง ตัดแบ่งซีนยาวๆ และเลือกซีนคล้ายๆ กันออกแบบไว้อีกพากหนึ่ง สำหรับแบ่งแยกส่งให้สองบริษัทฝรั่ง เสร็จแล้วผู้เขียนเอาโปลิสิติฟ (สำหรับเนกากิติฟ) ที่จะส่งผู้ร่วมมารยาด้วยเครื่องมูฟวิโอล่า ดูภาพสำหรับเขียนคำอธิบายเป็นภาษาอังกฤษให้ตลอด รุ่งขึ้นจัดเนกากิติฟลงกล่องพร้อมด้วยคำอธิบายเป็นภาษาอังกฤษ แล้วรีบจัดส่งไปอเมริกาทางเรือบินให้บริษัททั้งสองทันที

เสร็จเรื่องทางฝรั่งแล้วก็มาจัดทำทางเรา คือ ทำได้เติบโตเรื่องและได้เติบโตอีกภาษาเหตุการณ์ทุกตอน ที่จริงเวลาหนึ่ง ภาพนั้นต้องเสียงครึกรุงทำหนังพูดได้แล้ว แต่ถ่ายเป็นหนังพูดไม่ทันก็ต้องทำเป็นหนังเงียบถ่ายได้เติบแล้วก็ตัดต่อลำดับภาษา พิมพ์เป็นโปลิสิติฟเสร็จสมบูรณ์เป็น

หนังข่าวเปลี่ยนแปลงการปกครอง วันที่ 24 มิถุนายน พ.ศ. 2475

ประมาณอีก 3 วันต่อมา ภาพนั้นต้องเสียงครึกรุงก็ได้รับโทรศัพท์จากอเมริกา เป็นของบริษัทหนึ่งที่เราส่งหนังไปให้ เข้าตอบมาเป็นใจความว่า คุปเดต้าต์เมืองไทยไม่เห็นมี Ying กันลักษณะน้อย บริษัทไม่เอา

มีหน้าซ้ำซังท้ายโทรศัพท์บอกมาอีกว่า ถ้าจะเอาหนังคืนก็ให้ส่งเงินไปสำหรับเป็นค่าส่งกลับพากเราทุกคนมองหน้ากันแล้วก็พยักหน้าแล้วเราจะรักได้เงียบๆ

แต่การที่บริษัทนี้ยังมีแก่ใจตอบมาก็ต้องนับว่าดี เพราะทำให้เราได้รู้ถึงความเข้าใจของเขานะในเรื่องคุปเดต้าต์ ส่วนอีกบริษัทหนึ่งเงียบหายไม่ตอบเลย บางทีเขาก็จะໂกรหัวว่าเอาหนังคุปเดต้าต์อะไรไปให้ก็ไม่รู้

เปลี่ยนแปลงการปกครองแล้วถึงเดือนพฤษภาคม รัฐบาลก็ให้ภาพนัตต์เสียงครึกรุงจัดทำเป็นหนังพูดงานพิธีพระราชทานรัฐธรรมนูญในวันที่ 10 มีนาคม การทำหนังสือพูดของภาพนัตต์เสียงครึกรุงเวลาหนึ่งเป็นแบบซิงเกิลชิลเต็ม (Single System) คือ ใช้กล้องเดียวถ่ายภาพกับเสียงลงบนพิล์มพร้อมกัน การถ่ายจึงยากที่ต้องอยู่ในวงจำกัด จะถ่ายอะไรก็ต้องวางแผนการให้ติดตัวแน่นอนลงไว้เสียก่อนที่เดียว ถ้าเป็นหนังข่าว ถ่ายพลาดก์เสียงเลย จะแก้ไขอะไรอีกไม่ได้ ไม่เหมือนแบบดับเบิลชิลเต็ม (Double System) ถ่ายภาพกล้องหนึ่งเสียงกล้องหนึ่งแยกกันกล้องละพิล์ม ซึ่งต่อมามาไม่เข้าภาพนัตต์เสียงครึกรุงก็ทำแบบนี้ ผู้เขียนต้องรวมหนังสือเอกสารเกี่ยวกับงานทุกชนิดมาเตรียมแก่โครงการและอีกด้วงงานวันที่เท่านั้น ซึ่งไม่แน่ใจซึ่งวันนั้นกลางวันหรือกลางคืนจะถ่ายอะไรที่ไหนทั่วทั้งพระนคร จะใช้เสียงจริงในตัวหรือเสียงพูดประกอบ หรือใช้ทั้งสองอย่างปนกัน ถ้าใช้เสียงพูด

ประกอบกีไปแต่งกำกลอนสุดกรอกไม่โทรศัพท์ให้เข้ากับภาพเอาในขณะถ่ายในที่นั้น จัดเป็นโปรแกรมประจำวันทุกวันไปตลอดงานชั้นหนึ่ง แล้วทำเป็นสคริปต์ (Script) ละเอียดเฉพาะชิ้นอีกชั้นหนึ่ง คือชิ้นนั้นจะถ่ายภาพอะไรบ้าง เลียงอะไรมาก ลับกันอย่างไร ทุกชิ้นไป

ก่อนงานถ่ายวัน ผู้เขียน หลวงกลการเจนจิต ฝ่ายภาพ (Camera man) นายเกษยร วสุวัต ฝ่ายเสียง (Sound man) ไปในพระที่นั่งของนั่นตามมา ผู้ที่ไปในวันนั้นมีฝ่ายคณะราชนูร 3 หรือ 4 คน จำไม่ได้ และเวลาหนึ่งไม่อกราว่าใครบ้าง มีเจ้าพนักงานกรมวังและพระราชพิธี 4 - 5 คน คอยเฝ้าเด็ดจพระปักเกล้าเจ้าอยู่หัวซึ่งจะเด็ดจมาในการเตรียมซักซ้อมพิธีที่จะพระราชทานรัฐธรรมนูญในวันที่ 10 ธันวาคม มีช้าสมเด็จพระปักเกล้าฯ กีเด็ดจทางห้องในที่ดังพระแท่นเครื่องราชซึ่งมีพระสูตรกัน แต่พระวิสูตรเปิด ผู้เขียนจำได้ว่า ทรงพระภูษา ม่วงเชี่ยว ผู้เฝ้าทุกฝ่ายยืนเฝ้าที่ห้องนั้นเป็นหมู่ๆ มีพระกระแสร็บลังลึง การถ่ายหนังมีเรื่องแสงเพราะในพระที่นั่งค่อนข้างมืด และเรื่องควรจะถ่ายอย่างไร หลวงกลได้กราบทูลในเรื่องกับแสงว่า จะติดไฟสปอร์ตไลท์ดวงใหญ่สามดวงที่เพดานห้องพระโรงฉายมาที่พระสูตร ใช้ไฟตั้งที่พื้นล่างเป็นฟลัชไลท์อีกด้วย ตั้งกล้องถ่ายตรงกลางห้องพระโรง เครื่องเสียงตั้งที่ผาผังด้านพระสูตรทางซ้ายส่วนจะถ่ายอะไรมาก ผู้เขียน เป็นผู้กะทั้งภาพและเสียง ทรงผินมาทางผู้เขียนรับลังว่าลองซ้อมดู ผู้เฝ้าต่างก็กระจายกันไปยืนยังที่ที่กะว่าจะเฝ้าในวันนั้น คือ ผู้แทนฝ่ายคณะราชนูรออกมายืนที่ห้องพระโรงริมพระสูตรทางขวา หลวงกล กับผู้เขียนออกมายืนกลางห้องพระโรง ชี้งสมมุติว่าตั้งกล้องถ่ายเจ้าพนักงานกรมวังและพระราชพิธียืนข้างพระแท่นห้องใน

เจ้าหน้าที่ปิดพระวิสูตร สมเด็จพระปักเกล้าฯ ชี้นประทับบนแทนแล้วสมมุติว่าเริ่มพิธี ชาววิสูตรไขพระวิสูตร หนังเริ่มถ่าย เปิดพระวิสูตรเห็นพระองค์ มีเสียงประโคนจนพระวิสูตรเปิดเต็มที่สมมุติว่า อาลักษณ์อ่านกระแลบรมราชโองการ ที่จะพระราชทานรัฐธรรมนูญ กล้องถ่ายมาที่อาลักษณ์มีเสียงอ่านจบตอนต้นประมาณ 1 นาที กล้องหยุด ถึงตอนกลางถ่ายกล้องกว้างห้องพระโรงมีเสียงอ่านแล้วหยุด ถึงตอนท้ายถ่ายกล้องจากอาลักษณ์ไปที่พระองค์มีเสียงอ่านไปจนจบ ผู้แทนคณะราชนูรนำบันรัฐธรรมนูญขึ้นทูลเกล้าถวาย ทรงลงพระบรมนามาภิไยกล้องจะถ่ายอยู่ต่อลอดเวลาจนถึงปิดพระวิสูตร การซ้อมถ่ายหนังในวันนี้เป็นอย่างเดียวกับการถ่ายจริงในวันที่ 10 ธันวาคม มีเปลกออกใบกีตโนบันนี้เป็นวันพระราชพิธีใหญ่ สมเด็จพระปักเกล้าฯ ทรงเครื่องพระมหาภัตติริยสยาามตามโบราณราชประเพณี ชุนนางใหญ่น้อย ข้าราชการฝ่ายทหารพลเรือนแต่งเต็มยศใหญ่เฝ้าเต็มห้องพระโรง หลวงกลผู้ถ่ายแต่งเครื่องยศมาดเล็ก ผู้เขียนแต่งเครื่องยศกระหวงพาณิชย์

เสร็จซ้อม เสด็จลงจากพระแท่น เจ้าหน้าที่ปิดพระวิสูตรออกตามเดิม เสด็จมารับลังอีกเล็กน้อย แล้วกีเด็จกลับ

เท่าที่ได้เฝ้าในวันซ้อมถ่ายหนังในวันนั้น ผู้เขียนลังเกตเห็น สมเด็จพระปักเกล้าฯ มีพระอาการแน่นแข็งชื้นเบิกบาน สนใจทัยในพิธีพระราชทานรัฐธรรมนูญมาก ซึ่งผู้เขียนคาดว่าคงจะทรงพระโสมนัสมาก ทรงซักไซร้อย่างละเอียดลออที่จะให้ทุกสิ่งทุกอย่างเป็นไปด้วยดี เรียบร้อยดงดิบจังใจฯ ส่อให้เห็นความเต็มพระทัยในการพระราชทานรัฐธรรมนูญเพื่อให้การปักครองของประเทศไทยเป็นไปตามแบบประชา

มีปัจจัยอย่างเห็นวิจ

อะไรที่เป็นความรู้สึกนิยมในสามแผ่นดินที่ผ่านเป็นวันสำคัญมาให้เขียน คือ วันที่ 23 ตุลาคม วันที่ 25 พฤศจิกายน และวันที่ 10 ธันวาคม ก็ได้เขียนเรียงลำดับมาแล้ว ยังเหลือวันสำคัญคือ วันที่ 5 ธันวาคม อันเป็นวันพระราชสมภพของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 อันเป็นพระเจ้าแผ่นดินที่ 5 ของผู้เขียน

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช รับราชสมบัติมาสามปี แต่เวลาครองราชสมบัติส่วนมากเป็นเวลาทรงศึกษาศิลปวิชาการในต่างประเทศ จึงมีเวลาพบปะกับราชภัณฑ์ของพระองค์น้อย ผู้เขียนได้มีโอกาสเฝ้าในงานบำเพ็ญพระกุศลพระบรมศพพระเชษฐาธิราช ที่พระที่นั่งดุลิตมหาปราสาทครั้งหนึ่ง ยินเฝ้าที่ลานพระมหาปราสาทเป็นระยะเวลาห่างๆ กันสองข้างทางเลดีจ พร้อมกับข้าราชการกระทรวงต่างๆ ขณะทรงพระราชดำเนินตั้งแต่เชิงบันไดพระมหาปราสาทมาในระหว่างแฉว ลังเกตเห็นทรงมองหน้าข้าราชการเรียงตัวเป็นลำดับมาไม่เว้น ทำให้ผู้เขียนคาดว่าคงจะสนใจพระทัยโครงร่างข้าราชการของพระองค์อย่างจริงจัง นี้เป็นข้อคิดนึกของผู้เขียนที่มีต่อพระองค์ ในการลังเกตเห็นในวันเฝ้านั้นเป็นครั้งแรก

ต่อเมื่อเร็วๆ นี้ คนในครอบครัวของผู้เขียนสามคน คือ รัฐมนตรีช่วยว่าการคลัง เสนาต เปี่ยมพงสานต์ โสภา เปี่ยมพงสานต์ และนางสาวลีเพร กาญจนากพันธ์ บุตรสาวของผู้เขียนไปอเมริกาได้เวลาลงที่ลิวิตเซอร์แลนด์ และไปเฝ้าพระองค์ที่พระตำหนักเมืองโลชาน เมื่อกลับมา ผู้เขียนถามถึงการไปเฝ้าพระเจ้าอยู่หัว เขาเล่าให้ฟังทำนองเดียวกันรวมเป็นใจความว่า พระองค์ตรัสน้อย แต่เมื่อทอดพระเนตร

อะไรแล้ว ทรงสนพระทัยมาก เป็นอันว่าคำอကเล่าของเขาร่วงกับความลังเกตของผู้เขียน เรายังประหม่าหากษัตริย์ที่รักงานแล้ว ขอให้พระองค์ทรงพระเจริญยิ่งยืนนาน

1 ธันวาคม พ.ศ. 2492

จาก หนังสือบุคเพลงหนัง และละครในอดีต



- Ⓐ ทวีปอะราเมพื้นที่มากที่สุดในโลก
(ทวีปเอเชีย มีเนื้อที่ 17,000,000 ตารางไมล์)
- Ⓐ ประเทศใดในปัจจุบันที่มีอุตสาหกรรมต่อเรือมากที่สุดในโลก
(ประเทศไทย)
- Ⓐ ถนนอะไรที่มีคนไปทำธุรกิจกันอย่างแօดัดที่สุดในโลก
(ถนนสายที่ 5 ในกรุงนิวยอร์ก สหรัฐอเมริกา)
- Ⓐ เพชรเม็ดใหญ่ที่สุดในโลก ได้แก่ เพชรอราไร
(ได้แก่ เพชรที่มีชื่อว่า “โคหินัว” (Kohi Noor) ใช้ประดับมงกุฎของพระราชนีแห่งอังกฤษ)
- Ⓐ ประเทศที่มีประชากรมากที่สุดในโลก
(ประเทศไทย มีประชากร 82,000,000 ล้านคน)
- Ⓐ ส่วนที่ลึกที่สุดของโลกอยู่ที่ไหน
(อยู่ที่ Challenger Deep ใกล้เกาะมาเรียนาในมหาสมุทรแปซิฟิก ลึกถึง 36,204 ฟุต)
- Ⓐ ทะเลสาบน้ำจืดที่ใหญ่ที่สุดในโลกอยู่ที่ไหน
(ทะเลสาบสุฟีเรีย อยู่ระหว่างสหัสข้อมริกากับแคนาดา มีเนื้อที่ประมาณ 31,820 ตารางไมล์)



การตั้งถิ่นฐานของชาวไทยอาหม ในบริเวณลุ่มแม่น้ำพรหมบุตร

ธุรกิจ แสงจันทร์

สกอ. ณ กรุงนิวเดลลี

ผู้ก่อตั้งอาณาจักรอาหม มีชื่อว่า “เจ้าเลือกฟ้า” (Sukapha) ประสูติประมาณปี ค.ศ. 1190 ณ ตำหนักเชียงแสน เมืองเมาหลวง รัฐเมืองมา ซึ่งตั้งอยู่บริเวณพรอมแเดนด้านตะวันตกเฉียงใต้ของมณฑลยุนนาน ประเทศจีน พระบิดาของเจ้าเลือกฟ้าชื่อ เจ้าช้างเงี้ยว เป็นผู้ปกครองเมืองรี เมืองรำ ส่วนพระมารดาเป็นพระกนิษฐาของเจ้าป้าเมียวปวง ผู้ครองเมืองมา ด้วยเหตุที่เจ้าป้าเมียวปวงไม่มีโอรส เจ้าเลือกฟ้า ซึ่งมีศักดิ์เป็นหลาน จึงเป็นผู้ที่จะสืบสันตติวงศ์คงค์ต่อไป อย่างไรก็ตามในเวลาต่อมา พระมเหสีของเจ้าป้าเมียวปวงได้ทรงให้กำเนิดพระโอรส 2 พร่องค์ ชื่อ ชุนเลือข่านฟ้า และชุนเลือสามโหลฟ้า ในปี ค.ศ. 1215 ชุนเลือข่านฟ้า ได้เจริญพระชนมชาและได้ปกครองเมือง

เม้า แພ่ขยายอาณาจักรกว้างใหญ่ไปในดินแดนบางส่วนของ ประเทศจีน พม่าและอินเดีย จรดแม่น้ำชินตะวิน ในรัฐมณฑลปูระ ในช่วงเวลาໄລ่เลี้ยกันนั้นเอง เจ้าเลือกทำฟ้าได้นำชาวไทยมาห่มจำนวน 9,000 คน เดินทางออกจากเมืองมาข้ามช่องเขาป่าดก (patkai) ผ่านตอนเหนือ ของประเทศพม่า มุ่งหน้าไปทางแม่น้ำพรมบุตร รัฐอัสสัมของ อินเดียในปัจจุบัน ในระหว่างทางได้ปรบปรามชาราชาเผ่าต่างๆ สำเร็จ และได้ทรงตั้งราชอาณาจักร ชื่อ “เมืองนุนสุนคำ” ครั้นเมื่อลิ้นรัชลมัย ของเจ้าเลือกทำฟ้า ผู้สืบลัษณะติวงศ์ต่อๆ มา ก็ได้ขยายอาณาจักรอาหอมครอบ คลุมบริเวณลุ่มน้ำพรมบุตรทั้งหมด และปกครองดินแดนแถบนี้ด้วย ความรุ่งเรืองเป็นเวลาถึง 600 ปี ตั้งแต่ ค.ศ. 1228 - 1826

ข้อสังเกต การตั้งถิ่นฐานอาณาจักรอาหอม เริ่มเมื่อปี ค.ศ. 1228 คือ คริสตศตวรรษที่ 13 ซึ่งเป็นศตวรรษเดียวกับการก่อตั้งกรุง สุโขทัย ทั้งนี้เป็นไปได้ว่า การอพยพของบรรพบุรุษชาวไทยอาหอมกับ บรรพบุรุษของไทยเราเกิดขึ้นในช่วงเวลาໄລ่เลี้ยกัน แต่บรรพบุรุษชาว ไทยอาหอม อพยพจากตอนใต้ของจีนไปทางประเทศไทย แต่ตั้ง ถิ่นฐานบริเวณลุ่มน้ำพรมบุตร ในขณะที่บรรพบุรุษของเราอพยพ จากตอนใต้ของจีนลงมาทางประเทศไทยในปัจจุบัน และตั้งถิ่นฐาน บริเวณลุ่มน้ำเจ้าพระยา

ชาวไทยอาหอมมีความรู้สึกผูกพันกับคนไทย มีความกระตือ รือร้นที่จะติดต่อสัมพันธ์กับสถานเอกอัครราชทูตไทย โดยมักจะย้ำว่า “เราเป็นญาติกัน” “เราเป็นคนไทยเหมือนกัน” ด้วยเหตุที่ ชาวไทย อาหอมไม่นิยมแต่งงานกับคนเชื้อชาติอื่น จึงทำให้พวกเขาระบุ รักษาความแข็งแกร่งของวัฒนธรรมสืบทอดต่อกันมาจนปัจจุบัน

ลักษณะร่วมทางวัฒนธรรมที่เด่นชัดประการหนึ่งระหว่างไทยอาหอมกับ คนไทยในประเทศไทย คือ การให้ความสำคัญกับวงศานาญาติ ลัษณะอาหอมมีการเรียกญาติพี่น้องตามตำแหน่งความลัมพันธ์ เช่น เรียก พ่อ ปู่ ย่า ปู่เล้า ย่าเล้า (ทวด) ลุงเจ้า (พี่ชายของพ่อ) และไก่ (ลูก สาวไก่) เป็นต้น ในระดับชนชั้นปักรอง เชื่อกันว่า พระมหาภัตtriy หรือเจ้าฟ้ามีความใกล้ชิดกับ “ฟ้า” ดังนั้น พระนามของกษัตtriy จะ ต้องมีคำว่า ฟ้าอยู่ด้วย เช่น เจ้าเลือกทำฟ้า ชุนเลือข่านฟ้า ชุนเลือ สามโทลงฟ้า เป็นต้น อย่างไรก็ตาม การแบ่งแยกทางชนชั้น ระหว่างผู้ปักรองกับชาวบ้านธรรมดาก็ ในลัษณะอาหอมไม่เด่นชัด เมื่อระบบศักดินาในสมัยกรุงศรีอยุธยา ในภาษาอาหอมแทบจะไม่มี คำเรียกที่แตกต่างระหว่างเจ้าฟ้า กับคนธรรมดา ไม่มีคำราชาศัพท์ พิธีกรรมต่างๆ เช่น ราชากิเม็กก์ไม่ได้ยิ่งใหญ่โอลิพาร บ้านหรือวังของ เจ้าฟ้าก็คือเรือนไม้ธรรมดาก็ ซึ่งเรียกว่า “หอหลวง” หรือ “โรงคำ” ไม่ได้มีลักษณะที่เป็นปราสาทราชวังแต่อย่างใด

นโยบายการปกครองอาณาจักรอาหอมของเจ้าเลือกทำฟ้าดำเนิน ไปในทิศทางเดียวกับหลักการปกครองของพระเจ้าอโศกมหาราชของ อินเดีย (ระหว่างปี 273 - 232 ก่อนคริสตศักราช) นั่นคือ “ชัยชนะ ที่แท้จริงหาใช่ชัยชนะในสงครามไม่ หากแต่เป็นชัยชนะเหนือจิตใจ เพื่อนมนุษย์ด้วยกัน” เมื่อเดินทางไปถึงลุ่มน้ำพรมบุตร เจ้า เลือกทำฟ้าได้กล่าวกับชาวพื้นเมืองเผ่าต่างๆ (เพื่อที่สำคัญคือ Moran และ บุราณี - Boranghis) ว่า

“Come and have mutual introduction with us. You are the hosts, the natives of land. We are guests, coming

from up - country. You should introduce us to the local people"

นั่นคือ การแสดงความอ่อนน้อมถ่อมตนต่อผู้เป็นเจ้าของแผ่นดิน ซึ่งทำให้เจ้าเลือกที่มาได้รับการยอมรับจากชาวพื้นเมือง โดยปราศจาก การต่อต้านอย่างรุนแรง นอกจากนั้น กองทัพของเจ้าเลือกที่มาที่ได้อพยพมาจากพรอมเดนประเทคจีนนั้น มีเพียงทหารชายฉกรรจ์ซึ่งได้ทิ้งครอบครัวไว้ข้างหลัง และเมื่อตั้งอาณาจักรใหม่ก็ได้ช่วยพัฒนาพื้นที่เพาะปลูก ทำให้ชาวไร่ชาวนามีความเป็นอยู่อุดมสมบูรณ์ขึ้น เจ้าเลือกที่มาและชายฉกรรจ์เหล่านี้ได้แต่งงานกับสตรีพื้นเมืองและสร้างครอบครัวใหม่ ซึ่งนับเป็นกลยุทธ์ในการหนุนที่เจ้าเลือกที่มาใช้ในการแทรกซึม และปักครองอาณาจักรอาหมัดด้วยความสงบและรุ่งเรืองตลอดมา

ทางด้านศาสนาและความเชื่อ ตลอดระยะเวลา 600 ปี ที่อาณาจักรอาหมัดเจริญรุ่งเรืองชาวไทยอาหมัดไม่ได้รับอิทธิพลความเชื่อจากศาสนาพุทธเลย ในระยะนั้น ชาวไทยอาหมัดมีความเชื่อเรื่องฝีกรรมนูชาบรรพบุรุษและการนูชาธรรมชาติ โดยเชื่อว่าลิ้งของทุกอย่างมีวิญญาณลิงลิตติอยู่ เช่น ในป้ามี "ผีตัน" ในน้ำมี "ผีน้ำ" และบ้านเมืองมี "ผีเมือง" (ภาษาอาหมัด เรียกผีตัน ผีน้ำ และผีเมือง เช่นเดียวกัน) ต่อมาน ชาวอาหมัดรับศาสนาอิสลามเข้ามา จึงมีการนูชาเทพเจ้าตามความเชื่อของศาสนาดังกล่าว ได้แก่ การนูชาพระอินทร์ พระศิวะ พระวิษณุ พระพรหม พระสุริย์ พระจันทร์ พระอุคนี พระลักษมี พระสรัสวดี และพระวิศวกรรม เครื่องการนูชาเทพเจ้าและสังเวยภูตมีตั้งแต่ข้าว เหล้า ไข่ ดอกไม้ ไปจนการนูชาขัยัญด้วยเลือดสัตว์ต่างๆ ได้แก่

นก หมู ไก่ ห่าน เป็ด ลุนช์ วัว และควาย (ยกเว้นแพะ)

พิธีสำคัญพิธีหนึ่งของชาวอาหมัดคือการ “เรียกขวัญ” (ชาวอาหมัดใช้คำว่า “ขวัญ” และ “มิ่ง เช่นเดียวกัน ซึ่งมีความหมายว่า “ชีวิต”) ชาวอาหมัดเชื่อว่าทุกสรรพสิ่งจะมี “ขวัญ” เช่น ขวัญบ้าน ขวัญเมือง ขวัญข้าว เป็นต้น ถ้าขาด “ขวัญ” ก็เหมือนปราสาทจากชีวิตดังนั้น จึงต้องมีพิธี “เรียกขวัญ” กลับคืนมา ทั้งในโอกาสปกติและในยามวิกฤติ หรือหลังวิกฤต พิธีเรียกขวัญนี้ได้ถือปฏิบัติในชนชาติไทยหลายกลุ่ม แม้ในปัจจุบันชาวไทยอาหมัดก็ยังปฏิบัติอยู่ เช่นกัน ผู้ประกอบพิธีกรรมเรียกขวัญ คือ “หมօ” ซึ่งมีหลายตำแหน่งเรียกต่างๆ กันไป เช่น “หมօรู้” “หมօแสง” “หมօลาย” เป็นต้น พิธีกรรมประกอบด้วยการบูชาขวัญข้าวด้วย มาก เหล้า มีการตีกลอง ร้องรำทำเพลง เด็กผู้หญิงชาวไทยอาหมัดแต่งชุดประจำชาติ ถือตะกร้านำขบวนไปยังหนองน้ำ เพื่อกีบขวัญพิช และนำกลับมาเจกจ่ายให้ชาวบ้านเก็บไว้ในถุงข้าว ชาวอาหมัดเชื่อว่า ขวัญข้าวอยู่ในน้ำ ดังนั้น ขวัญพิชที่เก็บได้เหล่านี้จึงเชื่อกันว่าเป็นการเรียกขวัญข้าวกลับคืนมา

อาณาจักรอาหมัดได้เริ่มอ่อนแลงในศตวรรษที่ 18 เนื่องจากระหว่างปี ค.ศ. 1765 - 1795 (พ.ศ. 2308 - 2338) เกิดความไม่สงบเรียบร้อย มีการก่อубฏแยกชิงอำนาจกันเองภายในอาณาจักรประกอบกับเมืองพม่าโดยง่าย กษัตริย์ของอาหมัดได้ไปขอความช่วยเหลือจากอังกฤษ ซึ่งขณะนั้นเข้าไปอยู่ในอินเดียให้ช่วยกอบกู้อาณาจักรอาหมัด ต่อมาในปี ค.ศ. 1824 (พ.ศ. 2367) อังกฤษได้ประกาศสงครามกับพม่า โดยชาวไทยอาหมัดได้ร่วมมือกับอังกฤษขับ

ໄລ່ພໍາອົກໄປໄດ້ສໍາເລົງ ພມາຍືນຍອມໃຫ້ອານາຈັກຮອາໝອຢູ່ໃນຄວາມປັກປອງຂອງອັກຖະແທນ ຕ່ອມາ ເນື່ອອິນເດີຍຕົກເປັນຂອງອັກຖະອັກຖະຈຶ່ງໄດ້ພັນວກອານາຈັກຮອາໝ (ຕ່ອມາແພລງເປັນ “ອ້ລສໍມ”) ເຂົ້າເປັນອານານີຄມຂອງອັກຖະໃນອິນເດີຍ ຕ່ອມາໃນປີ ດ.ສ. 1947 (ພ.ສ. 2490) ອິນເດີຍໄດ້ຮັບເອກະຈາກອັກຖະ ແລະ ໄດ້ປະກາດໃຊ້ຮູ້ຮຽມນູ້ນູ່ປັກປອງຕົນເອງແບບສາຂາຮນຮູ້ສັງຜລໃຫ້ອ້ລສໍມມີສັນຕະເປັນຮູ້ທີ່ຂອງອິນເດີຍຕັ້ງແຕ່ນັ້ນນາ

ຄວາມເລື່ອມໂຮມຂອງອານາຈັກຮອາໝ ປຣາກງູ້ຊັດເຈັນໃນຍຸດທີ່ອາໝອຢູ່ກາຍໃຫ້ການປັກປອງຂອງອັກຖະ ດ້ວຍສພາພທາງກູ້ມີຄາສຕົວທີ່ຮູ້ອ້ລສໍມອຸດມສມນູ່ຮົນດ້ວຍທຣພາກນໍາມັນດົບແລະໜາ ອັກຖະຈຶ່ງເຂົ້າໄປດໍາເນີນຮູ້ກິຈໃນອ້ລສໍມມາກີ່ນີ້ ແລະກີ່ໄດ້ນໍາຫວານປາລ ຊາວເບັງກອລ ແລະຫວາມມຸລສິມເຂົ້າໄປເປັນແຮງງານ ປະກອບກັນໃນໜ່ວຍເວລານັ້ນມີສັງຄຣາມຮ່ວ່າງປາກີສັນຕະວັນຕົກກັບປາກີສັນຕະວັນອົກເຂົ້າໄປໃນຮູ້ອ້ລສໍມມາກີ່ນີ້ຫວາມມຸລສິມເຫຼຳນັ້ນໄດ້ມີທາຫາຄວບຄຸມທາງເຕຣ່ງຮູ້ກິຈເປັນນາຍຖຸນ ແລະເຈົ້າຂອງອຸດສາຫກຮົມຕ່າງໆ ຈນໃນທີ່ສຸດທຳໃຫ້ໝາຍໄທອາໝ ແລະໝາວອ້ລສໍມສ່ວນໃຫ້ຢູ່ໃໝ່ເຫັນປະກອບອາຊີປເກະທຽກຮຽມກລາຍເປັນຜູ້ເຫຼົ່າທີ່ດິນແລະແຮງງານຮັບຈຳງານໄປ

ປັຈຈຸບັນ ຊາວໄທອາໝກລາຍເປັນໜັກລຸ່ມນ້ອຍຂອງສັງຄມອ້ລສໍມ ແລະ ຖຸກຮູ້ນັບອິນເດີຍກຳຫົດໃຫ້ເປັນ “ກລຸ່ມໜັນທີ່ດ້ອຍໂຄກສທາງສັງຄມ” ຮູ້ຮຽມນູ້ນູ່ຂອງອິນເດີຍ ໃຊ້ຄໍາວາ Other Backward Class (OBC) ຊາວໄທອາໝຮູ້ສຶກໄມ່ພອໃຈຕ່ອສັນກພນີ້ ຕ້ອງກາຍກະຮັດບັນສັນກພາພຂອງຕົນແລະຕ້ອງກາຍໃຫ້ຮູ້ນັບລາກລາງໃຫ້ສວັດທິການພິເສດຖາງສັງຄມ

ມາກີ່ນີ້ເຂົ້າ ສວັດທິການທາງການຕຶກຂາ ສາຂາຮນສູ່ ແລະໂຄກສໃນການຮັບຮາຊາກ ເປັນຕົ້ນ ຊາວໄທອາໝມີຄວາມກວດກຸມໃຈໃນປະວັດທິສາສຕົວ ແລະ ຄວາມຮູ່ງເຮືອງຂອງອານາຈັກຂອງຕົນໃນອົດຕື່ ກາຮູ້ກັດໂຄກສທາງສັງຄມຍ່າງທີ່ເປັນຍູ່ໃນປັຈຈຸບັນຈຶ່ງເປັນລິ່ງທີ່ໝາຍໄທອາໝຮັບໄມ້ໄດ້ແລະເປັນຄວາມຂົ້ນໃຈທີ່ພວກເຂົາກຳລັງຮູ້ສຶກຍູ່ໃນເວລານີ້



- Ⓐ ประเทศอะไรที่ตั้งอยู่ในระดับที่สูงสุดในโลก
(ธิเบต ซึ่งในปัจจุบันเป็นมณฑลหนึ่งของสาธารณรัฐประชาชนจีน)
- Ⓐ เทลاؤงยุนผลิตมากที่สุดในโลกที่ประเทศใด
(ประเทศไทย)
- Ⓐ ในปัจจุบันเรือเดินสมุทรลำได้เป็นลำที่ใหญ่ที่สุดในโลก
(เรือคิวินเอลิซาเบธที่ 2 (Queen Elizabeth II) แห่งอังกฤษ มีระวางขับน้ำ 65,863 ตัน ห้องโดยสาร 13 ชั้น จุคนได้ประมาณ 2,050 คน)
- Ⓐ ทะเลอัวร์เป็นทะเลอที่ใหญ่ที่สุดในโลก
(ทะเลจีน มีพื้นที่ประมาณ 31,000,000 ตารางเมตร)
- Ⓐ จตุรัสอะไรได้ชื่อว่าสวยงามที่สุดในโลก
(จตุรัส Place de la concorde ในกรุงปารีส ประเทศไทย)
- Ⓐ ในปัจจุบันทวีปอะไรซึ่งป้าอยู่มากที่สุดในโลก
(ทวีปอาฟริกา)
- Ⓐ น้ำพุธรรมชาติที่สวยงามที่สุดในโลกอยู่ที่ไหน
(ได้แก่ น้ำพุในสวนสาธารณะเยลโลว์สโตน (Yellow Stone Park) ในมลรัฐไวโอมิง สหรัฐอเมริกา)



น้ำผลไม้ น้ำสมุนไพรเพื่อสุขภาพ

ภาวะที่ค่าครองชีพสูงขึ้น ล่งผลให้ทุกคนระมัดระวังการใช้จ่ายมากขึ้น “น้ำผลไม้ - น้ำสมุนไพร” เริ่มกลับมาได้รับความนิยมแทนน้ำอัดลมที่ราคาแพง “ดื่มเพื่อสุขภาพ” จึงกลายเป็นจุดทำเงิน ทำกำไรได้ไม่น้อย และสูตรน้ำผลไม้ - น้ำสมุนไพร ต่อไปนี้ก็เป็นสูตรทำเงินได้ทั้งล้วน

“น้ำสมุนไพรพร้อมดื่ม”

ส่วนผสม	น้ำ	2	ลิตร
ใบอบเชย	20	กรัม	
มะขามสด	70	กรัม	
ดอกอัญชัญ	30	กรัม	

น้ำมะเพือง	30	กรัม
น้ำตาล	250	กรัม
วิธีทำ	ล้างส่วนผสมทุกอย่างให้สะอาด ต้มในอบเชย ในน้ำเดือดจนมีกลิ่นหอม ใส่มะขามสด ดอกอัญชัญ เติมน้ำตาล น้ำมะเพือง ต้มให้เดือด กรองด้วยผ้าขาวบาง บรรจุขวดนำไปแช่ให้เย็น	
	ต้องการข้อมูลเพิ่มเติม สอบถามได้ที่ สถานีทดลองพืชสวน ห้างฉัตร จังหวัดลำปาง โทรศัพท์ (054) 218 - 225, 230 - 296-7	
“น้ำดอกอัญชัน”	กลุ่มสตรีหลักสอง	
ส่วนผสม	ดอกอัญชันสด	2.5 กิโลกรัม
	น้ำสะอาด	25 กิโลกรัม
	น้ำตาลทรายขาว	5 กิโลกรัม
มะนาว	25 ลูก (คันเนาแต่น้ำ)	
เกลือไอโอดีน	5 ช้อนโต๊ะ	
วิธีทำ	ล้างดอกอัญชันแล้วนำไปต้ม คันแล้วกรอง ด้วยผ้าขาวบางเอาน้ำ นำไปต้มจนเดือดครอยตักฟองทิ้ง เติมน้ำตาล เกลือ น้ำมะนาว กรองอีกครั้งหนึ่งก่อนบรรจุขวด	
	ข้อมูลเพิ่มเติม ติดต่อกลุ่มสตรีหลักสอง 18 หมู่ 2 ตำบลหลัก สอง อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร 74120 โทรศัพท์ (034) 481- 555 , 48 1-444 , 482-560	

“น้ำสับปะรด - มะขาม - แมงลักษ์”

สูตรของ “กลุ่มแม่บ้านแปรรูปอุตสาหกรรมในครัวเรือนบ้านผัง

36” จังหวัดสตูล

“น้ำสับปะรด”

ส่วนผสม	น้ำสับปะรดคัน	240 กรัม
	น้ำเชื่อม	15 กรัม
	เกลือไอโอดีน	2 กรัม

วิธีทำ ปอกเปลือกสับปะรดล้างน้ำทันเป็นชิ้นเล็กๆ
คันเนาแต่น้ำนำมารองด้วยผ้าขาวบาง ใส่น้ำเชื่อม เกลือไอโอดีน
คนให้เข้ากัน

“น้ำมะขาม”

ส่วนผสม	เนื้อมะขามแก่จัด	20 กรัม
	น้ำเชื่อม	30 กรัม
	เกลือไอโอดีน	2 กรัม
	น้ำสะอาด	240 กรัม

วิธีทำ นำมะขามไปลวกในน้ำเดือด แกะเอาน้ำออก
มะขามนำไปต้มกับน้ำสะอาดจนเดือดอีกครั้ง เติมน้ำเชื่อม เกลือไอโอดีน
คนให้เข้ากัน

“น้ำเม็ดแมงลักษ์”

ส่วนผสม	เม็ดแมงลักษ์	5 กรัม
	น้ำ	200 กรัม
	น้ำตาลทราย	15 กรัม

วิธีทำ นำเม็ดแมงลักใส่ภาชนะที่ความร้อน เติมน้ำร้อน(หรือน้ำเย็นก็ได้) ลงไปคนให้เข้ากัน พักไว้จนเม็ดแมงลักพองเติมน้ำตาลแล้วขูดสูตร เพิ่ม - ลด ความหวานตามชอบ

รายละเอียดเพิ่มเติมติดต่อได้ที่ รพช. จังหวัดสตูล โทรศัพท์ (074) 722 -295-6

“น้ำตะไคร้ - น้ำขิง” แมกนิเมือง

ส่วนผสม	ตะไคร้ตากแห้ง	1 กิโลกรัม
	น้ำตาลทราย	14.6 กิโลกรัม
	น้ำ	84.4 ลิตร

วิธีทำ นำไปตะไคร้มาหั่นยาวย 5 เซนติเมตร แซในน้ำด่างทับทิม ประมาณ 10 นาที ล้างน้ำอีกครั้ง แล้วนำไปตากแดดให้แห้งสนิท ประมาณ 2 วัน จนเปลี่ยนจากสีเขียวเป็นสีน้ำตาลแดง นำตะไคร้มาคั่วในกระทะด้วยไฟอ่อนให้ใบเปลี่ยนเป็นสีเหลือง นำหม้อมาตั้งน้ำให้เดือด ใส่ตะไคร้คั่วลงในหม้อพร้อมกับน้ำตาลทราย ใช้เวลาต้มต่อนาน 30 นาที

“น้ำขิง”

ส่วนผสม	ขิงสดอ่อนปอกเปลือก	10 กิโลกรัม
	น้ำตาลทราย	14.6 กิโลกรัม
	น้ำ	74.4 ลิตร

วิธีทำ ปอกเปลือกขิงล้างน้ำ ทุบพอแตก ตั้งน้ำให้เดือด นำลงต้มพร้อมไวน้ำตาลลงไปต้มนาน 40 - 45 นาที ทิ้งน้ำขิง

- น้ำตะไคร้ เมื่อต้มเสร็จแล้วให้กรองด้วยผ้าขาวบาง ตั้งทิ้งไว้ 30 นาที ให้ตกตะกอน ตักแต่น้ำใส่บรรจุขวด

สอบถามเพิ่มเติมหรือสั่งซื้อน้ำ ติดต่อได้ที่ แมกนิเมือง 215 หมู่ 3 ตำบลบ้านแปง อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี โทรศัพท์ (036) 599-203

“น้ำมะม่วง”

ดื่มได้สารพัดประโยชน์

ส่วนผสม	น้ำมะม่วงคัน	1 ถ้วยตวง
	น้ำต้มสุกเย็นแล้ว	3 ถ้วยตวง
	น้ำตาลทรายขาว	1 ถ้วยตวง
	น้ำตาลทรายแดง	1/2 ถ้วยตวง
	เกลือ	1 ช้อนชา

วิธีทำ เลือกใช้มะม่วงเปลือกเปลือกเฉพาะเป็นชิ้นแข็งน้ำเงินๆ นำเข้าเครื่องบดแยกกาก คั้นน้ำกรองด้วยผ้าขาวบาง น้ำที่ได้ผสมกับน้ำ เกลือ น้ำตาล คนให้เข้ากัน เทใส่หม้อเคลือบตั้งต้มด้วยไฟกลาง คนไปเรื่อยๆ จนเดือด ยกลงบรรจุขวดเก็บไว้เป็น“หัวเชื้อน้ำมะม่วง”

วิธีผสมดื่มหรือขาย มี 3 แบบ คือ ใส่น้ำแข็ง ใช้หัวเชื้อน้ำมะม่วง 1 ส่วน ต่อน้ำสุก 3 ส่วน เติมน้ำแข็งตามชอบ, ไม่ใส่น้ำแข็ง ใช้หัวเชื้อ 1 ส่วนต่อน้ำสุก 4 ส่วน แซ่บเป็นดื่มได้ทันที, ทำน้ำปั่นใช้หัวเชื้อน้ำมะม่วง 1 ส่วน น้ำสุก 2 ส่วน น้ำแข็ง 1 ส่วน ใส่เครื่องปั่นปรุงด้วยน้ำเชื่อมและเกลือ เพิ่มรสตามชอบ

“น้ำวันวานทางจะระเบ้”

ส่วนผสม	น้ำ	10	ลิตร
	เนื้อวันวานทางจะระเบ้	1.5	กิโลกรัม
	น้ำตาลทราย	1	กิโลกรัม
	ใบเตย	4	ใบ

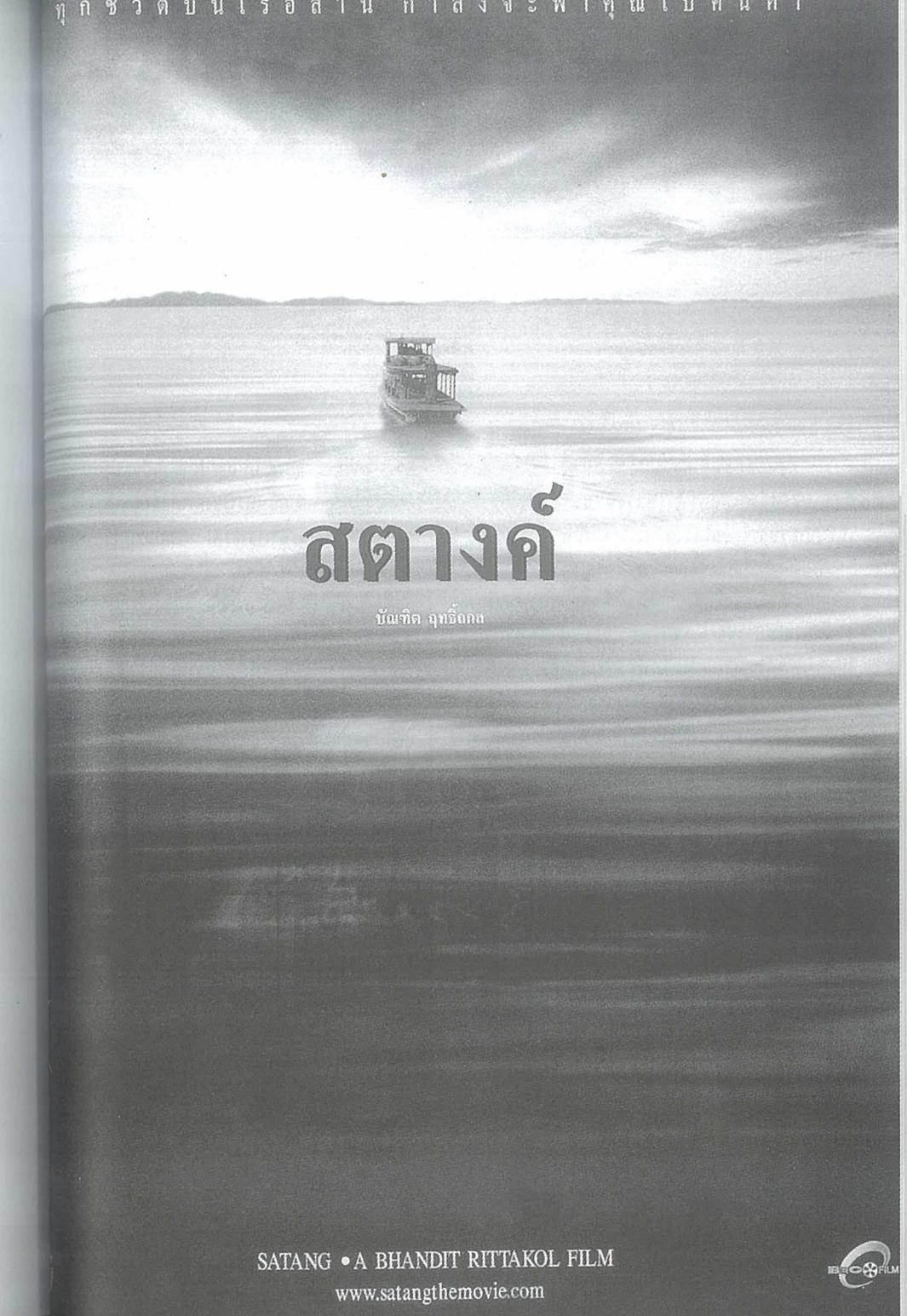
วิธีทำ ล้างวันฯ ใหสะอาด หั่นเป็นท่อนยาว 3 นิ้ว แซ่น้ำทึบไว้ 1 ชั่วโมงให้ยางออกหมด ปอกเปลือกเหลือแต่วุ้น หั่น เป็นชิ้นลีบเลี่ยมลูกเต่าเล็กๆ ต้มน้ำสะอาดพร้อมใบเตยทุบแหลก 4 ใบ จนมีสีและกลิ่นจึงตักออก ใส่วุ้นวันวานทางจะระเบ้ลงไป เติมน้ำตาลทราย ทึบไว้ให้เดือดอีก 5 นาทีให้น้ำตาลเข้าเนื้อวัน ปิดไฟตั้งทิ้งไว้

พออุ่น ๆ แล้วบรรจุขวดแช่ตู้เย็น

ข้อมูลเพิ่มเติมติดต่อโรงเรียนบ้านเขนาบายศรี จังหวัดชลบุรี
โทรศัพท์ (038) 722-228 , (01) - 810-4624

การบรรจุขวดน้ำผลไม้ - น้ำสมุนไพรทุกสูตรนี้ต้องทำขณะที่ยังร้อน แล้วนำไปแช่เย็นทันทีเพื่อ防止เชื้อจุลินทรีย์ เรียกว่ากระบวนการ “พาล เจอร์ไรส์” ไม่เจือสี สารกันบูด คงคุณค่าของน้ำสมุนไพร-น้ำผลไม้สด

จาก น.ส.พ. เดลินิวส์ 28 มีนาคม 2543





ສຕາງຄໍ

ກົດຕັດສັດຕິ ກລອມວົດຕີ

ກອງຂໍ້ອຍຄນ້າຍ່ວນປັດທຸນນັກ
ຊົ່ງຮອດຂຶ້ວຈາກເຫດກາຮັບໃນຄໍ້ານັ້ນແລະ
ເປັນຜູ້ນ້ານັ້ນຂົວທີ່ປັດໄດ້ປິ່ງອ່ນໄວໃນທ່ອງແພ
ຂອງປະການໜ້າງໜ້ານີ້ ຖຸກພຍນີ້ທີ່ພ້ອມດ້ວຍໂສດ
ແລະນຸ່ມາຫາກວຸນສົນທີ່ເປັນຜູ້ວ່ານຸ້ມ້ເຫັນຄາມລ່າເພື່ອດັກນາກທີ່ເຊື່ອນ
ຮນນັກຕະແລກມາຍີ້ທີ່ຈ່າກອງຍ້ອຍ ກອງຂໍ້ອຍຈຶ່ງນີ້ມາຊ່ອຕ້ວ
ໃນຕຽກໂຮງເຈີນເນັ້ນເຫັນທີ່ນີ້ ທ່ານໃຫ້ໆເຖິງດ້ວຍພັດປະການ
ຮ້າງທີ່ເຊື່ອນຮນນັກຕະແລກມາຍີ້ທີ່ນີ້ ທ່ານໃຫ້ໆເຖິງດ້ວຍພັດປະການ
ຮ້າງທີ່ເຊື່ອນຮນນັກຕະແລກມາຍີ້ທີ່ນີ້ ອາທິ
ຮະນີ້ ພັດການໝາຍເຄື່ອງກະປົງນີ້ທີ່ໄຟເຄຫຍາຂອງໄວໄດ້ເລີຍ ຈ່າວສ
ເຂົ້າອ່ອງໂຮງພິນແລະຮ້ານເຂົ້າໜັງເສີ່ມຜູ້ເຫັນແດກຕົວ ນາທ ບ້າຮາກການ
ຈັດວາຜູ້ໄລມາກີ່ຈຶ່ງເຂົ້າທ້ອງອຸ້ກັບສົນທີ່ ເນື່ສາວທ້ອງແກ່
ເລື່ອຍ ເຂົ້າອ່ອງວຳການແພັນແລະຂອງຫ່າໜ່າເຖິງໃນຕຽກໂຮງເຈ
ຕຽກ ຈົດກຣາຍໄກເປົ້າພິສົມຂໍກາວດັບພາບເປົ້າຂອງຂອງນຸ່ມຍໍ
ໄຟສັນໃຈໄລ ໂຮມ ຜູ້ເຫັນເສົ່າກັ້ວ່າການຮັກການເຈັນ ຄຽວຮັນ
ຄຽດການກັນຕົວກວາງທີ່ປ້າຍໜັກກະເສາກະແສ ໂຮຈົນ ອົດຕ່ານຸ່ມ
ສັກຄນແລະຄຽດສອນເລື່ອກັບຜູ້ການຈາກສົງຄາມພ້ອມດ້ວຍກວາງ
ຂວັງຄາ ອຸ້ລັກຫອງໂຮຈົນທີ່ຕ້ອງ
ຜົນຂຶ້ວມາເປັນໂສເກີຍໃນຕຽກ
ເລື້ອກ ຖ້າແກ່ນ້ຳນັ້ນກາ ສາວຜູ້ດັກຍາດ



ທີ່ງທຽນ ແລະປ່າລີ່ ຜູ້ເປັນຮຽນ ຮວມທັງ ຈົ່ນ
ຫາຍ້າພະວະສົງຄາມແລະສູ່ມູເສີ່ມຄອນກ່ຽວໄປ
ຮ່າງສົງຄາມ ບຽນຄາວຄວອໄງເຊື່ອເຫັນ
ພ້ອມດ້ວຍ ເຖິງແກ້ ດັບຕີເຈົ້າອອງຕຽກ

ຜູ້ໜ້າເລີດກັນ ບຸຮີ ລູກສູນຄຸນສົນທີ່ ຈຶ່ງໄດ້ວ່າຈຳແລະອໍາພີເຊື່ອ¹
ພ້ອມກັນຈຳເຮົາພ້ອມດ້ວຍຫມູແດງ ລູກສາວເພື່ອຄົດເຖິງ
ໂຄມືກອງຂອບເປົນຜູ້ໜ້າກາງອອກຕານາແພຂອປະການທີ່ເຊື່ອນ
ຮນນັກຕົວກັນໂດຍຫັນທີ່ ຈຶ່ງໃນຂະແໜ້ນພົກຂອງພຍනັດ ໂໂດແລະ
ນຸ່ມາແບນດາມລ່າກອງຍ້ອຍແລະຕິດຕາມນຽມຄາວຄວອໄງເຈ
ທີ່ວ່ອງເຮັດເຫັນກັນ

ກາຣເດີນການເຕັມປັດວັດຄວາມຍາກລ່ານາກ ກາຣເຫື່ງຝັ້ນ
ແລະຄວາມບັດແຍ້ງໃນຮ່າງວັດກັນ ລາຄຸດເຫັນຈອກຫາຍຸດເຫຼືອການ
ຂະບະທີ່ອີກຫາຍຸດເນີ່ມເວື່ອນຽວ່າ ແນວເຈັນຈະເປັນຍອດປາການ
ແຕ່ກາຣ໌ທີ່ສາມາດຄໍາວັງຊື່ວິຫຍຼວງໄດ້ຍ່າງນີ້ຄວາມສຸກິ່ນ ຈະເປັນສິ່ງທີ່
ເພີ່ມພອດແລ້ວ ແພວ່ງຫຼັງນັ້ນດູກຄາມເຈອ່ອຫາຍຸດໄດ້ເຫັນກາດ້ວນ
ສູ່ຕຽກໂຮງເຈດ້ວຍຄວາມຊຸ່ມ ອື່ມເອີນໄຟໃນສິ່ງທີ່ໄດ້ຮັບຈາກກາເທິກາ
ແລະກາຣ໌ໃຫ້ວິຫຍຼວງສັ້ນ ၅ ວ່ານ້ານັ້ນ
ຮ່າງທີ່ຈະມີກັນ ຮວມທັງຈາກຄວາມ
ສັນພັນທີ່ໃໝ່ ၅ ທີ່ເກີດຈັ້ນຮ່າງວັດກັນດ້ວຍ

ນໍາແສດງໂດຍ

ເຈນຄູາກຣັນ ໂພດີ, ປັດຮັບ ເປົ່າກັນທີ່,
ຄຽມມູ ມະກົດຈຳຈັງ, ຂັປສ ສີສຸຂະ,
ຈິນຕາ ສຸຫັພັນ, ສະຫັງທີ່ ຂາດວີ
ດ້ານກັນການແສດງໂດຍ ນັພກີຕ ຖຸກຂົອດ

ກຳລັບມາທັກທາຍກັນເໜືອນເຂັ້ນແຍ່ ທ່ານຜູ້ອ່ານຫລາຍທ່ານຄົງຈະໄດ້
ອ່ານເກີຍກັບເຮືອງ “ສຕັງເຫັນ” ແລະ “ຍຸວັນທຫරາ” ທີ່ພມເຂື່ອນລົງໄປ
ກ່ອນໜ້ານີ້ ທັ້ງທີ່ຄວາມຕັ້ງໃຈຂອງພມແລ້ວ ມີໄດ້ປະສົງຈະດັ່ງຕົນເປັນນັກວິ
ພາກຊີວິຈາຣົນກາພຍນັດແຕ່ອ່າຍ່າງໃດ ທາກແຕ່ບັງເອຸນມີປະເທັນທີ່ໄດ້ຈາກ
ກາພຍນັດແລະເຫັນວ່ານ່າສົນໃຈແລະນ່າຈະເປັນປະໂຍ້ນກີ່ເລີນນຳມາເລຳສູ່ກັນພິ່ງ
ມາຄຣາວນີ້ໄດ້ມີໂຄກສູດໜັງໄທຢູ່ເງົາເລັກສູນ (ນ ປັຈຸບັນ) ຄືວິເຮືອງ
“ສຕັງຄໍ” ພມກີ່ເຫັນ (ອົກແລ້ວ) ວ່າ ມີຫລາກຫລາຍປະເທັນທີ່ຄວານນຳມາແລກ
ເປັນຍືນກັນ

ພລື້ອຕ້ອງໜັງອີງຈາກເຮືອງຈົງ ພມກີ່ໄມ້ຮູ້ວ່າ ຕອນນີ້ໜັງໄທຢ່າຍ
ເຮືອງພຍາຍາມນໍາເອາເຮືອງຈົງມາສ້າງກັນ ທີ່ຈະເປັນພະວິວວ່າສ້າງ
ງ່າຍໄມ້ຕ້ອງຄືດມາກ ແຕ່ “ສຕັງຄໍ” ເຄົາໂຄຮງເຮືອງມານິດເດີຍວ ຄືວິ ຍ້ອນໄປ

สมัยปลายฯ สมครามโลกครั้งที่สอง ประเทคโนโลยีประสนับปัญหาข้าวยากหมากแพง เงินทองฝีดเคือง ไม่มีหมุนเวียนอย่างเพียงพอในตลาดรัฐบาลไทยยุคนั้นซึ่งเป็นพันธมิตรกับญี่ปุ่นได้สั่งพิมพ์ธนบัตรเพื่อนำมาใช้ภายในประเทศ เชือใหมครับ เกิดการปล้น อุ ผสมใช้คำพิธหรือเปล่า นี่ เอาเป็นว่า ระหว่างขนส่งธนบัตรทางรถไปกรุงเทพฯ ก็มีมือ (เท้า) ดี ถีบลังใส่ธนบัตรลงข้างทาง เพื่อหวังเอาไปใช้ส่วนตัว นี้เป็นวีรกรรมหลักอย่างหนึ่งของขบวนการไทยถูกจากหลายครั้งที่ได้กระทำในช่วงสมครามครั้งนั้น จุดเริ่มต้นของหนังที่เป็นเรื่องจริงมีเพียงแค่ตรงนี้

ขออนุญาตพาท่านผู้อ่านเข้าสู่บรรยากาศของหนังได้เลย ณ บัดนี้ เกิดการหักหลังกันระหว่างผู้ร้ายในเรื่อง ซึ่งผมเห็นว่าเป็นเรื่องปกติ เพราะขึ้นเชื่อว่าโจรสิ่งจะโกรก กักหลังกันอยู่แล้ว คนดีๆ ที่ไหนเข้าก็ไม่ทำกันหรอก ว่าไหมท่านผู้ทรงเกียรติทั้งหลาย และแล้วการไล่ล่าทางธนบัตรก็เริ่มขึ้น เปื้องแรกก็พัวพันกันเดคันกลุ่มเล็ก แต่เมื่อเรื่องราวดูรุ่งเรือง กันออกไป จากปากต่อปากคนเพียงสองสามคน กลายเป็นลิบได้ในพริบตา ทั้งที่ก็ได้มีการขอร้องกันแล้วว่า อย่าไปบอกใครนะ แต่เชื่อผมเด็ดครับ เรื่องอะไรก็แล้วแต่ ยิ่งบอกว่าอย่าบอกใคร มันยิ่งบอกกัน

ประเด็นที่ผมได้เห็นจากหนังก็คือ ในสังคมนี้มีบุคคลแตกต่างกันออกไป แต่อย่างน้อย ยอดปราบนาร่วมกันก็คือ ความร่วมมือ ไม่ต้องเอาเป็นร้อยล้าน พันล้านนะครับ เพราะคำว่า รายของแต่ละคนย่อมไม่เท่ากันแน่นอน และถ้าไม่รู้จักพอเข้าเรียกว่า โลก และนั่นคือป้อเกิดแห่งเรื่องร้ายๆ ตามมา เช่น เมื่อไม่มีก็ต้องโกรกต้องปล้น แหนความพอดี นี่หากันนะครับ

ขบวนการตามหาเงินก็เริ่มขึ้นโดยมีสมาชิกผู้อาชญาอยู่ในตระกูลเจแห่งหนึ่งซึ่งมีทั้งคุณหมู่ แป๊ะชายกาแฟ ข้าราชการชั้นจัตวา ครูเซลล์แม่น ๆ ฯ ยังมีอิทธิพลคนและก็ทำให้พวกหนึ่งอยู่ในการจดจำ เพราะตัวละครเยอะมาก

ระหว่างที่ดันดันหากันไปก็จะมีเรื่องราวต่างๆ เข้าแทรก เพื่อให้เห็นถึงอุปนิสัยของตัวละคร ซึ่งผู้สร้างมุ่งหวังให้เป็นตัวแทนของคนที่หลักหลายในสังคม อย่างไรก็แล้วแต่สิ่งเดียวที่มืออยู่ร่วมกันเห็นจะเป็นความโลก ความอยากได้ครึ่มตามเหตุผลและความจำเป็นของแต่ละบุคคล เช่น ข้าราชการผู้น้อยซึ่งเมียห้องแก่เห็นว่า อยู่ไปอย่างนี้ก็ดักดานไปจนตาย สู้หางเงินไว้มากๆ ดีกว่า ครูต่องงาน (พระโรงเรียนปิดช่วงสงคราม) อยากได้เงินไปรักษาเมียที่เจ็บหนัก แม้กระทั้งเจ้าของห้องเช่าในตระกูลทั้งที่มีเงินอยู่มากแต่ไม่ว่ายอยากได้อีก เสือ... คนหนุ่มคน

กระทั้งขบวนการล่าเงินได้พบกับเป้าหมายตามคำบอกเล่าโดยบังเอิญ นั่นคือ แพชลประทาน ที่ผู้ร้ายในตอนต้นเอาลังไสเงินไปซ่อนเอาไว้ สุภาษิตไทยว่า พบไม่งามเมื่อยามหวานบิน น่าจะกล้องแกล้มมาใช้ในกรณีนี้ได้ แม้ว่า จะไม่ตรงความหมายมากนัก เนื่องจาก ธนบัตรทั้งหมดที่ซ่อนเอาไว้ใต้แพชลประทานนั้นมันแซอยู่ในน้ำเป็นปี๗ จนมีสภาพเปื่อยยุ่ย เอาไปใช้ไม่ได้แน่นอน ก่อนที่ความผิดหวังจะครอบงำทุกคนจนทำให้คนดูเคร้าไปด้วย ก็เกิดมีสตางค์หรือญูร่วงลงมาจากฝาเพดานของแพชลประทานหลังนั้น ที่ร่วงลงมาไม่ใช่แค่หรือญูสองหรือญูแต่เป็นหมีน์เป็นแสน จากความตั้งใจจะได้ธนบัตรกลับมาได้เป็นหรือญูแทน ก็นั่นว่าไม่เสียเที่ยวเท่าใดนัก

เจ้าหรือญูสตางค์จำนวนมากๆ ที่ว่านี้ไม่ได้ร่วงมาจากฝาหรือ

เหວดที่ไหนเอามาโดย แต่เป็นสตางค์ที่ผู้รับใช้ซึ่งจังรักกัดกับเจ้านาย ของตัวแอบยกยอกมาจากหลวงเพื่อเอามาให้นาย ลิงที่ได้ตอบ แทนคือ คำพูดดูถูกกว่า ไอ้โง่ ทาสผู้ซื้อสัตย์แต่นายไม่เห็นความดีก็เลยหอบ เหวี่ยญสตางค์ไปเก็บไว้ คนแบบเจ้ายนี้ดูแล้วน่าจะมีเยอะในลังคม บุชาเปลือกในปัจจุบัน ชนบัตรกับเหวี่ยญสตางค์มันต่างกันตรงไหน ใน เมื่อใช้ชาระหนี้ได้ตามกฎหมายเหมือนๆ กัน อย่างว่า คนเรามักมอง ข้ามลิงเล็กๆ น้อยๆ เพราะเห็นว่าด้อยค่า แต่ขอโทษ มหาสมุทรกว้าง ใหญ่ก็เกิดจากหยดน้ำเล็กนับล้านๆ หยดนิใช่หรือ ว่าเข้านั้น

ด้วยความสงสัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ว่าข้อเท็จจริงในอดีตเป็นอย่างไร ผอมจึงต้องขอความรู้จากพ่อ และพ่อก็ไม่เคยทำให้ผอมต้องผิดหวัง ผอมได้รู้จักกับ “เล้ง ท่าจาง” ซึ่งไม่มีตัวตน แปลว่าอะไร รอเดียครับ จะ เฉลยให้ฟัง

ขบวนการไทยถือได้สร้างผลงานถือลังชนบัตรลงจากรถไฟที่ ท่าจาง นครศรีธรรมราชครับ พอลังแตก คนก็แตกอือ เพราแม่นคือ ชน บัตรพิมพ์มาใหม่เลย แต่ปัญหาคือ ชนบัตรทั้งหมดเพิ่งส่งมาจาก โรงพิมพ์ ยังไม่มีลายเซ็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ซึ่งในสมัยนั้น คือ นายเล้ง ศรีสมวงศ์ แต่เรื่องเด่นนี้ไม่ใช่ปัญหาหารอกครับ เพราคน แabet นครศรีฯ لامถึงบ้านดอน สุราษฎร์ธานี (รวมฟ่องด้วยมั้ง) ต่าง ขมีขมั่นฝึกลายเซ็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังกันจนไม่เป็นอัน ทำอย่างอื่น และนี่เป็นที่มาของชื่อ “เล้ง ท่าจาง” ไปครับ

เรื่องเก่าๆ ที่เราไม่เคยรู้ไม่เคยได้ยินจากตำราเล่มไหนไม่ได้ แปลว่าไม่มีเรื่องนั้นๆ เกิดขึ้นนะครับ ในการนี้ ผอมได้รับรู้ขึ้นอีกหนึ่งเรื่อง จากปากของพ่อ น้องๆ ครับหากคิดจะหาความรู้จากแต่ตำราหรือจาก

โรงเรียนเท่านั้นคงไม่พอ มังครับ แหล่งความรู้ที่ดีที่สุดที่ไม่ต้องขวนขวย อยู่ใกล้ตัวเรานี่เอง ไม่จำเป็นต้องเป็นวิชาการหรือเรื่องอะไรที่มันเกินตัว แค่เรื่องราวหรือตำนานที่เกิดขึ้นในอดีตลักษณะเรื่องก็ช่วยให้เราได้รับรู้ และเข้าใจความเป็นมาได้เป็นอย่างดี เชือเดียครับว่า อย่ามองข้ามหรือ บังอาจนึกว่าพ่อแม่ไม่รู้เรื่องหรอก ของดีไม่ได้อยู่ที่ไหนอยู่ที่บ้านเรา นี่เอง ไม่เชื่อลองคุยกับพ่อแม่ของคุณลูกครับ

“พ่อขอตั้งค์หน่อย” ไม่ใช่เสียงผมนະครับ แต่เป็นเจ้าตัวน้อยที่ บ้าน แล้วนี่แหละให้เป็นเหวี่ยญหรือชนบัตรดีล่ะ?



- ⓐ กล้องดูดาวที่ใหญ่ที่สุดในโลกอยู่ที่ไหน
(กล้องดูดาวเซลเลสโคป อุปกรณ์หอดูดาวบนยอดเขาปาโลมาเร Mount Palomar รัฐแคลิฟอร์เนีย สหรัฐอเมริกา เลนส์ขยายของกล้องมีเลนส์คูณย์กาง 200 นิ้ว)
- ⓑ เป็นใหญ่ส่งครามที่ใหญ่ที่สุดในโลกได้แก่ปีนอะไร
(ปีนกุสตาฟเกชี ของเยอรมัน สร้างขึ้นใช้ในสังคมโลกครั้งที่ 2 มีลำกลองยาว 1,344 นิ้ว ปากกระบอกกว้าง 31 นิ้ว กระสุนนัดหนึ่งน้ำหนัก 8 ตัน)
- ⓒ นกอะไรที่ได้ชื่อว่ามีตาไวเห็นได้ไกลมากที่สุดในโลก
(นกแร้ง)
- ⓓ งูอะไรได้ชื่อว่าเป็นงูที่ดุร้ายที่สุดในโลก
(งูจงอาง)
- ⓔ สะพานที่ยาวที่สุดในโลกได้แก่สะพานอะไร
(สะพานคีย์เวสต์エ็กซ์เทนชัน (Key West Extension ในรัฐฟลอริดา สหรัฐอเมริกา ยาวถึง 17.2 กิโลเมตร)
- ⓕ นกอะไรตัวเล็กที่สุดในโลก
(นกย้มนิ้ง)
- ⓖ ประเทศอะไรที่ประกอบด้วยเกาะจำนวนมากที่สุด
(ประเทศฟิลิปปินส์ ประกอบด้วยเกาะมากกว่า 7,000 เกาะ)



มองย้อนหลัง เมื่อ 25 ปีก่อน

เกษม ศรีสัมพันธ์

เมื่อต้นเดือนนี้นิตยสารนิวสวีคได้มีบทความพิเศษ เล่าถ่ายทอดถึงเหตุการณ์เมื่อสังคมเวียดนามยุติโดยนគิจชัยในวันที่ 30 เมษายน 2518 เมื่อผู้คนอ่านบทความนี้แล้วเกิดความรู้สึกในใจสองประการ ประการแรกเรื่องนี้เกิดขึ้นเมื่อ 25 ปีมาแล้ว แต่คนรุ่นพมัยจะจำเรื่องอเมริกันแพสสังคมเวียดนามได้เหมือนเพียงเกิดขึ้นเมื่อ 5-6 ปีมานี้เอง

ประการที่สอง บทความในนิตยสารนิวสวีคได้เล่าถึงความชุลมุนเมื่อวันที่ใช่ยุติโดยนគิจชัยทำให้พมหวานคิดขึ้นได้ว่า เมื่อตอนสังคมเวียดนามยุติลงเมื่อ 25 ปีก่อนนั้น คอมมูนิวนิวในของรัฐบาลไทยเรามายังนั้นเหมือนกัน!

ตอนนั้นท่านอาจารย์ ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช เป็นนายกรัฐมนตรี

พมเป็นรองเลขาธิการนายกรัฐมนตรีฝ่ายการเมือง นั่งทำงานอยู่ในทำเนียบ พมได้ติดสอยห้อยตามท่านนายกรัฐมนตรีสมัยนั้นไปในที่ต่างๆ ได้อย่างใกล้ชิด ได้ยินได้เห็นที่ท่านพูดท่านทำในที่ต่างๆ นอกจากนี้ท่านอาจารย์คึกฤทธิ์ยังประพูดกับพมในเรื่องเหตุการณ์ต่างๆ อีกด้วย จึงนับว่าพมได้รู้ได้เห็นอย่างใกล้ชิดถึงเหตุการณ์ทางฝ่ายไทยเมื่อสังคมเวียดนามยุติเมื่อ 25 ปีก่อน พมจึงควรจะบันทึกเรื่องราวในหัวเลี้ยวหัวต่อของประวัติศาสตร์ยุคนี้ไว้เป็นหลักฐาน

พมเขียนเรื่องนี้จากความทรงจำ พมไม่มีเวลาตรวจสอบรายละเอียดของเรื่องราวได้ เช่น วันเดือนปีที่เกิดเหตุการณ์นั้น และเรื่องที่เขียนนี้เป็นจากมุมที่พมได้เห็นได้ยินและได้รู้ เหตุการณ์ตอนนั้นย่อมมีรายละเอียดของ การดูเหตุการณ์จากมุมต่างกันย่อมเห็นภาพต่างกันเป็นธรรมดา ประการสำคัญอีกเรื่องหนึ่งก็คือ เวลาได้ผ่านไปแล้ว 25 ปี นานพอที่จะพูดถึงเรื่องราวครั้งนั้นกันได้อย่างตรงไปตรงมา

ก่อนอื่นต้องพูดถึงบรรยากาศของการเมืองระหว่างประเทศในยุคสมัยนั้น ช่วงเวลาที่สังคมเวียดนามยุติลงคือ พ.ศ. 2518 ยังเป็นยุคสังคมเย็นระหว่างฝ่ายโลกลเสรีและโลกคอมมิวนิสต์ ไทยเราผูกพันกับสหรัฐอเมริกาอย่างใกล้ชิด สหรัฐฯ มีฐานทัพหลายแห่งในประเทศไทย ซึ่งอเมริกาใช้เป็นฐานกำลังสำคัญในการทำสังคมในเวียดนาม

ไทยเรานับว่ามีบทบาทไม่ใช่น้อยในสังคมเวียดนาม ลาว และเขมร ในเวียดนามเรากลัง Kong กำลังไปร่วมรบอย่างเปิดเผย ในลาว และในกัมพูชาเราก็มีกองกำลังทหารไทยแห่งเข้าไปทำการสู้รบกับฝ่ายคอมมิวนิสต์อย่างไม่เปิดเผยอีกเช่นกัน

การที่ทหารอเมริกันหลังไฟลเข้ามาอยู่ตามฐานทัพต่างๆ ในบ้าน

เราประกอบทั้งเมืองไทยยังเป็นที่พักผ่อนระหว่างรบของทหารอเมริกันในเวียดนามอีกด้วย ได้สร้างป้อมทางลังคอมไว้มีชื่อน้อย อย่างเช่นตามบริเวณฐานทัพอเมริกันต่างๆ ที่อู่ตะเภา อุดรธานี อุบลราชธานี โศรัชและที่ดาคลี (นครสวรรค์) มีหมูงไทยจำนวนมากเป็น “เมียเช่า” ของทหารอเมริกัน เป็นต้น

สรุปแล้วไทยเรามีฐานน้อยกวายังไงให้การครอบงำของสหรัฐอเมริกาเกือบลื้นเชิง ทั้งในการทางทหาร การต่างประเทศ และในทางเศรษฐกิจและสังคม!

ที่ต้องนำเรื่องนี้มากล่าวในที่นี้ก็ เพราะเมื่อมองย้อนกลับไปเมื่อ 25 ปีก่อนจนมาถึงทุกวันนี้ เราชวนไทยได้ลดแออัดของอิทธิพลอเมริกันออกไปได้ไกลที่เดียว! การลื้นสุดของสังคมเวียดนามและการดำเนินการต่างๆ ของรัฐบาลท่านอาจารย์คึกฤทธิ์ ในปีพ.ศ. 2518 นั้นนับว่าเป็นจุดเริ่มต้นที่ไทยสามารถตีด้วยกันอย่าง แลและลดอิทธิพลของอเมริกันที่ครอบงำเราอยู่ในยุคสังคมเวียดนามได้เป็นครั้งแรก

อันที่จริงเมื่อปี 2518 นั้น ไทยเรามีเงื่อนไขภายในประเทศหลายประการ ที่ทำให้เรามีความพร้อมที่จะรับมือและปรับตัวกับความกดดันและความเปลี่ยนแปลงอันเกิดจากการลื้นสุดของสังคมเวียดนามได้ พมจะได้กล่าวถึงเงื่อนไขเหล่านี้ต่อไปข้างหน้า

ในตอนนี้ขอหันกลับมากล่าวถึงบรรยากาศทางความคิดของโลกในสมัยนั้นที่เกี่ยวกับสังคมเวียดนาม มีทฤษฎีหนึ่งชื่อเรียกว่า “Domino Theory” ทฤษฎีนี้เชื่อว่าถ้าฝ่ายโลกลเสรีพ่ายแพ้ในเวียดนาม ไม่ใช่เพียงแต่เวียดนาม ลาว และเขมร จะต้องตกเป็นของคอมมิวนิสต์ไปด้วย แต่ประเทศไทยอีกเช่นกันในภูมิภาคเอเชีย

อนาคตเนย์จะต้องล้มตามเวียดนามตกเป็นคอมมิวนิสต์ไปด้วย เมื่อันกับตัวโวโวโนหรือตัวเด้มต่อชึ่งถ้าตัวหนึ่งล้มลง ตัวต่ออีก ก็ต้องพังล้มตามไปด้วย!

ทฤษฎีโวโวโนมีผลเป็นสองทาง ทางหนึ่งทำให้เกิดกระแสขึ้นยันหนักแน่นว่า อเมริกาจะแพ้ในสงครามเวียดนามไม่ได้ เพราะถ้าอเมริกันแพ้ถอยตัวจากเวียดนาม ประเทศต่างๆ ในเอเชียอนาคตจะพังเป็นคอมมิวนิสต์ไปหมด กระแสเป็นแนวทางที่ฝ่าย “เหยี่ยว” ชี้เป็นฝ่ายที่กล้าแข็งในการต่อสู้กับคอมมิวนิสต์ เชื่อมั่น

อย่างเช่นในนิตยสารนิวสวีคฉบับวันที่ 1 พฤษภาคม ศกนี้ได้เล่าถึงนายเกรแฮม มาร์ตินเอกอัครราชทูตอเมริกันประจำเวียดนามให้คนสุดท้าย ประกาศเมื่อรับตำแหน่ง (ซึ่งเป็นเวลาที่ใช่ก่อนจะแตกอยู่แล้ว) ว่า “ข้าพเจ้าไปประจำที่ใช่ก่อนไม่ใช่ไปเพื่อยอมยกเวียดนามให้ให้แก่คอมมิวนิสต์เป็นอันขาด!”

และแม้เพียง 3-4 วันก่อนที่ใช่ก่อนแตก เมื่อเจ้าหน้าที่สืบราชการลับหรือ ชี.ไอ.เอ. ได้รายงานว่าฝ่ายเวียดกงและกองทัพของฝ่ายเวียดนามเหนือได้ล้อมใช่ก่อนไว้เกือบทุกด้านแล้ว และคงบุกเข้ายึดใช่ก่อนได้ในวันสองวันนี้ นายมาร์ตินก็ไม่ยอมเชื่อ และอ้างว่าตัวเองมีแหล่งข่าวที่เชื่อถือได้กว่าว่ากองทัพเวียดนามได้และกองกำลังของฝ่ายอเมริกันยังสามารถต้านทานเวียดกงและเวียดนามเหนือได้อยู่!

ต่อมาเมื่อเจ้าหน้าที่ประจำสถานทูตอเมริกันเห็นว่าใช่ก่อนคงต้องแตกแน่แล้ว จึงเริ่มพยายามเอกสารสำคัญต่างๆ นายมาร์ตินมาเห็นเข้าก็โวยวายว่าเพาทำลายเอกสารทำไว้ เพาแล้วทำให้เกิดเป็นถ้าใหม่ตอกเกลื่อนในสระว่ายน้ำของสถานทูต!

นี่คือตัวอย่างของท่าทีของฝ่ายสาย “เหยี่ยว” ซึ่งเชื่อในทฤษฎีโดยมิโน่เมื่อกัน โดยยืนหยัดว่า แสนยานุภาพอันเกรียงไกรของอเมริกาไม่มีทางที่จะทิ้งเวียดนามให้ไปได้! เพราะถ้าอเมริกาทิ้งเวียดนามได้ภูมิภาคเอเชียอนาคตต้องหมดจะต้องตามไปเป็นคอมมิวนิสต์กันหมด!

ขอแทรกตรงนี้ไว้ก่อนว่า ฝ่ายทหารของไทยในสมัยนั้นมีแนวคิดอย่างเดียวกับนายเกรแฮม มาร์ติน ว่าอเมริกันไม่มีทางถอยร่นจากเวียดนามและอินโดจีนได้! เรื่องนี้จะเล่าให้เห็นต่อไป

มือกฝ่ายที่เชื่อในทฤษฎีโดยมิโน่เมื่อกันแต่ฝ่ายที่เชื่อว่าสหราชอาณาจักรในเวียดนามได้ได้อีกไม่นานแล้วก็คงถอยจากเวียดนามได้ฝ่ายนี้จึงจับตามองประเทศไทยซึ่งเป็นประเทศด่านแรกที่ต้องเผชิญกับชัยชนะของฝ่ายคอมมิวนิสต์ในอินโดจีน และคาดการณ์ ว่าไทยคงจะเป็นตัวโวโวโนตัวแรกที่ต้องล้มตามเป็นคอมมิวนิสต์ไปด้วย!

ทัศนะเช่นนี้ไม่ใช่มีแต่ในโลกภายนอก แม้แต่คนไทยเองในสมัยนั้น มีจำนวนไม่น้อยที่หาดกลัวว่า เมืองไทยคงหนีไม่พ้นที่จะตกเป็นคอมมิวนิสต์ไปด้วย!

สมัยนั้นมีศศรีคันหนึ่ง มีสามีเป็นนายแพทย์ มีลูกชาย 2 คนส่งให้ไปเรียนที่อังกฤษแต่เล็ก เธอผู้นี้ได้อาภิเษกก้อนใหญ่จำนวนหนึ่งไปที่อังกฤษแล้วให้หน่ายที่นั้นจัดตั้งเป็นกองทุนทรัพย์เพื่อเก็บดอกผลให้ลูกชาย 2 คนนั้นได้เรียนหนังสือจนจบ เมื่อบรรลุนิติภาวะแล้วก็ให้เด็กทั้งสองคนเป็นผู้ดูแลเงินก้อนนี้ได้ด้วยตัวเอง เธอทำเช่นนี้เพื่อเป็นมาตรการที่สามารถส่งเสียงให้ลูกชายของเธอทั้ง 2 คนได้เรียนหนังสือในอังกฤษจนจบถึงแม้ว่าเมืองไทยจะเป็นคอมมิวนิสต์ เธอและสามีไม่สามารถส่งเสียงเงินทองไปให้ลูกสาวได้ก็ตาม

นี่เป็นตัวอย่างของคนมืออันจะกินสมัยนั้นแยกล้าเมืองไทยเป็นคอมมิวนิสต์ มีการเตรียมการถึงขนาดนั้น!

ขอกลับมาถึงเมืองไทยในตอนหัวเลี้ยวหัวต่อเมื่อประเทศไทยในอินโดจีนตกเป็นคอมมิวนิสต์

สำหรับเมืองไทย เรื่องไช่่อนแต่งนั้นมาทีหลัง เรายังแพชญ กับกรุงพนมเปญแตก และเขมรแดงยึดกัมพูชาได้ ก่อนเวียดกงและเวียดนามเห็นจะยึดไช่่อนได้สัก 10 วัน!

เขมรแดงยึดพนมเปญได้นั้นกระเทือนถึงไทยโดยตรงที่เดียว เพราะเรามีพร้อม aden ติดกับกัมพูชา ซึ่งชนะของเขมรแดงในกัมพูชาจึงกระเทือนถึงไทยก่อนและหนักกว่าเรื่องไช่่อนแต่งและอเมริกันต้องหนีถอยออกจากเวียดนามให้อย่างไม่เป็นกระบวนการเสียอีก!

ท่านอาจารย์คึกฤทธิ์ได้เป็นนายกรัฐมนตรีเมื่อเดือนมีนาคม 2518 รัฐบาลเข้าบริหารประเทศไทยได้ไม่ถึงเดือนกรกฎาคมที่ต้องการต่างประเทศได้ทำรายงานเสนอ นายกรัฐมนตรีเตือนว่าสถานการณ์ในเวียดนามได้กัมพูชาและลาวไม่มั่นคงเสี่ยงแล้วเป็นไปได้ว่าฝ่ายคอมมิวนิสต์จะมีชัยชนะเข้ายึด 3 ประเทศนี้ได้ในไม่ช้านี้

กระทรวงการต่างประเทศเสนอให้รัฐบาลเตรียมการรับสถานการณ์ดังกล่าวนี้เฉพาะอย่างยิ่งเห็นสมควรให้กระทรวงมหาดไทยเตรียมสร้างค่ายผู้อพยพพลีภัยตามแนวชายแดน เพื่อเตรียมรับผู้อพยพพลีภัยจำนวนมากซึ่งจะหลักเข้ามาในบ้านเรา เมื่อเขมรและลาวแตกให้แก่ฝ่ายคอมมิวนิสต์

การที่กระทรวงการต่างประเทศเสนอให้รัฐบาลเตรียมสร้างค่ายผู้อพยพ ก็เพื่อไม่ต้องการให้ผู้อพยพที่หลักเข้ามาอยู่อย่างกระฉัด

กระจายไม่สามารถรวมเป็นกลุ่มก้อนได้ เหมือนอย่างที่เคยเกิดเมื่อครั้งเดียนเปียนฟูแตก ทำให้เกิดปัญหาลำบากในการควบคุมบุคคลเหล่านี้ และจะเป็นการยากภายหลังที่จะผลักดันส่งกลับ

ตรงนี้ต้องขอยกย่องและชมเชยกระทรวงการต่างประเทศที่มีสายตากว้างไกล คาดเหตุการณ์ได้ไม่ผิดพลาด กระทรวงการต่างประเทศเป็นหน่วยงานแรกที่ส่งสัญญาณเตือนรัฐบาลถึงภัยพิบัติที่กำลังจะเกิดขึ้นทางชายแดนด้านตะวันออกที่ติดกับประเทศไทยในอินโดจีน

กระทรวงการต่างประเทศในสมัยนั้นมีรัฐมนตรีคือ พล.อ.ชาติชาย ชุณหะวัณ และมีคุณแพน วรรณเมธีเป็นปลัดกระทรวง

เมื่อท่านนายกรัฐมนตรีคึกฤทธิ์ได้รับรายงานจากกระทรวงการต่างประเทศเช่นนั้น จึงสั่งให้เรียกประชุมสภากวามมั่นคงเพื่อพิจารณาเรื่องนี้ ผลได้เข้าไปพังการประชุมสภากวามมั่นคงด้วยในฐานะเป็นเจ้าหน้าที่ติดตามท่านนายกรัฐมนตรี

ในการประชุมสภากวามมั่นคงครั้งนั้น ฝ่ายทหารได้ยืนยันว่า รัฐบาลของนายพลลอนนอล ซึ่งเป็นรัฐบาลของกัมพูชาที่ฝ่ายอเมริกันหนุนหลังอยู่ยังมั่นคง ฝ่ายทหารไม่เชื่อว่าฝ่ายเขมรแดงจะสามารถเข้ายึดกรุงพนมเปญได้

พุดง่ายๆ ฝ่ายทหารไม่เชื่อรายงานของกระทรวงการต่างประเทศของเราง แต่เชื่อมั่นในข่าวสารที่คงได้รับจากฝ่ายอเมริกันว่า พนมเปญไม่มีวันที่จะแตกให้กับฝ่ายเขมรแดงได้!

ฝ่ายทหารในสมัยนั้นคือ พล.อ.กฤษณ์ สีวราร เป็นผู้บัญชาการทหารบก และผู้บัญชาการทหารสูงสุด และพล.อ.เกรียงศักดิ์ ชุมนันทน์ เป็นเสนาธิการทหาร

ເນື້ອທາງຝ່າຍທຫາຮົມບັນຍັດແນ່ນອ່າງນີ້ ການປະໜຸມສກາວມ
ມັນຄົງຄຣັງນັນຈຶ່ງຢູ່ຕິລົງ

ເນື້ອເລີກປະໜຸມແລ້ວທ່ານນາຍກັບຮົມນົມຕີໄດ້ສັ່ງໃຫ້ພມໄປກະຊົບເຫຼຸ່ມ
ຄຸນບຸນຸ່ມເຖິງ ທອງສວັສດີ ຮັບຮົມນົມຕີວ່າການກະທຽວມາດໄທຍ່າງເຂົ້າ
ປະໜຸມສກາວມມັນຄົງດ້ວຍ ແລະ ຄຸນຫາຕິ່ຍາ ຮັບຮົມນົມຕີວ່າການກະທຽວ
ການຕ່າງປະເທດມາພບທ່ານທີ່ທ່ອງທ່ານ

ທ່ານນາຍກັບຮົມນົມຕີໄດ້ພູດຊື້ວ່າ “ເຮືອງທີ່ປະໜຸມກັນວັນນີ້ພົມວ່າ
ຝ່າຍທຫາເຂົ້ອຝ່າຍອເມຣິກິນ! ແຕ່ພມຍັງເຊື່ອຮາຍງານຂອງຄຸນຫາຕິ່ຍາ
ມາກກວ່າ ແຕ່ພມໄມ່ອຍາກເລີຍກົບຝ່າຍທຫາໃຫ້ຊັດໃຈກັນເປົ່າໆ!” ຂຶ່ງຄຸນ
ຫາຕິ່ຍາກີ້ທ່າວເຮົາໂອກຂອບໃຈ

ທ່ານນາຍກັບຮົມນົມຕີທີ່ທັນມາທາງຄຸນບຸນຸ່ມເຖິງແລະ ກລ່າວຕ່ອງໄປວ່າ
“ພມຂອໃຫ້ພີ່ເທິງສັ່ງການໃຫ້ຈັງຫວັດຕ່າງໆ ທີ່ມີ່ຍາດແດນຕິດກັບເຂມຣແລະ
ລາວໃຫ້ເຕີຍມີດັ່ງຄ່າຍຮັບຜູ້ລື້ກໍຍໄດ້ແລ້ວ ຂອໃຫ້ຄຸນຫາຕິ່ຍາ ທ່າຍປະສານ
ກັບທາງພີ່ເທິງໃນເຮືອງນີ້ດ້ວຍກີ້ແລ້ວກັນ”

ນີ້ຄືອລັກຂະນະການທຳກຳທ່ານອາຈາຣຍີຕຶກຄູທີ່ເນື້ອເປັນນາຍກ
ຮົມນົມຕີ!

ຈາກ ນ.ສ.ພ. ຜູ້ຈັດການ ປະຈຳວັນທີ 16 ພຸດຍການ 2543

ໂຄຮງກາຣ ຢູ່ວຽກຄວາມດີ

ປາຣ່າຕີ ຮັກທະບູດ

ສວັສດີຕະ...ວັນນີ້ຈະພານັອງໆ ໄປຮັງຈັກກັບ “ໂຄຮງກາຣຢູ່ວຽກຄວາມດີ”
ກັນນະຄະ ເຂົ້າ! ໄຄອຍາກຮູ້ປະວັດຄວາມເປັນມາແລະ ຄວາມເປັນໄປຂອງ
ໂຄຮງກາຣນີ້ກະເບີນກັນເຂົ້າມາຄະ

ໂຄຮງກາຣນີ້...ເຈີ່ງຈາກການທີ່ກະທຽວມາດຕ່າງປະເທດກັບ
ສໍານັກງານຄະນະການການປະໜຸມຄຶກຂາແຫ່ງໝາດ (ສປຊ.) ມີຄວາມ
ເຫັນພ້ອງກັນວ່າ “ຄົນ” ເປັນປ່ອງປິ່ນສູານຂອງການພັມນາດ້ານຕ່າງໆ ທາກ
ເຮົາມການເຕີຍມີບຸກລາກຮູ້ໄດ້ເນັ້ນເຫັນວ່າ ໃຫ້ເປັນຄົນທີ່ມີຄວາມຮັບຜິດຂອນ
ມີວິນຍໍ ຮູ້ຮັກສາມັກຄື ຂໍຍັນໜັນເພີຍ ມີຄວາມຄິດກວ້າໄກລ ແລະ ທີ່ສຳຄັນ
ຄືອມື້ຄຸນຮຽມ ກົຈະຕ້ອງປຸກັງຈົດສຳເນົາທີ່ດີກັນຕັ້ງແຕ່ເຕັກໆ ເລີນະຄະ
ດັ່ງນັ້ນ...ສປຊ. ຈຶ່ງຄັດເລືອກໂຮງເຮັນປະໜຸມຄຶກຂາ 76 ແຫ່ງຈາກທຸກຈັງຫວັດ
ໃຫ້ເປັນໂຮງເຮັນນໍາຮ່ວ່າງໃນການດຳເນີນໂຄຮງກາຣໆ ດັ່ງລັງ



ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ และอธิบดีกรมสารนิเทศ ในการสัมมนาติดตามผล
โครงการยุวทูตความดี “ดาวดวงน้อย”

น้องๆ ทราบไหมคะว่าโครงการนี้เริ่มดำเนินการมาตั้งแต่เมื่อ
ใด...เราเริ่มดำเนินการมาตั้งแต่วันที่ 5 ธันวาคม 2542 ซึ่งเป็นการ
เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเนื่องในโอกาสพระราช
พิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 6 รอบ และเราจะดำเนินการต่อ
ไปจนกระทั่งถึงเดือนพฤษภาคม 2544 เมื่อล้วนสุดโครงการกระทรวง
การต่างประเทศก็จะประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อนำเข้าโครง
การของโรงเรียนต่างๆ ไปขยายผลอย่างกว้างขวางในระดับชาติต่อไป

ประโยชน์ที่น้องๆ จะได้รับจากโครงการยุวทูตความดีมี
มากมาย畳ิ่นนະ ทั้งประโยชน์ทางตรงและทางอ้อม ประโยชน์ทาง
ตรงก็คือ น้องๆ จะได้รับการปูพื้นฐานในด้านจริยธรรมให้เป็นผู้มี
คุณภาพและคุณธรรม และในอนาคต น้องๆ ซึ่งเป็นคนไทยรุ่นใหม่ ก็
จะเป็นคนที่มีคุณภาพซึ่งมีความรู้ด้านวิชาการควบคู่ไปกับคุณธรรม

ซึ่งจะเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาสังคมและประเทศชาติต่อไป
นอกจากราชการนี้ น้องๆ ก็จะมี “เพื่อนยุวทูตความดี” ซึ่งจะเป็นสถานเอก
อัครราชทูตและสถานกงศุลใหญ่ไทยทั่วโลก ตลอดจนสถานทูต สถาน
กงสุลต่างประเทศ และองค์กรระหว่างประเทศต่างๆ มาเป็นเพื่อนน้องๆ
ซึ่งเพื่อนเหล่านี้ก็จะมาร่วมสนับสนุนเรารอด้านต่างๆ ด้วยค่ะ ที่สำคัญน้องๆ
ก็จะได้รู้จัก ได้เรียนรู้ และแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมระหว่างเพื่อนยุวทูต
ความดีด้วยนะคะ

จากการประเมินผลและติดตามผลกันอย่างใกล้ชิด ได้ทราบว่า
น้องๆ ที่เข้าร่วมโครงการมีพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปทางสร้างสรรค์ที่ดีขึ้น
เรามีตัวอย่างเรียงความจาก ด.ญ. อัณฑยา บุญวัฒน์ อายุ 12 ปี ชั้น
ประถมปีที่ 6/6 โรงเรียนอนุบาลพิจิตร จ.พิจิตร เรื่อง “ฉันคือยุวทูต
ความดี” ดังนี้

“ความเอ่ยความดี
แม้นไม่วีเครเท็นเป็นหลักฐาน
แต่หากทำดีรอดตลอดกาล
รอไม่นานคงจะร่วงสว่างพลัน
อันความชั่วปิดอย่างไรก็ไม่มีด
ค้อยตามติดเดียงตนจนดับขั้นดี
แล้วจะเลือกประพฤติไปทางไหนกัน
ยังมีวันเลือกได้ไม่ลายເອຍ”

ฉันมีความภูมิใจมากที่ฉันเป็นล้วนหนึ่งของเด็กที่มีลักษณะของ

เด็กดี ฉันไม่ได้เข้าชั้งคน孬ง หรือลำเอียงแต่ประการใดแต่ลองมาดูคน孬งแล้ว ฉันมีลักษณะดังนี้ มีความใส่รู้ ขยันหมั่นเพียร รู้จักประทัยด้วยความอดทน มีความซื่อสัตย์สุจริต มีระเบียบวินัย ตรงต่อเวลา มีความสามัคคี รู้จักเลี้ยงสละ มีความเมตตากรุณา มีความกตัญญูกตเวที มีความยุติธรรม เป็นผู้มีวัฒนธรรมและปฏิบัติตามขนบธรรมเนียม ประเพณีอันดีงาม

เด็กดีในวันนี้คือผู้ใหญ่ในวันชั้นหน้าฉันจึงต้องเป็นเด็กดีในวันนี้ เพื่อจะเติบใหญ่เป็นผู้ใหญ่ที่ดีในวันหน้า การทำดีของฉันเริ่มจากคุณพ่อคุณแม่อบรมให้และนั้นเริ่มรู้มากขึ้นเป็นตัวของตัวเอง ต้องการทำสิ่งที่ดีดียิ่งขึ้นโดยเฉพาะได้เข้าโครงการยุวทูตความดี

โครงการยุวทูตความดีมีมาก ทุกคนปฏิบัติตามจะสร้างเสริมให้เป็นคนดีที่ลีลเล็กที่ละน้อยจนเป็นกิจนิสัยโดยที่เราไม่รู้ตัว จะอยู่กับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ถ้าเราปฏิบัติตามเกณฑ์ของ “เด็กดีมีคุณธรรม” เราจะดูแลควบคุมและรับผิดชอบต่อตนเองเป็น รู้สึกลงให้เด็กดีสิ่งใหม่ดี ควรทำหรือไม่ ถ้าถูกตัดคคะแนนต้องรู้จักอย่าง เราได้สะสมแต่ความดี งามมีทั้งความรู้และคุณธรรม

ฉันนึกภาพในฝันว่า ถ้าเด็กนักเรียนทุกโรงเรียนในประเทศไทยเราได้เข้าโครงการยุวทูตความดี เด็กส่วนใหญ่รู้ผิดชอบชั่วดี และหันมาทำความดีกัน ประเทศไทยของเราจะต้องเจริญรุ่งเรืองสงบสุข น่าภูมิใจเช่นในนัก ซึ่งหมายความกับวัฒนธรรมของเรารอย่างยิ่ง

ตัวฉันขณะนี้จำคุณลักษณะของเด็กดีมีคุณธรรมได้ทุกข้อและกล่าวต่อการทำไม่ดี ซึ่งจะทำให้ผู้อื่นเดือดร้อนด้วย ฉันชอบข้อความที่ว่า “ความดีไม่มีขาย ใครอยากได้ต้องทำเอง” ฉันทำความดีด้วยความเต็มใจ

และทำไปเรื่อยๆ จนเป็นกิจวัตรประจำวันเลยที่เดียว

การทำความดีต้องทำด้วยความจริงใจและซื่อสัตย์ เป็นการทำเพื่อตนเอง เพื่อพ่อแม่ ครูอาจารย์ และเพื่อประเทศชาติ ขอให้ทุกคนพูดเพียงว่า ฉันเป็นผู้หนึ่งที่จะทำดี แค่นี้ก็เพียงพอแล้ว สำหรับยุวทูตตัวน้อยๆ อย่างพวกเรา แล้วคุณล่ะ...พร้อมที่จะทำความดีกับฉันหรือยัง”

เอกสาระค่ะ น้องๆ ที่ยังไม่ได้เข้าร่วมโครงการยุวทูตความดี ก็คงอยากรู้เป็นยุวทูตความดีกันบ้างใช่ไหมคะ ไม่ยากเลยค่ะ น้องๆ ลองสอบถามโรงเรียนประจำจังหวัดของน้องๆ ดูนะครับว่าโรงเรียนอะไรบ้างที่เข้าร่วมโครงการฯ และประสานไปที่โรงเรียนนั้น เพื่อขอข้อมูลนะครับ หรือจะติดต่อโดยตรงไปที่กระทรวงการต่างประเทศก็ได้ เราภูมินดีที่จะส่งข้อมูลไปให้ค่ะ

ท้ายนี้...ขอฝากไว้ว่า เด็กคือเมล็ดพันธุ์แห่งความดี ถ้าได้รับการบ่มเพาะอย่างถูกทาง ด้วยความรัก ความเข้าใจ ความสนใจไม่ปล่อยละเลย ค่อยให้กำลังใจ และค่อยเสริมแรงให้เห็นผลของการทำความดีจากผู้ใหญ่ และจากจิตใต้สำนึกไฝเด็กๆ เอง ด้วยการให้สัจจะจากแก่ตนเองที่จะทำความดี เป็นการแสดงความกตัญญูกตเวทีต่อสังคม เมื่อสังคมเต็มไปด้วยคนดีที่มารักษาความหว่างจากเมล็ดพันธุ์ที่ดีแล้ว ย่อมส่งผลที่ดี สมกับที่ได้ขึ้นชื่อว่าเป็น “ยุวทูตแห่งความดี”



จดหมายจากน้อง^๑
รายการ “ดาวดวงน้อย” ซึ่งเป็นรายการสำหรับเด็กๆ มีการ

ออกอากาศทางสถานีวิทยุสาธารณะ ทางคลื่น AM1575 ทุกวันจันทร์-ศุกร์ เวลา 19.00-19.30 น. ซึ่งทางรายการได้รับจดหมายจากน้องๆ มากมาย ทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยเฉพาะประเทศไทยเพื่อนบ้านเรา ผู้ดำเนินรายการก็ขอขอบคุณน้องๆ ไว้ล้วน ที่นี่นับจะ เราก็เลยนำເຈادหมายน้องๆ ที่เขียนเข้ามาในรายการมาเผยแพร่ เพื่อให้น้องๆ ได้ทำความรู้จักกัน ได้แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างกัน และโดยเฉพาะเป็นเพื่อนที่ดีต่อกันนั่นค่ะ

ฉบับแรกมาจากการ กรุงเทพฯ นี้ เองค่ะ

จากน้องพงสมร แวงอุบล

ที่อยู่ 620/51 ถ.สาสุประดิษฐ์ ยานนาวา กรุงเทพฯ 10120

“สวัสดีค่ะ...น้องเป็นเด็กต่างจังหวัดที่มาเรียนหนังสือในกรุงเทพฯ ค่ะ พ่อเลิกเรียนแล้วต้องรับกลับบ้านเพื่อไปดูแลน้องและต้องช่วยทำงานบ้านและดูแลylanๆ ทำการบ้านด้วยค่ะ น้องได้ฟังรายการแล้ว เห็นอนมีเพื่อน ทำให้หายเหงาและหายคิดถึงบ้านค่ะ หนูชอบฟังช่วงภาษาอังกฤษทำให้หนูรู้คำศัพท์เพิ่มขึ้นค่ะ”

แฟ้มรายการจากภาคเหนือ

จากน้องครีพร ถนนอมรรพี

ที่อยู่ 24/1 หมู่ 10 ต.บ้านทับ อ.แม่แจ่ม จ.เชียงใหม่ 50270

“สวัสดีค่ะ...หนูเป็นคนผ่านกรุงเทรียง หนูพูดไทยไม่ค่อยชัด แต่หนูจะฝึกพูดมากๆ ค่ะ หนูชอบฟังรายการมาก เพราะทำให้หนูหายเหงาและหนูก็ชอบอ่านหนังสือสาธารณะด้วย เพราะทำให้หนูได้ความรู้มากมายค่ะ

น้องสุรศักดิ์ มีมະสติตย์

ที่อยู่ 195 หมู่ 11 ต.จันเสน อ.ตาดคลี จ.นครสวรรค์ 60260

“สวัสดีครับ...ผมชื่อเล่นชื่อเก่งครับผมได้รับจดหมายแล้วดีใจมากครับ ผมไม่รู้ว่าโทรออกครับที่ตอบจดหมายผมช้า ผมทราบว่ามีจดหมายเข้ามาทางรายการเยอะมาก ก็ต้องตอบกันตามคิวใช่ไหมครับ น้ำครับ ทราบไหมครับทำไมผมพิมพ์ดีมากหน้า ถ้าผมบอกน้ำแล้วจะรังเกียจผมหรือเปล่า ผมเป็นคนพิการครับ ตอนนี้ผมเรียนกศน. อ่ายครับ และยังเรียนคอมพิวเตอร์ด้วยครับ”

แฟ้มรายการจากภาคใต้

จากน้องสุรีย์ แสงม่วง

ที่อยู่ 31/3 บ้าน 3 ต.บางม่วง อ.ตะกั่วป่า จ.พังงา

“สวัสดีค่ะ...หนูชื่อเล่นชื่อน้ำค่ะ พอกลับจากโรงเรียน หนูก็รีบช่วยแม่ทำงานบ้านให้เรียบร้อย พอเวลาประมาณ 1 ทุ่ม หนูจะรีบเปิดวิทยุฟังรายการดาวดวงน้อย พอฟังแล้วทำให้หนูหายเหนื่อยเลยค่ะ เพราะมีเรื่องราวสนุกๆ น่าสนใจมากมายโดยเฉพาะนิทานก่อนนอน”

และสุดท้ายแฟ้มรายการจากประเทศลาว แขวงไซบุรี

“สวัสดีค่ะ...หนูชื่อไก่แก้ว เป็นแฟ้มรายการนานา民族แล้วค่ะ แต่หนูไม่ได้เขียนจดหมายมาคุยกับรายการหนูเขียนหนังสือไม่เป็นค่ะ หนูก็เลยให้คุณพ่อเขียนให้ค่ะ หนูชอบฟังนิทานมากเลยค่ะ”

เอาล่ะค่ะ หวังว่าน้องๆ คงจะได้เพื่อนเพิ่มขึ้นอีกนั่นนะคะ อย่าลืมเขียนจดหมายส่งเข้าวิทยุสถานะนะค่ะ



សុន្យកំបែកចាម៉ាមិថុករាជាណាចក្រកម្ពុជា

วันนี้...เรามาเรียนรู้ภาษาอังกฤษใกล้ๆ ตัวกันดีไหมคะ
น้องๆ คงเคยใช้จักรยานกันนะคะ น้องๆ ที่อยู่ต่าง^{ประเทศ}
จังหวัดบางคนอาจจะใช้จักรยานไปโรงเรียนทุกวัน น้องๆ ทราบไหม
คะว่าคำว่า “จักรยาน” สะกดเป็นภาษาอังกฤษว่า bicycle ถ้าจะทำ
เป็นรูปประโภคก็เช่น I always ride a bicycle to school everyday.
เอาล่ะค่ะ พอมารถโรงเรียน วิชาที่น้องเรียนก็คือวิชาวิทยาศาสตร์
ภาษาอังกฤษใช้คำว่า science น้องชอบเรียนวิชานี้มาก ก็ใช้รูป
ประโภคไว้ I like science very much. พ่อเขียนเสร็จแล้วเราไปยืด
เส้นยืดสายเล่นกีฬากันดีกว่าค่ะ เราไปเล่น badminton กันดีไหมคะ
น้องๆ อาจจะลองแต่งประโภคกันง่ายๆ ว่า Badminton is my favourite
sport. ก็คือ แบบมินตันเป็นกีฬาที่น้องชอบมากนั่นเอง เข้าได้เวลาพัก
เที่ยงพอดีหิวแล้วค่ะ I am very hungry. น้องๆ อยากทานอะไรคะ
ทานข้าวผัดดีไหมคะ ข้าวผัดภาษาอังกฤษใช้ว่า fried rice บางคนอาจ
จะบอกว่า fried แปลว่า ทอด ก็น่าจะแปลว่า ข้าวทอด บางครั้ง เรายัง
ไม่ สามารถแปลตรงตัวได้นะคะ แต่ก่อนจะอิ่มอร่อยกับข้าวผัด ก็ต้อง
มีการทำกับข้าวกันก่อน ซึ่งคำนี้ภาษาอังกฤษใช้คำว่า cook คนไทย
เรียกติดปากว่า “กุ๊ก” นั่นเอง ซึ่งกุ๊กนี้ก็เป็นได้ทั้งผู้หญิงและผู้ชายนะคะ
หรือถ้าจะแต่งประโภคอาจจะแต่งว่า I like to cook แปลว่า ฉันชอบ
ทำอาหาร ทำกับข้าวเสร็จแล้วอย่าลืมชวนเพื่อนๆ มาทานด้วยกันนะคะ
หรือจะชวนพีๆ ไปทานด้วยกันดีกว่า ฉบับหน้าเรามาเรียนรู้คำศัพท์
สนุกๆ กันอีกนะคะ



นิทานก่อนนอน

น้องๆ ทราบไหมคะ “ทำไม้ยูเกลิ้อมจึงไม่มีพิษ” เอ้าถ้า
ใครอยากร้าบก์กระถินกันเข้ามาใกล้ๆ นะคะ จะ
เล่าให้ฟังค่ะ...

กากลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว วูทัง华丽ยังไม่มีพิษเหมือนในปัจจุบัน
จะมีแต่สูงเหลือมซึ่งเป็นเจ้าแห่งงูเท่านั้นที่มีพิษและกัดใครแล้วต้องเลีย
ชีวิตแทบทุกคน

อยู่มารวบกัน จงอาจหนุ่มชึ้งเป็นญาติใหญ่เมื่อกัน ได้มา
พูดท้าทายเหลือมว่า ไม่เชื่อว่าจะเหลือมจะกัดคนตาย ฝ่ายเหลือม
ได้ยินดังนั้น ก็โมโหและพูดตอบว่า

“เอาอย่างนี้ไม่ละ หากมีคนเดินมาเราจะกัดให้ดู”

“ถ้ากัดไม่ตายล่ะ” จ่องหุ่มสบประมาทงเหลื่อมเจ้างเหลื่อมได้ยินเช่นนี้ก็โมโห จึงบอกว่า “หากเรากัดคนไม่ตาย เราจะยอมความพิษของจนหมดและไม่เป็นเจ้าแห่งอีกต่อไป”

ขอนันั้นชวนคนหนึ่งเดินผ่านมา งูเหลือมจึงเลือยปราดเข้าไปกัดและปล่อยพิษใส่ชวนผู้เคราะห์ร้ายทันที

ชาวนาล้มลงและนอนแน่นิ่งอยู่ตรงนั้น งูทั้งหลายจึงได้เข้าไปดูชาวนาว่าตายหรือยัง ปรากฏว่า พองูทั้งหลายเข้าไปดูใกล้ๆ ก็เห็นที่กระเปาเลือดของชาวนาขยับกระดูกกระดิกอยู่ จึงคิดว่าหัวใจชาวนายังเต้นอยู่ เหลือมเห็นดังนั้น จึงพยายามอุกมาทั้งหมดตามลัญญาที่ให้ไว้ ตั้งแต่นั้นมาทำให้งูเหลือมกลายเป็นไม่มีพิษมานจนทกวันนี้

เมื่อสูเหลือมชายพิษอกรมาแล้ว สูตัวอื่นๆ ซึ่งไม่เคยมีพิษมาก่อน ต่างก็แย่งกันกินพิษของสูเหลือมที่ชายอกรมา ทำให้หงั้หง้ายกลายเป็นทูปที่มีพิษทันที ส่วนเจ้าแมงป่อง ตะขาม และมดตะนอย เมื่อเดินผ่านมาเห็นมีพิษสูเหลือมเหลืออยู่ ก็เลยเข้าไปกินพิษที่เหลือทำให้สัตว์ต่างๆ เหล่านี้กลายเป็นสัตว์มีพิษไปด้วย

น้องๆ ทราบไหมคะ จริงๆ แล้วช่วงนานนั้นโน้นพิษสูเหลือมตายแล้ว แต่ลิ่งที่กระดูกกระดิกก็คือปูนาที่ชาราจับใส่กระเบ้าเสือเอาระไร...นั้นเอง

นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า “แม้จะเป็นผู้ที่มีอำนาจ แต่ถ้าทำอะไรไม่ดูให้ดี ดูให้ละเอียด และรอบคอบ อาจเกิดความเสียหายได้”

ก่อนจากกัน...ขอฝากสุภาษิตไว้ให้น้องๆ ลักษณะค่ะ
ใครเล่า?

ที่รักเจ้าอึ่งสุวรรณมนีศรี
คอยจับตาดูกริยาท่าท่วงที่
ด้วยปราณีเสริมสุขปัดทุกข์ภัย
เห็นหน้าเจ้าเพราพริมก็ยิ้มด้วย
พลอยชื่นช่วยประคองจิตพิศมัย
แม้มีทุกข์ชุกเข็ญเป็นอย่างไร
ไม่นอนใจรึกำจัดปัดเป่าเยอฯ

น้องๆ ทราบไหมคะว่า...ใครเอ่ยที่เป็นเช่นนี้...เฉลยนะคะ...กีคุณพ่อ-คุณแม่ ของน้องนั่นเองค่ะ ท้ายนี้ ขอให้น้องๆ เป็นเด็กดีของคุณพ่อ-คุณแม่ และเป็นคนดีของสังคมด้วยนะคะ
สวัสดีค่ะ



ห่มีขาว กลายเป็น ลิงคำ

“ร่วมมือรักษา” *

ถ้าจะพิสูจน์ข้อโต้เถียง หรือไม่ถึงแก่เป็นข้อโต้เถียง หรือเพียงแต่เป็นข้อน่ารู้ที่ไม่จำเป็นต้องรู้ หรือควรต้องรู้เท่าไหร่นัก หรือเป็นข้อน่าสนใจเล็กใหญ่เพียงไร สำคัญไม่สำคัญอย่างไรก็ตาม ในการจะพิสูจน์ อย่าควบஎอกอก ขอร์ อย่าควบเด็ก และถ้าเป็นปัญหาหรือข้อสงสัยเล็กนิดเดียว รู้แล้วหรือยังไม่รู้ก็ไม่ทำให้ได้ลดลงค์มารหรือเลี่ยงสถานค์ไป เช่นนั้นแล้ว ก็เลือกทางที่จะไม่ต้องพิสูจน์ให้เสียเวลาดีกว่า... เรื่องนี้เขียนเมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๓

เป็นการแย่จริงจริงที่ห่มีขาวกลายเป็นลิงคำ เพราะมันไม่ควรจะกลายแต่ช่างมัน เราไม่เกี่ยว คือมองกับท่านผู้บันทึกนี้ไม่เกี่ยว

ผู้บันทึกเหตุการณ์คือลูกชายของพม เพาะฉะนั้นพมในบันทึกจึงไม่ใช่พม แล้วพมก็คือคนที่ลูกชายพมเรียกทั้งในบันทึกและนอกบันทึกว่าพ่อบันทึกเริ่มเปิดรายการแล้ว โปรดอย่าไขว่ใจว่าสรุปนามว่าพม

ที่จริงพมควรจะเรียกชื่อเรื่องนี้ว่า “ตู้เย็นเป็นเหตุ” หรือ “รับรองเพื่อนบ้าน” หรือ “ปัญหาเรื่องไฟ” หรือ “การหลอกเด็ก” หรือ “พิสูจน์ข้อโต้เถียง” หรืออะไรอะไรได้อีกสองพันห้าร้อยสามชื่อ แต่พ่อของกว่าซึ่งที่พมเสนอพิจารณาเหล่านั้นไม่ได้ความธรรมดายังดี แต่พ่อของกว่าซึ่งที่พมเสนอ โดยไม่จำเป็นจะต้องเกี่ยวกับเนื้อเรื่อง ดังข้ออย่างบ้าเท่าไหร่ยังดี พ่อจึงดังให้ว่า “หมีชาวลายเป็นลิงคำ” โดยหมีก็ไม่มีลิงก็ไม่มี เพราะไม่ใช่เรื่องเกี่ยวแก่ไปเที่ยวเข้าดิน จะเป็นทำนองคำพังเพย์กเป็นไม่ได้ หมีไม่ควรจะกล้ายเป็นลิงให้เลี้ยงเกียรติ และลิงก็ไม่ควรจะมีครรภอมให้กล้ายเป็นหมีให้ได้เกียรติ แต่เมื่อพ่อเก่งกว่าพมทุกประการ เกิดก็ก่อนพม เรียนหนังสือก็ก่อนพม เรียนหนังสือก็ก่อนพม พมก็เลยต้องยอมใช้ชื่อเรื่องที่พ่อตั้งให้

ถ้าคนอยู่ห้องเดาแล้วมีคนย้ายมาอยู่ใหม่ในห้องข้างเคียงก็ถือเป็นกรณีธรรมดា เมื่อมันผนตกในหน้าฝน หรือเงินเดือนหมดในวันที่ห้า เพราะเมื่อคนอยู่เดิมย้ายไป คนจะอยู่ใหม่ก็ย้ายมา ถ้าคนจะอยู่ใหม่ไม่ย้ายมาก็ย่อมไม่ได้อยู่ หรือย้ายมาเมื่อคนเดิมเข้ายังไม่ได้ย้ายไป ก็ย่อมไม่ได้เมื่อกัน

ที่นี่บ้านที่เราอยู่ไม่ได้เป็นห้องเดา แต่เป็นบ้านหลังหลังปลูกห่างกันพอสมควร คือไม่ใกล้กันจนโผล่หน้าต่างพร้อมกันก็หัวชนกัน และไม่ใกล้กันจนเห็นหน้าต่างของอีกบ้านหนึ่งเท่ากับไม่ขึ้นไฟ ความรู้สึกที่มีคริย้ายมาอยู่ใหม่ในบ้านข้างเคียง จึงสุขุมละเอียดอ่อนกว่าห้องเดาหน่อย แล้วพ่อเลยกึงศศวรรษไปตั้งแปดปีแล้ว มีลูกโตขนาดพมนี่แล้ว มีหลานตั้งหลายคนแล้ว เดยไปเที่ยวอยุธยาแล้ว เดยเป็นนิวมอเนี่ยแล้ว เดยแสดงปาฐกถาแล้ว เดยตรวจความดันโลหิตแล้ว เดยรู้จักกับร้อยตำรวจตรีและลิบตำรวจไทยย่างลະคอนแล้ว เดยรู้ว่าสุนทรภู่แต่งพระอภัยมณีแล้ว เดยเที่ยวงานฉลองรัฐธรรมนูญแล้ว เช่นนี้การที่มีครอบครัวหนึ่งย้ายมา

อยู่ใหม่ใกล้กันยังสี พอก็ย่อมต้องเกิดความเคลื่อนไหว ความเปลี่ยนแปลง หรือปฏิกริยาปฏิบัติแบบที่บ้านอุทานเป็นธรรมดา พ่อต้องค้นหากางเงงแพรมาให้ช่องตะเข็บนุ่งเป็นเครื่องแบบอยู่บ้านแทนผ้าขาวม้า แต่เสื้อในพ่อขอเว้น เพราะหั้งร้อนหั้งรำคาญ ปล่อยพุงให้ผึ่งลมโดยเสรีดีกว่าไม่น่าเกลียดอะไร สำหรับผู้ที่มีพุงใหญ่ได้ขนาดพองามพ่อต้องหันวิทยุให้ลำโพงไปทางบ้านที่มาอยู่ใหม่ และเนื่องจากเสาอากาศของเครื่องรับโทรศัพท์คันมันติดอยู่ที่เครื่อง ไม่ได้สำแดงความโอ้ออยู่บนหลังคาเหมือนบ้านอื่นเขา พอก็ต้องตะโกนเรียกให้หลานหลานมาดูการ์ตูนโทรศัพท์ ให้ได้ยินข้ามรัวออกไป แล้วก็เกิดความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องได้สนใจวิสาละได้รู้จักว่าที่มาอยู่ใหม่นั้นคือใคร ตั้งอยู่ในตำแหน่งราชการอะไร สำคัญเพียงไหน หรือจะว่าไปตามจริงพ่ออยากจะให้รู้จักว่าพ่อคือใครในธนบุรีนั่นมากกว่า

พอเย็นวันเสาร์แรกที่ครอบครัวใหม่ย้ายมา พอก็จัดการเขียนเชิญลงไปหลังนามบัตรว่า ขอเชิญรับประทานอาหารเย็นอย่างกันเอง เพื่อได้สนใจวิสาละเป็นที่รู้จักกันโดยกันไว้

เพื่อบ้านใหม่ชื่อชุนโลหะ แต่ยังไม่รู้ว่าโลหะอะไรหรือโลหะที่ไหน โลหะทำไม่ ผุดดูอาการว่าเป็นคนเชือตัวของตัวเองอย่างจะมัด ผมรู้ที่หลังแต่อาจมากอกไว้เลี้ยงในที่แรกเพื่อให้รู้จักชุนโลหะขึ้นอีกหน่อยว่า แกเป็นคนหัวเก่า เป็นข้าราชการเก่าในกรมที่เกี่ยวแก่เรื่องแร่ ชอบเครื่องชุดแร่แบบเก่าและวิธีเก่า อะไรที่เป็นของใหม่เป็นไม่ยอมนิยมเลย โภนหนวดก์ใช้มีดโภนไอ้อ่างเก่าด้ามยาวที่เหมาะสมต่ำหัวพกไปเฉือนกัน ชนิดที่ใช้ถากอา เหมือนจบ มีใบมีดเปลี่ยนได้นั่นไม่ยอมใช้ยังชนิดใช้ไฟฟ้าด้วยยังไม่มองเลย เจอแจ้งความในหนังสือพิมพ์ก็รีบพลิกข้ามไปเสีย ไปไหนก็นั่นแต่รถราง

เพราะเป็นของเก่าโบราณและที่ได้รักคุณนายโลหะของแกอญี่นักหนา ก็ เพราะเหตุประการเดียวกันนี้... ผสมมตควิชาลูกเสือเอกที่ประมาณอายุท่าน ชุนไม่ถูกว่าควรจะเป็นคุณลุงหรือคุณอา ดูถูกอายุพอพอกับพ่อพม่นนั่นแหล่ แต่ว่าพ่อพมสมาร์ตกว่า

พ่อพมรอบพุงลีบ พลุยอกมาพองาม น้าหนักเจ็ดสิบหัวเกินนิด หน่อยพอน่าดู ซากโครงพอไหว แต่ถูกชนไม่ไหว ติดตามสมัยได้พอดีทันเคียง บ่าเดียงไหหลังนไป ไม่ล้าไม่ล้ำ แม่พอใจที่จะให้มีคนรู้จักพ่อมากมาก จึง ไม่คัดค้านอะไรในการเลี้ยงเชื่อมสามัคคีให้เป็นเพื่อนบ้านที่ดีกันต่อไป ดังแต่ ในโอกาสแรกที่สุดที่จะทำได้ แม่ยอมที่จะผลิกต่ำราเครื่องแกล้มตำรากับข้าว เพื่อจะทำอะไรไว้ต้อนรับความเริ่มรู้จักคุณเคยให้เปลกไปจากไก่สามอย่างซึ่ง ไม่ได้รับกวนไกให้เปลกไปจากปลากระเบนย่างจิ้มน้ำปลาพริกให้โลดโอน กว่าแกงเผ็ดไก่ และอะไรมีอะไรอีกสองอย่าง ซึ่งเป็นรู้ทึนของการเลี้ยงที่บ้าน ที่เคยมา เมลังพ่อไว้ว่าขอเลี้ยงที่อย่าเวียนแต่เอาเรื่องจำได้เป็นแพลงของพ่อ ขึ้นมาคุยกับรู้จักบุญอย่างที่คุยกับเพื่อนที่ต่างคนต่างก็มีโรคอะไรต่ออะไรไว้ใน ครอบครองคนละโรค สำหรับต่างคนต่างคุยไม่รู้จักจบด้วยกันนั่น เพราะ เพื่อนเพื่อนที่คุณกันจะไม่รู้จักเป็นไม่รู้จักชำนาญ โดยเหตุที่ต่างคนต่างก็ไม่ฟัง เรื่องของคนอื่น กำลังที่ต่างติกันเข้าไปแล้ว กฟังแต่เรื่องของตัวเองจากปาก ของตัวเองเท่านั้น ครก็ไม่สามารถจะแบ่งหูโดยฟังคนอื่นอีกห้าคนที่พูดพร่า พร้อมกันขึ้นมาหนึ่นใหญ่ท่านชุนโลหะเป็นเพื่อนบ้านใหม่ ยังไม่รู้จักนิสัยใจคอ กัน อย่าทำให้เบื้องให้รำคาญเสียด้วยเรื่องจำได้เป็นแพลงนี้ก็ควรอยู่ เพราะพ่อน่า จะตายเลียนานแล้วด้วยความยาวนานและการสาหัสของโรคลำไส้นี้ ถ้าเป็นมากจริงและนานจริงอย่างที่คุยกับเพื่อน เป็นการแสดงความเก่งกาจล้า ลามารถของพ่อให้ประจักษ์แก่ต่าโลก คนเราก็ต้องมีความเก่งอะไรอย่างหนึ่น

ไว้สำหรับคุย ไม่ยังจังแกล้มก็จะเปลืองมากเกินไป ถ้าต่างคนต่างตั้งหน้าตั้ง ตากินเอกสารกันเอา

แม่สั่งให้พ่อพุดเรื่องโลหะ แต่โลหะอย่างยิ่งที่พ่อรู้และพ่อพุดได้ก็ โลหะกระดาษเท่านั้น โลหะอย่างอื่นรู้แต่รู้มันแข็ง รายละเอียด nokนั้น เช่น แหล่งที่อยู่ สรรคุณ สรรพโทษ ความเป็นอยู่ กลิ่น รส สี และอะไรอะไรที่ โลหะควรจะมีควรจะเป็นไม่เคยสนใจเลย พ่อว่าจะหาดำรับดำราเรื่อง โลหะมาอ่านลักษณะที่พ่อให้มีความรู้คุยกับชุนโลหะได้ แต่ก็ไม่เห็น หมายอ่าน

พ่อพสมไม่แก่นัก เพราะเกี่ยวแก่โรคในครอบครอง และต้องการ จักกินเวลา เมื่อพสมไม่แก่ พ่อ ก็ชอบโซดาเป็นไอศกรีม บอกว่ามันจะได้มี อะไรแทนลิ้นบาดคอดแทนเนื้อหา ก็เนื้อหามันอ่อนไม่มีแรงจะบาดคอด ก็ต้อง ให้ความเบ็นขนาดไอศกรีมทำงานแทน พ่อ ก็เลยต้องซื้อตู้เย็น รวมรายการ เงินผ่อนเป็น... จักรเย็บผ้า โทรทัศน์ เครื่องบันทึกเสียง ตู้ล่องงานเสียง เตา หุงต้มและอบใช้น้ำมันก้าด พัดลมตั้งพื้น กับตู้เย็นนี่... รวมเจ็ดอย่างด้วยกัน พ่ออธิบายแก่เมร่ว่าเพิ่มรายการตู้เย็นขึ้นอีกอย่าง ไม่ได้เพิ่มภาระในการผ่อน เลย เพราะเราอยู่มีผัดอีกหกอย่างนั้นได้เดือนละอย่างลับบันกันไปเพื่อเอาไป ผ่อนตู้เย็น เราบังขาดที่จะผ่อนได้อยู่อีกอย่างคือรถยนต์ แต่พ่อว่าเราอย่าเพิ่ง เลย เพราะได้ถุงบ้านสูงสองศอก เอาจมดเข้าไปเก็บลำบาก ครั้นจะเก็บรวม อยู่ในที่นอนอยู่ เราก็จะต้องล้างนิลัยนอนในรถ กินในรถกันขึ้นใหม่อีกนิลัย หนึ่ง ซึ่งไม่แน่ว่าจะเป็นนิลัยที่ดี อีกประการหนึ่ง ตกรอกเรารถยนต์จะเข้า และออกด้วยอาการเดียวกันไม่ได้ เมื่อเดินหน้าเข้าก็ต้องถอยหลังออก เมื่อ อยากจะเดินหน้าออกก็ต้องถอยหลังเข้า เป็นวิธีการผิดปฏิบัติภูมิญาลากล เราจึง ยังไม่ควรมี

ตู้เย็นใหม่ของเรา... ที่ว่าใหม่ไม่ได้หมายความว่ามีเก่าอยู่แล้ว แต่หมายถึงว่ามันยังใหม่เอี่ยมอยู่ เป็นที่เห่อของเราโดยทั่วไป... เราตั้งมันในที่มั่นคงจะอยู่ที่นั่น คือใกล้ใกล้ครัว เราบ้าน้อยกว่าคนที่เอามาตั้งห้องดูแล เช่นเดียวกัน ไว้ในห้องรับแขกอย่างบ้าน มันอยู่แค่ครัวแต่เราก็ทำให้แยกได้รูปไปว่าเรามีตู้เย็น เช่นกันบวกว่าให้เราหน้าแข็งในตู้เย็นมาให้ที เป็นต้น

ถ้าเพื่อนเพื่อนของพ่อมาตั้งห้องกันอย่างเดีย พ่อ ก็ให้เขาวดเนื้อหามาตั้ง และให้เตรียมขวดใหม่สำรองให้พร้อมอยู่ในมือเสมอแล้วเราก็ค่อยลิ้มเลี้ยงโซดา แต่ในโอกาสสนิมีชุนโลหะคนเดียว พ่อ ก็สั่งให้ผู้ชายซองให้ทีลีบแก้ว ดูค่อยเป็นพิธี ก็ให้หน่อย และในโอกาสเลี้ยงต้อนรับทูตไม่ตรีนี ผู้ก็เทหายาเสนэн ชีลงยีสิบห้าเบอร์เซ็นต์ด้วย ทำให้รสและกลิ่นนุ่มนวลเป็นพิเศษ

พอกับแม่แต่งตัวอย่างและดูแลไม่ให้ฟุ่มเฟือกมาจับโต๊ะเก้าอี้อยู่ตั้งชั่วโมง ดึงเสาน้ำยาจากไฟท์ศันข์ขึ้นทำมุ่นสำหรับช่องที่ถ่ายทอดรายการในวันนั้นไว้ เลี้ยงปลักไว้ พอห้าโมงครึ่งกว่าท่านชุนโลหะสร้อยอะไรก็ยังไม่รู้และภารຍา ก็มาถึงก่อนเวลาันดันนิดหน่อย ซึ่งพอกับแม่ก่อนกว่าตั้งชั่วโมง

พิธีการแนะนำตัวเองค่อนข้างจะแข็งที่อุ่นหน่อย เพราะไม่มีใครเป็นบุรุษที่สาม หรือสตรีที่สาม จะบรรยายสรรพคุณของแต่ละฝ่ายสู่กันฟัง ใจบรรยายเลียงนั้นเล่า ถ้ายังไม่มาเข้าก็ยังไม่นิยมทำกัน... เชื่อมกลัวว่าต้องน้ำตาล เชื่อมสามัคคีต้องเอกสารขออล พ่อจึงยกน้ำเป็นเครื่องหมายแล้วในสีห้าหรือหกพิรบตา ผู้ก็ยกกล่าวพสมสีแก้วใส่ถาดไปวาง แม่หอบกล่องให้นางโลหะ นางโลหะใบกสองมือแล้วให้ไว้ใบกอึก แสดงว่าไม่เอาอย่างแน่นอน ร้องว่าเชิญคุณพี่เล lokale คัดดิชั้นทานไม่เป็น แม่ว่างั้นคุณพี่ทานน้ำส้มนะคะ ต่างคนต่างยอมเป็นคุณน้องเพราวยังไม่ได้สอนประวัติกันว่า เกิดที่ไหนทำไม่ยังไงเมื่อไหร่ เดือนอะไร ปีอะไร ผู้ก็รินน้ำส้มไปสองแก้วกี

เพราะผู้หญิงเจ้าของบ้านจะนั่งชุดน้ำพรรณยังงั้น แม้จะซงอ่อนอยู่บังไง เมื่อผู้หญิงแยกไม่ชัด

พอชุดนำก่อนโดยมิได้ชูแก้วยืนขึ้นไซโย เพราะนั่นเป็นขั้นหลังหลังขั้นแรกหรือแก้วแรกนี้ธรรมชาติชา็กค่อยค่อยยกขึ้นจดปากเรียบเรียบร้อยท่านชุนก็รับเชิญยกขึ้นชุดบ้าง ดูอาการท่านชุนกินเหล้าเห็นได้ว่า กิน เพราะมันเป็นของเก่าแก่โบราณ เห็นคนเขากินกันมาตั้งแต่จำความได้เท่านั้นเอง ถ้าเป็นประดิษฐกรรมประดิษฐ์ware ใหม่ใหม่เต็มไปด้วยวิทยาศาสตร์แก่ไม่ครวท化แน่ กิริยาเหมือนจะมองหาชุดเหล้าโรงเหมือนกัน แต่พ่อไม่ให้มีเหล้าโรงอยู่ในใต้หลังคาทั้งเนื้อหาทั้งกลิ่นลายปีมาแล้วตั้งแต่หลังสังคม

แม่กับคุณนายโลหะจิบน้ำส้มเข้าไปได้คุณลักษณ์ชีชี อันเป็นมารยาทอันดีของลังคอม เพราะถึงจะชอบยังไงก็หากควรชัดอักอักเข้าไปสองอึกหมัดแก้วไม่ แล้วแต่ละเพศก็หากเรื่องสนใจประศรัยกันไปตามเพศของตน

พ่อรู้สึกในครั้งแก้วแรกนั้นเองว่า ทั้งรถั้งกลิ่นมันนุ่มนวลแต่ร่วมมันแรงกว่าธรรมชาติ พ่อไม่ปฏิเสธไม่ทักทวง ไม่จิบดู แล้วก็มองในแก้วขึ้นคอมยกขึ้นฟัง แต่ชุดอย่างปกติและออกจะต้อนรับกว่าปกติ ผู้ก็จึงชงประเคนทีลีคุ้มให้ขาดสายได้ พ่อนึกขึ้นได้ว่าจะต้องพูดเรื่องโลหะตามราชทินนาม หรือตามแนวอาชีพแนวสนใจของเพื่อนบ้านใหม่ ก็หาประโยชน์ขึ้นตันลำบากจริง ถ้าเป็นเรื่องแพลงในลำไส้ เรื่องกระดาษ เรื่องหนังสือพิมพ์ เรื่องพิมพ์หนังสือ เรื่องสะกดการันต์พิด เรื่องไก่สามอย่าง เรื่องปลากระเบนจิมน้ำปลามะนาวพริก เรื่องกินเท่าไหร่ไม่มา เรื่องเพื่อนที่เคยร่วมงานไทยไปค่อยอยู่ข้างกระทรวงคงแดงกว่าโลหคนแล้ว ยังจี๊ดก็สามวันสามคืนสามอาทิตย์สามเดือนไม่จบ

ในที่สุด พ่อ ก็ตั้งตันได้ว่า ชีวิตคนเราก็เต็มไปด้วยการชุดทั้งนั้น แต่ชุน

โลหะก็ยังไม่รู้ว่าได้พำนพิงไปถึงโลหะเข้าสู่ประเต็นแล้ว ยังคงชดอีกอีก วางแก้วแล้วมองพ่อตาปริบปริบอยู่ พอก็ต้องนำต่อไปอีกว่า มนุษย์เราทุกวันนี้หรือทุกสองวันนี้ ก็ล้วนเป็นก้าทำเหมือนแต่เดิมทั้งนั้น เพราะทุกคนก็ต้องชุดอะไรสักอย่างหนึ่งโดยทั่วไป บังก์ชุดท่อ บังก์ชุดหลุม บังก์ชุดสมบัติโบราณ หมอก็ชุดท้องคน ชาวสวนก็ชุดเผือกชุดมัน เด็กเด็กก็ชุดให้กุนหาเศษสังค์บรรดาที่ชุดชุดนี้ ถ้าชุดลึกลงไปจนถึงแร่ก็ได้ซึ่ว่าชุดแร่

แม่แบ่งตามองพ่อข้างหนึ่ง ส่วนขุนโลหะมองทั้งสองตา ไม่เอียครับหรือไม่ครับประการใด ถ้าแก่เป็นหม้อ แกอาจะจะเอื้อมมือมาขอจับชีพจรก็ได้ แต่แกไม่ได้เป็นหม้อ จึงได้แต่หมุนแก้วเปล่าเล่น

“อ้า!” พ่อเห็นแก้วท่านขุนว่า ดีดน้ำเปาะ ชูน้ำขึ้นสองน้ำเป็นตัว V ผมกีซงใหม่ทันทีสองแก้วตามลัญญาณ โชคกำลังเป็นไอศกรีมอย่างพ่อชอบที่เดียว

“แหม! กำลังเป็นไอศกรีมที่เดียว เด็จวิง เชิญครับท่านขุนนี้ถ้าเราซึ่งกันที่ร้านเจ็ก ก็จะไม่ได้พอดีไอศกรีมยังจี มันมักจะได้เป็นก้อนแข็งในชาตินี้ไม่ออกวิต្សเย็นเองค่อยยังช้ำหน่อย จะเอาอย่างแಡ่ไหนก็ได้ตามชอบใจ”

ท่านขุนจิบแล้วยกแก้วระดับตاذไอศกรีมกำลังละลายแล้วก์ครับอุกมาสองครับ เปิดทางอันกว้างให้พ่อบรรยากาศความต่อไป

“จริงนะครับท่านขุนพมเห็นว่าทุกบ้านควรจะมีตู้เย็นไว้ใช้พมมีตู้นึงแล้วก์จริง แต่ถ้ามีที่ตั้ง ผมกีจะต้องมีอีกตู้” ว่าแล้วกวดตาชะเง้อซังโงกมองหาว่าจะตั้งที่ไหนดี ท่านขุนว่าท่านขุนยังมองไม่เห็นประโยชน์ของตู้เย็น เพราะร้านเจ็กก็มีอยู่แล้วไกล์ไกล์ ลังจะเอาอย่าง ถ้าเราเป็นลูกค้าที่ดี มันก็จะต้องทำตามใจเราทุกอย่าง หรือหากว่าจะมีท่านขุนก็ว่าตู้ไม่เก็บน้ำแข็งแบบเก่าก็ใช่ได้ก็ไม่เป็นไร ท่านขุนเดือนว่าจะวังເກອະ ลักษณ์หนึ่งพ่อจะต้องโนนไฟฟ้า

ดูดเมื่อยิบขาดโซจากตู้

“ท่านขุนจะยังไม่เห็นตู้เย็นรุ่นใหม่ ที่วิวัฒนาการเป็นความสะดวกและปลอดภัยหลังที่สุดนี่ล่ะมัง?”

“ก็เหมือนกันทั้งนั้นแหล่ครับ คุณสูก หลักมันก็มีอยู่ว่า เป็นตู้แล้วก็มีอากาศเย็นอยู่ข้างใน อากาศเย็นไม่ว่าจะอยู่ในตู้ไม่ตู้เหล็ก ทาสีขาวสีฟ้าลีชัมพู หรือแบบเก่าวิวัฒนาการเป็นแบบใหม่มันก็เป็นอากาศเย็นเหมือนกันทั้งนั้น ไม่ผิดกันเลย”

ผมกำลังมองแม่อยู่ เพราะลังเกตุเห็นว่าแม่เอตามองพ่อทั้งสองตาแล้ว และหูก็ฟังหังสองหู ไม่ได้แบ่งไว้ฟังคุณนายโลหะที่กำลังพูดถึงเรื่องสนุดีกว่าพงษักพอกันนั้นเลย พอมหันไปมองพ่อ ก็เห็นพ่อลูกขึ้นจูงมือท่านขุนไปดูตู้เย็นด้วยกันให้เห็นประจักษ์พมเปิดจุกขาดส่วนผลมขึ้นดมให้แน่ใจอีกที เนื้อหาเดิมหรือ xenon เสียที่มาผล ถ้าแต่ละอย่างของมันโดยลำพัง ก็ไม่โหลดโนะไร พอมาผลกันเข้าไฟหงแสงฤทธิ์มาก หรือพอเพียงแต่จะอวดตู้เย็นหาเรื่องคุยเท่านั้น ไม่เกี่ยวแก่กุหิเหล้าผลมก็ไม่รู้

“นีไงครับ” พ่อซีให้ดูตู้เย็นยังกะว่ามันเล็กจนต้องซื้อท่านขุนถึงจะเห็นพ่อซีแล้วก์ตอบหัวและลูบหลังตู้เย็นเบาเบาอย่างชื่นชม “ไม่ต้องมีร้านเจ็กไกลบ้าน ไม่ต้องมีน้ำแข็งก้อนใหญ่ใหญ่ ไม่ต้องล้างซื้อเลือย ไม่ต้องทุบน้ำแข็งทารุณกรรม ไม่ลอกปาก ไม่อะไรทั้งนั้น สบายที่สุด แฮ๊ ส่อง” พ่อยกนิ้วทำตัว V ผมรินส่วนผลไม้แก้วที่โต๊ะข้างตู้เย็น เปิดตู้เย็น หยิบขาดโซในช่องน้ำแข็ง พอยิ้มด้วยความพอใจที่เห็นท่านขุนโยิตัวดูข้างในตู้ แล้วท่านขุนก็พูดอย่างไม่รู้จะพูดอะไร ก็พูดเสียหน่อยว่า

“อ้อ มีไฟฟ้าสว่างในตู้ด้วย”

“ครับ” พ่อรีบจ่ายโอกาสต่อเรื่อง “ไม่งั้นก็มีดแซซีพอเปิดตู้มันก็สว่าง

ให้เห็นของ พอปิดตู้มันก็ดับของมันเอง เป็นօโตเมติก”

“คุณอยู่ทرابได้ยังไง?” ท่านชูนตาม

“ทرابได้ยังไงว่าอะไรครับ?” พอกถามเหมือนกัน

“ทرابได้ยังไงว่าไฟมันดับของมันเองเวลาปิดตู้?” ตามชัดแล้วท่านชูนก็ชุดที่ส่งให้เลี้ยครึ่งแก้ว รอฟังคำตอบชัดต่อไป

“อ้อ” พ่อร้องอ้อ “ทرابด้วยวิธีง่ายๆ ธรรมชาติ คงดูน่าครับ พอจะปิด” พอปิดประตูตู้เย็น “พอปิดแล้วยังไง ไฟที่เห็นสว่างเมื่อกี้... ก็ดับ... เท่านั้นเอง”

“คุณอยู่เห็นเข้าไปข้างในได้เมื่อไหร่ เมื่อปิดประตูแล้ว” ท่านชูนมองมองทางซอกประตู “มันอาจจะยังติดอยู่ยังหันก์ได้”

พ่อค้นหาซอกที่จะดูเข้าไปให้เห็นข้างในบ้าง แต่ก็ไม่เจอ จึงค่อยค่อยเง้มออกนิดหนึ่ง นิดเดียวเท่านั้น แสงไฟก็ลดออกมาก

“นั่นไงคุณอยู่ ไฟดับเลี้ยเมื่อไหร่” ท่านชูนร้องอย่างผู้มีชัยเด้มดังนัก

พอปิดประตูเข้าไป ชดจากแก้วที่วางพักไว้หลังตู้ แล้วก็เอานิ้วกำย/geaหัวกลัวผสมยุ่ง “นี่ครับท่านชูน คนที่เข้าอธิบายที่ห้องเชิงบอกว่ามันดับเองโดยอัตโนมัติ คนที่ช่วยกันยกมาตั้งให้ที่นี่ก็บอกยังงั้น แล้วทั้งในสมุดคำอธิบายที่มากับตู้ ก็บอกเป็นภาษาฝรั่งว่ายังงั้น เท่านี้ก็เป็นข้อพิสูจน์พอแล้วว่า มันต้องดับแน่ ยิ่งกว่านั้นเจ็กที่ร้านโน่น มันก็ว่าของมันดับเวลาปิด”

“คุณอยู่เชื่อคนง่ายเกินไป คนอธิบายขายของ มันก็ต้องอธิบายให้น่าเชื่อไว้ก่อน คนที่ช่วยกันยก มันก็ขนาดใช้แรง ได้ยินเขาว่ายังไง มันก็ว่าตามเข้าไป ยิ่งเจ็กที่ร้านด้วยยิ่งไม่ควรเชื่อมันเลย แล้วสมุดคำอธิบายของฝรั่งนั้น มันก็อธิบายแต่ที่ดีของมัน ไฟฟ้าควรจะดับเวลาปิดตู้ถึงจะดี ไม่

เปลืองแรงไฟ มันก็พิมพ์ໄล่งไปว่าดับ ครับ碧รุ้งของมันว่าดับจริงหรือเปล่า ดูแต่ยาลีฟันซีคุณมันว่าดียัง碧นยังไง ผสมໄอ่อนผสมໄอืน แท้ที่จริงสู้อย่างผงดังเดิมของไทยเราไม่ได้ชักอย่าง เรื่องจะขายของลงก์ มันก์หลอกหลวงทั้งนั้น ไม่ใช่แต่ขายของ โลกทั้งโลกเลยเชียวนะคุณอยู่ ผสมเห็นว่าหลอกหลวงทั้งหมดเลย!”

พอดีมีอีกอีกหนึ่ง ส่งแก้วเปล่าให้ผม และชี้ลงไปในแก้วเป็นโคดลับที่รู้กันระหว่างพอกับลูกว่าເອາອີກ พ่อคิด กະພຣິບຕາຄິດພ່ອຄິດໄດ້คำตอบเร็วเสมอ แต่ก็เป็นคำตอบที่ผิดเกือบเสมอ

“ເອຍঁຈি ທ່ານຊູນ”

“ເວາໂງກ້ເວາ” ເພື່ອນບ້ານຝ່າຍຫຍຸຕ່າງຄົນຕ່າງດີກັນເຂົ້າໄປແລ້ວ

“ເອົ້າຈີ ທ່ານຊູນຈະໂອກເຂົ້າໄປດູຂ້າງໃນ ພມຈະຄ່ອຍຄ່ອຍປິດ ໃຫຼັດມາກທີສຸດທີຈະປິດໄດ້ ມາຊີ ເຂົ້າຢືນຕຽນນີ້ ກັມດ້ວລັງມອງທີ່ດວງໄຟໃນໜ້ອງກລາງນີ້ ພມຈະຄ່ອຍຄ່ອຍປິດໜ້າໜ້າ”

ທ່ານຊູນກີ່ທຳດາມ ພອປະຕູຕຸມານີ້ໄລ໌ ທ່ານຊູນກີ່ຢືນຕຽນນີ້ “ຂະ! ອ້າວມກີ່ຕ້ອງອູ້ໜ້າໃນນີ້ຊື່”

“ກິ່ນຊື່ກົດ ອູ້ໃນນັ້ນແດ່ຄວ ທ່ານຊູນຕ້ອງຄອຍຫລັງມານິດນີ້ໄລ໌ຈະໄດ້ອູ້ໜ້ອກຕູ້”

“ກີ່ເພື່ອໄຟຟ້າໃນນັ້ນທຳໄຫຼັມຊົກລະ?”

“ຊົກທີ່ໃຫນກັນ? ກີ່ແມ່ງວັນມັນຍັງເຄຍບັງເອີ້ນເຂົ້າໄປຕິດອູ້ຕັ້ງຫລາຍໜ້າໂມງ ເປີດອກມາໄມ່ເກີນເປັນໄຣ ນອກຈາກຫນາວສັ່ນໄປຫຸ່ນອຍ”

ທ່ານຊູນໄມ່ແນ່ໃຈວ່າໄຟຟ້າຈະຍັງຜລແກ່ແມ່ງວັນ ແມ່ນອນຍ່າງທີ່ຄົນຈະໄດ້ຮັບຫຸ່ນໄມ່ ແຕ່ຮູ້ລົກອູ້ໜ້ອຍຫນ້ອຍວ່າແມ່ງວັນນໍາຈະທນກວ່າຄວ ແຕ່ຍັງໄກ້ເອາດີ ມັນເຮືອງຕ້ອງພິສູຈົນກັນ ດັນເຮົາຕ້ອງເລື່ອສະເພື່ອຄັນຫາຄວາມຈິງ ທ່ານຊູນກັມ

ลงอีก โดยถอยจากที่เก่าอกมานิดให้ไหหล่อญี่ปุ่นออกประตู

“มะเขือเทศนี่มันบังนี่คุณสูก”

พ่อหยิบงานมะเขือเทศ ชนิดลูกเล็กกลมกลมออกจากชั้นยังไม่ทันจะวาง เอียงຈานเลียระดับนิดเดียว มันก็กลิ้งออกจากจานไปยังพื้น “เอาล่ะค่อยค่อยปิดได้”

พ่อค่อยค่อยปิดจนประตูตู้บันท่านชูนไว้แค่ค้อ ดูดูก็เหมือนท่านชูนมีหัวเป็นตู้เย็น หรือตู้เย็นมีสาขางอกอกมาเป็นตัวคน... ตรงนี้เองที่มะเขือเทศแข่งกันกลิ้งโดยเลรีและสนุกของมันไปตามระเบียงทางเดินหน้าครัวผ่านประตูที่จะเข้าห้องรับแขกและกลิ้งผ่านเลยไปอย่างร่าเริง แม่กำลังคุยกับคุณนายโลหะอยู่นั้นเห็นเข้า ก็มารำลึกว่า บ้านเรานี้ย่อมมีที่ควบคุมหรือที่เก็บมะเขือเทศเป็นแห่งหนึ่งแล้วสักได้มายอมให้มันกลิ้งไปไหนตามลำพังยอมให้ไปไหนได้แต่ในลักษณะที่เป็นแวน และรวมไปกับผักอื่นในงานเดียวกันในรูปของยำสักด แม่เป็นห่วงมะเขือเทศมาก และที่มากกว่านั้นคือพอกับท่านชูนไม่รู้ว่าจูงมือพา กันไปซุกซนอะไรเกี่ยวแก่มะเขือเทศ จึงขอโทษเดี่ยวค่ะ แล้วลูกขึ้นมาที่ระเบียง

ภาพที่เห็นคือ ท่านชูนงอตัวเป็นมุกจากตรงห้อง ทิศใต้ยืนอกอกจากตู้ ทิศเหนือหอยเข้าไปอยู่ในตู้ และได้ยินพ่อพูดว่า “ติดไหมลื้อ?” และเลียงท่านชูนพูดในตู้เย็นว่า “ติด”

แม่จึ้งๆาเรียก爹เข้าไปหา แม่ดูแก่ลงมากในทันที ตาม爹ว่า พ่อบังคับชูเย็บให้ท่านชูนเอาหัวเข้าไปในตู้เย็น แล้วปิดดันจนติดอยู่ในนั้นดึงไม่ออกทำไม่ แลวยังถามว่าติดไหมด้วย ท่านชูนร้องว่าติดแล้ว พ่อทิ่มไม่ยังไม่เปิดปล่อยให้อกมา แล้วที่สำคัญกว่านั้น ก็ยังพูดกับท่านชูนว่าลื้อ ในการเพียงรู้จักกันครั้งแรกด้วย พมกต้องช่วยลดอายุให้แม่หายแก่ลง เพราะ

ความวิตกกังวล ด้วยการอธิบายให้ฟังว่า เกิดความสงสัยกันขึ้นเรื่องไฟฟ้าในตู้จะยังติดอยู่ยังนั้นหรือจะดับเมื่อปิดตู้ ที่ใช้สรรพนามลื้อนั้น ผสมกับพมเพิ่งได้ยินหนนนั้นหนเดียว พ่อคงจะเหลือไป เพราะเพื่อนของพ่อที่มาบ้าน ก็ล้วนแต่ที่ลื้อไว้กันได้ทั้งนั้น แม่รู้เรื่องแล้วก็กลับไปนั่งคุยอย่างเดิม โดยไม่ลืมสั่งว่า อย่าบ้าเรอพอให้มากเหมือนพ่อชูนรามคำแหงนัก

พ่อนอกกับท่านชูนที่กำลังจะจำเพาะหวัดว่า “ไม่สำเร็จ พิสูจน์ให้รู้ความจริงยังไม่ได้ สมุดวิธีใช้มันบอกว่า ต้องปิดประตูสนิทไฟถึงจะดับ แต่ติดคอกห่านชูนอยู่ ประตูก็ย่อมไม่สนิท แล้วไฟก็ย่อมไม่ดับ แล้ว” พ่อเรียกพม “แก่ไปหาที่โตรัสพท เรียกคนที่ห้างตู้เย็นมาชิ”

“นี่มันเลยเวลางานเข้าแล้วนี่ครับ ปิดห้างไปเมากันที่ไหนหมดแล้วปานนี้เอกสารที่จะรู้ว่าไฟติดหรือไฟดับเวลาปิดตู้นั่นคือรับมันต้องมีคนเข้าไปอยู่ในตู้นั้นทั้งตัว ถึงจะรู้ได้”

พ่อมองดูตู้เย็นอย่างอาสาต แล้วก็ดามันสองสามคำ แล้วก็กวักมือเรียกพมเข้าไปใกล้ “แก่อาของอกจากตู้เย็นให้หมด”

ท่านชูนยืนพิงฝาลิ้นแก้วจ่อปาก ตามว่า “คุณสูกจะทำอะไรต่อไป”

“พมจะเข้าไปดูให้รู้แน่”

“เข้าไปในตู้เย็นนะเรอะ?”

“จังชี เข้าไปแล้วปิด จะได้ประจักษ์แจ้งเสียที่ว่ามันดับหรือมันติด”

พมอาของในตู้เย็นอกรวงกระจาดเต็มทางเดิน เพราะไม่รู้จะอาไปไว้ที่ไหน เอาชั้นออกหมด เอาที่ใส่ผักออกหมด แล้วพอก็พยายามจะเข้าไปนั่งยองยองในนั้น ตัวเข้าไปได้ชีกหนึ่งพร้อมกับขาข้างที่ติดอยู่กับชีกนั้น หัวเข้าไม่ได้นอกจากจะพับเข้ามาติดกับอก

“คุณสูก ตัวคุณไม่ได้ทำขึ้นลำหารเก็บในตู้เย็น ถ้าคุณเป็นกลวายหอม

หรือจะเขียนยาวๆ ก็อาจจะลำบาก..."

"ท่านชูนมาช่วยดันซี เอ้าแก่ช่วยท่านชูน" พ่อสั่งให้พมช่วยดัน ท่านชูนกับพมช่วยกันดันตัวพ่อ แต่กำลังแรงสองคน ไม่ได้ช่วยให้พุงลีบินนิว ของพ่อเล็กลง ถึงแก่จะเอาขาอีกข้างเข้าไปไว้แทนที่ได้ ท่านชูนบอกว่าเลือก กางเกงจะหนาไปละมั่ง พ่อทำท่าจะถอดกางเกงออก พมชุดไว้บวกกว่า ให้เข้าได้จริงต้องตัดขาข้างหนึ่งถึงจะไหว พ่อมองทั่วตัวพม มองรู้ความประหลงค์ ว่าจะให้พมลองเข้าไปแทน จึงทำท่าเข้าไปให้ดูว่าเข้าไม่ได้เหมือนกัน ลันตู้อยู่หนึ่งแข็งกับหนึ่งหัว

พ่อคิดเร็ว คราวนี้เห็นจะได้คำตอบที่ถูก พอบอกให้พมเติมแก้ว ให้ท่านชูน แล้วก็เดินอ้อมไปทางหลังบ้าน ไปอุ่มอาหาลานอยู่สักวันมา หลานเห็นของในตู้เย็นเกลื่อนพื้น ไม่เคยเห็นยังร้อน ก็วากลัวยอมไว้เป็นสมบัติ มือลูกคุณตาหายใจลงให้อีกสองแล้วบอกว่าวันนี้เราจะเล่น eskimo กันใหสนุก

หลานพยักหน้าแล้วถามว่า น้าเล่นด้วยไหม พอบอกให้พมพยักหน้า พมก็พยักหน้าบอกว่าเล่นด้วย หลานถามว่าคุณยายเล่นด้วยไหม พอบอกว่า คุณยายก็เล่น เดียวจะมาดู เราจะเล่น eskimo เดยเห็น eskimo ในหนังโทรทัศน์แล้วไม่ใช่หรือ มันอยู่บ้านน้ำแข็งเอตู้เย็นนี่เป็นบ้านน้ำแข็ง แล้วคุณตา กับคุณตาอีกคนเป็นคนสำรวจข้าวโลก เดินมาบนน้ำแข็ง เดยเห็นไม่ใช่หรือ มีน้ำแข็งเต็มไปหมด พ่อว่าพลาang เอาน้ำแข็งในถาดออกมากไปรยเต็มพื้น

หลานถามว่าแล้วน้าเป็นตัวอะไร พอบอกว่าน้าเป็นหมีขาว ใจละ หลานว่าหมีขาวก็ต้องตัวขาวซี น้าตัวดำ เป็นหมีขาวได้เรอะคุณตา พ่อว่าหมี

ขาวอย่างสกปรกไปล่ะ หลานไม่ยอมให้น้าคือพมเป็นหมีขาว โดยเหตุที่ไม่ขาวเหมือนที่เห็นในหนังโทรทัศน์

ท่านชูนยืนถือแก้วพิมพาอยู่ ก็อกรความเห็นว่า ก็ถูกของเด็กหมีขาว ก็ต้องขาวถึงชูกชนจนสกปรกยังไงชูกชนบนทิมะน้ำแข็งซึ่งล้วนแต่ขาวขาว ไม่มีอะไรทำให้ดำเนินได้ พ่อบอกว่า งั้นคุณตาให้น้ามันเปลี่ยนเป็นลิงดำ หลานก็โอดে

พอก็บอกให้ลิงดำเนินนักสำรวจข้าวโลกเห็นส่องคนคนละแก้ว eskimo ไม่รุ่นจิ๊กยืนกินกลัวยอมลูกที่สอง พ่อว่าเอาล่ลงมือเล่นละ หลานบอกว่าให้คุณยายมาดูก่อนถึงจะเล่นพอบอกว่า eskimo ต้องหนีเข้าไปอยู่ในบ้านน้ำแข็งก่อน ถึงจะเรียกคุณยายมาดู คุณยายมาเดียววนี้ เดียวจะดูเรื่องกินกลัวยอมตั้งสองลูก และยังจองไว้อีกสอง เอ้าลงมือละ นักสำรวจข้าวโลกเดินบุกน้ำแข็งมาแล้วสองคนท่านชูนเดินโย่โย่ให้น่ากลัวหน่อยซีที่นี่ eskimo เห็นเข้า ก็กลัวจะจับตัว ก็หนีเข้าบ้านน้ำแข็ง เอ้านี่เข้าไปซ่อนซี

หลานพมไม่หนีเข้าไปซ่อน บอกว่าไม่กลัว แล้วว่า ก็คุณตาลังไว้ว่าเห็นใครมาไม่ต้องกลัว ไม่ต้องหนี

พ่อว่า นี่เราเล่นตีต่างหลอกหลอกกันนี่ หลานต้องทำเป็นกลัว แล้วต้องทำเป็นหนีเข้าไปซ่อน

หลานว่าซ่อนก็ต้องเอาลิงดำเนินเข้าไปซ่อนเป็นเพื่อนกันด้วย แล้วก็ฉุดพมเข้าไป

พอบอกว่า นี่มันเป็นลิงยักษ์ ตัวมันโตกว่าบ้านน้ำแข็ง เข้าซ่อนด้วยไม่ได้หรอก แล้วพอก็ตัดบทเจรจาบททกรให้ลั้นลงโดยจับหลานพับ

ทั่วลงให้เล็กยัดเข้าไปในตู้เย็น หลานก็ดินร้องว่าไม่เล่น eskimo ไม่เล่น eskimo
หน่าวอกจะตาย

แต่ก่อนที่เลียงร้องจะเดินทางไปปิงคุณยายคือแม่พม ประดู่เย็นกี
ปิดกันเลียงไว้ให้อยู่แต่ในนั้น

พ่อบอกว่า “ประเดี่ยวเราก็จะได้คำตอบที่ถูกต้องว่าไฟติดอยู่หรือดับ”

ท่านชูนบอกว่า “เปิดออกเฉพาะคุณซูก เลียงเดีกรองอ้อมอยู่ในนั้นแน่นะ!”

พ่อว่า “ถ้าันกีแน่เลย เด็กคนนี้กลัวมีด ไฟต้องดับแน่มันถึงร้อง”

พ่อเปิดประตูออก เลียงร้องให้จ้าก์ตามอุกมากระจาดไปเต็มบ้าน พ่อ
ไม่อยากจะให้แม่มาเห็น เพราะคุณยายคงไม่ชอบการเก็บหลานไว้ในตู้เย็น
เหมือนหมูเหมือนปลา จึงรีบจวยอุ้มขึ้นไว้ก่อนที่แม่จะโผล่มาเห็น ให้เป็นการ
ร้องให้พระเหตุอื่น หลานรัวทุบที่พุงคุณตา แต่กีฝากำปันอุ้มไว้จนได้ พ่อ
ถามว่า

“บอกดาวซิ ในบ้านน้ำแข็งนั้นมีดหรือสว่าง เอ้าให้กลัวหอมือก
สองลูก”

หลานรับกลัวหอมไปถือไว้ในมือรวมเป็นลี แล้วกีหยุดร้องให้ พ่อ
ถามซ้ำอีกว่า ในนั้นมีดหรือสว่าง

หลานตอบว่าหน้าคับ

พ่อถามอีกว่า “ไฟฟ้านะมันติดหรือมันดับ”

หลานก็ยืนคำว่าในนั้นหน้า ไม่อยากเล่น eskimo
นักสำรวจข้าวโลกอีกคนหนึ่ง ที่มีบรรดาศักดิ์เป็นชุนกีถามว่า “บอก
คุณดาวซิ ว่าร้องให้พระว่าในนั้นมีดใช้ไหม?”

หลานบอกว่ามันหน้า

ท่านชูนตักอีกว่า “ถ้าเพื่อว่าในนั้นไม่หน้า หลานร้องให้พระว่า

ไฟฟ้าดับใช้ไหม?”

หลานก็ยืนคำอยู่นั่นว่าหน้าคับ คราวว่าไม่หน้า แล้วร้องจะหาคุณ
ยาย น้าลิงด้วยกันนี่ช่วยอะไรไม่ได้เลย

คำตอบที่พ่อต้องการอยู่แค่เอื้อม แต่เอื้อมไม่ถึง พ่อถามอีกว่า “บอก
คุณดาวซิ ไฟฟ้าติดหรือดับในตู้นั้น?”

หลานคลำหัวบอกกว่าແಡກคับ

พอดูหัวบอกว่า “หัวไม่ແຕກหรอก”

หลานบอกว่า “หลอดไฟ...ແຕກ...หัวชนແຕກ”

แล้วกีໂດດลงจากการอุ้มของคุณดาว วิ่งโพเข้าหาคุณยาย แต่ไม่กาง
แขน เพราะกอดกลัวหอมลีลูกไว้



- Ⓐ ภาษาที่มีคนพูดมากที่สุดในโลกได้แก่ภาษาอะไร
(ภาษาจีน ซึ่งมีคนพูดอยู่มากกว่า 820,000,000 คน)
- Ⓐ อ่าวจดเรือที่มีหัตถศิลป์สวยงามที่สุดในโลก
ได้แก่อ่าวอะไร
(อ่าวชีนีย์ในประเทศ同胞สเตรเลีย)
- Ⓐ ทะเลสาบที่มนุษย์สร้างขึ้น มีขนาดใหญ่ที่สุดในโลก
ได้แก่ทะเลสาบอะไร
(ทะเลสาบมีดอยู่เหนือเขื่อนระหว่างรัฐเน华ดา กับรัฐโซโนมาของ
สหรัฐอเมริกา มีเนื้อที่ 1,892.728 เอเคอร์ หรือ 293,124 ตาราง
ไมล์)
- Ⓐ ทะเลสาบอะไรมีระดับน้ำลึกที่สุดในโลก
(ทะเลสาบไบคาลในเชียร์เรย์ ลึก 4,000 ฟุต)
- Ⓐ ประเทศใดที่มีทะเลสาบมากที่สุดในโลก
(ประเทศฟินแลนด์มีทะเลสาบประมาณ 7,000 แห่ง)
- Ⓐ กำแพงที่ยาวที่สุดในโลกได้แก่กำแพงอะไร
(กำแพงเมืองจีนสร้างในสมัยพระเจ้าจิんซีอ่องเต้ ยาวประมาณ
1,400 ไมล์)
- Ⓐ ปากแม่น้ำอะไรที่กว้างที่สุดในโลก
(ปากแม่น้ำอะเมซอนในทวีปอเมริกาใต้ กว้างถึง 170 ไมล์)



แม่น้ำรักก็จะโปรดลงสาร
ลงของฝน
จาก “ลูก gwad และน้ำตา” 2527

แม่น้ำรักก็จะโปรดลงสาร
ลงของฝน
เพียงแค่น้ำฉั่ลันจนเกินพอก
อย่าได้ก่อบาปกรรมทำต่อไป

หยุดปลายลิ้นลิ้นแต่เพียงแค่นั้น
อย่าได้สรุคำหวานผ่านมาให้
เมื่อมันไม่ใช่สิ่งที่จริงใจ
เพื่ออะไรจะมัวพร่าให้รำคาญ

หยุดเวลาจายประกายตาที่น่าเชื่อ
 เพราะฉันเบื่อทำใจให้สังสาร
 ลิกลงไปในด้านมีชาตาน
 ที่ค่อยพลาญชีวันให้บัลลัง

แม่น้ำรักก็จะโปรดลงสาร
เลิกรังความกันเลี้ยงที่จะดีใหม่
วอนขอพรจากฉันนั้นไกลไกล
โปรดอย่าได้สร้างกรรมทำต่อเลย



หนังสือวิทยุสารณร์จนบันนี้เป็นฉบับที่ 9 และขึ้น
รอบปีที่ 3 เมื่อมองย้อนกลับไปยังฉบับแรก ผู้และคณะผู้จัดทำ
ทุกคนก็อดจะภาคภูมิใจไม่ได้ที่เราได้ก้าวกันมาไกล จนถึงวันนี้

ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา เราได้พยายามปรับเปลี่ยน
เนื้อหาสาระของหนังสือให้เป็นที่ถูกใจของคุณๆ ผู้อ่านตามคำ
แนะนำที่มีเข้ามายอยู่เป็นประจำ แต่แน่นอนว่า เราคงไม่สามารถ
ทำตามใจคุณๆ ได้ทุกคน และทุกสิ่ง อย่างไรก็ตาม หนังสือวิทยุ
สารณร์มีวัตถุประสงค์สำคัญคือ ส่งเสริมการดำเนินของ
สถานีวิทยุสารณร์ ซึ่งเป็นสถานีวิทยุของกระทรวงการต่าง
ประเทศตามนโยบาย “การทูตเพื่อประชาชน” สถานีวิทยุแห่งนี้
เป็นสื่อที่มีภารกิจในการสื่อสาร จับเข้า
คุยกันด้วยเรื่องราวที่คุณให้ความสนใจ ไม่ว่าจะเป็นข่าวสาร
การต่างประเทศ การเมือง ศิลปวัฒนธรรม เกษตร ทำมาหากิน
สุขภาพ และเรื่องราวอื่นๆ ด้วยภาษาชาวบ้านที่เรียนง่าย บริสุทธิ์
และจริงใจ เพื่อให้พื่นท้องในชนบททั้ง 50 ล้านคนมีความรู้ ความ
เข้าใจในสถานการณ์ของเมืองไทยและของโลก มีความสุขกับ
ชีวิตตามแนวคิดเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง และเป็นกำลังที่มี
คุณภาพ และคุณธรรมของแผ่นดิน

หนังสือวิทยุสารณร์นี้ เช่นเดียวกัน เราไม่ใช่หนังสือ

วิชาการที่หนักอึ้ง หรือหนังสือภายใต้มีแต่เรื่องของกระทรวง
การต่างประเทศหรือคุณในกระทรวงการต่างประเทศ แต่เป็น
หนังสือที่เปิดกว้างเพื่อพื่นอีองประชาชนทั่วประเทศ เราได้จัด
ลัดส่วนอย่างเหมาะสมในเรื่องของความรู้ กับความบันเทิง ความ
ทันสมัยกับคุณค่าของมรดกและภูมิปัญญาไทย และความรู้เกี่ยว
กับงานของกระทรวงการต่างประเทศกับความรู้ในเรื่องต่างๆ
เพื่อให้ผู้อ่านในวัยและวุฒิต่างๆ ของเราก้าวไกล และทันโลก

ในหนังสือวิทยุสารณร์เล่มนี้ เราได้รับความ
อนุเคราะห์จากฝ่ายประชาสัมพันธ์ ธนาคารกรุงไทย จำกัด
(มหาชน) ให้นำภาพจิตรกรรมเกี่ยวกับพระบาทสมเด็จ
พระเจ้าอยู่หัว ที่ชนาการประภาต ซึ่งจัดโดยธนาคารกรุงไทยฯ
ในวาระต่างๆ และเป็นกรรมลิทธิ์ของธนาคาร ลงพิมพ์เป็น⁵
ภาพชุด เนื่องในโอกาสสมahanam คลสมัยวันเฉลิมพระชนมพรรษา
5 ธันวาคม 2543 พร้อมด้วยเรื่อง “พระบาทสมเด็จพระเจ้า
อยู่หัวกับเศรษฐกิจไทย” โดย นิธิ วติวุฒิพงศ์

ในส่วนของเนื้อหาสาระอื่นๆ นั้น เป็นปีที่นักประพันธ์
เอกท่านหนึ่ง คือ “อิวเมอริสต์” มีอายุครบ 99 ปี แม้ว่าผู้
ประพันธ์จะจากเราไปได้ 3 ปีแล้ว แต่ผลงานด้านหัสดี
ของท่าน ยังตราตรึงอยู่ในความทรงจำเสมอ หัสดีเรื่อง “หมี
ขาว กล้ายเป็นลิงคำ” คงจะเป็นเครื่องยืนยันได้เป็นอย่างดี

สำหรับ “หนังเงยบวันปฏิวัติ” ก็เป็นข้อคิดข้อเขียนอันทรงคุณค่า จากนักเขียนชั้นครูอย่าง “กาญจนากพันธ์” แม้ว่าเหตุการณ์ สองครามอินโดจีนล่วงเลยมาเป็นเวลา 25 ปีแล้ว แต่ความทรงจำบางเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์นั้นยังทรงคุณค่าเป็นอย่างมาก ดังเช่น บทความเรื่อง “มองขอนหลัง เมื่อ 25 ปีก่อน” ของ ดร. เกษม ลิริลัมพันธ์ ซึ่งสะท้อนให้เห็นบทบาทและวิสัยทัศน์ ของผู้นำไทย ในช่วงสถานการณ์ที่เข้าข่ายคับขันได้เป็นอย่างดี

นอกจากนี้เรายังมีเรื่องน่ารู้อย่าง “สะพานไกลักระวง การต่างประเทศ” ของวิญญา แจ่มชา เรื่องราวของไทยอาหม โดย รุจิกร แสงจันทร์ รวมถึงการปฏิรูปทีมไทย(Team Thailand) นักเขียนเจ้าประจำอย่าง สุวรรณ พองสมุทร, กิตติศักดิ์ กล่อมจิตต์ ก็ยังอยู่กับคุณเหมือนเคย และขอแนะนำคำอัล מנ ใหม่ “ดาวดวงน้อย” โดยปาวิชาติ รักตะบูตร

ด้วยความปรารถนาดี
ประภัสสร เสวิกุล
บรรณาธิการ